

Hem>Familjefrågor och arv>Underhåll till familjemedlemmar

Underhåll till familjemedlemmar

För den som vill göra anspråk på underhåll, till exempel genom att begära månatliga betalningar av underhåll för barn från en förälder som inte lever tillsammans med barnet i fråga, ger EU-rätten möjlighet att gå till domstol för att fastställa gäldenärens skyldighet att betala underhåll och bestämma underhållsbeloppet. Sådana avgöranden ska utan problem kunna erkännas i övriga medlemsstater i Europeiska unionen.

Klicka på en flagga för att få mer ingående information om det landet.

Bestämmelser från och med juni 2011

Sedan den 18 juni 2011 gäller [nya bestämmelser](#) om underhållsskyldighet. Bestämmelserna innebär fortfarande ett rättsligt skydd för den underhållsberättigade, som ges möjlighet att stämna den underhållsskyldige vid en domstol i hemlandet. [Haagprotokollet](#) från 2007 anger i de flesta fall vilken lag som är tillämplig i mål om underhållsskyldighet. Domar från medlemsstaternas domstolar i sådana mål omfattas av fri rörlighet i Europeiska unionen och ska kunna verkställas i alla medlemsstater utan några särskilda formaliteter. Underhållsberättigade och underhållsskyldiga har också tillgång till administrativt stöd från medlemsstaterna.

Bestämmelserna gäller i alla 27 EU-medlemsstater, inklusive Danmark, i enlighet med avtalet av den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträtts område. Vissa bestämmelser, särskilt de om tillämplig lag och om samarbete mellan centralmyndigheterna, tillämpas dock inte av Danmark.

Från och med den 1 januari 2021 är Förenade kungariket inte längre ett EU-land. På civilrättens område kommer dock pågående förfaranden och mål vilka inletts före övergångsperiodens slut att fortsätta i enlighet med EU-rätten. Fram till slutet av 2024 gick det att välja Förenade kungariket i de (dynamiska) webbformulären för sådana förfaranden och mål.

Enligt förordningen kan också förvaltningsmyndigheter betraktas som domstolar i mål om underhållsskyldighet. [Se listan med myndigheter](#) (243 Kb) .

I europeiska e-juridikportalen finner du [information om förordningens tillämpning](#) och ett användarvänligt verktyg för att fylla i [formulären](#). Det [europeiska rättsliga nätverket på privaträtts område](#) har tagit fram [vägledning om användning av bilagorna till förordningen om underhållsskyldighet](#), tillgänglig på 23 språk.

I fall där underhåll ska betalas av eller till en person som är bosatt i ett tredjeland (icke EU-land) kan [konventionen](#) om internationell indrivning av underhåll för barn och andra familjemedlemmar och [protokollet](#) om tillämplig lag för underhållsskyldighet vara till hjälp vid indrivning av underhåll, förutsatt att tredjelandet i fråga är part i dessa internationella instrument. Den 1 augusti 2014 trädde konventionen i kraft för EU:s vidkommande gentemot tredjeländer som är parter i konventionen.

Icke-obligatoriskt standardformulär för angivande av utestående underhållsfordringar

För att underlätta den praktiska tillämpningen av förordningen om underhållsskyldighet och främja att EU-medborgarnas rättigheter kan tillvaratas på ett effektivt sätt i hela EU har det [europeiska rättsliga nätverket](#) på privaträtts område utarbetat ett icke-obligatoriskt standardformulär för angivande av utestående underhållsfordringar.

Detta formulär, som syftar till att underlätta indrivning av utestående underhållsfordringar, finns tillgängligt på 23 språk. Med formuläret följer en instruktion om hur det ska fyllas i. Formuläret finns i följande format: [PDF](#) (898 Kb) och [XLS](#) (348 Kb) .

Icke-obligatoriskt standardformulär för samförståndslösningar

För att underlätta genomförandet av förordningen om underhållsskyldighet och av faktisk gränsöverskridande indrivning av underhåll har det europeiska privaträttsliga nätverket utvecklat ett (icke-obligatoriskt) [standardformulär för samförståndslösningar](#).

Genom att ingå en samförståndslösning av en tvist behövs inte något ingripande från domstol och/eller ett verkställighetsförfarande. På så sätt kan man undvika långa och komplicerade förhandlingar. [Centralmyndigheter kommer att kunna använda formuläret för att underlätta samförståndslösningar](#) mellan parterna och överbrygga språkbarriärer, för att uppnå frivillig betalning av underhåll. Formuläret finns på 23 språk. Formuläret finns i följande format: [PDF](#) (103 Kb) .

Senaste uppdatering: 09/12/2023

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor.

Underhåll till familjemedlemmar - Belgien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

"Underhållsskyldighet" kan definieras som den skyldighet som enligt lag åligger en person att tillhandahålla en annan person, som befinner sig i behovsställning och till vilken den förstnämnde har ett "bestämt släktskapsband", det stöd som den sistnämnde behöver för sitt uppehälle. "Underhåll" avser inte bara livsmedel utan även allt det som krävs för en människas uppehälle: underhåll, kläder, bostad, hälsovård etc.

Underhållsskyldigheten grundar sig på ett släktskaps- eller svägerlagsförhållande eller en ersättningskyldighet i händelse av att detta förhållande bryts.

Underhållsskyldighet föreligger mellan vissa släktingar och besvägrade personer, mellan makar och mellan personer som lever i ett registrerat samboförhållande. Den grundar sig på ett "solidaritetsansvar", som kan väga tyngre i vissa fall.

Föräldrars skyldighet gentemot sina barn

Det finns två slags underhållsskyldighet i dessa fall:

Dels en mer vidsträckt, enligt vilken det åligger fadern och modern att utifrån sin respektive förmåga stå för kostnaderna för sina barns bostad, underhåll, hälsovård, tillsyn, uppfostran, utbildning och allsidiga utveckling. Om utbildningen inte fullföljs kvarstår skyldigheten även efter det att barnet blivit myndigt. Denna föreligger oberoende av föräldrarnas tillgångar och oavsett barnets behovsställning. Den är mer vidsträckt i den meningen att den utöver försörjningen av barnet omfattar barnets uppfostran, utbildning etc. (artikel 203 i civillagen).

Dels en underhållsskyldighet som grundar sig på släktskap och som har anknytning till barnets behovsställning, oberoende av barnets ålder och föräldrarnas tillgångar (artiklarna 205, 207, 208 och 353-14 i civillagen).

Barns skyldighet gentemot sina föräldrar

Den underhållsskyldighet som gäller för föräldrar gentemot sina barn gäller även i omvänd riktning (artiklarna 205, 207 och 353-14 i civillagen). Barn är följaktligen underhållsskyldiga gentemot en behövande fader eller moder.

Skyldighet mellan makar

Underhållsskyldigheten mellan makar grundar sig på den skyldighet att stödja och hjälpa och den skyldighet att bidra till äktenskapets utgifter som anges i civillagen (artiklarna 213 och 221 i civillagen). Dessa skyldigheter, som har anknytning till den skyldighet att bo tillsammans som gäller i lika grad för makarna, är ömsesidiga. Om de inte fullgörs kan detta ge upphov till rättsliga åtgärder för att erhålla motsvarigheten till ett fullgörande i form av en talan angående underhåll eller överlåtelse av penningbelopp (artiklarna 213, 221 och 223 i civillagen) – se fråga 10.

En fränskild makes skyldighet gentemot sin f.d. make

Skillnad görs utifrån typen av äktenskapsskillnad: om äktenskapet upplösts på grund av djup och varaktig söndring eller genom äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan.

Äktenskapsskillnad på grund av djup och varaktig söndring: Om makarna inte har ingått ett avtal om beviljande av ett eventuellt underhållsbidrag (artikel 301 § 1 i civillagen) kan domstolen, i skilsmässodomen eller i ett senare beslut, på den "behövande" makens begäran, bevilja ett underhållsbidrag på den andra makens bekostnad (artikel 301 § 2 första stycket i civillagen).

Domstolen kan avslå en begäran om underhållsbidrag efter äktenskapsskillnad om svaranden kan bevisa att kändanden har begått ett "allvarligt fel som omöjliggjort fortsatt samlevnad" (artikel 301 § 2 andra stycket i civillagen).

Inte i något fall ska bidragsbeloppet överstiga en tredjedel av den underhållsskyldige makens inkomster (artikel 301 § 3 tredje stycket i civillagen).

Äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan: Makarna är inte skyldiga att komma överens om beviljandet av ett bidrag till förmån för endera parten under processen och/eller efter äktenskapsskillnaden. Om de fattar ett sådant beslut står det dem fritt att fastställa bidragets belopp samt betalnings- och fullgörandevillkor, liksom indexeringen av detta och skälen till dess eventuella variation (artikel 1288 första stycket punkt 4 i processlagen). Såvida de inte uttryckligen kommit överens om motsatsen kan domaren på begäran av den ena parten höja, sänka eller dra in det överenskomna bidraget efter domen om äktenskapsskillnad (artikel 1288 tredje stycket i processlagen), oberoende av parternas önskemål, åtminstone om beloppet inte längre är anpassat till de nya omständigheterna. Såvida det inte föreskrivs att bidraget ska indexeras är indexering inte möjlig.

Övriga fall, under vilka omständigheter?

Underhållsskyldighet föreligger mellan släktingar i rätt upp- eller nedstigande led (föräldrar/barn, barn/föräldrar, men även barnbarn/mor- eller farföräldrar och vice versa – artiklarna 205 och 207 i civillagen).

Mellan besvägrade personer förekommer följande två fall:

Den överlevande maken har inom vissa gränser en skyldighet gentemot sin avlidna makes barn, som han eller hon själv inte är förälder till (artikel 203 § 3 i civillagen).

Svårsooner och svårdottrar har en skyldighet gentemot sina svärföräldrar och vice versa. Denna skyldighet upphör om svärföräldern gifter om sig eller om den make (som svägerskapsförhållandet utgår från) och de barn som fötts i äktenskapet avlider (artiklarna 206 och 207 i civillagen).

Under vissa omständigheter gäller en skyldighet att med arvet från den avlidne maken betala underhåll till den överlevande maken eller den avlidnes anförvanter i uppstigande led (artikel 205 a i civillagen).

Ett barn för vilket det rättsliga föräldra–barnförhållandet mellan barnet och dess far inte fastställts kan från den man som haft förbindelser med barnets mor under den legala konceptionstiden begära ett bidrag för sitt underhåll, sin uppfostran och sin utbildning (artikel 336 i civillagen).

Om samförståndet mellan de två personerna i ett registrerat samboförhållande rubbas allvarligt kan den enda parten via domare begära underhåll, inom ramen för de interimistiska åtgärder som denne kan vidta. I händelse av att det registrerade samboförhållandet upphör gäller samma sak, inom ramen för de interimistiska åtgärderna (artikel 1479 i civillagen).

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

I normala fall upphör underhållsskyldigheten när barnet blir myndigt eller myndighetsförklarat. Den kan dock kvarstå om barnets utbildning inte fullföljts (artiklarna 203 och 336 i civillagen).

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Den underhållsskyldige kan tillmötesgå den underhållsberättigades behov frivilligt. Om så inte är fallet, dvs. i händelse av tvist, oenighet eller upphörande, blir det nödvändigt med rättsliga åtgärder.

Inom ramen för en äktenskapsskillnad på grund av oåterkallelig splittring kan bidrag efter äktenskapsskillnad begäras kompletterande via skilsmässodomaren, antingen genom stämningsansökan eller genom yrkande (artikel 1254 § 1 femte stycket och § 5 i processlagen).

Vid sidan om ett skilsmässoförfarande åligger det fredsdomaren att pröva varje yrkande om underhållsbidrag (artikel 591 punkt 7e i processlagen), med undantag för fall av talan om krav på betalning av ett underhållsbidrag som inte kan tillskrivas släktskap, se fråga 5.

Från och med den 1 september 2014 omfattas alla yrkanden med anknytning till underhållsskyldighet, med undantag för underhållsskyldigheter med anknytning till inkomster för social integration, av familjedomstolens behörighetsområde (artikel 572 a punkt 7e i processlagen), inbegripet talan angående underhåll som inte kan tillskrivas släktskap.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Talan är personlig för den underhållsberättigade (se framför allt artikel 337 i civillagen). Yrkandet ska personligen lämnas in till domaren av kändanden eller dennes advokat (se framför allt artiklarna 1253 b, 1254 och 1320 i processlagen).

Om kändanden inte förmår göra detta får kändandens juridiska ombud handla i dennes namn (far, mor, förmyndare, handläggare).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Fredsdomaren har en allmän behörighet när det gäller rättstvister angående underhållsbidrag (artikel 591 punkt 7 i processlagen), men det finns undantag. Enligt detta antagande ska talan lämnas in till domaren på kändandens hemort, med undantag för om talan syftar till minska eller dra in dessa underhållsbidrag (artikel 626 i processlagen).

Talan som väckts av ett barn gentemot den som haft förbindelser med barnets mor under den legala konceptionstiden (artikel 336 i civillagen) ligger inom behörighetsområdet för familjedomstolens ordförande (artikel 338 i civillagen).

Vårdnadsvister, med undantag för sådana som omfattas av brådskande och interimistiska åtgärder, faller inom behörighetsområdet för ungdomsdomstolen (artikel 387 a i civillagen) på den ort där föräldrarna, förmyndarna eller de personer som har vårdnad om barnet (artikel 44 i lagen av den 8 april 1965 om skydd av unga, omhändertagande av underåriga som begått en brottslig handling och skadestånd med anknytning till detta) har sin hemvist.

I händelse av konflikt mellan makar ska yrkandena lämnas in till fredsdomaren (artikel 594 punkt 19 i processlagen) på den ort där makarna hade sin senaste hemvist som gifta (artikel 628 punkt 2 i processlagen), innan skilsmässoförfarandet.

Från det att en begäran om äktenskapsskillnad på grund av oåterkallelig splittring lämnats in är det familjedomstolens ordförande som är behörig (artikel 1280 i processlagen), vilket gäller fram till det att äktenskapet upplösts. Däremot är det den domstol vid vilken talan i sak har väckts som ska godkänna de överenskommelser som uppnåtts mellan parterna i ett underhållsmål (artikel 1256 första stycket i processlagen).

Efter den slutgiltiga skilsmässodomen ligger behörigheten hos fredsdomaren och familjedomstolen. Familjedomstolens ordförande behåller sin interimistiska behörighet i brådskande ärenden (artikel 584 i processlagen).

Från och med den 1 september 2014 omfattas alla yrkanden med anknytning till underhållsskyldighet, med undantag för underhållsskyldigheter med anknytning till inkomster för social integration, av familjedomstolens behörighetsområde (artikel 572 a punkt 7 i processlagen).

Från och med den 1 september 2014 ska yrkanden mellan parter som är (eller har varit) gifta eller som lever (eller har levit) i ett registrerat samboförhållande samt yrkanden avseende underhållsskyldigheter angående gemensamma barn eller barn för vilka föräldraskapet endast har fastställts vad gäller den ena föräldern i princip tas upp vid den domstol där talan redan har väckts (se artikel 629 a § 1 i processlagen). Det är domstolen på den underäriges hemort (eller i avsaknad av sådan, på den ort där denne har sin stadigvarande hemvist) som är behörig när det gäller yrkanden om underhållsskyldigheter gentemot en underårig. Om parterna har flera barn ligger behörigheten avseende samtliga yrkanden hos den domstol där talan först väcktes (artikel 629 a § 2 i processlagen). Om underhållsskyldigheterna avser andra underhållsberättigade ska tvisten tas upp vid domstolen på den ort där svaranden har sin hemvist eller på den ort där paret hade sin senaste hemvist som gifta eller senaste gemensamma hemvist (artikel 629 a § 4 i processlagen).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Se fråga 4. Beroende på den talan som väckts ska yrkandet läggas fram genom kallelse från stämningsman eller en inlaga. En advokats medverkan är inte obligatorisk.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Du måste betala avgifterna för att inleda en process. Det går inte att fastställa beloppet för samtliga utgifter, som beror på vad för slags talan som väckts, rättegångskostnaderna och rättshjälpskostnaderna, om en advokat har anlåtts. Vad gäller rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna gäller reglerna i allmän lag (se rättshjälp – Belgien).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Avseende formen av stöd:

Stödet är utformat som ett underhållsbidrag. I vissa fall kan detta bidrag kapitaliseras (artikel 301 § 8 i civillagen). I undantagsfall kan det verkställas *in natura* (artikel 210 i civillagen).

Avseende bedömningen av stödet och indexeringen

Det finns ingen skala. Underhåll beviljas endast i förhållande till den underhållsberättigades behov och den underhållsskyldiges förmögenhet (artiklarna 208 och 209 i civillagen).

Fäders och mödrars skyldighet (artikel 203 i civillagen) fastställs i förhållande till deras förmåga och denna skyldighet ska omfatta barns bostad, underhåll, hälsovård, tillsyn, uppfostran, utbildning och allsidiga utveckling (till dess att utbildningen fullföljts). Detta bidrag ska vara utformat som ett schablonmässigt månadsbidrag till förmån för den "vårdnadshavande" föräldern.

Varje far eller mor kan agera i sitt eget namn för att från den andre begära dess bidrag till kostnaderna för bostad, underhåll etc. (artikel 203 a § 2 i civillagen). Det bidragsbelopp som ska betalas av den som har haft förbindelser med barnets mor under den legala konceptionstiden ska fastställas utifrån barnets behov och den underhållsskyldiges tillgångar, möjligheter och sociala situation (artiklarna 336, 339 och 203 a i civillagen).

Enligt lagen är det uttryckligen tillåtet för makar som befinner sig i ett skilsmässoförfarande att när som helst ingå en överenskommelse om beviljande av ett eventuellt underhållsbidrag, om beloppet för detsamma och om villkoren enligt vilka det överenskomna beloppet kan komma att ändras (artikel 301 § 1 i civillagen och artikel 1256 första stycket och artikel 1288 punkt 4 i processlagen). Den domstol som dömer i målet får emellertid vägra att godkänna dessa om de uppenbarligen strider mot barnens intressen (artiklarna 1256 andra stycket och 1290 andra och femte stycket i processlagen).

Vid domstolsavgörande ska den domare som fastställer underhållsbidragets belopp i konkreta termer emellertid ta hänsyn till kriterier avseende beräkning och begränsningar. Underhållsbidraget ska i princip täcka åtminstone vad som motiveras av mottagarens "behovsställning" (artikel 301 § 3 första stycket i civillagen).

Inte i något fall ska underhållsbidragets belopp överstiga en tredjedel av den underhållsskyldige makens inkomster (artikel 301 § 3 slutet av andra stycket i civillagen). Underhållsbidragets varaktighet är begränsad till äktenskapets motsvarighet. Vid exceptionella omständigheter kan domaren förlänga bidragets varaktighet (artikel 301 § 4 i civillagen).

Indexering är obligatorisk i samband med äktenskapsskillnad på grund av oåterkallelig splittring och föräldrars underhållsbidrag. Referensindex är i princip konsumentprisindex, men domaren får enligt lagen tillämpa ett annat system för anpassning till levnadsomkostnaderna (artiklarna 301 § 6 första stycket och 203 c första stycket i civillagen) och parterna får enligt överenskommelse avvika från detta (artikel 203 c § 1 i civillagen).

Enligt lagen får bidraget höjas, sänkas eller dras in på begäran av endera parten (utifrån de allmänna skäl som anges i artikel 301 § 7 första stycket i civillagen och artikel 1293 första stycket i processlagen).

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållsbidraget ska betalas till den som är underhållsberättigad eller till dennes företrädare. Det ska betalas ut som ett månatligt underhåll. Det får även kapitaliseras i vissa fall (se fråga 8).

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

En underhållsberättigad som innehar ett verkställighetsbeslut kan begära indrivning av sin fordran. Under vissa omständigheter kan det bli fråga om utmätning av lös respektive fast egendom tillhörande den underhållsskyldige om denne inte verkställer underhållsbeslutet (artikel 1494 i processlagen). Det kan rent av fattas beslut om verkställighet av utsökning hos tredje man, till exempel den underhållsskyldiges arbetsgivare (artikel 1539 i processlagen). Dessutom ska en underhållsberättigad som ännu inte har tillgång till ett verkställighetsbeslut på vissa villkor kunna begära kvarstad, så att dennes rättigheter till indrivning av framtida underhåll garanteras (artikel 1413 i processlagen).

Slutligen har en förenklad verkställighetsmekanism inrättats. Den gäller överlåtelse av penningbelopp, det vill säga att tillstånd ges till den underhållsberättigade att inom vissa gränser direkt uppbära den underhållsskyldiges inkomster eller eventuella andra belopp som en tredje part är skyldig. Överlåtelse av penningbelopp tillämpas vid rättsliga underhållsskyldigheter mellan makar eller före detta makar (artiklarna 220 § 3, 221, 223, 301 § 11 i civillagen och artikel 1280 i processlagen) avseende underhålls-, uppfostrings- och utbildningsskyldigheter gentemot barn – liksom vid rättslig prövning mellan föräldrar enligt vad som anges i artikel 203 a i civillagen – och vid rättsliga underhållsskyldigheter mellan anförvanter i upp- respektive nedstigande led (artikel 203 b i civillagen).

Slutligen innehåller strafflagen en artikel om underlåtenhet att uppfylla underhållsskyldighet gentemot make eller barn (artikel 391 a i strafflagen), i enlighet med vilken det går att lagföra varje person som enligt ett slutgiltigt domstolsbeslut har dömts att tillhandahålla ett underhållsbidrag och som uppsåtligt har dröjt mer än två månader med att iakttäta förfallodagen.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

I artikel 2277 i civillagen anges att resterande räntor avseende underhållsbidrag preskriberas efter 5 år.

Underhållsbidrag som beviljats i domstol omfattas av en tioårig preskriptionsfrist (artikel 2262 a i civillagen).

De ställs in mellan makar under äktenskapet (artikel 2253) och avbryts vid delgivning av en kallelse att inställa sig inför rätta, ett betalningsföreläggande eller ett beslagtagande (artiklarna 2244 och 2248) samt vid inlämning av inlagor i ett domstolsärende av den underhållsberättigade och en betalning från den underhållsskyldiges sida.

I princip ska den underhållsskyldige i enlighet med artiklarna 7 och 8 i lagen om inteckningar av den 16 december 1851 fullgöra sina åtaganden utifrån sin samlade förmögenhet.

Enligt artikel 1408 i processlagen undantas emellertid viss materiell egendom som den underhållsskyldige och dennes familj behöver för sitt vardagliga liv, utövandet av sitt yrke eller fullföljandet av sin egen utbildning eller sina egna studier eller motsvarigheten för de barn som den underhållsskyldige har ansvar för och som lever under samma tak från lagföring från underhållsberättigades sida.

Enligt artikel 1409 § 1 i processlagen föreskrivs oöverlåtbarhet och ett partiellt undantag från utmätning för inkomster från arbete och annan verksamhet. I enlighet med artikel 1412 i processlagen är emellertid å ena sidan reglerna för undantag från utmätning ogiltiga beträffande den underhållsberättigade, medan denne å andra sidan åtnjuter ett ovedersägligt företräde gentemot den underhållsskyldiges övriga fordringsägare. Om det yrkas på en överlåtelse av penningbelopp mot en person vars fordringar redan är föremål för överlåtelser eller utmätning kan domstolen dock undersöka den underhållsskyldiges övergripande situation, dennes fordringsägars behov, i synnerhet beträffande underhåll, och fördela de överlåtna eller utmäta beloppen jämnt mellan dessa (artikel 1390 a femte stycket i processlagen).

I händelse av att den underhållsskyldige är betalningsoförmögen kan denne bli föremål för kollektiv skuldreglering (artiklarna 1675/2 och följande i processlagen). Inom denna ram kan domstolen vid behov besluta om skuldeftergift, inbegripet i fråga om restskulder avseende underhållsbidrag, dock utan att detta berör underhållsskulder.

Utmätning kan äga rum i syfte att erhålla betalning avseende utlöpande betalningsfrister i fråga om bidraget efter hand som de löper ut (artikel 1494 andra stycket i processlagen).

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Om den underhållsberättigade inte lyckas erhålla betalningen, trots de metoder som anges ovan, kan denne vända sig till avdelningen för underhållskrav, *Service des créances alimentaires* (vid den federala finansmyndigheten *Service public fédéral Finances*). Denna avdelning har i uppdrag att bevilja förskott med anknytning till en eller flera fastställda betalningsdagar för underhållsbidrag och att uppbära eller driva in beviljade förskott samt överskott och restskulder avseende underhållskrav på den underhållsskyldiges bekostnad.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Avdelningen för underhållskrav kan träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet. Avdelningen kräver samtidigt att den underhållsskyldige ska betala underhållet och restskulderna. Antingen betalar den underhållsskyldige underhållet till avdelningen eller så drivs underhållet in med hjälp av kronofogden. I det senare fallet går det naturligtvis inte att garantera ett resultat, utan detta beror på den underhållsskyldiges finansiella situation.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Följande myndighet är den centralmyndighet som avses inom ramen för New York-konventionen om indrivning av underhållsbidrag i utlandet av den 20 juni 1956, rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet och Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar:

Service public fédéral Justice

Service de coopération internationale en matière civile

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Bryssel

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Sökanden eller dennes rådgivare kan ta kontakt via brev, telefon (+32 (0)2 542 65 11), fax (+32 (0)2 542 70 06) eller e-post ([✉ aliments@just.fgov.be](mailto:aliments@just.fgov.be) eller [✉ alimentatie@just.fgov.be](mailto:alimentatie@just.fgov.be)) med den behöriga avdelning som anges ovan.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En sökande som bor i ett annat land än Belgien ska vända sig till den centralmyndighet i sitt hemland som ansvarar för tillämpningen av de konventioner och den förordning som anges ovan. Sökanden kan inte vända sig direkt till en organisation eller myndighet i Belgien.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Svaret är nej (se ovan).

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bunden av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

När centralmyndigheten mottar en ansökan översänder denna vid behov, efter att ha tagit redan på var den underhållsskyldige befinner sig och/eller har sina tillgångar i Belgien, ansökan till den rättshjälpsbyrå som är behörig på den berörda orten. Om ett underhållskrav avseende barn lämnats in via centralmyndigheterna kommer denna rättshjälp att beviljas utan kontroll av mottagarens inkomstnivå. Detta stöd omfattar advokatarvoden och rättegångskostnader.

I övriga fall uppmanas den sökande som önskar erhålla rättshjälp att översända en ansökan om detta till centralmyndigheten, i enlighet med direktiv 2002/8/EG.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Centralmyndigheten har först och främst som uppgift att informera om hur regelverket fungerar, dels inom det egna systemet, dels i den medlemsstat beträffande vilken frågor ställs. Centralmyndigheten har resurser för att direkt eller indirekt lokalisera den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade samt för att erhålla relevant information om den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades inkomster och/eller förmögenhet.

Ett försök till uppgörelse i godo anordnas vid sidan av det rättsliga förfarandet vid ett meningsutbyte mellan parterna och närmare bestämt avseende den rättssökande partens angelägenheter, i samband med domstolens utfrågningar. Vid behov anordnar centralmyndigheten en uppföljning i syfte att främja kontinuerlig verkställighet av underhållsdomar.

Centralmyndigheten kan underlätta erhållandet av skriftliga eller andra bevis samt delgivning och anmälan av handlingar genom att tillhandahålla information om de inhemska lagbestämmelser som gäller, och även om tillämpningsföreskrifter avseende olika internationella instrument som är i kraft.

Nödvändiga och interimistiska åtgärder som syftar till att garantera resultat i ett pågående underhållsärende kan vidtas inom ramen för det mandat som centralmyndigheten beviljar karendens ombud vid belgiska domstolar.

Vid behov kan centralmyndigheten tillhandahålla den kärende parten information om tillvägagångssättet för att fastställa föräldraskapsförhållandet mellan ett barn och en förmodad fader.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 17/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Bulgarien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

En familjemedlem kan vara skyldig att betala underhåll till en annan familjemedlem som stöd för dennes försörjning. Underhåll är lagstadgat, dvs. det tillämpas i enlighet med särskilda regler och kriterier som är fastställda i lagen, snarare än genom en personlig överenskommelse mellan parterna.

Underhållet är personligt. Om den underhållsberättigade avlider upphör underhållsbetalningarna.

En person har bara rätt till underhåll om han eller hon inte är arbetsför och saknar möjlighet att försörja sig.

En person som är berättigad till underhåll kan begära underhåll från följande personer, och i följande ordning: en make eller f.d. make, ett barn, en förälder, ett barnbarn eller barnbarnsbarn, ett syskon, en mor- eller farförälder eller annan släkting i uppstigande led. Om den första personen inte har möjlighet att betala underhåll ska underhållet i stället betalas av den person som står näst på tur.

Om en person är skyldig att betala underhåll till flera personer ska underhållet betalas i följande ordning (dvs. om den underhållsskyldige inte har möjlighet att betala underhåll till samtliga parter har en part som står före i turordningen företräde framför en part längre ned på listan): ett barn, en make eller f.d.

make, en förälder, ett barnbarn eller barnbarnsbarn, ett syskon, en mor- eller farförälder eller annan släkting i uppstigande led.

Vid en äktenskapsskillnad är endast en make som inte befunnits bära skulden till äktenskapsskillnaden berättigad till underhåll.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Föräldrar är skyldiga att betala underhåll för underåriga barn tills de når 18 års ålder, oavsett om barnet har möjlighet att arbeta eller har egna tillgångar. När det gäller barn över 18 år är föräldrarna skyldiga att betala underhåll om barnet inte kan försörja sig med hjälp av sina egna inkomster eller sina egna tillgångar när han eller hon deltar i regelbundna studier på gymnasienivå (upp till 20 års ålder), eller då han eller hon deltar i yrkesutbildning eller studerar på universitet (upp till 25 års ålder). Detta gäller dock endast om underhållsbetalningarna inte orsakar föräldrarna särskilda svårigheter.

Underhåll till en vuxen betalas endast om han eller hon är arbetsoförmögen och saknar tillräckliga tillgångar för sin försörjning.

Underhåll till en f.d. make betalas i högst tre år från upplösningen av äktenskapet, om inte parterna har kommit överens om en längre period.

Underhållsskyldigheten upphör om den f.d. maken gifter om sig. Domstolen kan förlänga denna period om den underhållsberättigade befinner sig i en särskilt svår situation och den underhållsskyldige kan betala underhållet utan särskilda svårigheter.

En person kan inte bara ansöka om underhåll med direkt verkan utan även retroaktivt för en period på upp till ett år innan ansökan inges.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Ansökningar om alla typer av underhåll ska lämnas in till domstol, oavsett belopp, och innehålla uppgifter om vem det är som ansöker om underhåll och från vem underhållet begärs. Det är distriktsdomstolarna (*rajonen sad*) som är behöriga i underhållsärenden. Käranden ska vända sig till den domstol som är behörig på den ort där käranden eller svaranden har sin hemvist (om detta är två olika platser väljer käranden var ansökan ska lämnas in). Ansökan ska göras i enlighet med civilprocesslagen. En fristående ansökan om underhåll handläggs enligt det skyndsamma förfarandet, dvs. snabbare.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ansökningar om underhåll till underåriga barn görs av en förälder med föräldraansvar eller även förmyndare.

Ansökningar om underhåll till underåriga barn mellan 14 och 18 år görs av barnet, med den ansvariga förälderns eller förmyndarens vetskap och samtycke.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Vilken domstol som har internationell behörighet fastställs i enlighet med reglerna i lagen om internationell privaträtt, bilaterala internationella fördrag eller i förekommande fall rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet.

Om en ansökan om underhåll har inletts i ett äktenskapsmål, dvs. inom ramen för en ansökan om äktenskapsskillnad, är Bulgariens domstolar enligt lagen om internationell privaträtt behöriga att handlägga ansökningarna om underhåll och äktenskapsskillnad om en av makarna är bulgarisk medborgare eller har sin hemvist i Bulgarien. Ärenden som gäller underhåll till en f.d. make hanteras av samma domstol som är behörig att hantera ansökan om äktenskapsskillnad. Bulgariens domstolar har behörighet i underhållsärenden om svaranden har sin hemvist i Bulgarien eller om käranden är bulgarisk medborgare eller har sin hemvist i Bulgarien.

I ovanstående fall är bulgarisk lag tillämplig enligt vad som anges i svaren på frågorna 18, 19 och 20 nedan.

Om det fastställs att en bulgarisk domstol har internationell behörighet är en distriktsdomstol behörig att pröva ärendet. Käranden ska vända sig till den domstol som är behörig på den ort där käranden eller svaranden har sin hemvist (om detta är två olika platser väljer käranden var ansökan ska lämnas in).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Ansökningar om alla typer av underhåll ska lämnas in till domstol, oavsett belopp, och innehålla uppgifter om vem det är som ansöker om underhåll och från vem underhållet begärs. Det är inte obligatoriskt att företrädas av en advokat.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

En kårande i ett underhållsmål behöver inte betala statliga avgifter. När domstolen godkänner en ansökan om underhåll måste svaranden betala statliga avgifter och kårandens kostnader för förfarandet.

Statliga avgifter tas endast ut om kåranden är underhållsskyldig och begär nedsättning av underhållsbeloppet.

I underhållsmål behöver parterna inte anlita ett juridiskt ombud.

Parterna i målet kan få rättshjälp på samma villkor som vid andra sorters förfaranden. Reglerna för rättshjälp finns i lagen om rättshjälp (*Zakon za Pravnata Pomosh*t).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhållsbeloppet fastställs med hänsyn till den underhållsberättigades behov och den underhållsskyldiges ekonomiska tillgångar. Det minsta belopp som en förälder måste betala till ett underårigt barn motsvarar en fjärdedel av den minimilön som ministerrådet fastställt (år 2019 är det minsta beloppet för underhåll till barn 140 bulgariska lev (BGN)). Underhållsbeloppet fastställs av domstolen med hänsyn till barnets behov och föräldrarnas ekonomiska tillgångar. På begäran av en förälder får domstolen fastställa ett kompletterande belopp för att uppfylla ett barns särskilda behov, upp till ett belopp som föräldern har möjlighet att betala utan särskilda svårigheter. På en parts begäran kan underhållsbeslutet ändras eller upphävas, om de omständigheter som låg till grund för beslutet ändras. Varje ändring måste verkställas via domstolarna.

Underhåll betalas ut en gång i månaden. Vid sena betalningar tas lagstadgad dröjsmålsränta ut.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållet betalas ut direkt till den underhållsberättigade. Underhåll till barn mellan 14 och 18 år betalas ut till dem personligen, men med den ansvariga föräldrarnas vetskap och samtycke.

Underhåll till barn under 14 år betalas via den ansvariga föräldern eller förmyndaren.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Underhåll betalas ut en gång i månaden. Vid sena betalningar tas lagstadgad dröjsmålsränta ut.

Domstolsbeslut som har trätt i kraft ska verkställas enligt villkoren och förfarandena i civilprocesslagen (*Grazhdanski protsesualen kodeks*).

Underlåtenhet att betala underhåll är ett brott enligt artikel 183 i strafflagen (*Nakazatelen kodeks*).

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Indrivning av underhåll utförs av en statlig eller privat stämningssman. Den underhållsberättigade väljer själv vilken stämningssman han eller hon vill vända sig till.

Statliga stämningssmän är anställda vid en distriktsdomstols (*rajonen sad*) verkställighetsavdelning och deras verksamhetsområde sammanfaller med domkretsen för den domstol där de är anställda.

Privata stämningssmän är verksamma inom domkretsen för relevant regional domstol (*okrazjen sad*).

Enligt artikel 149 i familjerättslagen är den längsta period som retroaktivt underhåll kan begäras för ett år innan ansökan inges. Så snart rätten till underhåll och ett underhållsbelopp har fastställts i ett domstolsbeslut löper denna förpliktelse till dess att den upphävs i enlighet med de allmänna preskriptionsreglerna: artiklarna 110–120 i lagen om avtalsförpliktelser (*Zakon za zadalzhnityata i dogovorite*).

Se faktabladet om verkställighet av domar.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Lagen om skydd av barn (*Zakon za zakrila na deteto*) omfattar ett antal skyddsåtgärder, inbegripet information till barn och föräldrar om deras rättigheter och skyldigheter och tillhandahållande av statlig rättshjälp. Enligt artikel 15 i lagen om skydd av barn har barn rätt till rättshjälp och överklagande i alla de förfaranden som påverkar deras rättigheter eller intressen. Rättshjälp beviljas av den nationella rättshjälpsbyrån.

I advokatlagen (*Zakon za advokaturata*) sägs det uttryckligen att en advokat från Bulgarien eller ett annat EU-land får ge juridisk rådgivning och stöd utan kostnad till underhållsberättigade. Om motparten i ett sådant fall beordras att betala rättegångskostnaderna kan advokaten ta ut en avgift, vars belopp fastställs av domstolen.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Om det i ett verkställighetsförfarande fastställs att den underhållsskyldige saknar inkomst och inte äger någon egendom betalas underhållet av staten på den underhållsskyldiges vägnar, i enlighet med de villkor och förfaranden som fastställts i en förordning från ministerrådet. I så fall betalar staten det underhållsbelopp som fastställts i domstolsavgörandet, upp till det tak som varje år fastställs i enlighet med lagen om Bulgariens statsbudget (*Zakon za darzhavniya byudzhnet na Republika Bgaria*).

Enligt reglerna om socialt bistånd erbjuder staten hjälp till behövande om ingen annan har en lagstadgad skyldighet eller möjlighet att betala underhåll.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja, enligt det förfarande som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet. Bulgarien är också bundet av ett antal ömsesidiga avtal om juridiskt bistånd som ingåtts med andra länder, inbegripet länder utanför EU. Justitieministeriet är centralmyndighet enligt dessa avtal och har ansvaret för att hjälpa privatpersoner i behov av juridisk hjälp.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Justitieministeriet är Bulgariens centralmyndighet och kan kontaktas på följande adress:

Justitieministeriet

Ul. Slavyanska 1

1040 Sofia

Bulgarien

Tfn: (+359 2) 92 37 555

Fax: (+359 2) 987 0098

Kontaktperson:

E_Gyurova@justice.government.bg

M_Parvanova@justice.government.bg

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja, enligt det förfarande som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet. Om sökanden befinner sig i ett land som har slutit ett ömsesidigt avtal om juridiskt bistånd med Bulgarien, kan denne begära hjälp från justitieministeriet som enligt avtalet utsetts till centralmyndighet.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Enligt det förfarande som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, eller enligt det förfarande som fastställts i relevant fördrag om ömsesidig rättslig hjälp.

Kontaktuppgifterna till justitieministeriet, som är Bulgariens centralmyndighet i dessa ärenden, anges ovan.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja, Bulgarien är bundet av Haagprotokollet från 2007.

17 Om medlemsstaten inte är bunden av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Se svaret ovan.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

De regler som gäller fastställs i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet samt i artikel 672 a–c i civilprocesslagen (som trädde i kraft den 18 juni 2011).

Om ett beslut utfärdas i ett EUland som är bundet av Haagprotokollet från 2007 ska en ansökan om verkställighet lämnas in till regiondomstolen där den underhållsskyldige har sin permanenta adress eller på den plats där skyldigheten ska verkställas. Ansökan ska omfatta de handlingar som avses i artikel 20 i rådets förordning (EG) nr 4/2009. Det är regiondomstolen som fattar beslut i ärenden som gäller hinder mot eller uppskov med verkställighet av ett beslut, i den mening som avses i artikel 41 i rådets förordning (EG) nr 4/2009.

En ansökan om verkställbarhetsförklaring av ett beslut eller en annan rättsakt som utfärdats i ett EUland som inte är bundet av Haagprotokollet från 2007 ska lämnas in till regiondomstolen där den underhållsskyldige har sin permanenta adress eller på den plats där skyldigheten ska verkställas. Det krävs ingen kopia av ansökan om att den underhållsskyldige ska delges beslutet. Domstolen behandlar ansökan bakom lyckta dörrar. I beslutet om godkännande av ansökan fastställer domstolen en tidsfrist för att inge en ansökan om ändring av beslutet enligt artikel 32.5 i rådets förordning (EG) nr 4/2009. Interimistisk verkställbarhet av beslutet om godkännande av ansökan är inte möjlig. I beslutet om godkännande av ansökan ger domstolen också besked om de interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder som begärts. Beslutet har samma rättsliga verkan som ett domstolsavgörande i en talan. Beslutet kan överklagas vid Sofias appellationsdomstol (*Sofijski apelativen sad*), i enlighet med artikel 32 i rådets förordning (EG) nr 4/2009. Avgörandet från Sofias appellationsdomstol kan endast överklagas till Bulgariens högsta domstol om överklagandet avser en rättsfråga.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Ändringar har genomförts när det gäller antalet och sammansättningen av personal inom direktoratet för internationellt barnskydd och gränsöverskridande adoptioner, som har i uppgift att utföra de uppgifter som tillfaller justitieministeriet i egenskap av centralmyndighet enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet. Direktoratet har getts befogenhet att samarbeta med generaldirektoratet för folkbokföring och administration (Grao) inom ministeriet för regional utveckling och offentliga arbeten, den nationella skattemyndigheten samt den nationella rättshjälpsbyrån vid sin hantering av underhållsansökningar från EUländer som görs i enlighet med rådets förordning (EG) nr 4/2009.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 17/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Tjeckien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Med "underhåll" menas allt som en viss person betalar för att tillfredsställa en annan persons alla legitima behov. För att en underhållsskyldighet ska uppkomma och fortsätta att gälla måste det enligt civilrätten föreligga en familjrelation eller liknande genom äktenskap, äktenskapsskillnad, släktskap i rätt upp- eller nedstigande led eller mellan registrerade partner eller före detta registrerade partner av samma kön.

I civilrätten anges vilka grupper som är skyldiga att betala eller som har rätt till underhåll:

Underhåll mellan makar: En sådan underhållsskyldighet uppkommer när äktenskapet ingås och upphör när äktenskapet avslutas. Makarna är skyldiga att betala ett underhåll som ger båda samma materiella och kulturella standard. Skyldigheten följer av kvinnans och mannens jämlika ställning i äktenskapet. Underhållsskyldigheten mellan makar har företräde framför underhållsskyldigheten mellan föräldrar och barn.

Underhåll mellan skilda makar: Underhållsskyldigheten uppkommer om endera av makarna inte kan försörja sig själv efter skilsmässan, om den oförmågan uppkom i samband med äktenskapet och om det är rimligt att begära underhåll från den före detta maken. Bedömningen ska ske mot bakgrund av den fränskilda makens ålder eller hälsotillstånd vid tidpunkten för skilsmässan eller om skyldigheten att vårda ett gemensamt barn har upphört.

Underhållsskyldigheten upphör när den mottagande maken gifter sig eller när den lagstaddade underhållsperioden löper ut (högst tre år).

Underhåll mellan föräldrar och barn: Denna underhållsskyldighet uppkommer när barnet föds och upphör när barnet kan försörja sig självt eller när underhållsskyldigheten övergår till någon annan (till exempel genom äktenskap eller förnekad faderskap). Underhållsbeloppets storlek fastställs så att barnets levnadsstandard i allt väsentligt ska vara densamma som föräldrarnas. Ett barn är också skyldigt att ge sina föräldrar ett rimligt underhåll utifrån barnets förutsättningar. Föräldrarnas levnadsstandard behöver inte vara identisk med barnets levnadsstandard.

Underhåll mellan släktingar i rätt upp- och nedstigande led: Denna underhållsskyldighet uppkommer mellan släktingar i rätt upp- och nedstigande led. Föräldrarnas underhållsskyldighet gentemot sina barn utesluter far- och morföräldrars och andra släktingars underhållsskyldighet i rätt nedstigande led gentemot samma barn. Mer avlägsna släktingar är underhållsskyldiga om skyldigheten inte kan uppfyllas av närmare släktingar.

Bidrag som betalas till en ensamstående mor för att täcka underhåll och andra kostnader: Skyldigheten att betala ett sådant underhållsbidrag uppkommer om barnets mor inte är gift med barnets far. I ett sådant fall är barnets far skyldig att betala underhåll under två år efter barnets födelse och i rimlig omfattning bidra till kostnaderna i samband med graviditeten och födseln.

Underhållsskyldigheten regleras också i lagen om registrerade partnerskap. Den lagen innehåller bestämmelser om

ömsesidig underhållsskyldighet mellan personer som ingått partnerskap; underhållsbidragets storlek fastställs så att båda personerna i partnerskapet får samma materiella och kulturella standard,

underhållsskyldighet efter det att samboförhållandet upphört – en före detta sambo som inte kan försörja sig själv kan begära att den tidigare partnern betalar ett rimligt underhåll i förhållande till dennes förmåga och finansiella situation. Om en av personerna i det upplösta registrerade partnerskapet, som inte bidrog till att förhållandet upphörde, orsakas allvarlig skada genom att samboförhållandet upplöses, kan han eller hon beviljas underhåll under en period på tre år med ett belopp motsvarande den underhållsskyldighet som skulle ha uppkommit om det registrerade partnerskapet inte hade upplösts.

Skyldigheten för en person att underhålla en annan person anges i lagen och kan inte överlåtas, ersättas eller avstås i förväg.

En av förutsättningarna för att bevilja en underhållsskyldighet är att den överensstämmer med allmän moral. Det kravet tillämpas varje gång en underhållsskyldighet fastställs.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Underhåll kan beviljas om mottagaren sannolikt inte kommer att kunna försörja sig själv. Förmågan att försörja sig själv tolkas traditionellt enbart som förmågan att på ett tillfredsställande sätt uppfylla alla sina behov (materiella, kulturella etc.). Om ett barn inte kan försörja sig självt och är beroende av stöd från den som betalar underhållet, kommer underhållsskyldigheten inte att upphöra när barnet når vuxen ålder (till exempel om barnet fortsätter studera). I undantagsfall kan underhållsskyldigheten fortsätta under barnets och föräldrarnas hela livstid (till exempel om barnet har en allvarlig funktionsnedsättning och aldrig kommer att kunna försörja sig). Å andra sidan kan underhållsskyldigheten upphöra innan barnet når vuxen ålder om barnet kan försörja sig självt. Det finns därför ingen särskild åldersgräns.

Uppnåendet av vuxen ålder har betydelse för det förfarande som tillämpas (en domstol kan till exempel utdöma underhåll för ett underårigt barn utan att någon ansökan ingetts, men den kan enbart bevilja underhåll för vuxna barn på grundval av en ansökan).

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Endast en domstol kan utdöma underhåll om en ansökan ingetts. När det gäller ett underårigt barn kan en domstol emellertid besluta om underhåll även utan ansökan.

Förutom allmänna uppgifter måste en ansökan innehålla parternas fullständiga namn och adress, en beskrivning av viktiga fakta och en beskrivning av den bevisning som lämnats in av den sökande. Av ansökan måste klart framgå vad sökanden begär.

Ansökan måste lämnas in till den lokalt behöriga domstolen. Se fråga nr 5.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

En förälder som har vårdnaden om ett barn har rätt att ansöka om underhåll från den andra föräldern för barnets räkning. Han eller hon kan också agera för barnets räkning som förmyndare eller god man. Ett barn som har blivit myndigt måste ansöka om underhåll i sitt eget namn.

En ansökan får inte inges i en släktings namn om inte personen är omyndig och domstolen utser en förmyndare bland personens släktingar.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Behörigheten i gränsöverskridande ärenden som gäller underhållsskyldighet bedöms utifrån rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (nedan kallad underhållsförordningen): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX%3A02009R0004-20130701>. Förordningen påverkar inte tillämpningen av de internationella fördrag som Tjeckien undertecknat och som avser de frågor som regleras genom underhållsförordningen. Fördragen gäller emellertid enbart förbindelserna med stater som inte är medlemmar av EU (framför allt bilaterala avtal om rättslig hjälp som ingåtts med länder utanför EU eller den internationella konventionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område (Lugano, 30.10.2007) när det gäller Norge, Schweiz och Island). För förbindelserna mellan EU:s medlemsstater har underhållsförordningen företräde före internationella fördrag.

I Tjeckien fattar distriktsdomstolarna (tingsrätterna) beslut i mål som gäller underhållsskyldigheter i första instans.

Behörigheten avgörs främst genom underhållsförordningen, som har företräde framför den tjeckiska lagstiftningen. Enligt artikel 3 i underhållsförordningen kan den sökande (käranden) välja att ge in en ansökan till en domstol

a) på den plats där svaranden har hemvist, eller

b) på den plats där den underhållsberättigade har hemvist.

På grundval av artikel 3 c och d i underhållsförordningen kan talan annars väckas i Tjeckien i den domstol som har behörighet att pröva en talan om rättslig status eller den domstol som har behörighet att pröva en talan om föräldrans ansvar, om inte den behörigheten enbart bygger på den ena partens medborgarskap.

Enligt artikel 5 i underhållsförordningen kan behörigheten också fastställas genom att svaranden går in svaromål inför en viss domstol. Detta gäller dock inte om svaranden därefter som sin första rättshandling bestrider domstolens behörighet.

De tjeckiska reglerna för att fastställa behörighet, som enbart gäller om behörigheten inte fastställs på grundval av underhållsförordningen (dvs. om den tjeckiska domstolens internationella behörighet grundas på artiklarna 6 och 7 i underhållsförordningen (subsidiär behörighet, *forum necessitatis*) eller på ett internationellt avtal med ett land utanför EU) är som följer: för ärenden som gäller underhåll av underårig har det underåriga barnets allmänna domstol, dvs. den domstol inom vars jurisdiktion det underåriga barnet har hemvist, behörighet på grundval av en överenskommelse mellan föräldrarna, ett beslut i domstolen eller andra avgörande faktorer. I övriga fall är den svarandes allmänna domstol behörig. Den allmänna domstolen för en fysisk person är den tingsrätt inom vars jurisdiktion vederbörande har hemvist och, om vederbörande inte är fast bosatt, domstolen i det distrikt där han eller hon är tillfälligt bosatt. Med hemvist för en viss person avses den plats där han eller hon är bosatt i avsikt att stanna där permanent (det kan också finnas flera sådana platser, i vilket fall domstolen på alla dessa platser är allmän domstol). Om en svarande, som är tjeckisk medborgare, inte har någon allmän domstol eller inte har någon sådan domstol i Tjeckien, är den domstol där han eller hon senast hade hemvist i Tjeckien behörig domstol. För en person som inte har någon annan behörig domstol i Tjeckien kan egendomsrätten tillämpas vid den domstol inom vars jurisdiktion han eller hon äger egendom.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Enligt lagen behöver den som inger en ansökan om att väcka talan inte företrädas av en advokat. Den som inger en ansökan kan emellertid besluta att låta sig företrädas i domstolen på grundval av en fullmakt som ges till någon som han eller hon väljer, till exempel en advokat.

En fysisk person som inte kan inställa sig på egen hand i domstolen måste företrädas av ett juridiskt ombud eller förmyndare. När det gäller underåriga barn företräds de av sina föräldrar.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Inga avgifter tas ut när det gäller mål om ömsesidiga underhållsskyldigheter mellan föräldrar och barn. I andra förfaranden för att fastställa underhåll, inklusive ökning av underhållet, slipper sökanden betala rättegångskostnader. Detta undantag gäller också verkställighets- eller indrivningsförfaranden.

Om den som inger ansökan företräds av en advokat måste han eller hon – om inget annat överenskommit – betala en ersättning enligt advokatens taxa (som kan laddas ned på engelska från tjeckiska advokatsamfundets webbplats: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>). Om det är motiverat på grund av karendens sociala och finansiella status och om det inte handlar om en godtycklig eller uppenbart meningslös ansökan eller hindrande av rättigheter, kan domstolen utse en företrädare gratis eller till låg avgift om det är absolut nödvändigt för att tillvarata sökandens intressen. Under vissa förhållanden utses en advokat till företrädare.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhåll betalas i de flesta fall kontant – i regelbundet återkommande månadsvisa utbetalningar som alltid ska ske en månad i förväg (om inte domstolen beslutar annat eller mottagaren kommer överens om andra villkor med den förälder som ska betala). Underhåll kan emellertid också ges i annan form, till exempel genom att erbjuda bostad, genom betalning in natura etc.

Förutom de villkor som är bindande för den underhållsskyldige fastställs genom underhållsskyldigheten också egendomsförhållanden och barnets rimliga behov, som i första hand är beroende av barnets ålder och hälsotillstånd. Även det sätt på vilket barnet förbereder sig på sin framtida karriär, fritidsaktiviteter, hobbyer etc. beaktas. Huvudprincipen är emellertid att barnets levnadsstandard bör vara densamma som föräldrarnas. Om den underhållsskyldiges finansiella situation så medger, kan avsättning för ett visst sparande också anses vara ett rimligt behov för barnet. När omfattningen av föräldrarnas underhållsskyldighet ska fastställas beaktas också vem av föräldrarna som har vårdnaden om barnet och i vilken utsträckning den omvårdnaden tillhandahålls.

Underhåll mellan makar beviljas till ett belopp som garanterar båda makarna samma materiella och kulturella standard. Denna skyldighet är en följd av kvinnans och mannens jämlika ställning i äktenskapet.

Underhåll mellan skilda makar beviljas om endera av de skilda makarna inte kan försörja sig själv, om den oförmågan uppkom ur eller i samband med äktenskapet och om det är rimligt att begära underhåll från den före detta maken. Detta ska framför allt bedömas mot bakgrund av den skilda makens ålder eller hälsotillstånd vid tidpunkten för äktenskapsskillnaden eller om skyldigheten att vårda ett gemensamt barn upphör. Underhåll beviljas till ett rimligt belopp. När beloppets storlek ska bestämmas beaktas hur länge äktenskapet varade före skilsmässan, förutom övriga lagstadgade krav.

Underhåll beviljas en gravid kvinna för att täcka kostnaderna i samband med graviditeten och födseln till ett rimligt belopp.

Domstolen kommer att bevilja underhåll för ett registrerat partnerskap sedan en ansökan ingetts, med beaktande av behoven i samband med skötseln av det gemensamma hushållet. Underhållsskyldighetens storlek fastställs så att det säkerställs att båda parter i partnerskapet i stort sett får samma materiella och kulturella standard.

Underhållsskyldigheten när ett enkönt samboförhållande upplöses kan fastställas efter en ansökan från en före detta partner som inte kan försörja sig själv. Han eller hon kan ansöka om att den före detta sambon ska bidra med ett rimligt underhåll i förhållande till dennes förmåga, möjligheter och tillgångar. Om de inte kommer överens ska domstolen fastställa underhållet på grundval av en ansökan från endera parten. Om en av personerna i det registrerade partnerskapet, som inte bidrog till att förhållandet upphörde, allvarligt skadas av att samboförhållandet upplöses kan han eller hon av domstolen tilldelas underhåll från motparten under en period på tre år från det att samboförhållandet upplöstes med samma belopp som den underhållsskyldighet som skulle ha uppkommit om det registrerade partnerskapet aldrig hade upplöstes.

Den tjeckiska lagen erkänner inte vad som kallas standardiserat underhåll enligt tabeller, procentsatser etc., och den är inte heller bunden av tröskelvärden för minimi- eller maximiunderhåll. När den fattar sitt beslut tar domstolen hänsyn till de unika förutsättningarna i varje mål, till exempel möjligheten av att det föreligger flera olika underhållsskyldigheter, ökade kostnader för ett barn med funktionshinder etc. Justitieministeriet offentliggör endast en förteckning över rekommenderade belopp: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

Domstolsbeslut om underhåll fattas med förbehållet att situationen kan förändras. Besluten kan därför ändras om situationen för den sökande eller den underhållsskyldige ändras i betydande grad.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll betalas regelbundet med ett visst belopp varje månad och alltid en månad i förväg om inte annat beslutats av domstolen eller om den underhållsskyldige kommer överens om något annat med mottagaren. I sällsynta fall (till exempel om den underhållsskyldige föräldern endast har inkomster från säsongarbete, deltar i affärsverksamhet med stora risker etc.) kan domstolen besluta att ett visst belopp ska inbetalas (ett förskott) för att täcka framtida underhåll. Domstolen kommer sedan att vidta ytterligare åtgärder för att se till att enskilda belopp motsvarande de månadsvisa underhållsbeloppen betalas ut till barnet från detta förskott. Underhåll måste betalas antingen till mottagaren eller till den person som har omvårdnaden om mottagaren.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Enligt tjeckisk lag kan en ansökan om verkställighet inges till behörig domstol. Alternativt kan en ansökan om exekutivt förfarande inges till exekutionstjänstemannen. Förfarandet för verkställighet eller indrivning (inklusive information om de uppgifter som ska lämnas i ansökan) beskrivs i informationsdokumentet med rubriken "Förfaranden för verkställighet av domstolsbeslut". Vissa uppgifter om indrivning av underhåll lämnas nedan.

Verkställighet

Ett underårigt barns allmänna domstol (se svaret på fråga 5 för en definition av begreppet "ett underårigt barns allmänna domstol") är behörig att reglera och verkställa en dom om underhåll av underårigt barn. Den underhållsskyldiges allmänna domstol (se svaret på fråga 5 för en definition av begreppet "den underhållsskyldiges allmänna domstol") är behörig att besluta om andra typer av underhållsskyldigheter, inklusive underhåll av vuxna barn.

Om det gäller verkställande av underhållsskyldighet för ett underårigt barn efter ansökan från någon av parterna hjälper domstolen till att fastställa var den underhållsskyldige har hemvist. Domstolen kan också ge ytterligare hjälp åt sökanden innan den fattar beslut om verkställighet – till exempel genom att uppmana den underhållsskyldige att lämna upplysningar om huruvida och varifrån han eller hon får lön eller annan regelbunden inkomst, eller i vilken bank eller annat betalningsinstitut han eller hon har sina konton och numret på dessa konton, eller genom att begära att den underhållsskyldige redovisar sina tillgångar. Domstolen kan också erbjuda denna hjälp för andra typer av underhållsskyldigheter än underhåll av underårigt barn.

Indrivningsförfarandet

Ansökan om att inleda ett indrivningsförfarande kan inges till en tjeckisk exekutionstjänsteman. En förteckning över exekutionstjänstemän finns på webbplatsen för Tjeckiens exekutorkammare: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. När betalningen av underhållet för ett underårigt barn ska drivas in har exekutionstjänstemannen ingen rätt att begära att den sökande ska betala ett rimligt förskott för indrivningskostnaden. En möjlig metod för att genomdriva verkställigheten, om det gäller att verkställa underhållsskyldigheten för ett underårigt barn, är att dra in körkortet för den underhållsskyldige. Om underhållsskyldigheten inte har uppfyllts kan, förutom de metoder för verkställighet som angavs ovan, en exekutionstjänsteansökan inlämnas på grund av misstänkt brott mot skyldigheten att betala obligatoriskt underhåll. När det gäller underlåtenhet att betala obligatoriskt underhåll anges i brottsbalken att den som antingen avsiktligt eller genom försummelse underlåter att uppfylla sin juridiska skyldighet att underhålla eller vårda en annan person under längre tid än fyra månader gör sig skyldig till ett brott. I sådana fall kan en polisänmälan göras på vilken polisstation som helst.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Allmän information om verkställighet eller indrivning (inklusive information om vilka tillgångar som kan bli föremål för verkställighet eller indrivning och om de korrigerande åtgärder som finns tillgängliga) lämnas i informationsdokumentet med titeln "Förfarande för verkställighet av domstolsbeslut".

Enligt de civilprocessrättsliga reglerna kommer rättigheter att preskriberas, och den bidragsskyldige har inte längre någon skyldighet att betala om inte talan om verkställighet har väckts innan preskriptionsfristen löper ut. Om den bidragsskyldige emellertid betalade efter det att preskriptionsfristen löpte ut kan han eller hon inte begära ersättning för de belopp som betalats ut. Rätten till underhåll är inte begränsad, men rätten till regelbunden utbetalning kan bli föremål för begränsningar. Preskriptionsfristen anges i regel till tre år. Om rättigheterna har erkänts genom ett beslut av offentlig myndighet (till exempel en domstol) kommer preskriptionsfristen emellertid att vara tio år efter det datum när domen vann laga kraft. Rätten till underhåll löper inte ut efter en viss tidsperiod. Underhåll kan bara tilldömas från och med det datum när det rättsliga förfarandet inleddes. När det gäller barn kan emellertid underhållsskyldighet fastställas för en period på tre år före det datumet. Underhåll för en ogift mor och ersättning för kostnader i samband med graviditet och födsel kan också beviljas retroaktivt, men högst två år efter födseln.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Organ för socialt och rättsligt skydd av barn inom den kommunala myndigheten i en kommun med utökade befogenheter måste hjälpa ett underårigt barn att inge krav som avser underhåll och indrivning av underhållsbidrag, inklusive hjälp med att för ett underårigt barns räkning inge en stämningsansökan till domstolen.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Ett sådant alternativ erkänns inte i lagen.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En sökande kan inge en ansökan om hjälp med indrivning av underhållsbidrag till kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn i Brno (<http://www.umpod.cz/>).

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Den sökande kan kontakta organisationen med hjälp av de uppgifter som lämnas nedan:

Office for International Legal Protection of Children

Šilingrovo náměstí 3/4

602 00 Brno

Tjeckien

Tfn: +420 542 215 522

Fax: +420 542 212 836

E-post: podatelna@umpod.cz

Första gången den sökande kontaktar kontoret ska han eller hon uppgive för- och efternamn samt kontaktuppgifter (telefon eller e-post) förutom namn och födelsedatum för barnet som frågan eller ansökan avser.

Om den sökande begär hjälp av kontoret för att driva in underhåll från utlandet måste först en informell skriftlig ansökan om hjälp med indrivning av underhållsbidrag inges till kontoret, tillsammans med ett ifyllt formulär som kan laddas ned på tjeckiska från kontorets webbplats: <http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/>. Ansökan ska innehålla uppgifter om barnet och den betalningsskyldige samt basfakta som förklarar varför den sökande begär indrivning av underhållsbidrag. Kopior av eventuella handlingar, framför allt domstolsbeslut om underhållsskyldighet, bör skickas med ansökan. Kontoret kommer sedan att undersöka möjligheten att driva in underhållsbidrag i det aktuella fallet och vid behov skicka detaljerade instruktioner om hur den sökande kan gå vidare med ärendet.

På begäran från kontoret kan det eventuellt bli nödvändigt att skicka in annan dokumentation. I allmänhet måste domen som fastställer underhållsskyldigheten skickas in, tillsammans med en bestyrkt översättning till det officiella språket i den stat från vilken underhållsbidraget ska drivas in samt beslut om ikraftträdande och exekutionstitel. Om underhållsbidrag ska drivas in från en EU-medlemsstat kommer domstolen att göra ett utdrag ur beslutet i enlighet med artikel 56 i underhållsförordningen. I regel krävs dessutom en fullmakt för den statliga myndigheten utomlands, ett utbildningsintyg för den sökande om han eller hon är över 15 år eller ett levnadsintyg. Den lokalt behöriga domstolen på den plats där den sökande har hemvist ska hjälpa honom eller henne att översätta handlingarna (normalt den domstol som avgjorde målet i första instans). Domstolen kommer antingen att ge de färdiga handlingarna till den sökande eller skicka dem direkt till kontoret. Kontoret kommer att undersöka de mottagna handlingarna och, under förutsättning att samtliga krav är uppfyllda, inge en ansökan till den utländska domstolen eller hänskjuta ärendet för ytterligare handläggning till den behöriga utländska myndigheten eller organisationen. Kontoret kommer regelbundet att informera den sökande om sina åtgärder samt hur ärendet fortskrider och de resultat som uppnås.

Om underhållsbidrag drivs in, antingen genom rättsliga åtgärder eller frivilliga betalningar från den betalningsskyldige till en utländsk parts konto, kommer de betalningarna i regel att överföras till kontorets konto en gång per månad (av administrativa, bokföringsmässiga och praktiska skäl) i form av ett totalbelopp. Kontorets ekonomiavdelning förmedlar betalningarna till den sökande inom en månad på begäran av den sökande. Om den sökande erhåller direkta betalningar från den betalningsskyldige utomlands måste han eller hon omedelbart meddela kontoret detta. Han eller hon måste också meddela kontoret alla ändringar som kan påverka förfarandet (adressändring, ändrad vårdnad, slutförande av barnets utbildning etc.).

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Den som begär underhåll och som är bosatt utomlands bör kontakta den behöriga myndigheten i det landet. Den myndigheten kontaktar sedan kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn (se ovan för kontorets kontaktuppgifter).

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

När det tar emot en ansökan från ett annat land kommer kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn att vidta följande åtgärder: Undersöka om ansökan uppfyller alla kraven i EU:s förordningar och internationella avtal, eller begära in ytterligare dokumentation.

Skicka en skriftlig anmodan till den betalningsskyldiga personen i Tjeckien och uppmana honom/henne att frivilligt betala den utestående underhållsskulden och de regelbundna underhållsbeloppen.

Om den betalningsskyldige inte svarar kommer kontoret att undersöka hans eller hennes ekonomiska situation och inge en ansökan om erkännande och verkställighet av indrivningsbeslutet till behörig domstol i Tjeckien. Kontoret företräder den sökande (käranden som är bosatt utomlands) i förfarandet och vidtar alla nödvändiga åtgärder för att driva in underhållet och säkra överföringen av de indrivna beloppen till utlandet. Kontoret och den överförande myndigheten i utlandet informerar varandra om de åtgärder som vidtagits samt om hur verkställandet av underhållsbeslutet fortskrider och vilka resultat som uppnås.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Inga avgifter tas ut när det gäller mål om ömsesidiga underhållsskyldigheter mellan föräldrar och barn. I andra förfaranden för att fastställa underhåll, inklusive ökning av underhållet, slipper sökanden betala rättegångskostnader. Detta undantag gäller också verkställighets- eller indrivningsförfaranden. Sökanden behöver inte företräddas av advokat i förfaranden som avser en underhållsskyldighet. Kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn tillhandahåller sina tjänster gratis. Kontoret kommer att företräda den sökande (underhållsmottagaren som är bosatt utomlands) i domstolsförhandlingarna, vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa betalningen av underhåll i den sökandes namn och se till att de belopp som drivs in överförs till utlandet. Om det är motiverat mot bakgrund av den sökandes sociala och finansiella status och under förutsättning att det inte handlar om en godtycklig eller uppenbart meningslös ansökan eller obstruktion av rättigheter, kan domstolen helt eller delvis befria den sökande från skyldigheten att betala rättegångskostnaderna. Om ett ombud har utsetts för en part som befriats från skyldigheten att betala rättegångskostnader ska den befrielsen i samma utsträckning även gälla ombudets kontanta utgifter och arvode. En part som beviljats befrielse från skyldigheten att betala rättegångskostnader kan inte bli skyldig att betala ett garantibelopp för att täcka kostnaderna för bevisning eller att ersätta staten för de kostnader den har haft (dvs. för vittnen, expertvittnen, tolkning etc.). Kostnaderna som uppkommer på grund av att en part inför domstolen talar sitt eget modersmål eller kommunicerar med kommunikationssystem för döva eller blinda personer ska uppbäras av staten och ingen ersättning får krävas för sådana kostnader.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Enligt lag nr 359/1999 om barnets sociala och rättsliga skydd, i dess ändrade lydelse, ska kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn, som är centralmyndighet i Tjeckien, utföra följande uppgifter när det erbjuder socialt och rättsligt skydd avseende andra länder:

Utföra de uppgifter som åligger centralmyndigheten i enlighet med underhållsförordningen.

Inklåda sig rollen som barnets förmyndare.

Begära in rapporter om situationen för barn som är tjeckiska medborgare men som inte har hemvist i Tjeckien, från relevanta organ och andra juridiska enheter och personer på begäran av föräldrar som är bosatta i Tjeckien eller myndigheterna med ansvar för socialt och rättsligt skydd.

Vidarebefordra personliga handlingar och andra dokument till utlandet och tillhandahålla dokument och andra akter från utlandet.

Samarbeta med statliga myndigheter eller andra organisationer i utlandet som motsvarar kontoret, om de är vederbörligen auktoriserade att tillhandahålla socialt och rättsligt skydd i sina respektive länder samt vid behov med andra myndigheter, faciliteter och juridiska personer.

Hjälpa till att leta efter barnets föräldrar om en av eller båda föräldrarna lever utomlands, familjemedlemmar och personer med underhållsskyldighet, undersöka den materiella och finansiella situationen för att fastställa underhåll, hjälpa till att lämna in ansökan om att verkställa underhållsskyldigheten, dvs. ansökan om att reglera skyldigheter i samband med underhåll och fostran och fastställa faderskap.

Ombesörja översättning av akter som behövs för att utöva behörighet inom socialt och rättsligt skydd enligt internationella avtal och direkt tillämpliga EU-förordningar.

För att kontoret ska kunna utöva sin behörighet är relevanta organ, personer och juridiska enheter skyldiga att ge kontoret all den hjälp som kontoret begär i samband med utförandet av sina uppgifter. Underhållsförordningens bestämmelser om obligatoriskt stöd från tredje parter kommer att tillämpas i förekommande fall. Obligatorisk hjälp i den utsträckning som krävs kommer också att lämnas av bland annat domstolar, tjeckisk polis, banker, försäkringskassor, arbetsförmedlingar, postföretag, elektroniska tjänsteleverantörer, försäkringsbolag, inrikesministeriet när det gäller att få fram information ur register över bosatta och utländska medborgare etc.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 17/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Tyskland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Följande personer kan vara underhållsskyldiga:

Barn gentemot föräldrar.

Föräldrar gentemot barn.

Makar sinsemellan.

Barnbarn (och deras barn) gentemot mor- och farföräldrar (och deras föräldrar).

Mor- och farföräldrar (och deras föräldrar) gentemot barnbarn (och deras barn).

Ogifta föräldrar sinsemellan, om de har vårdnad om ett barn.

Partner i ett registrerat partnerskap sinsemellan.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Det finns inga fastställda åldersgränser för underhållsbidrag till barn. Underhållsskyldigheten föreligger så länge barnet (utan egen förskyllan) är behövande. När barnet har avslutat sin utbildning förväntas det dock i regel vara självförsörjande. Enligt de tyska bestämmelserna om underhållsskyldighet prioriteras underåriga barn för det mesta framför vuxna barn som har slutfört sin grundskoleutbildning. Kraven på den underhållsskyldige är strängare och underåriga har företräde framför myndiga barn när det gäller underhållsskyldighet.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

För att rätten till underhåll ska erkännas krävs det i regel att den sökande vänder sig till en domstol, till barn- och ungdomsmyndigheten (*Jugendamt*) eller till en notarie för att erhålla en exekutionstitel (*vollstreckungsfähiger Titel*) genom vilken ett belopp kan tvångsindrivas.

Om underhållskravet bestrids ska tvisten prövas av domstol. Ett åtagande om att betala underhållsbidrag kan göras inför barn- och ungdomsmyndigheten eller en notarie. Barn- och ungdomsmyndighetens behörighetsområde är emellertid begränsat jämfört med en notaries. Detta innebär att barn- och ungdomsmyndigheten registrerar ett sådant åtagande såvida det är frågan om underhåll till barn som inte har fyllt 21 år eller krav från modern och fadern med anledning av barnets födelse.

Twister om underhållsskyldighet är familjerättsliga mål som prövas av familjedomstol (*Famliengericht*). Förfarandet regleras i lagen om familjerättsliga tvister och förfarandet vid frivillig rättsvärd (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, nedan kallad *FamFG*) samt i civilprocesslagen (*Zivilprozessordnung*, nedan kallad *ZPO*).

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Enligt § 1629.1 i civillagen (*Bürgerliches Gesetzbuch*, nedan kallad *BGB*) företräder föräldrarna barnet gemensamt. Om en förälder har ensam vårdnad eller om beslutanderätten enligt § 1628 i BGB har överförts uteslutande till henne eller honom, företräder denna förälder barnet ensam. Ett krav görs således gällande av föräldrarna i barnets namn och i egenskap av barnets rättsliga företrädare. Enligt § 1629.2 första meningen i BGB kan fadern och modern emellertid inte företräda barnet på grund av risken för en intressekonflikt om en legal förmyndare inte får företräda barnet enligt § 1795 i BGB. Detta gäller bland annat vid en tvist mellan barnet och maken till den berörda föräldern. I detta fall ska en särskilt förordnad förmyndare (*Ergänzungspfleger*) utses för barnet. Denna förmyndare ska då i egenskap av barnets företrädare tillgodose barnets intressen. Ett undantag föreligger vad gäller en ansökan om underhållsbidrag. Enligt § 1629.2 andra meningen i BGB kan den förälder som faktiskt tar hand om ett barn kräva underhållsbidrag av den andra föräldern, även om föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet. Enligt § 1629.3 i BGB ändras denna bestämmelse endast om föräldrarna fortfarande är gifta eller registrerade partner men lever åtskilda, eller har ansökt om äktenskapsskillnad/hemskilnad. I sådana fall kan en förälder enbart i eget namn kräva underhållsbidrag för barnet från den andra föräldern. Syftet med detta är att undvika att barnet dras in som part i föräldrarnas äktenskapsskillnad/hemskilnad.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

I mål som rör underhållsskyldighet är familjedomstolen (*Famliengericht*) behörig. Familjedomstolen utgör en avdelning vid distriktsdomstolen (*Amtsgericht*). Domstolarnas lokala behörighet i mål om underhållsskyldighet framgår av § 232 i FamFG.

Så länge ett äktenskapsmål pågår är den lokalt behöriga domstolen i princip den domstol som är eller var behörig för äktenskapsskillnaden i första instans. I övrigt beror den lokala behörigheten ofta på motpartens hemvist. Detta gäller dock inte i mål som avser underhåll till ett underårigt eller därmed likställt barn. I sådana fall är den domstol behörig i vars domkrets barnet eller den förälder som är behörig att företräda barnet har sin hemvist. Detta gäller emellertid inte om barnet eller den ena föräldern har sin hemvist utomlands.

Barnet kan även väcka talan om underhållsskyldighet mot båda föräldrarna vid den domstol som är behörig att pröva en talan mot den ena föräldern.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

I mål om underhållsskyldighet krävs i princip att parterna företräds av en advokat vid domstol. Någon advokat krävs emellertid inte som biträde vid interimistiska förfaranden (*einstweilige Anordnung*). Ett barn som företräds av barn- och ungdomsmyndigheten vid indrivning av underhållsbidrag behöver inte heller någon advokat.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Vid ett mål om underhållsskyldighet vid domstol påförs rättegångskostnader. Dessa kostnaders storlek beror på tvisteföremålets värde, förfarandets gång och de enskilda omständigheterna i varje mål.

I sitt domslut fastställer domstolen i huvudsak vilken part som ska ersätta rättegångskostnaderna. I princip ska den part som förlorar målet betala rättegångskostnaderna.

Sökande som på grund av sina personliga och ekonomiska förhållanden inte alls, eller endast delvis eller genom delbetalningar, kan betala kostnaderna i målet kan erhålla rättshjälp (*Verfahrenskostenhilfe*) för att kunna betala kostnaderna i mål om underhållsskyldighet vid domstol. För detta krävs att sökanden i egenskap av käre eller svarande har rimliga utsikter att få sin talan bifallen och att talan är befogad. Rättshjälpen omfattar – beroende på sökandens inkomster och tillgångar – hela eller delar av domstolsavgifterna och kostnaderna för den egna advokaten, men däremot inte kostnaderna för motpartens advokat om målet förloras.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhållsbidrag ska betalas regelbundet. Underhållsbidragets omfattning fastställs mot bakgrund av den underhållsberättigades behov och den underhållsskyldiges ekonomiska förmåga. I detta avseende har delstatsöverdomstolarna (*Oberlandesgerichte*) tagit fram tabeller och riktlinjer som gör det lättare att fastställa schablonbelopp för underhåll. Düsseldorfertabellen (*Düsseldorfer Tabelle*) används ofta som beräkningsunderlag i fråga om underhåll för barn.

På den underhållsberättigade eller den underhållsskyldiges begäran kan domstolsbeslut anpassas om de faktiska omständigheter som ligger till grund för domslutet ändras. Underhållsbidrag till ett underårigt barn kan enligt § 1612a.1 första meningen i BGB även begäras i indexerad form som en procentsats av det aktuella minimiunderhållet. Minimiumderhållet regleras i § 1612a.1 andra och tredje meningen BGB och ökar i tre steg i takt med barnets stigande ålder. Ett domstolsbeslut genom vilket det underhåll som ska betalas är indexerat kräver inte någon anpassning när barnet uppnår en ny åldersklass.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållet ska i princip beviljas i form av ett månatligt underhållsbidrag som ska betalas i förskott till den underhållsberättigade, eller när det gäller underåriga barn till den förälder som faktiskt tar hand om barnet eller den som annars är berättigad till underhållet.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Fastställda underhållskrav kan verkställas genom tvångsindrivning (*Zwangsvollstreckung*). Tvångsindrivning tillämpas enligt de allmänna reglerna.

Den underhållsskyldiges förpliktelse förstärks emellertid genom att ett åsidosättande av denna skyldighet är straffbelagd.

Den som åsidosätter underhållsskyldigheten kan bestraffas med fängelse i upp till tre år eller böter. Om fängelsestraff krävs, men villkorlig dom utdöms, kan domstolen ålägga den dömda att uppfylla sin underhållsskyldighet. Domstolen återkallar den villkorliga domen om den dömda upprepade gånger eller grovt underlåter att följa ett sådant åläggande och det därigenom finns anledning att anta att denne kommer att begå brott igen, särskilt genom att åsidosätta underhållsskyldigheten. Om den tilltalade är ostraffad sedan tidigare och åläggs att fullgöra sin underhållsskyldighet med ett visst belopp, kan åklagarmyndigheten tillfälligt underlåta att väcka åtal, respektive domstolen tillfälligt avsluta det straffrättsliga förfarandet.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Utmätning (*Pfändung*) av lös egendom görs av exekutionstjänstemän (*Gerichtsvollzieher*) (§ 808.1 i ZPO). Härvid ska de bestämmelser som begränsar utmätningen i §§ 811–812 i ZPO särskilt beaktas. Enligt § 811 ZPO ska de där angivna tillgångarna inte vara föremål för utmätning. Undantag föreligger för egendom som köpts med äganderättsförbehåll (*Eigentumsvorbehalt*) enligt § 811.2 ZPO. I §§ 811a och 811b ZPO regleras utbyte av värdefulla tillgångar som enligt § 811 ZPO inte får utmätas mot mindre värdefulla tillgångar med samma funktioner.

Utan gäldenärens medgivande får dennes bostad endast genomsökas efter domstolsbeslut (§ 758a i ZPO). Utmätning av fordringar görs av den domstol som är ansvarig för verkställigheten.

Skyddet mot utmätning av lön ska beaktas. Detta skydd följer av § 850 ff. i ZPO. Den del av lönen som inte får utmätas fastställs enligt gäldenärens inkomstnivå samt antalet personer gentemot vilka gäldenären enligt lag är underhållsskyldig. För att beräkna detta förbehållsbelopp tillämpas tabellen i bilagan till § 850c ZPO, som används för att fastställa undantagsnivåer. Denna tabell ses över regelbundet och anpassas vid behov.

Vid verkställighet av underhållskrav eller en fordran på grund av en uppsätlig överträdelse (*unerlaubte Handlung*) kan verkställighetsdomstolen på den underhållsberättigades begäran fastställa ett avvikande förbehållsbelopp enligt § 850d i ZPO respektive § 850f i ZPO. Efter en begäran från gäldenären gäller detsamma om det föreligger ett särskilt personligt behov enligt § 850f.1 i ZPO.

Gäldenärens konto kan skyddas mot utmätning enligt § 850k i ZPO. Ett sådant utmätningsskyddat konto kallas även P-konto (*Pfändungsschutzkonto*). Syftet med det är att garantera en skälig levnadsstandard för gäldenären och hans eller hennes familjemedlemmar. P-kontot omfattar ett automatiskt skydd mot utmätning motsvarande det grundläggande förbehållsbeloppet, som för närvarande uppgår till 1 178,95 euro per kalendermånad. Detta grundläggande skydd mot utmätning kan ökas under vissa förutsättningar, t.ex. om gäldenären har ytterligare underhållsskyldigheter. Mer information om vilka belopp som undantas från utmätning finns här: <http://www.bmjv.de/DE/Themen/FinanzenUndAnlegerschutz/ZwangsvollstreckungPfaendungsschutz/Pfaendungsschutzkonto.html>.

Barnbidrag och vissa sociala förmåner åtnjuter ytterligare skydd. I regel är det tillräckligt att lämna ett intyg till banken. Om gäldenären har särskilda behov på grund av sjukdom kan det belopp som inte får utmätas i vissa fall anpassas individuellt av verkställighetsdomstolen. För underhållskrav gäller normalt en preskriptionsfrist på tre år (§ 195 i BGB). Preskriptionsperioden inleds då vid utgången av det år då kravet uppstod och den berättigade parten fick kännedom om detta (§ 199.1 i BGB). En separat preskriptionsfrist på 30 år gäller enbart för utestående fordringar vid fastställt underhåll (§ 197.1 punkt 3 i BGB); denna period inleds från och med datumet för ett bindande domstolsbeslut eller utfärdandet av en exekutionstitel, eller enligt vad som framgår av handlingarna (§ 201.1 i BGB).

Preskriptionsfristen för underhållskrav kan tillfälligt avbrytas. Den period då preskriptionsfristen tillfälligt har avbrutits avräknas då från preskriptionsfristen (§ 209 i BGB). Detta gäller i fråga om underhåll för barn fram till dess att barnet fyller 21 år (§ 207.1 andra meningen punkt 2 a i BGB).

Om ett verkställighetsbeslut genomförs eller ansökan inkommer om ett sådant beslut inleds den vanliga treåriga preskriptionsfristen på nytt (§ 212.1 punkt 2 i BGB). Därigenom förhindras att framtida fastställda underhållskrav begränsas.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Verkställighet av avgöranden om underhållsskyldighet utgör en normal exekutionstitel (*Vollstreckungstitel*) för indrivning av en penningfordran, vilket innebär att den underhållsberättigade i princip måste iakttä de vanliga verkställighetsreglerna och själv måste se till att fordran verkställs.

Om barn- och ungdomsmyndigheten biträder ett barn hjälper nämnda myndighet dock till vid indrivningen enligt § 1712 i BGB. Barn- och ungdomsmyndigheten biträder ett barn efter ansökan av den förälder som har ensam vårdnad om barnet eller, om föräldrarna har gemensam vårdnad, av den förälder som faktiskt tar hand om barnet.

Detta skiljer sig från sådana fall där en underhållsberättigad person erhåller vissa sociala förmåner som täcker ett behov som egentligen skulle täckas av underhållet. Om den som erhåller de sociala förmånerna har rätt till underhållsbidrag men detta krav ännu inte har tillgodosetts, övergår kravet i princip till den behöriga myndigheten som sedan kan göra gällande rätten till underhåll i eget namn.

I vissa situationer (när ett barn uppfostras av en ensamstående förälder och den andra föräldern inte betalar något kontant underhåll) uppstår rätten till förmåner enligt lagen om bidragsförskott (*Unterhaltsvorschussgesetz*, nedan kallad UVG). I dessa situationer utkräver bidragsförskottskassan (*Unterhaltsvorschusskasse*) de övertagna kraven på underhåll.

Om den underhållsskyldige inte i övrigt betalar något underhåll, och försörjningsstöd (*Sozialhilfe*) därför måste betalas ut (om de övriga villkoren är uppfyllda), övergår kraven på underhåll (liksom i frågan om det ovannämnda bidragsförskottet) på de sociala myndigheterna som sedan kan återkräva försörjningsstödet från den underhållsskyldige. Vad gäller förmåner för att säkra en grundläggande inkomst för arbetssökande (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*) sker övergången först genom att den utbetalande myndigheten sänder ett skriftligt meddelande till den underhållsskyldige.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

De förmåner som nämns i fråga 12, dvs. försörjningsstöd, grundläggande inkomst för arbetssökande och förmånerna enligt lagen om bidragsförskott, är självständiga sociala förmåner med begränsad omfattning och utgör inte något underhållsbidrag i egentlig mening. De betalas ut direkt av den behöriga myndigheten till den underhållsberättigade personen. Förmånerna utbetalas oavsett om underhållet kan utkrävas från den underhållsskyldige. De myndigheter till vilka kravet på underhåll har övergått kan utkräva det i eget namn.

Även om barn- och ungdomsmyndigheten företräder ett barn, medför detta förhållande inte någon separat rätt till förmåner av de behöriga myndigheterna, till skillnad mot anspråk på förmåner enligt lagen om bidragsförskott och på försörjningsstöd och grundläggande inkomst för arbetssökande. I detta avseende är myndighetens ingripande begränsat till att stödja den underhållsberättigade för att göra gällande rätten till underhåll och driva in underhållet.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Om en underhållsberättigad vill driva in underhåll från en gäldenär som bor utomlands kan denne få hjälp av den federala justitiemyndigheten (*Bundesamt für Justiz*) i Bonn. Förbundsrepubliken Tyskland har utnämnt denna myndighet till centralmyndighet för gränsöverskridande mål om underhållsskyldighet.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Ansökningar i enlighet med artikel 55 i EU:s underhållsförordning, artikel 9 i 2007 års Haagkonvention om underhåll eller artikel 2.1 och 2.2 i 1956 års FN-konvention från en underhållsberättigad med hemvist i Tyskland ska göras till den anmodade centralmyndigheten via den federala justitiemyndigheten i Bonn. För mer information, se https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/AU/AU_node.html

Centralmyndigheten har följande kontaktppgifter:

Bundesamt für Justiz

Referat II 4
53094 Bonn
Tyskland
E-post: [✉ auslandsunterhalt@bfj.bund.de](mailto:auslandsunterhalt@bfj.bund.de)
Tfn: +49 (0) 228 99410 6434
Fax: +49 (0) 228 99410 5202

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Underhållsberättigade som är bosatta utomlands kan lämna sina ansökningar till centralmyndigheten i sitt hemvistland enligt artikel 55 i EU:s underhållsförordning, artikel 9 i 2007 års Haagkonvention om underhåll eller artikel 2.1 och 2.2 i 1956 års FN-konvention.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Ansökningarna ska göras via centralmyndigheten i hemvistlandet. Därifrån vidarebefordras de till centralmyndigheten i Förbundsrepubliken Tyskland (se punkt 14.2).

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

I regel ska rättegångsavgiften betalas i förväg i mål om underhållsskyldighet. Inom underhållsförordningens tillämpningsområde beviljas rättshjälp i enlighet med artiklarna 44–47 i förordningen. Skyldigheten till förskotts betalning bortfaller under vissa särskilda omständigheter, särskilt när rättshjälp har beviljats.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Tyskland har gett sin centralmyndighet – den federala justitiemyndigheten (*Bundesamt für Justiz*) – den behörighet som krävs för att garantera de åtgärder som beskrivs i artikel 51.

Den här webbsidan hör till portalen [✉ Ditt Europa](#).

Du får gärna [✉ lämna synpunkter](#) på innehållet

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 29/12/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [et](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Underhåll till familjemedlemmar - Estland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Enligt Estlands konstitution (*põhiseadus*) är en underhållsskyldighet en familjs skyldighet att försörja familjemedlemmar som behöver hjälp.

Ett underhållsbidrag är ett belopp som ska betalas för underhåll, som i allmänhet periodiskt överförs i form av pengar. På begäran av en underhållsberättigad person kan domstolen i vissa fall besluta att underhållsbidraget i stället ska betalas som en klumpsumma. En underhållsskyldig person som betalar underhåll till ett underårigt barn kan i motiverade fall begära att få bidra med underhåll i en annan form än pengar.

I allmänhet åligger skyldigheten att betala underhållsskyldighet till en person som behöver hjälp en persons släktingar i uppstigande led och avkomlingar i första led – det vill säga ett myndigt barn och en förälder är ömsesidigt skyldiga att tillhandahålla stöd till varandra. En persons släktingar i uppstigande led i andra led är underhållsskyldiga gentemot sina underåriga avkomlingar. Makar ska också försörja sin familj genom sitt arbete och sina tillgångar. Detta omfattar aktiviteter som syftar till att täcka kostnaderna för det gemensamma hushållet och för att uppfylla både vanliga och särskilda behov hos den andra maken och de gemensamma barnen. F.d. makar samt ogifta personer som har barn tillsammans kan också vara skyldiga att betala underhåll till varandra om en av parterna är i behov av försörjning.

Underhåll betalas i form av ett bidrag från en förälder till ett underårigt barn, särskilt om föräldern inte bor tillsammans med barnet eller inte tar del i barnets uppfostran. En f.d. make eller maka till en person som är i behov av stöd måste främst betala underhåll om personen i fråga, efter äktenskapsskillnaden och på grund av att den har ansvaret för ett barn, inte har möjlighet att försörja sig själv eller är i behov av stöd på grund av sin ålder eller av hälsoskäl. En person som har barn med en person som behöver hjälp är skyldig att betala underhåll under 8 veckor före och 12 veckor efter barnets födelse och även senare, om personen behöver hjälp till följd av ett hälsoproblem som orsakats av barnavård, graviditet eller förlossning.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Barn blir myndiga vid 18 års ålder. Barn under 18 år räknas som underåriga. Ett underårigt barn har rätt till underhållsbidrag. Det är först och främst barnets föräldrar – var och en i lika hög utsträckning – som är skyldiga att försörja barnet. Ett barn som har fyllt 18 år och fortsätter att studera på grundskole- eller gymnasienivå, vid yrkesskola eller på universitet/högskola har också rätt till underhåll fram till sin 21-årsdag. Beräkningsunderlaget för underhållsbidraget till underåriga skiljer sig från det som gäller för vuxna barn. Vid beräkningen av underhållsbidraget för vuxna barn fastställs underhållsbidragets omfattning på

grundval av den underhållsberättigades behov och normala livsstil, men det antas att vuxna kan tjäna åtminstone en del av sitt uppehälle. En person har endast rätt till underhåll om han eller hon, efter att ha uppnått myndighetsålder, inte har möjlighet att försörja sig själv och på grund av studier eller av andra giltiga skäl inte kan förväntas få en inkomst som motsvarar sina behov.

Myndiga barn måste på nytt vända sig till domstol om de vill att bidraget ska fortsätta att betalas ut efter det att de har uppnått myndighetsålder och om skyldigheten att betala ut bidraget har upphört på grundval av ett tidigare domstolsavgörande.

Andra släktingar i rakt upp- eller nedstigande led som inte kan försörja sig själva har rätt till underhåll om det fastställs att de är i behov av stöd.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

En förälder till ett underårigt barn kan bli skyldig att betala underhåll. Om föräldern inte betalar frivilligt kan en ansökan om skyndsamt handläggning av ett betalningsföreläggande avseende underhållsbidrag till barnet (*maksekäsu kiirmenetluse avaldus lapelatisnõudes*) eller ett yrkande (*hagiavaldus*) (talan om underhållsbidrag (*elatishtagi*)) inges till domstolen. Ingen statlig avgift tas ut för dessa två former av ansökningar om underhåll till ett underårigt barn.

Skyndsamt handläggning är ett förenklat förfarande som endast kan tillämpas om ärendet gäller underhåll till ett underårigt barn, den förälder som ombes betala underhåll har angetts som förälder på barnets födelsebevis, underhållsbeloppet är högst 1,5 gånger minsta underhållsnivån (se fråga 8) och den andra föräldern inte motsätter sig betalningen av underhåll. Om villkoren för att lämna in betalningsföreläggandet inte är uppfyllda måste en stämningsansökan inges till distriktsdomstolen (*maakohus*) på den ort där barnet bor för att få underhållsbidrag.

Mer information om förfarandet för skyndsamt handläggning av ett betalningsföreläggande i en ansökan om underhållsbidrag för ett underårigt barn finns [här](#). Formuläret för ansökan om betalning av underhåll till barn finns [här](#).

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Underåriga barn har rätt till underhåll. Eftersom underåriga barn har begränsad rättslig handlingsförmåga är det barnets juridiska företrädare, dvs. den förälder som har vårdnaden, som lämnar in begäran om underhåll till domstolen för barnets räkning. Om en förmyndare har utsetts för barnet ska denne i egenskap av barnets juridiska företrädare lämna in begäran för barnets räkning.

En vuxen som har full rättslig handlingsförmåga och som ansöker om underhåll för egen del lämnar själv in sin begäran om underhåll.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Om du vänder dig till domstol för att få en förälder att betala underhåll till ett underårigt barn behandlas ärendet som ett underhållsärende. I sådana ärenden ska en begäran om underhåll lämnas in till distriktsdomstolen där barnet har sin hemvist. Om barnet inte är bosatt i Estland ska talan väckas på grundval av svarandens hemvist. Om svaranden inte är bosatt i Estland ska talan väckas på grundval av kärandens hemvist.

Det är också möjligt att ansöka om skyndsamt handläggning av ett underhållsärende (se svaret på fråga 3).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Då ett ärende om underhåll till barn lämnas in till domstol är det inte alltid nödvändigt att ta hjälp av en professionell jurist eller annat ombud. Domstolen utfärdar ett beslut om underhåll som gäller från det datum då talan väcktes. Domstolen kan också, beroende på talans karaktär, besluta att underhåll ska betalas retroaktivt, för en period på upp till ett år innan talan väcktes.

Blanketten för begäran om underhåll till barn finns [här](#).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Ingen statlig avgift tas ut för att inleda en process om underhåll till ett underårigt barn eller för omprövning av en ansökan om skyndsamt handläggning av ett underhållsärende gällande barn.

Det är möjligt att ansöka om statligt rättsstöd eller rättegångsstöd för att täcka rättegångskostnaderna.

När det gäller statlig rättshjälp utses en person av Estlands advokatsamfund (*Eesti Advokatuur*). Advokaten företräder och ger råd till parten i fråga vid rättegången. Statligt rättsstöd är till för personer som på grund av sin ekonomiska situation inte kan betala för professionella juridiska tjänster, som bara har möjlighet att betala en del av avgifterna, som bara har möjlighet att göra delbetalningar, eller som skulle ha svårt att försörja sig om de betalade domstolsavgifterna. Mottagaren av statligt rättsstöd måste emellertid betala andra rättegångskostnader.

Du kan läsa mer om statligt rättsstöd [här](#).

En person som på grund av sin ekonomiska situation inte har möjlighet att betala dessa rättegångskostnader, eller som bara kan betala en del av dem eller betala genom delbetalningar, kan ansöka om statligt rättegångsstöd. Det måste också finnas tillräckliga skäl att anta att det planerade deltagandet i processen kommer att bli framgångsrikt.

Ansökningsformuläret för förfarandestöd till en fysisk person och meddelandet om sökandens och familjemedlemmarnas personliga och ekonomiska ställning finns [här](#).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

En domstol kan besluta att ett fast eller varierande underhållsbelopp ska betalas till ett underårigt barn. Domstolsbeslutet ska ange på vilka grunder beloppet har beräknats. Vanligtvis ska underhållsbidrag betalas varje månad.

Fram till slutet av 2021 var det lägsta underhållsbeloppet kopplat till minimilönen. Det månatliga beloppet för ett barn fick inte vara mindre än hälften av den minimilön per månad som fastställts av Estlands myndigheter (det lägsta underhållsbeloppet var 250 euro per barn 2018, 270 euro 2019 och 292 euro 2020 och 2021).

Från och med den 1 januari 2022 beror minimiunderhållsbeloppet inte längre på den gällande minimilönen. Underhållsbeloppet fastställs av domstolen på grundval av barnets behov, föräldrarnas ekonomiska förmåga, eventuella förmåner och antalet underåriga barn som ingår i familjen. Det belopp som används som underlag är hälften av ett barns genomsnittliga månatliga underhållskostnader (grundbeloppet för underhållsbidraget är 209,20 euro, vilket justeras den 1 april varje år mot bakgrund av förändringen i konsumentprisindex jämfört med föregående år).

Underhållsbeloppet fastställs med beaktande av följande omständigheter: **Den förpliktade förälderns inkomst.** Som regel ska 3 % av den genomsnittliga månatliga bruttolönen i Estland under föregående kalenderår läggas till basbeloppet. Det belopp som ska läggas till räknas om den 1 april varje år. **Antal barn som får underhåll i samma familj.** Med hänsyn till de mindre besparingar som kan göras om man fostrar flera barn samtidigt (återanvändning av möbler, kläder, leksaker osv.) är underhållsbeloppet från och med det andra barnet 15 % lägre än underhållsbeloppet för det första barnet. Underhållsbeloppet minskas inte för barn från fler barnsfödselar, eller om barnen är födda med mer än tre års mellanrum.

Familjetillägg: Barnbidrag och, i enlighet med den version av familjelagen (*perekonnaseadus*) som trädde i kraft den 1 februari 2023, hälften av bidraget till familjer med många barn beaktas vid fastställandet av underhållsbeloppet. Om dessa tillägg uppbärs av den person som begär underhåll kommer hälften av tillägget att dras av från underhållsbeloppet för varje barn. Om dessa bidrag tas emot av den underhållsskyldige läggs dock detta belopp till underhållet. Vid utfärdandet av underhållsbeslutet beräknas även bidraget till familjer med många barn i enlighet med ändringen, även om det inte betalas ut enbart för gemensamma barn till samma makar. När det rör sig om en blandad familj med två barn i ett tidigare förhållande och en förälder har fått fler barn från det nya

förhållandet, vilket innebär att familjen får rätt till bidrag för familjer med många barn, ska hälften av detta bidrag beaktas vid beräkningen av underhållsbidraget. Detta är jämnt fördelat mellan den förälder som ansöker om underhåll och den förälder som betalar underhållet och fördelas ytterligare med det totala antalet barn i den familj för vilken familjen får bidrag för familjer med många barn.

Växelvis boende: Om ett barn bor med föräldern som betalar underhåll i minst sju dygn per månad i genomsnitt under ett år minskas underhållsbeloppet i proportion till den tid som tillbringats med den underhållsskyldiga föräldern. Om barnet bor växelvis hos föräldrarna och lika länge hos varje förälder kan krav på underhåll endast baseras på större behov hos barnet, en betydande skillnad mellan föräldrarnas inkomster eller en ojämn fördelning av barnrelaterade utgifter mellan föräldrarna.

Mer detaljerad information och beräkningshjälp för underhåll finns [här](#).

De belopp som fastställs genom domstolsbeslut som fattats före den 1 januari 2022 minskar inte automatiskt. Om en förälder enligt ett domstolsbeslut är skyldig att betala underhåll till ett underårigt barn enligt gällande minimibelopp eller halva minimilönen per månad, kommer detta belopp att "frysas" på 2021 års nivå (dvs. 292 euro per månad), vilket innebär att underhållsbeloppet inte längre kommer att öka om minimilönen höjs ytterligare.

Om en förälder enligt ett domstolsavgörande som meddelats före den 1 februari 2023 är skyldig att betala ett varierande underhållsbelopp till ett underårigt barn och underhållsbeloppet beror på variationer i bidragsbeloppet för familjer med många barn, beräknas det underhållsbelopp som fastställs på grundval av domstolsbeslutet på grundval av § 101.5 i den version av familjelagen som var i kraft den 1 februari 2023.

En domstol kan höja och, om det finns giltiga skäl att göra detta, även minska minimibeloppet för underhållsbidraget. Det lägsta underhållsbidrag som beräknas med hjälp av en i lag fastställd formel kan höjas på grundval av barnets faktiska behov,

varje förälders inkomst.

den faktiska fördelningen av barnrelaterade kostnader mellan föräldrarna.

Om den förpliktade förälderns inkomst är högre än genomsnittet kan underhållet ökas med exempelvis 3 % av den förpliktade förälderns faktiska inkomst i stället för den genomsnittliga månatliga bruttolönen. Underhåll kan bara minskas om giltiga skäl föreligger. Giltiga skäl kan vara att en förälder inte är arbetsför eller att en förälder har ett annat barn som skulle hamna i en mer osäker ekonomisk situation än det barn som får underhåll om beslut fattades om lägsta underhållsbelopp.

Om underhållsbeloppet ändras gäller ändringen vanligtvis från och med beslutets utfärdande, dvs. beloppet för eventuella utestående betalningar från tiden före ändringsbeslutet ändras inte.

Den underhållsskyldiga kan, om giltiga skäl föreligger, begära att få betala underhåll i en annan form. Föräldrar kan gemensamt komma överens om hur underhållsskyldigheten ska uppfyllas, samt på vilket sätt och hur ofta underhållet ska tillhandahållas.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

I de flesta fall betalas underhållet genom regelbundna betalningar. En person som betalar underhåll till ett underårigt barn kan, om det finns giltiga skäl, begära att få ge underhåll i en annan form än pengar. Underhåll betalas i form av ett bidrag från en förälder till ett underårigt barn, särskilt om föräldern inte bor tillsammans med barnet eller inte tar del i barnets uppfostran. Underhållet betalas i förskott för varje kalendermånad. Även om barnet är mottagare av underhållet måste utbetalningen vanligtvis göras till den andra föräldern. Underhåll kan betalas direkt till barnet om föräldrarna har kommit överens om detta, eller om en domstol har beslutat att så ska ske.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om ett beslut om underhåll har trätt i kraft eller ska verkställas med omedelbar verkan men den underhållsskyldiga föräldern inte betalar ska ett exekutionsbiträde kontaktas. Om den underhållsskyldiga inte betalar i tid, kommer exekutionsbiträdet på ansökan av den person som väckte talan att ordna med beslagtagande av den underhållsskyldiges tillgångar. För att detta ska ske måste domstolsbeslutet lämnas in till exekutionsbiträdet tillsammans med en ansökan om verkställighet. Information om den underhållsskyldiga och om möjligt om hans eller hennes tillgångar (adress, kontaktinformation, information om kända tillgångar) ska anges i ansökan om verkställighet. Om sökanden vill att exekutionsbiträdet ska utnyttja lagens samtliga möjligheter för att driva in skulden ska det anges i ansökan om verkställighet att sökanden kräver betalning från den underhållsskyldigas registrerade fasta egendom, lösa egendom och fordringar. I verkställighetsförhandlingen har underhåll till barn företräde framför andra fordringar. För att tillgodose en begäran om underhåll är det möjligt att beslagta tillgångar i större belopp och att på obestämd tid skjuta upp verkställigheten av följande rättigheter och giltigheten av följande tillstånd: jakträttigheter, rätten att köra motordrivna fordon, vapentillstånd och anskaffningstillstånd för vapen, rätten att köra fritidsbåtar och vattenskotrar samt fiskekort.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

En person kan befrias från underhållsskyldighet om personen på grund av andra skyldigheter och sin ekonomiska situation inte har möjlighet att betala underhåll utan att det inverkar på hans eller hennes förmåga att försörja sig själv. Emellertid är föräldrar alltid underhållsskyldiga gentemot sina underåriga barn. En domstol kan också besluta att en underhållsskyldig person (gäldenär) ska befrias från denna skyldighet, förkorta perioden för underhållsskyldigheten eller minska underhållsbeloppet om det kan anses vara extremt orättvist att begära underhåll. Det gäller t.ex. om den underhållsberättigade personens behov av underhåll är självförvälat.

Ersättning för skador som beror på underlåtenhet att betala underhåll kan begäras retroaktivt, för en period på upp till ett år innan begäran lämnades till rätten. Varje utbetalning av underhåll har en preskriptionstid på tio år. Fristen börjar löpa vid slutet av det kalenderår under vilket den berörda underhållsfordran uppstår. Underhållsskyldighet är en personlig förpliktelse som upphör att gälla när den underhållsberättigade eller den underhållsskyldige avlider. Undantag gäller för förskott och kvittningsbelopp.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Vid gränsöverskridande underhållstvister kan den centrala myndigheten, dvs. avdelningen för internationellt rättsligt samarbete (*rahvusvahelise justiitskoostöö talitus*) vid kriminalpolitiska avdelningen (*kriminaalpoliitika osakond*) vid justitieministeriet (*Justiitsministeerium*), bistå.

[Statlig rättshjälp](#) kan beviljas när talan väcks vid domstol i ett underhållsärende. Det finns inga särskilda organ eller myndigheter som tillhandahåller stöd när det gäller underhållsärenaden inom landets gränser.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Från och med den 1 januari 2017 har föräldern rätt att begära att staten ansöker om underhållsbidrag från socialförsäkringsmyndigheten (*Sotsiaalkindlustusamet*) under det rättsliga förfarandet och under verkställighetsförfarandet. Detta är ett tillfälligt statligt stöd till en förälder som ensam uppfostrar och tar hand om ett barn. Staten betalar underhåll för den andra förälderns räkning, och kräver senare tillbaka beloppet från den förälder som har underlåtit att betala underhåll. Villkoret för att få statligt underhållsbidrag är att mottagaren ansöker om underhåll vid en domstol, antingen genom en ansökan om skyndsamt handläggning i ett underhållsärende eller en begäran om underhåll (underhållsbidragstalan).

Stödet garanterar ett bidrag på upp till 100 euro per månad och barn.

Mer information om ansökan om ersättning finns [här](#).

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En person som ansöker om underhåll kan i enlighet med rådets förordning (EG) nr 4/2009 vända sig till justitieministeriets enhet för internationellt rättsligt samarbete.

Om du vill ansöka om underhåll i ett annat land ska en ansökan om att inleda ett underhållsärende lämnas till enheten för internationellt rättsligt samarbete vid Estlands justitieministerium samt till den behöriga myndigheten i det andra landet. Ansökan ska åtföljas av en kopia av barnets födelsebevis eller ett domstolsbeslut som fastställer faderskap. Om det inte har fastställts vem som är far till barnet ska detta anges i den ansökan som skickas till det andra landet.

Ansökningsformuläret finns [här](#).

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Enheten för internationellt rättsligt samarbete vid Estlands justitieministerium kan kontaktas per telefon (+ 372 6 208 183 och + 372 7153443) eller per e-post till central.authority@just.ee och keskasutus@just.ee.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En person som vill ansöka om underhåll och som är bosatt i ett annat land bör i första hand kontakta den behöriga myndigheten i det landet. Denna myndighet tar i sin tur kontakt med den centrala myndigheten vid Estlands justitieministerium.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se svaret på fråga 14.1.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Haagprotokollet från 2007 har ratificerats av EU, där Estland har varit medlem sedan den 1 maj 2004.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Se svaret på fråga 16.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Enligt denna förordning är statlig rättshjälp och statligt rättegångsstöd tillgängligt vid gränsöverskridande underhållstvister inom EU. Detta innebär att parten företräds av en person med lämplig juridisk kompetens vid förfarandet och att kostnaderna för processen täcks om personen inte kan betala dessa på egen hand. I bestämmelserna om statlig rättshjälp och rättegångsstöd anges att nationell lagstiftning gäller om inget annat anges i rådets förordning (EG) nr 4/2009.

I princip omfattas personer som bor i Estland och personer som bor i ett annat EU-land av samma garantier. När det gäller gränsöverskridande tvister tillhandahåller centralmyndigheten (dvs. enheten för internationellt rättsligt samarbete vid Estlands justitieministerium) rättshjälp, rådgivning, statlig rättshjälp och statligt rättegångsstöd i enlighet med reglerna i rådets förordning (EG) nr 4/2009. För de frågor som inte regleras i denna förordning tillämpas nationell lagstiftning.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

En centralmyndighet har utsetts för gränsöverskridande ärenden – enheten för internationellt rättsligt samarbete vid justitieministeriet. Vid underhållsärenden enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 erbjuder justitieministeriets enhet för internationellt rättsligt samarbete hjälp. Denna enhet hanterar ärenden gällande internationella ansökningar om rättshjälp.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 17/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Irland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållsskyldighet mellan makar innebär att någon av makarna måste göra regelbundna betalningar eller en engångsbetalning för den andra makans underhåll och, i lämpliga fall, att sådana regelbundna betalningar enligt beslutet ska göras till denna person till förmån för familjen eller underhållsberättigade anhöriga, i förekommande fall.

Underhållsskyldighet gentemot ett underhållsberättigat barn innebär att någon av föräldrarna måste göra sådana regelbundna betalningar eller betala en klumpsumma enligt beslutet till förmån för en annan person som har faktiskt vårdnad om barnet för barnets underhåll.

Underhållsskyldighet innebär att man måste ge ekonomiskt stöd till en person och fullgöra skyldigheterna i ett domstolsbeslut i fråga om underhåll om en sådan skyldighet verkställs genom domstol.

Underhåll kan betalas av följande personer:

Föräldrar till sina barn: Ja

Barn till sina föräldrar: Generellt sett nej

Maka till maka efter skilsmässa: Ja

Annan:

Registrerade partner och samboende i enlighet med 2010 års lag om registrerat partnerskap och vissa rättigheter och skyldigheter för samboende (*Civil partners and Co-habitants for the purposes of the Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010*)

En ogift förälder till barnets vårdnadshavare

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Ett underhållsberättigat barn under 18 års ålder, ett underhållsberättigat barn under 23 års ålder som studerar på heltid eller ett barn oavsett ålder som är underhållsberättigat till följd av funktionsnedsättning.

Föräldrar är skyldiga att ge ekonomiskt underhåll till sina barn, så att de kan tillgodose sina vardagliga och tillfälliga ekonomiska behov.

Det kan i regel inte krävas att barn ska betala underhåll till sina föräldrar, förutom i sällsynta och extraordinära fall där äganderätt som innehas genom förvaltare förändras till följd av skilsmässa och överförs till barnet.

En skild maka kan tvingas betala underhåll till den andra maken om sökandens maka har visat att den andra inte har försörjt honom eller henne i tillräcklig utsträckning med tanke på omständigheterna.

En registrerad partner eller samboende kan i enlighet med 2010 års lag om registrerat partnerskap och vissa rättigheter och skyldigheter för samboende tvingas ge underhåll till den andra registrerade partnern eller samboende personen, om den registrerade partner eller samboende som ingår ansökan har visat att den andra inte har försörjt honom eller henne i tillräcklig utsträckning med tanke på omständigheterna.

Föräldrar kan, oavsett de är gifta eller inte, vända sig till domstol för att ansöka om underhåll från den andra föräldern till sina barn. Detta kan även en förmyndare, socialnämnd eller någon annan person göra som har rättslig status i fråga om ett underhållsberättigat barn.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

I regel ingår den underhållsberättigade en ansökan till domstol genom en civilrättslig åtgärd gentemot den andra personen. När det gäller underhåll till barn görs ansökan vanligtvis av den förälder eller någon annan person som har faktisk vårdnad om barnet.

Information om vilka förfaranden som är tillämpliga vid ansökningar om underhåll finns i regel på det [irländska domstolsverkets](#) webbplats under rubriken *Family Law*.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Den sökande i ett underhållsärende är vanligtvis den förälder som har vårdnaden om barnet/barnen. Även före detta makar och barnen själva kan ansöka.

Parterna måste ha ett tillräckligt stort intresse i ett ärende för att de ska ges behörighet (talerätt) att göra en begäran om underhåll. Om det rör sig om en släkting eller en närstående måste sökanden ha tillräckliga rättsliga befogenheter att förvalta släktingens eller den närståendes egendom, exempelvis genom en fullmakt. Föräldrar eller förmyndare kan ansöka om underhåll för ett barns räkning om barnet är omyndigt.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Distriktsdomstolen har behörighet att fastställa att den ena föräldern ska betala underhåll till ett barn om högst 150 euro per vecka och att en maka /registrerad partner ska få underhåll om högst 500 euro per vecka. Om större belopp begärs måste ansökan inges till grevskapsdomstolen eller *High Court*. Om äktenskapsmål redan har inletts vid grevskapsdomstolen eller *High Court* måste ansökningar inges till dessa oavsett belopp.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Nej. En ansökan kan inges personligen om sökanden väljer att inte anlita en advokat. Rättshjälp i civilmål finns tillgänglig för målsägande i familjerättsliga mål som begär detta utifrån sina specifika förutsättningar.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Alla familjerättsliga förfaranden är undantagna domstolsavgift. Kostnaden för att få juridisk rådgivning och ett rättsligt ombud kan variera. Rättshjälp i civilmål finns dock att tillgå för personer som saknar medel.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Distriktsdomstolen har behörighet att fastställa att den ena föräldern ska betala underhåll till ett barn om högst 150 euro per vecka och att en maka /registrerad partner ska få underhåll om högst 500 euro per vecka. Om större belopp begärs måste ansökan inges till grevskapsdomstolen eller *High Court*. Vid fastställandet av underhållet kommer domstolen att jämföra den underhållsberättigades (den person som har rätt till underhållet) skäliga behov mot den underhållsskyldiges (den person som ska betala underhållet) betalningsförmåga. Parterna kan inte en ansökan till domstolen om en omprövning av underhållsskyldigheten på grund av att parternas ekonomiska situation har förändrats.

Underhållsskyldigheten ska börja gälla det datum som anges i beslutet. Detta datum kan infalla före eller efter det datum då beslutet fattas, men det får inte infalla före det datum då ansökan om ett beslut inges.

I skilsmässoförfaranden och rättsliga förfaranden vid grevskapsdomstolen eller *High Court* får underhåll endast begäras från och med det datum då ansökan inges.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll betalas i regel genom en direktbetalning till den underhållsberättigade. Underhållsberättigade har emellertid rätt att få sitt underhåll betalat via domstolens kansli. Om domstolen anser att det är nödvändigt kan den underhållsskyldiges lön utmätas i fall där arbetsgivaren kan uppmanas göra avdrag för ersättning till den underhållsberättigade.

Underhåll betalas till den person som har rätt till underhåll och till de som förvaltar underhållet för personens räkning, exempelvis föräldrar eller förvaltare.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om en underhållsskyldig inte betalar, kan den underhållsberättigade inleda förfaranden vid den domstol där underhållsskyldigheten fastställdes eller vid distriktsdomstolen, beroende på yrkandet.

Domstolen kan utfärda ett beslut om utmätning av den underhållsskyldiges inkomst, liksom anges i punkt 1 ovan.

I annat fall kan domstolen kräva att den underhållsskyldige ska betala det belopp som han eller hon är skyldig den underhållsberättigade. Om den underhållsskyldige inte respekterar domstolens beslut kan domstolen besluta att pengar som en annan person är skyldig den felande gäldenären i stället ska betalas till den underhållsberättigade. Domstolen kan också besluta om försäljning av den underhållsskyldiges egendom för att täcka de utestående beloppen.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Distriktsdomstolen är det forum där beslut som fattas i andra medlemsstater ska verkställas. Den har befogenheter när det gäller ohörsamhet (avsnitt 9A och 9B i 1976 års lag), men endast i fråga om beslut som den själva utfärdat. Den har inte befogenheter att fastställa ohörsamhet i fråga om beslut som fattats på annat håll. Distriktsdomstolen får i själva verket endast fatta beslut om utmätning av lön (i lämpliga fall), utmättningsbeslut eller skingringsförbud (*garnishee order* – kommer sällan i fråga).

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Det åligger varje underhållsberättigad person att hos domstol ansöka om hjälp med indrivning av underhåll. Då andra åtgärder finns att tillgå, såsom medling, har domstolarna lämplig och lagstadgad behörighet att ingripa vid utebliven betalning av underhåll.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Nej. Den underhållsskyldige är endast skyldig att betala underhåll, genom direktbetalning eller genom avdrag på hans/hennes lön.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Förordning (EG) nr 4/2009, vanligen kallad underhållsförordningen, omfattar gränsöverskridande ansökningar rörande underhållsskyldighet på grundval av familjeförhållanden. Den innehåller gemensamma bestämmelser för hela EU och syftar till att säkerställa att underhållskrav drivs in även när den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade finns i ett annat EU-land.

FN:s konvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet (New York-konventionen) trädde i kraft i Irland i november 1995 genom 1994 års underhållslag (*Maintenance Act 1994*). Konventionen syftar till att underlätta indrivning av underhållsbidrag i avtalslutande parter mellan en person som bor i ett land och en som bor i ett annat land.

Båda instrumenten innebär att nätverk av centralmyndigheter införs i varje avtalslutande stat, och sökanden/underhållsberättigade/kärande kan inge sina ansökningar till en centralmyndighet som kommer att vidarebefordra dessa till relevant behörig domstol och, i vissa fall, ordna med rättshjälp.

Kontaktuppgifterna till den irländska centralmyndigheten för indrivning av underhållsbidrag från utlandet är följande:

Department of Justice,

51 St Stephen's Green,

Dublin 2

Tfn.: + 353 (1) 602 8202

E-post [✉ mainrecov@justice.ie](mailto:mainrecov@justice.ie)

Fax är inte tillgänglig

En kärande kan få hjälp från en tjänsteman vid distriktsdomstolen (*District Court Clerk*) vad gäller beslut från distriktsdomstolen. En kärande kan också begära hjälp från rättsliga ombud. Han eller hon kan ha rätt till rättshjälp och bör kontakta sin lokala rättsbyrå (*law centre*) för detta. Avslutningsvis kan käranden begära hjälp från centret för kostnadsfri juridisk rådgivning (*Free Legal Advice Centre, FLAC*), som är en oberoende frivilligorganisation som driver ett nätverk av juridiska rådgivningsbyråer (*legal advice clinics*) runt om i landet. Dessa byråer har tystnadsplikt och tar inte ut någon avgift.

I gränsöverskridande ärenden där den underhållsskyldige bor i ett annat land, kan käranden inge en ansökan via centralmyndigheten för indrivning av underhållsbidrag (*Central Authority for Maintenance Recovery*) som finns vid det irländska ministeriet för rättvisa och jämställdhet (*Department of Justice and Equality*).

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Relevant domstolskansli (*Court Office*) eller organisation kan kontaktas per telefon, brev eller e-post eller besökas på plats. Kärande rekommenderas att besöka respektive organisations webbplats för att få ytterligare och lokal information.

Kontaktuppgifter till olika domstolskanslier finns på det [✉ irländska domstolsverkets](http://www.courtservice.ie) (*Court Service*) webbplats.

Se fråga 14.1 och webbplatsen för ministeriet för rättvisa och jämställdhet (www.justice.ie) för kontaktuppgifter till den irländska centralmyndigheten för indrivning av underhållsbidrag från utlandet.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Se ovan, fråga 14.1.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se ovan, fråga 14.2.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Sökanden/käranden måste inte betala avgifter för att inleda en process inför domstol. Sökande har rätt till kostnadsfri rättshjälp i dessa frågor. Så snart den irländska centralmyndigheten mottagit en ansökan, om så krävs, kommer ansökan att vidarebefordras till [✉ rättshjälpsnämnden](#) i upplysningssyfte.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

I artikel 51 föreskrivs vilka åtgärder som centralmyndigheterna ska vidta i samband med ansökningar enligt underhållsförordningen. När det gäller ansökningar om verkställighetsförklaringar begär den irländska centralmyndigheten numera från en särskild avdelning inom *High Court (Office of the Master of the High Court)*. Den irländska centralmyndigheten vidarebefordrar verkställighetsansökningar direkt till distriktsdomstolarna. När det gäller inledande av förhanden kommer centralmyndigheten att ordna med juridiskt ombud för sökanden genom [✉ rättshjälpsnämnden](#) (*Legal Aid Board*).

Den här webbsidan hör till portalen [✉ Ditt Europa](#).

Du får gärna [✉ lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 15/12/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar

sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Grekland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Begreppet "underhåll" omfattar primära mänskliga överlevnadsbehov, främst livsmedel. I praktiken omfattar begreppet emellertid alla mänskliga behov, oavsett om det gäller en persons försörjning, utbildning eller fritidsaktiviteter.

Underhållsskyldigheten omfattar betalning av bidrag – i princip kontanter – för att uppfylla mottagarens levnadsbehov.

Följande personer är underhållsskyldiga på grund av släktskap:

- Make, även om han eller hon är skild (om det föreligger en underhållsskyldighet efter skilsmässan).
- Släkting i rätt nedstigande led gentemot släkting i rätt uppstigande led enligt arvsrätten i frånvaro av testamente.
- Släkting i rätt uppstigande led (föräldrar eller far- och morföräldrar i avsaknad av föräldrar eller vid föräldrars oförmåga) gentemot sina ogifta barn (biologiska eller adopterade), i princip medan de är underåriga.
- Syskon gentemot syskon.

Specialfall vid underhåll är följande:

- Underhåll som betalas vid separation och efter skilsmässa eller upplösning av äktenskap.
- Underhåll som betalas ut till ogifta mödrar för ett barn som fötts utom äktenskapet innan det erkänns.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Barn har i princip rätt till underhåll från sina föräldrar eller far- och morföräldrar tills de blir myndiga, dvs. till dess barnet har fyllt 18.

Barn har också rätt till underhåll efter fyllda 18 år medan de går i skolan eller studerar på universitet och högskola eller deltar i yrkesutbildning och inte kan arbeta på grund av sina studier samt saknar personliga tillgångar som de kan utnyttja för att försörja sig.

En person har rätt till underhåll enbart om han eller hon inte kan försörja sig själv genom egna tillgångar eller genom ett arbete som är lämpligt med tanke på vederbörandes ålder, hälsotillstånd och allmänna levnadsomständigheter. Underhållet kan bland annat avse eventuella utbildningsbehov. Underåriga har rätt till underhåll från sina föräldrar i den utsträckning som inkomsterna från deras egna tillgångar eller eget arbete inte räcker för att försörja dem. Detta gäller även om de har egna tillgångar. Det föreligger emellertid ingen underhållsskyldighet om den annars underhållsskyldige mot bakgrund av sina övriga skyldigheter inte kan betala underhåll utan att äventyra sin egen försörjning. Denna regel gäller inte en förälders underhåll av underårigt barn, om inte den underåriga har rätt till underhåll från någon annan eller kan försörja sig själv tack vare sina egna tillgångar.

Före detta makar:

En före detta make som inte kan försörja sig själv med sin egen inkomst eller sina egna tillgångar har rätt att kräva underhåll från den andra maken 1) om ålder eller hälsotillstånd för den av makarna som begär underhåll vid tidpunkten för skilsmässan är sådana att han eller hon inte rimligen kan förväntas ta eller fortsätta med ett lämpligt arbete för att försörja sig, 2) om den av makarna som begär underhåll har omvårdnaden om ett underårigt barn och därigenom är förhindrad att arbeta, 3) om den av makarna som begär underhåll inte kan hitta ett lämpligt arbete eller behöver yrkesutbildning; i båda dessa fall gäller rätten till underhåll högst tre år från tidpunkten när skilsmässan trädde i kraft, eller 4) i alla övriga fall när det var nödvändigt av jämställdhetsskäl att bevilja underhåll vid tidpunkten när skilsmässan trädde kraft.

Ansökan om underhåll kan emellertid avslås eller beloppet begränsas av viktiga skäl, framför allt om äktenskapet varat under kort tid eller om den av makarna som kunde ha rätt till underhåll har orsakat skilsmässan eller frivilligt har orsakat sin egen medellöshet.

Var och en av de tidigare makarna måste förse den andra maken med korrekt information om sina tillgångar och inkomster i den utsträckning som detta kan ha betydelse för underhållsbidragets storlek. Efter ansökan från endera av de före detta makarna, som förmedlas av behörig allmän åklagare, måste arbetsgivare, förvaltningsenheter eller taxeringsmyndigheter lämna all relevant information de kan ha om den andra makens tillgångar och framför allt om hans eller hennes inkomst.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Normalt måste en person som har rätt till underhåll ansöka i domstol om att få underhåll från den underhållsskyldige.

Om New York-konventionen om indrivning av underhållsbidrag i utlandet (lagstiftningsdekret nr 4421/1964) är tillämplig ska det organ som har ansvaret för att vidarebefordra ett underhållskrav från en behörig person med hemvist i en stat som undertecknat konventionen begära av det organ som har ansvaret för att ta emot ett sådant krav i den stat som undertecknat konventionen där den underhållsskyldige har hemvist, dvs. justitieministeriet i Grekland, att det organet vidtar de åtgärder som krävs för att driva in underhåll från den underhållsskyldige. Justitieministeriet utser en advokat som ska se till att erkännandet eller verkställigheten av en dom som avkunnats av en utländsk domstol till förmån för mottagaren med hemvist i utlandet erkänns. Advokaten kan vidta alla relevanta rättsliga åtgärder i en grekisk domstol.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

För underåriga som enligt lagen (artikel 63 i civilprocesslagen) inte själva kan inge en ansökan till domstolen för indrivning av underhåll från den underhållsskyldige kan en sådan åtgärd vidtas av den person som har tilldelats omvårdnaden (en fysik person, dvs. en förälder eller annan person, eller en juridisk person, till exempel en institution).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Behörig domstol när det gäller en underhållsberättigad person som väckt talan i domstol mot en underhållsskyldig är enmansdomstolen i första instans (artiklarna 17.2 och 681B i civilprocesslagen).

Territoriell behörighet har domstolen där den underhållsberättigade har hemvist eller är bosatt (artikel 39A i civilprocesslagen) eller där svaranden/den underhållsskyldige har hemvist eller är bosatt om ansökan kombineras med äktenskapstvister eller tvister mellan föräldrar och barn eller den domstol där de båda makarna senast hade gemensam hemvist eller var bosatta.

Vid tidsbrist eller överhängande fara kan den person som har rätt till underhåll begära att den territoriellt behöriga enmansdomstolen i första instans beslutar om ett föreläggande som beviljar honom eller henne temporärt underhåll till dess en slutgiltig dom om rätt till underhåll avkunnas i en normal process.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Det är nödvändigt att utse en advokat med fullmakt att inge en stämningsansökan om underhåll.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Vid en stämningsansökan om underhåll måste svaranden göra en förskottsbetalning för att täcka kärandens rättegångskostnader, som inte får överskrida 300 euro (artikel 173.4 i civilprocesslagen). Om svaranden för domstolssekreteraren inte kan styrka betalning innan målet behandlas ska svaranden anses vara frånvarande, vilket betyder att en tredskodom kan avkunnas mot honom eller henne (artikel 175 i civilprocesslagen).

Om kärandens inkomst är mycket liten kan han eller hon begära rättshjälp enligt lag nr 3226/2004 genom att lämna in bevis för detta i en ansökan om särskilt föreläggande till enmansdomstolen i första instans.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Domstolen fastställer underhållsperioden till två år och beaktar därvid kraven på rimliga levnadsvillkor och utbildning för underhållsmottagaren och den underhållsskyldiges finansiella kapacitet. Efter två år kan endera parten, dvs. underhållsmottagaren och den underhållsskyldige, ansöka om att en ny nivå fastställs för underhållet. Båda parter kan ansöka om att domen omprövas och att underhållsnivån ändras om de förutsättningar som domstolen beaktade har ändrats.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

I princip betalas underhållet ut till underhållsmottagaren i förskott varje månad.

Underhållet får inte betalas ut som ett engångsbelopp, om det inte gäller underhåll efter skilsmässa (artikel 1443 b i civilrättslagen).

Om underhållsmottagaren är en underårig eller står under domstolens beskydd, betalas underhållet till barnets förälder eller ombud eller till hans eller hennes av domstolen utsedda förmyndare som kommer att vidta relevanta åtgärder för underhållsmottagarens räkning.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige vägrar betala underhåll ska den som har rätt till underhåll försöka driva in de utestående beloppen från den underhållsskyldiges tillgångar om han eller hon har sådana.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Rätten till underhåll upphör om villkoren enligt vilka underhållet beviljades inte längre föreligger eller om den underhållsskyldige eller underhållsmottagaren avlider. Kravet från underhållsmottagaren gentemot den underhållsskyldige omfattas av en femårig preskriptionsfrist som börjar löpa när ansökan ingavs. Krav från en person (till exempel en institution) som betalade underhåll till en underhållsberättigad mot den person som ursprungligen var underhållsskyldig preskriberas efter fem år (artikel 250.17 i civilrättslagen).

En ogift mor har rätt att begära ersättning för kostnader i samband med födseln och underhåll från barnets far under en begränsad period (två månader före födseln och fyra månader, men högst ett år (i undantagsfall), efter födseln) om faderskapet har fastställts genom en dom och modern är medellös. En ogift mors krav preskriberas tre år efter födseln och kan även riktas mot faderns arvingar.

Beslagtagande av upp till hälften av en underhållsskyldigs nettolön medges och gäller även för insättningar i kreditinstitut (artikel 982.2 d och 982.3 i civilprocesslagen).

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Nej, med undantag för utländska underhållsmottagare som kan vända sig till justitieministeriet med en begäran om hjälp med att utöva sina rättigheter (se svaret på fråga 3 ovan).

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Inte i Grekland.

(Om inte en institution eller offentlig eller privat juridisk person har omvårdnaden om en underårig. I så fall åligger underhållsskyldigheten institutionen eller den juridiska personen som följaktligen på ämbetets vägnar ska tillvarata [artikel 1490 i civilrättslagen] rättigheterna för den person som har rätt till underhåll. Man kan emellertid aldrig kräva att ett underhåll, även om det godkänts i domstol, ska betalas ut i förskott till en underårig som har rätt till underhåll från en annan underhållsskyldig person.)

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Enligt artiklarna 51 och 56 i ovan nämnda förordning ska centralmyndigheten i den sökande underhållsmottagarens medlemsstat a) samarbeta med centralmyndigheten i den underhållsskyldiges medlemsstat genom att vidarebefordra och ta emot relevanta ansökningar, b) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden i samband med dessa ansökningar. När det gäller sådana ansökningar ska centralmyndigheterna vidta nödvändiga åtgärder för att a) tillhandahålla eller underlätta tillhandahållandet av rättshjälp om omständigheterna kräver detta, b) underlätta identifieringen av den underhållsskyldige eller underhållsmottagaren, framför allt genom att tillämpa artiklarna 61, 62 och 63 i förordningen, c) underlätta tillgången till relevant information om den underhållsskyldiges eller underhållsmottagarens inkomster och vid behov finansiella situation, inklusive identifiering av deras tillgångar, framför allt enligt artiklarna 61, 62 och 63, d) uppmuntra vänskapliga uppgörelser om frivillig betalning av underhåll, vid behov genom medling, förlikning eller liknande förfaranden, e) underlätta fortsatt tillämpning av beslut om underhållsskyldighet, inklusive dröjsmålsränta, f) underlätta insamling och snabb överföring av underhållsbetalningar, g) underlätta tillgången till handlingar eller andra bevis, utan att det ska påverka tillämpningen av förordning (EG) nr 1206/2001, h) hjälpa till med att fastställa faderskap om det krävs för att driva in underhåll, i) inleda eller underlätta förfaranden för att erhålla nödvändiga provisoriska åtgärder som är territoriella till sin natur och som syftar till att säkerställa resultatet av en ännu icke avgjord underhållsansökan, j) underlätta vidarebefordran eller delgivning av handlingar enligt förordning (EG) nr 1393/2007.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Du kan kontakta Central Service of the Ministry of Justice, på adress 96 Mesogeion Ave., Aten - Grekland, PC 11527, tfn +30 210 776 73 22

civilunit@justice.gov.gr

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Grekland är bundet av Haagprotokollet av den 23 november 2007 för den lag som gäller för underhållsskyldigheter. Enligt protokollet lyder underhållsskyldigheter under lagen i den medlemsstat där underhållsmottagaren har sin hemvist. Om underhållsmottagaren har hemvist i Grekland gäller följaktligen grekisk lag.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

I kapitel V i rådets förordning (EG) nr 4/2009 föreskrivs rätten till rättshjälp, inklusive juridisk rådgivning för att nå en överenskommelse innan ett rättsligt förfarande inleds, rättshjälp för att väcka talan i domstol eller annan myndighet och rätten till företrädare i domstolen, undantag från eller hjälp med kostnaden för förfaranden och avgifter till personer som har fått i uppdrag att vidta rättsliga åtgärder under processen. Om den som erhåller rättshjälp förlorar ett mål i medlemsstater där den förlorande parten ska svara för motpartens kostnader omfattar rättshjälpen kostnaderna som motparten ådragit sig, om de kostnaderna skulle ha täckts om underhållsmottagaren hade haft hemvist i medlemsstaten där domstolen är belägen. Dessutom ingår tolkning, översättning av handlingar som krävs av domstolen eller den behöriga myndigheten och som läggs fram av den som erhåller rättshjälp och som är nödvändiga för att avgöra målet, resekostnader för den som erhåller rättshjälp om de personer som lägger fram underhållsmottagarens sak måste vara fysiskt närvarande enligt domstolen, lagen eller domstolen i den berörda medlemsstaten och domstolen beslutar att de personerna inte kan höras på ett för domstolen tillfredsställande sätt med några andra metoder.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Centralmyndigheten ska bland annat ha regelbunden kontakt med de behöriga myndigheterna för att a) underlätta identifiering av den underhållsskyldige eller underhållsmottagaren, b) få fram relevant information om inkomster och, vid behov, andra finansiella omständigheter för underhållsmottagaren och den underhållsskyldige, inklusive tillgångarnas placering, och c) uppmuntra frivillig betalning av underhåll.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Spanien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Med underhåll förstås alla grundläggande behov i form av uppehälle, bostad, kläder och hälsovård.

Underhåll innefattar också utbildning medan den underhållsberättigade är underårig och även därefter om utbildningen måste fortsätta utan barnets egen förskyllan. Vid söndring i äktenskapet kan man under förfarandet för hemskillnad eller äktenskapsskillnad ansöka om underhållsbidrag för barn som bor hemma och som inte är ekonomiskt självförsörjande.

Graviditets- och barnsörjningskostnader ingår i underhållet, såvida de inte täcks på annat sätt.

En skyldighet till fullständigt ömsesidigt underhåll finns mellan

1) makar,

2) anförvanter i upp- eller nedstigande led.

Syskon kan endast få nödvändigt stöd till uppehållet om behovet har uppstått utan den underhållsberättigades egen förskyllan. I detta ingår, i förekommande fall, stöd som behövs för utbildning.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Barn kan få underhåll till dess de når myndig ålder, som i Spanien är 18 år, såvida inte den underåriga har tillräckliga egna inkomster. Efter det att barnet uppnått myndig ålder fortsätter skyldigheten så länge barnet inte är ekonomiskt oberoende, har avslutat sina studier eller har blivit arbetslöst utan egen förskyllan. För underåriga måste man också beakta civilrättsliga bestämmelser (*Código Civil*) om de kombinerade effekterna av annullering av äktenskap, hemskillnad och äktenskapsskillnad (artikel 90 och följande).

Medan barnet är underårigt är underhållet en skyldighet med absolut företrädesrätt.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Ansökan ska inges till behörig förstainstansdomstol (*Juzgados de Primera Instancia*).

Vilka är de viktigaste inslagen i förfarandet?

Ansökan handläggs i en muntlig förhandling (*juicio verbal*). Om underhåll begärs som en kompletterande åtgärd vid hemskillnad eller äktenskapsskillnad eller åtgärder som rör barn och föräldrar vid upplösning av ett äktenskap, handläggs det i samband med ovan nämnda förfarande, i en muntlig förhandling med vissa särdrag.

I och med det undantagstillstånd som utlystes i Spanien (genom kungl. dekret nr 463/20 av den 14 mars 2020 om hantering av hälsokrisen på grund av covid-19), särskilt genom antagandet av kungl. dekret nr 16/20 av den 18 april 2020 om förfarande- och organisationsmässiga åtgärder i rättsväsendet mot covid-19, infördes en särskild summarisk process för familjefrågor under undantagstillståndet (se artiklarna 3, 4 och 5). Detta särskilda förfarande tillämpas när det är nödvändigt att begära prövning av permanenta åtgärder som antagits i enlighet med artikel 774 i civilprocesslagen nr 1/2000 av den 7 januari 2000 (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) gällande hushållsutgifter, underhåll mellan makar och erkända underhållsskyldigheter mot barn, och när en sådan prövning begärs på grund av att makarnas och föräldrarnas ekonomiska situation påtagligt har förändrats till följd av covid-19-pandemin. Det tillämpas också vid tvister om en begäran att fastställa eller pröva en skyldighet att betala underhåll, när denna begäran görs eftersom den ekonomiska situationen för den underhållsskyldige familjemedlemmen påtagligt har förändrats till följd av covid-19-pandemin.

I avsaknad av särskilda bestämmelser för alla frågor som inte omfattas av denna artikel tillämpas civilprocesslagen nr 1/2000 av den 7 januari 2000 för handläggningen i den muntliga förhandlingen.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ansökan ska inges personligen av den berörda parten, om inte denne är underårig. I så fall ska ansökan inges av den person som har det juridiska ansvaret för den underåriga, åklagarmyndigheten (*el Fiscal*) eller barnomsorgsmyndigheten. Ansökan kan emellertid inges av ett ombud, under förutsättning att ombudet har beviljats fullmakt i närvaro av en notarie, ett rättsbiträde eller konsult vid en spansk diplomatisk beskickning utomlands.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Den allmänna regeln är att behörigheten åligger domstolarna på den ort där den underhållsskyldige har hemvist. Om det finns flera gemensamt underhållsskyldiga (moder och fader) tas målet upp i domstolarna på den ort där den ena av eller båda föräldrarna har hemvist. Om den underhållsskyldige inte har hemvist i Spanien tas målet upp i domstolarna där han eller hon senast hade hemvist i Spanien. I alla övriga fall är det domstolarna på den ort där den underhållsberättigade har hemvist som är behöriga.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Sökanden ska försvaras av en advokat (*abogado*) och företräddas av ett domstolsombud (*pocurador*).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

I Spanien tas inga avgifter ut för ansökningar som uteslutande avser underhåll, utom arvoden till advokater, domstolsombud och sakkunniga, om sådana anlitas.

De avgifter som tas ut av advokater och domstolsombud grundas på det begärda underhållsbidragets storlek. Finansiellt stöd finns för att täcka rättegångskostnaderna om den som begär underhåll eller den person från vilken underhåll begärs saknar finansiella resurser. De kan också ha rätt till rättshjälp utan kostnad i enlighet med de tröskelvärden som anges i artikel 3 i lag nr 1/1996 av den 10 januari 1996 om fri rättshjälp. Hjälpen består av de tjänster som tillhandahålls genom en advokat eller ett domstolsombud som domstolen förordnat att driva talan. Alla rättegångskostnader såsom ersättning till expertvittnen eller kostnader för att offentliggöra dekret betalas också av staten.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

I de flesta fall fastställs regelbundna betalningar som enligt lag ska betalas månadsvis i förskott. Det är mycket ovanligt att det fattas beslut om betalning av ett engångsbelopp. Detta förekommer enbart om utestående underhållsbelopp måste betalas in, om den underhållsskyldige saknar fasta tillgångar och detta är det bästa sättet att skydda framtida betalningar, eller enligt avtal mellan parterna. När domstolen beräknar de faktiska belopp som ska betalas använder den en abstrakt rättslig regel som grundas på proportionalitet i tre avseenden: den underhållsberättigades behov, den underhållsskyldiges finansiella tillgångar och de finansiella tillgångarna hos andra personer som också är skyldiga att betala underhåll (medunderhållsskyldiga) i samma utsträckning som den som är huvudansvarig för underhållet. I domstolsbeslutet som fastställer underhållets storlek ska även förutsättningarna för att beräkna framtida indexering anges. Denna indexering är automatisk och tidsberoende. Det är den person som har ansvaret för att betala underhållet som ska tillämpa det indexerade beloppet. Om den underhållsskyldige underlåter att höja underhållsbeloppet kommer domstolen att göra det på begäran av den underhållsberättigade. Underhållets storlek kan justeras (återigen efter ansökan från den berörda parten) om de omständigheter som ursprungligen låg till grund för att beräkna underhållsbeloppet har förändrats i betydande grad: beloppen ska ökas om den underhållsskyldiges ekonomiska situation har förbättrats eller om den underhållsberättigades ekonomiska situation har försämrats (till exempel om en sjukdom förvärras). Beloppen ska minskas om den underhållsskyldiges situation försämrats eller om den underhållsberättigades resurser förbättras. Slutligen upphör underhållsskyldigheten när skälen för att betala underhåll inte längre föreligger.

Domstolarnas allmänna råd (*Consejo General del Poder Judicial*) har tagit fram tabeller för beräkning av underhåll. Dessa aktualiserades senast i maj 2019. Det handlar om riktlinjer som grundar sig på barnens behov och föräldrarnas inkomst samt antal barn i familjen. Kostnaderna för bostäder och skolgång har inte tagits med i beräkningen och därför ska slutsumman justeras i varje enskilt fall för att beakta dessa kostnader. Tabellerna finns här:

<http://www.poderjudicial.es/cgjp/es/Servicios/Utilidades/Calculo-de-pensiones-alimenticias/>

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Det vanligaste sättet att betala underhåll är i kontanter. Det finns emellertid två undantag: den underhållsskyldige kan till exempel välja att fullgöra sin skyldighet genom att erbjuda mat och husrum åt den underhållsberättigade i sin egen bostad. Möjligheterna att utnyttja denna möjlighet är starkt begränsade genom rättspraxis om det inte finns garantier för goda relationer. Betalning genom att tillhandahålla varor eller rättigheter är undantag och är endast lämplig för att betala utestående belopp om det finns risk för att varorna försvinner eller om den underhållsskyldige saknar tillgångar. Underhåll betalas ut direkt till den underhållsberättigade. Den vanligaste metoden är genom banköverföring. Om den underhållsberättigade är underårig eller omyndigförklarad betalas underhållet ut till hans eller hennes juridiska ombud.

I förfaranden som rör upplösning av äktenskap eller ett rättsligt föräldra-barnförhållande tillåter domstolarna utbetalning av underhåll genom direkt betalning till den underhållsberättigade för vissa utgifter för underåriga barn (t.ex. skolgång, sjukförsäkring, osv.).

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

I detta fall kan den underhållsberättigade ansöka om verkställighet av domstolsbeslut om underhåll. I Spanien finns följande verkställighetsmetoder: innehållande av lön (förutom ett existensminimibelopp som anges av domstolen), innehållande av skatteåterbäring, beslagtagande av bankkonton, avdrag från sociala förmåner samt beslagtagande av egendom och offentlig försäljning av denna. Om underhållsbidragen inte betalas kan detta i vissa fall innebära ett brott, och den skyldige kan dömas till fängelse.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Till skillnad från andra typer av skulder finns det inga kvantitativa gränser för beslagtagande av den underhållsskyldiges konton eller tillgångar när det gäller utestående underhållsskulder. Möjligheten att använda dessa förfaranden upphör efter fem år.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

I mål som gäller krav på underhåll till underåriga eller personer som saknar rättshandlingsförmåga kan åklagarmyndigheten erbjuda sig att verka som ombud.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Garantifonden för underhållsbetalningar, som inrättades genom lag nr 42/2006 av den 28 december 2006 och reglerades genom kungligt dekret nr 1618/2007 av den 7 december 2007, är en fond utan juridisk status, vars syfte är att tillse att underåriga barn får obetalade underhållsbidrag som fastställts i stadfästa avtal eller i ett domstolsbeslut i ett förfarande för hemskillnad, äktenskapsskillnad, annullering av äktenskap, rättsligt föräldra-barnförhållande eller underhåll, genom att betala ut en summa som betraktas som ett förskott.

För att kunna få förskott från fonden är det av avgörande betydelse att underhållsbeslutet har meddelats av en spansk domstol.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja, enligt EU:s regler och de internationella konventioner om betalning av underhåll som Spanien har ratificerat kan en underhållsberättigad begära hjälp av Spaniens centralmyndighet inom justitieministeriet.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Genom att på valfritt sätt kontakta avdelningen för internationellt rättsligt samarbete (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) inom justitieministeriet. Calle San Bernardo 62, 28071 Madrid. Tfn: +34 91 390 2228/2295/4437. Fax: +34 91 390 4457.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En underhållsberättigad som är bosatt i en annan medlemsstat kan kontakta centralmyndigheten i den staten och förete bevis på att han har rätt till underhållsbidrag samt begära att den myndigheten kontakter den spanska centralmyndigheten om att inleda ett verkställighetsförfarande i Spanien. Detta ska ske i enlighet med EU:s regler och internationella konventioner om betalning av underhåll som Spanien har ratificerat.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Enligt de villkor som fastställts av myndigheterna i den berörda staten.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja, EU (och därför även Spanien) ratificerade protokollet den 8 april 2010.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ska de parter som är involverade i en tvist som omfattas av denna förordning ha faktisk möjlighet till rättslig prövning i en annan medlemsstat, vilket ska innebära verkställighets- och överklagandeförfaranden i enlighet med de villkor som fastställs i det berörda kapitlet. Dessutom ska den anmodade medlemsstaten tillhandahålla fri rätts hjälp vid alla ansökningar som görs av en underhållsberättigad enligt artikel 56 avseende en förälders underhållsskyldighet mot ett barn under 21 år.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Spanien har i lag nr 1/1996 av den 10 januari 1996 om fri rätts hjälp lagt till kapitel VIII om fri rätts hjälp i gränsöverskridande tvister inom EU, som reglerar den rätten för fysiska personer, oavsett om de är EU-medborgare eller tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i någon av medlemsstaterna.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Frankrike

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållsskyldighet innebär enligt fransk lagstiftning att den som förfogar över tillräckliga ekonomiska medel har en lagstadgad skyldighet att bidra till försörjningen av en annan person som de har familjeband eller äktenskapliga band till. Många olika personer kan därför erhålla underhåll, däribland en make från sin make (artiklarna 212 och 214 i civilagen (*code civil*)), barn från sina föräldrar (artiklarna 203, 371-2 och 373-2-2 i civilagen), fäder, mödrar och andra släktingar i rakt uppstigande led från sina barn (artikel 205 i civilagen), svärföräldrar från sina svärsöner och svärdöttrar (artikel 206 i civilagen), en behövande efterlevande make (artikel 767 i civilagen).

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

När det gäller underhåll till barn finns det ingen lagstadgad åldersgräns. Föräldrarnas skyldighet att stå för barnets underhåll och utbildning (underhållsskyldigheten) upphör inte automatiskt när barnet blir myndigt (artikel 371-2 i civilagen). Man skiljer mellan följande två perioder: Så länge barnet är underårigt – eller om det rör sig om en myndig person tills denne är ekonomiskt oberoende – är föräldrarna skyldiga att stå för sitt barns underhåll och utbildning och är skyldiga att ge barnet de förutsättningar som krävs för att det ska kunna utvecklas och få en utbildning. När skyldigheten att stå för barnets underhåll och utbildning har upphört gäller de vanliga reglerna om underhållsskyldighet, enligt vilka den som begär underhåll måste styrka att de har behov av underhåll (artiklarna 205 och 207 i civilagen). Underhållsbidraget kan helt eller delvis betalas ut direkt till barnet när det har blivit myndigt.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Om underhåll inte betalas frivilligt ska den underhållsberättigade, dess företrädare eller den huvudsakliga vårdnadshavaren väcka talan vid domstol för att fastställa underhållsbeloppet och förplikta den underhållsskyldiga att betala det beloppet.

Ett underhållskrav kan vara huvudföremål för en talan, eller ingå som en del av en talan, t.ex. i samband med skilsmässoförhandlingar eller förfaranden för att fastställa hur föräldransvaret ska utövas.

När det gäller underhållskrav mellan vuxna måste personer som begär underhåll styrka att de är i behov av underhåll och inte kan försörja sig själva. Om den underhållsberättigade själv i väsentlig grad har försummat sina skyldigheter gentemot den underhållsskyldige kan emellertid domaren befria den underhållsskyldige från skyldigheten att betala hela eller delar av underhållet (artikel 207 i civilagen).

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Enligt fransk lag betraktas underåriga barn inte som underhållsberättigade. Endast föräldern eller den tredje part som tar hand om barnet har den kapaciteten och kan agera gentemot den andra föräldern eller föräldrarna för att erhålla ett bidrag till barnets utbildning och underhåll.

Med stöd av artikel 205 i civilagen (artikel L132-7 i lagen om sociala tjänster och familjeförhållanden, *code de l'action sociale et des familles*) kan socialtjänsten agera för den underhållsberättigades räkning om denne inte själv är i stånd att göra detta.

Sjukhus och offentliga vårdinrättningar har rätt att direkt vända sig till underhållsskyldiga och kräva att de betalar underhåll till någon som är inlagd på sjukhus (artikel L6145-11 i folkhälsolagen, *code de la santé publique*).

En person som står under förmyndarskap måste företrädas av sin förmyndare (artikel 475 i civilagen).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

För att väcka en talan måste en stämningsansökan inges till **domaren för familjemål** (*juge aux affaires familiales*) vid en övre underrätt för tvistemål (*tribunal de grande instance*) (artikel L213-3 i lagen om domstolarnas organisation, *code de l'organisation judiciaire*).

Med förbehåll för bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, slås det i artikel 1070 i civilprocesslagen (*code de procédure civile*) fast att den behöriga domaren i familjemål är

domaren på den ort där familjens bostad är belägen,

domaren på den ort där den förälder som barnet vanligtvis bor hos är bosatt, om föräldrarna har delat föräldransvar och bor på var sitt håll, eller domaren på den ort där den förälder som har ensamt föräldransvar bor, samt i övriga fall domaren på den ort där den person som inte väckte talan bor.

Vid ett gemensamt underhållskrav är domaren på den ort där en av parterna bor behörig. Parterna väljer själva vilken ort.

Om tvisten enbart rör underhåll, bidrag till ett barns underhåll och utbildning, bidrag till kostnaderna inom äktenskapet eller kompensationsbidrag, kan behörigheten emellertid ligga hos domaren på den ort där den underhållsberättigade maken eller den förälder som är huvudsaklig vårdnadshavare för barnen bor, även om barnen är vuxna.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Förfarandet är muntligt och kräver inte något ombud. Sökanden kan personligen inställa sig hos domaren för att framställa den bevisning som krävs.

Förfarandet kan inledas genom att inge en stämningsansökan (via en exekutionstjänsteman) eller genom att helt enkelt översända en begäran till domstolen.

Om underhåll krävs i samband med skilsmässoförhandlingar i domstol måste sökanden företrädas av en advokat med rätt att företräda en part inför domstol (*avocat*).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Inga avgifter tas ut i första instans. Vid överklaganden tas en avgift på 225 euro ut.

Sökanden kan få rättshjälp om vissa ekonomiska villkor är uppfyllda.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhållsbidrag till barn kan ta formen av

en månatlig betalning till den underhållsberättigade föräldern (det vanligaste),

direkt betalning av de faktiska utgifter som den underhållsberättigade föräldern haft för barnet,

nyttjanderätt till och bosättning i en fastighet som tillhör den underhållsskyldige, eller överlåtandet av nyttjanderätten till varor, eller att den

underhållsberättigade erhåller varor som ger intäkter,

Bidraget beräknas utifrån **varje förälders ekonomiska förmåga** och **barnets behov**. Sedan 2010 har justitieministeriet (*Ministère de la justice*), **enbart i informationssyfte**, offentliggjort en referenstabell. Tabellen baseras på den underhållsskyldiges och den underhållsberättigades inkomst, antalet barn som de har försörjningsplikt för och omfattningen av besöksrättigheter och boende. Domaren **indexerar** regelbundet bidraget (baserat på det allmänna konsumentprisindexet för hushåll i städer).

Andra underhållsbidrag:

När **en makes bidrag till kostnaderna inom äktenskapet** ska fastställas måste domaren bedöma den berörda personens samlade kostnader och vilka av dessa som utgörs av användbara eller nödvändiga utgifter. Bidraget kan ta formen av en kontantutbetalning, övertagandet av ett lån eller till och med att den underhållsberättigade ges möjlighet att bo kvar i det gemensamma hemmet.

Vid **underhållsbidrag som en make i samband med skilsmässoförhandlingar beviljas på grund av försörjningsplikt** kan det beslutas att hela eller delar av den månatliga avbetalningen på ett lån ska övertas. Domstolarna föredrar dock betalning av ett månatligt belopp. Detta bidrag fastställs grundat på den **levnadsstandard som den make som begär underhåll kan göra anspråk på med tanke på den andra makens ekonomiska förmåga**.

Underhållsbidrag till släktingar i rakt uppstigande led och till svärföräldrar beviljas endast i **förhållande till sökandens behov, och den underhållsskyldiges ekonomiska förmåga**. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet får domaren, även på eget initiativ, ta med en klausul som möjliggör variationer av sådant underhåll som tillåts enligt gällande lagstiftning (artikel 208 i civillagen).

Det är alltid möjligt att begära omprövning av underhållsbeloppet, förutsatt att sökanden styrker att det finns nya omständigheter som påverkar den underhållsberättigade och/eller den underhållsskyldiges ekonomiska förmåga och/eller barnets/den underhållsberättigades behov.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Ingen särskild utbetalningsmetod förespråkas i civillagen. Utbetalningsmetoden kan fastställas genom en överenskommelse mellan parterna. Om det inte finns någon sådan överenskommelse fastställer domaren utbetalningsmetoden i sitt beslut.

Underhållsbidrag betalas ut direkt till den underhållsberättigade eller till den socialtjänst, det sjukhus eller den offentliga vårdinrättning som har väckt en talan på den underhållsberättigades vägnar.

Vid bidrag till ett barns underhåll och utbildning bör det noteras att underhållsbidraget helt eller delvis kan ersättas av en utbetalning av ett penningbelopp till ett ackrediterat organ med ansvar för att ge barnet en indexerad inkomst (artikel 373-2-3 i civillagen). Domaren kan även besluta att underhållsbidraget ska betalas ut direkt till ett vuxet barn.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsberättigade har ett verkställbart beslut kan denne begära att en exekutionstjänsteman vidtar verkställighetsåtgärder gentemot den underhållsskyldiges tillgångar (med undantag av utmätning av egendom eller lön, som kräver ett domstolsavgörande). Exekutionstjänstemän har omfattande utredningsbefogenheter när det gäller att ta fram de uppgifter som behövs för att lokalisera den underhållsskyldige eller dennes tillgångar.

En underhållsberättigad kan i huvudsak använda sig av följande verkställighetsförfaranden:

Förfarandet för direkt betalning (artiklarna L213-1 och R213-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden, *code des procédures civiles d'exécution*): Detta förfarande gör det möjligt att driva in de senaste sex månadernas utestående fordringar och det nuvarande bidraget.

Exekutionstjänstemannen underrättar tredje part (arbetsgivare, bank eller en tredjepartsgäldenär till den underhållsskyldige) om att de är skyldiga att betala bidraget direkt till exekutionstjänstemannen.

Utmätning av lön (artiklarna L3252-1 och R3252-1 och följande artiklar i arbetsmarknadslagen, *code du travail*): utmätning måste godkännas av en domare i underrätten (*juge d'instance*).

Skingsringsförbud (artiklarna L211-1, L162-1, R211-1 och artikel R162-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden). Ett skingsringsförbud gör det möjligt att utmäta skulder till den underhållsskyldige (vanligtvis utmätning av banktillgodohavanden).

Utmätning för försäljning (artiklarna L221-1 R221-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden): utmätning av lös egendom (tv, bil osv.).

Utmätning av fast egendom (artiklarna L311-1 och R311-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden): En sådan utmätning avser fast egendom som den underhållsskyldige äger. Försäljningen av egendomen måste godkännas av exekutionsdomaren (*juge de l'exécution*).

Alla exekutionstjänstemannens kostnader i ärendet ersätts av den underhållsskyldige.

I ett straffrättsligt förfarande kan den underhållsskyldige dömas för att ha **övergett familjen**. Straffet för detta är två års fängelse och 15 000 euro i böter (artikel 227-3 i strafflagen, *code penal*).

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

För underhåll är preskriptionstiden fem år från varje betalningsförfallodag (artikel 2224 i civillagen).

Förfarandet för direkt betalning får inte tillämpas på utestående fordringar som är äldre än sex månader. Detta hindrar inte att andra verkställighetsmetoder kan användas för att driva in äldre utestående fordringar.

Verkställighetsförfaranden måste begränsas till vad som kan anses nödvändigt för att driva in skulden, och valet av åtgärd får inte missbrukas.

Vissa tillgångar får enligt lag inte utmätas. Det rör sig om underhållsbidrag, lös egendom som den underhållsskyldige behöver i vardagslivet och i sitt arbete, föremål som är nödvändiga för personer med funktionsnedsättning, vissa förmåner och familjebidrag. När det gäller banktillgodohavanden får endast belopp utöver minimiinkomsten (det s.k. inkomststödet, *le revenu de solidarité active*) för en enskild person utmätas. Vid utmätning av lön fastställs det belopp som får utmätas baserat på lönen och de personer som är beroende av den underhållsskyldiga för sin försörjning.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

De organ som ansvarar för utbetalning av familjebidrag kan på vissa villkor överta en underhållsberättigades rättigheter. I så fall får de gå vidare med civilrättsliga verkställighetsförfaranden på den underhållsberättigades vägnar och i dennes namn. Om privata verkställighetsförfaranden inte fungerar kan man dessutom inge en ansökan till åklagarmyndigheten (*procureur de la République*) om inledandet av ett offentligt indrivningsförfarande via den offentliga revisorn (*comptable public*).

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

De organ som ansvarar för utbetalning av familjebidrag kan under vissa omständigheter betala ut familjestöd till den underhållsberättigade som ett förskott på det underhåll som ska betalas.

14 Vad händer om jag bor i Sverige och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i Sverige?

Om den underhållsskyldige bor i annat land och den underhållsberättigade i Frankrike kan den underhållsberättigade kontakta kontoret för indrivning av underhållsskulder (*Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires*, RCA) vid ministeriet för utrikesfrågor och internationell utveckling (*Ministère des Affaires Étrangères et du Développement International*). Kontoret kontaktar centralmyndigheten i den stat där den underhållsskyldige bor för att driva in skulden.

Den underhållsberättigade kan även kontakta kassan för familjebidrag (*Caisse d'Allocations Familiales*, CAF), som kan bistå med ekonomiskt stöd om den underhållsskyldige underlåter att betala, även om den underhållsskyldige befinner sig i utlandet.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Den franska centralmyndigheten kan kontaktas via brev, telefon eller e-post:

Ministère de l'Europe et des affaires étrangères

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tfn: + 33 (0) 1 43 17 90 01

Fax: +33 (0) 1 43 17 81 97

E-post: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i Sverige?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i Sverige?

Om den underhållsskyldige bor i Frankrike och den underhållsberättigade utomlands måste den underhållsberättigade **kontakta centralmyndigheten i det land där denne bor**. Den centralmyndighet som begär att underhållet ska betalas kontaktar därefter den franska centralmyndigheten (utrikesministeriets kontor för indrivning av underhållsskulder), som vidtar de åtgärder som krävs för att driva in skulden.

Om en underhållsberättigad har ett verkställbart beslut kan denne även begära att exekutionstjänstemannen driver in skulden (utan att den underhållsberättigade behöver gå via centralmyndigheten). I så fall kan den underhållsberättigade inte få någon hjälp från centralmyndigheten.

Om det inte finns något domstolsavgörande som slår fast principen om underhållsbidrag kan centralmyndigheten i en medlemsstat som begär utbetalning av underhåll översända en begäran om erhållande av ett beslut från kontoret för indrivning av underhållsskulder om att principen om underhållsbidrag ska slås fast i ett franskt domstolsavgörande (bilaga VII i förordning (EG) nr 4/2009).

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Den franska centralmyndigheten kan kontaktas via brev, telefon eller e-post:

Ministère de l'Europe et des affaires étrangères

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tfn: + 33 (0) 1 43 17 90 01

Fax: +33 (0) 1 43 17 81 97

E-post: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr

Om en underhållsberättigad bestämmer sig för att direkt vända sig till en exekutionstjänsteman finns uppgifter om behöriga exekutionstjänstemän under rubriken "Hitta en exekutionstjänsteman" ("*Trouver un huissier*") eller på webbplatsen för den nationella kammaren för delgivningingsmän/exekutionstjänstemän (*Chambre nationale des huissiers de justice*).

16 Är Sverige bundet av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om Sverige inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Inte tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Fullständig eller delvis rättshjälp kan beviljas. Rättshjälp beviljas

automatiskt för barn under 21 år enligt artikel 46 i förordning (EG) nr 4/2009,

i övriga fall, om sökanden uppfyller de villkor avseende ekonomisk förmåga som fastställs i lag (lag nr 91-647 av den 10 juli 1991 om rättshjälp och dekret nr 91-1266 av den 19 december 1991).

I Frankrike inbegriper rättshjälp arvodet till den advokat som har anvisats genom beslutet om rättshjälp, för dennes arbete under domstolsförfarandet, och arvodet till den exekutionstjänsteman som har anvisats i samma beslut, för dennes arbete med att driva in skulden.

Ansökningar om rättshjälp vid underhållsskyldigheter handläggs på samma sätt som ansökningar i andra gränsöverskridande tvister, i enlighet med **rådets direktiv 2003/8/EG av den 27 januari 2003**.

En ansökan om rättshjälp ska vara avfattad på franska och inges av den underhållsberättigade till avdelningen för tillgång till rättslig prövning och stöd till brottsoffer (*Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes, SADJAV*). Avdelningen har följande adress:

Ministère de la Justice
Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes
Bureau de l'aide juridictionnelle
13 place Vendôme
75042 PARIS cedex 01
Tfn: 01 44 77 71 86
Fax: 01 44 77 70 50

19 Vilka åtgärder har Sverige vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Kontoret för indrivning av underhållsskulder översänder en bekräftelse på att det har tagit emot en ansökan från den utländska centralmyndigheten och den bevisning som bifogats. Kontoret kontrollerar att ansökan är fullständig och att alla handlingar som åtföljer ansökan är tillförlitliga och användbara, särskilt de rättsliga handlingarna. För att undvika verkställighetsproblem ber kontoret vid behov den anmodande myndigheten om förtydliganden och/eller andra utdrag eller vid behov översättningar av utdrag. Kontoret underlättar inledandet av prövningen av de ansökningar som anges i artikel 56, genom att översända ansökningarna till de rättsliga myndigheter som är behöriga på respektive område.

Kontoret hjälper till att lokalisera den underhållsskyldige och underlättar sökandet efter information om personens ekonomiska förmåga genom att hänskjuta ärendet till åklagarmyndigheten och generaldirektoratet för offentliga finanser (*Direction Générale des Finances Publiques*) i enlighet med artiklarna 61, 62 och 63 i förordning (EG) nr 4/2009.

Centralmyndigheten underlättar även uppgörelser i godo genom att ta direkt kontakt med den underhållsskyldige och översända dennes förslag om frivillig betalning till den underhållsberättigade via centralmyndigheten i den stat där den underhållsberättigade bor.

Om det inte går att nå en uppgörelse i godo kan man tillgripa förfarandet för rättslig indrivning av fordringar, förutsatt att det utländska avgörandet är verkställbart i Frankrike. Kontoret har kontakt med de exekutionstjänstemän som har till uppgift att driva in skulden för att säkerställa att verkställighetsförfarandet fortskrider som det ska.

Kontoret begär systematiskt att en banköverföring ska göras.

I ärenden där faderskapet/föräldraskapet måste fastställas för att underhållet ska kunna drivas in ska kontoret underrätta den underhållsberättigade om vilken myndighet som är behörig att genomföra det förfarandet.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/08/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [hr](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Underhåll till familjemedlemmar - Kroatien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhåll är en skyldighet och en rättighet för föräldrar och barn, makar, ogifta partner, släktingar och styvbarn och styvföräldrar. Underhåll regleras i familjelagen (*Obiteljski zakon*). Ovannämnda personer ska enlighet denna lag sinsemellan bidra till varandras försörjning efter egen förmåga och den underhållsberättigades behov.

Först och främst ankommer det på *föräldrar* att försörja ett underårigt barn. Arbetsförmögna är alltid skyldiga att försörja sina barn. Om en förälder inte kan försörja ett underårigt barn ska *mor- eller farföräldrarna* försörja barnet. En *styvförälder* ska försörja ett underårigt styvbarn om barnets förälder inte kan försörja det.

Föräldrar måste försörja ett vuxet barn som går i gymnasiet, bedriver universitetsstudier eller följer en yrkesutbildning i enlighet med särskilda bestämmelser, eller som deltar i vuxenutbildning på grundskolenivå eller gymnasienivå, och som regelbundet uppfyller sina skyldigheter. Denna skyldighet gäller fram till dess barnet fyller 26 år.

Föräldrar ska försörja ett vuxet barn under ett år efter slutförd utbildning om barnet inte hittar något arbete, förutsatt att barnet inte har fyllt 26 år.

Skyldigheten att försörja ett vuxet barn upphör när barnet fyller 26 år, även om det inte har gått ett år sedan utbildningen slutfördes.

Föräldrar ska försörja ett vuxet barn som är oförmöget att arbeta på grund av en allvarlig och kronisk sjukdom eller en funktionsnedsättning, så länge som arbetsförmågan består.

Ett *vuxet barn* ska försörja en förälder som är oförmögen att arbeta och som saknar tillräckliga medel för sin försörjning eller egna tillgångar som kan användas för att skaffa fram sådana medel. Ett *vuxet styvbarn* ska försörja en styvförälder om styvföräldern är oförmögen att arbeta och saknar tillräckliga medel för sin försörjning eller egna tillgångar som kan användas för att skaffa fram sådana medel, och om styvföräldern under lång tid har försörjt eller tagit

hand om barnet. Ett *vuxet barnbarn* ska försörja en mor- eller farförälder om mor- eller farföräldern är oförmögen att arbeta och saknar tillräckliga medel för sin försörjning eller egna tillgångar som kan användas för att skaffa fram sådana medel, och om mor- eller farföräldern under lång tid har försörjt eller tagit hand om barnet.

En *make* som saknar tillräckliga medel för sin försörjning eller egna tillgångar som kan användas för att skaffa fram sådana medel har under den tid han eller hon är arbetsoförmögen eller inte kan hitta ett arbete rätt till underhållsbidrag från den andra maken om den maken har tillräckliga medel och möjlighet att försörja sin make. Reglerna för makar gäller i motsvarande grad för underhåll till *ogifta partner* så länge förbundet mellan de ogifta parterna varar.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Först och främst ankommer det på föräldrar att försörja ett underårigt barn. Om en förälder inte kan försörja ett underårigt barn ska mor- eller farföräldrarna försörja barnet. En styvförälder ska försörja ett underårigt styvbarn om barnets förälder inte kan försörja det.

Föräldrar måste försörja ett vuxet barn som går i gymnasiet, bedriver universitetsstudier eller följer en yrkesutbildning i enlighet med särskilda bestämmelser, eller som deltar i vuxenutbildning på grundskolenivå eller gymnasienivå, och som regelbundet uppfyller sina skyldigheter. Denna skyldighet gäller fram till dess barnet fyller 26 år.

Föräldrar ska försörja ett vuxet barn under ett år efter slutförd utbildning om barnet inte hittar något arbete, förutsatt att barnet inte har fyllt 26 år.

Skyldigheten att försörja ett vuxet barn upphör när barnet fyller 26 år, även om det inte har gått ett år sedan utbildningen slutfördes.

Föräldrar ska försörja ett vuxet barn som är oförmöget att arbeta på grund av en allvarlig och kronisk sjukdom eller en funktionsnedsättning, så länge som arbetsoförmågan består.

Med vuxen avses en person som fyllt 18 år.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Du ska vända dig till ett socialkontor och en domstol.

Underhåll kan regleras genom förfarandet med *obligatorisk rådgivning*. Obligatorisk rådgivning genomförs innan ett mål om äktenskapsskillnad inleds om paret har gemensamt ett underårigt barn, och innan inledandet av andra rättsprocesser om föräldransvar och umgänge med barnet. Bestämmelserna i familjelagen om obligatorisk rådgivning innan mål om äktenskapsskillnad inleds för par som har ett gemensamt underårigt barn gäller även vid andra rättsprocesser om föräldransvar och umgänge med barnet om föräldrarna separerar. Den obligatoriska rådgivningen inleds efter en begäran till ett socialkontor från en av parterna. Om föräldrarna inte har kommit överens om en plan för delad vårdnad ger socialkontoret dem rådet att försöka komma överens om en sådan plan inom ramen för familjemedling, i enlighet med bestämmelserna i familjelagen.

Underhåll kan fastställas via *familjemedling*. Under en sådan medling försöker parterna gemensamt lösa familjeproblem med hjälp av familjemedlare. Familjemedlemmar deltar frivilligt i familjemedlingen. De behöver bara ha deltagit i det första familjemedlingsmötet för att kunna inleda skilsmässoförfarandet. Huvudsyftet med familjemedlingen är att fatta beslut om delad vårdnad och andra arrangemang som rör barnet. Planen för delad vårdnad eller andra arrangemang som man kommer överens om under familjemedlingen blir verkställbara om de, på begäran av parterna, godkänns av domstolen i ett utomrättsligt förfarande. Familjemedling kan genomföras oberoende av en rättsprocess, innan en rättsprocess inleds under rättsprocessen eller efter att rättsprocessen har avslutats.

Det underhållsbelopp som den förälder som barnet inte bor hos måste betala kan också regleras i ett *avtal om delad vårdnad*, som föräldrarna själva kan upprätta under den obligatoriska rådgivningen, och under familjemedlingen. Om ett avtal om delad vårdnad inges till domstolen för godkännande i ett utomrättsligt förfarande blir det verkställbart i enlighet med familjelagen.

Ett barn kan framställa ett underhållskrav i ett *förenklad utomrättsligt förfarande för fastställande av underhåll*. Parter i förfarandet är barnet och den förälder som inte bor tillsammans med barnet. I underhållsförfarandet företräds barnet av den förälder som barnet bor hos. Behörig domstol i förenklade underhållsförfaranden kan, utöver domstolen med allmän territoriell behörighet, även vara domstolen på den plats där barnet har sin hemvist eller är bosatt.

Domstolsavgöranden om underhållskrav meddelas i äktenskapstvister, faderskaps- eller moderskapsmål och mål som rör föräldransvar, i enlighet med familjelagen.

Vid äktenskapsskillnad kan makarna ingå ett avtal om underhåll och fastställa underhållsbeloppet, hur denna skyldighet ska fullgöras och hur länge underhållet ska betalas ut. Makarna kan ingå ett skriftligt avtal och inge detta till domstolen för godkännande i ett utomrättsligt förfarande, vilket gör det till ett verkställbart avtal.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Parter i ett förfarande som rör underhållsbidrag till barn är barnet och den person som enligt familjelagen är skyldig att försörja barnet. Barnet företräds av den förälder som barnet bor hos. Med samtycke från den förälder som barnet bor hos kan socialkontoret företräda barnet i underhållsförfarandet. Utöver socialkontoret har den förälder som barnet bor hos fortfarande rätt att agera i förfarandet. Vid en konflikt mellan socialkontorets åtgärder och åtgärder som den förälder som barnet bor hos vidtar beaktar domstolen samtliga omständigheter, särskilt barnets bästa, och gör en bedömning av huruvida den ska ta hänsyn till socialkontorets åtgärd eller den åtgärd som barnets förälder har vidtagit.

Ett socialkontor måste agera för barnets räkning och inleda och genomföra underhållsförfarandet eller öka underhållsbeloppet om den förälder som barnet bor hos utan godtagbara skäl har underlåtit att göra detta i mer än tre månader sedan barnet förvärvade rätten till underhållsbidrag. Socialkontoret företräder barnet i ett underhållsförfarande om en annan fysisk eller juridisk person har vårdnaden om barnet. I så fall har barnets föräldrar inte rätt att tillsammans med socialkontoret agera i förfarandet för barnets räkning. Föräldrarnas rätt att företräda barnet upphör när socialkontoret väcker talan för barnets räkning.

Enligt civilprocesslagen (*Zakon o parničnom postupku*) får endast en advokat företräda en part som ombud, om inte annat föreskrivs i lag. En part kan dock företrädas av en släkting, ett syskon eller en make – om dessa har full rättskapacitet och inte olagligen praktiserar juridik.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Vid tvister om lagstadgat underhåll, där käranden är den som begär underhåll, är den domstol (utöver domstolen med allmän territoriell behörighet) behörig inom vars domkrets käranden har sin hemvist eller är bosatt. Om en kroatisk domstol har behörighet i en tvist om lagstadgat underhåll med ett internationellt inslag på grund av att käranden har hemvist i Kroatien har domstolen i vars domkrets käranden har hemvist territoriell behörighet. Om en kroatisk domstol har behörighet på grund av att svaranden äger egendom i Kroatien, som ska användas för att driva in underhåll, har domstolen inom vars domkrets egendomen är belägen territoriell behörighet.

Domstolen med allmän territoriell behörighet i det mål som rör barnet är behörig att godkänna ett avtal om delad vårdnad.

Domstolen med allmän territoriell behörighet i det mål som rör barnet är behörig att godkänna ett avtal om underhållsbidrag.

Domstolen inom vars domkrets makarna har sin gemensamma hemvist är behörig att godkänna ett underhållsavtal mellan makar. Om makarna saknar gemensam hemvist är den domstol behörig inom vars domkrets makarna senast hade sin gemensamma hemvist. Om en kroatisk domstol är behörig att godkänna ett underhållsavtal mellan makar på grund av att makarna hade sin senaste gemensamma hemvist i Kroatien är den domstol behörig inom vars domkrets makarna senast hade sin gemensamma hemvist.

Utöver domstolen med allmän territoriell behörighet är domstolen på den ort där barnet har sin hemvist eller är bosatt behörig att fatta beslut i det förenklade underhållsförfarandet.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Enligt artikel 89a i civilprocesslagen kan parter personligen eller via sin advokat vidta åtgärder under förfarandet. Domstolen får dock uppmana en part som företräds av en advokat att personligen inställa sig inför domstolen för att redogöra för de faktiska omständigheterna i tvisten. Endast en advokat får företräda en part som ombud, om inte annat föreskrivs i lag. Enligt artikel 89a.3 får en part dock företrädas av en släkting, ett syskon eller en make – om dessa har full rättskapacitet och inte olagligen praktiserar juridik.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Enligt artikel 1 i lagen om domstolsavgifter (*Zakon o sudskim pristojbama*) måste domstolsavgifter betalas för alla processer i domstol. Avgiftsbeloppet fastställs i tariffen för domstolsavgifter.

I artikel 16 i lagen om domstolsavgifter anges att barn, som parter i ett underhållsförfarande eller ett förfarande om underhållskrav, undantas från skyldigheten att betala domstolsavgifter.

Enligt artikel 172 i civilprocesslagen regleras hur och på vilka villkor rätten till undantag från skyldigheten att betala domstolskostnader och rätten till rättshjälp ska utövas i en separat rättsakt om reglering av kostnadsfri rättshjälp. Om en part har åberopat sin rätt att befrias från skyldigheten att betala domstolskostnader på grundval av de särskilda reglerna om rättshjälp och, om domstolen under förfarandet finner att parten kan betala domstolskostnader eller avgifter, ska domstolen enligt artikel 176 i civilprocesslagen omgående underrätta behörig myndighet.

I lagen om kostnadsfri rättshjälp (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) definieras syftet med rättshjälp, vem som har rätt till rättshjälp och vilka typer av rättshjälp som ges, vem som tillhandahåller rättshjälp, villkoren och förfarandet för rättshjälp, gränsöverskridande rättshjälp, finansiering av rättshjälp och övervakning av tillämpningen av lagen. Lagen om kostnadsfri rättshjälp gäller inte om rättshjälp har tillhandahållits i enlighet med särskild lagstiftning.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhållsbidrag till barn fastställs alltid i form av ett penningbelopp.

Den förälder som barnet bor hos fullgör sin del av underhållsskyldigheten genom att ge barnet daglig omvårdnad, medan den förälder som barnet inte bor hos fullgör sin underhållsskyldighet genom att tillgodose barnets materiella behov i form av ekonomiskt stöd.

Barnets samlade materiella behov fastställs av domstolen under rättsprocessen. I detta ingår kostnader för logi, mat, kläder, hygienartiklar, underhåll, utbildning, hälsovård och andra liknande kostnader som rör barnet. Barnets samlade materiella behov fastställs utifrån den underhållsskyldige förälderns levnadsstandard.

Barnet kan ha ett ökat materiellt behov om barnet på grund av sitt hälsotillstånd har behov av konstant intensivvård. Hänsyn till sådana behov måste tas när underhållsbeloppet fastställs i ett tvistemål.

Den underhållsskyldige förälderns samlade förmåga att betala det underhållsbidrag som domstolen fastställer i tvistemålet grundas på den underhållsskyldige förälderns inkomst och finansiella ställning när underhållsbeloppet fastställs.

En gång om året, och åtminstone till den 1 april innevarande år, fastställer socialministern vilka lägsta belopp den förälder som inte bor tillsammans med barnet ska betala för att tillgodose det underåriga barnets samlade materiella behov i Kroatien.

Minimibeloppen fastställs i form av en procentandel av den genomsnittliga nettolönen för anställda hos juridiska personer i Kroatien föregående år. Beloppet beräknas på följande sätt:

För ett barn upp till 6 år, 17 % av genomsnittslönen.

För ett barn mellan 7 och 12 år, 20 % av genomsnittslönen.

För ett barn mellan 13 och 18 år, 22 % av genomsnittslönen.

I undantagsfall kan även ett lägre belopp fastställas för att tillgodose barnets underhållsbehov. Detta får dock inte vara lägre än halva det lagstadgade minimibeloppet

om den underhållsskyldige måste betala underhåll till två eller fler barn, eller

om barnet bidrar till sin egen försörjning genom att ha egen inkomst.

En gång om året, och senast den 1 april innevarande år, fastställer socialministern tabeller för ett underårigt barns genomsnittliga behov utifrån barnets ålder, den underhållsskyldige förälderns inkomst i form av lönegrader och den genomsnittliga levnadskostnaden i Kroatien.

Den underhållsberättigade och den underhållsskyldige kan ansöka hos domstolen om ökning eller minskning av underhållsbidraget, att underhållet ska upphöra eller att det sätt som underhållet fastställts på i en tidigare exekutionstitel ska ändras, om omständigheterna har ändrats.

I Kroatien sker ingen indexering av underhållskrav.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll betalas ut på det sätt och till den som anges i domstolens beslut.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige inte frivilligt betalar underhållsbidraget inleds och genomförs ett verkställighetsförfarande.

Utmätning av lön och liknande inkomster och banktillgodohavanden för att driva in barnets underhållskrav verkställs innan andra krav drivs in, oavsett när dessa uppkom.

I protokollet från domstolsförhandlingen eller i en särskild handling som upprättats inför en notarie kan den underhållsskyldige meddela att han eller hon samtycker till fullständig eller delvis utmätning av deras lön, pension eller liknande inkomster för att betala den underhållsberättigade, och att betalningarna ska göras direkt till den underhållsberättigade, i enlighet med vad som stadgas i den handlingen. En sådan handling utfärdas i ett exemplar och har samma rättsverkan som en lagakraftvunnen exekutionstitel.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Den förälder som bor tillsammans med det underåriga barnet, och som har underlåtit betala underhållsbidrag till det underåriga barnet, måste kompensera barnet för obetalt underhåll. Ersättningen beräknas från och med den dag rätten till underhåll fastställdes till och med den dag talan väcktes. Barnets krav mot en förälder som har underlåtit att försörja det omfattas av en preskriptionsfrist på fem år räknat från den dag skyldigheten uppkom.

Enligt artikel 266 i lagen om obligationsrättsliga förhållanden (*Zakon o obveznim odnosima*) omfattas krav på periodiska betalningar som ska betalas årligen, eller med kortare intervaller, oavsett om det rör sig om kompletterande krav (t.ex. ränta) eller krav där rätten i sig har upphört (t.ex. underhållskrav) av en preskriptionsfrist på tre år från respektive betalnings förfallodag.

Enligt artikel 233 i lagen om obligationsrättsliga förhållanden omfattas krav som fastställts i ett lagakraftvunnet domstolsavgörande, ett beslut från en annan behörig myndighet, en uppgörelse som ingåtts inför domstol eller en annan behörig myndighet eller en notariehandling av en preskriptionsfrist på tio år, även om en kortare preskriptionsfrist föreskrivs i lag.

Enligt artikel 235 i lagen om obligationsrättsliga förhållanden börjar preskriptionsfristen inte löpa mellan föräldrar och barn förrän föräldrarättigheterna har upphört.

Enligt artikel 172 i verkställighetslagen (*Ovršni zakon*) får följande tillgångar inte utmätas: inkomster i form av lagstadgat underhåll, ersättning för försämrad hälsa eller nedsatt eller förlorad arbetsförmåga och ersättning för förlorat underhåll på grund av den underhållsskyldiges död, inkomster i form av invaliditetsförmåner som beviljats i enlighet med bestämmelserna i invaliditetsförsäkringen, inkomster från sociala förmåner, inkomster från tillfällig arbetslöshetsersättning, inkomster från barnbidrag, om inte annat föreskrivs i särskild lag, inkomster i form av stipendier och studiebidrag, ersättning till interner för deras arbete, med undantag av krav på lagstadgat underhåll och skadeståndskrav till följd av ett brott som internen har begått, inkomster från omnämmanden och belöningar, föräldrapenning, om inte annat föreskrivs i särskild lagstiftning, samt andra inkomster som är undantagna verkställighet enligt särskild lagstiftning.

Artikel 173 i verkställighetslagen innehåller följande begränsningar av verkställigheten:

1) Om den underhållsskyldiges lön ska drivas in undantas två tredjedelar av den genomsnittliga lönen i Kroatien från verkställighet. Om verkställigheten utförs för att kunna betala ett lagstadgat underhållskrav, eller ett krav på ersättning för skada till följd av försämrad hälsa eller nedsatt eller förlorad arbetsförmåga och ersättning för förlust av underhåll till följd av att den person som har betalat underhållet har avlidit fastställs beloppet till halva genomsnittslönen i Kroatien, förutom om verkställigheten utförs för tvångsvis indrivning av underhållsbidrag till barn. I så fall är det belopp som ska undantas från verkställighet en fjärdedel av den genomsnittliga nettolönen (för anställda hos juridiska personer i Kroatien året dessförrinnan).

Om den underhållsskyldige har lägre lön än den genomsnittliga nettolönen i Kroatien ska två tredjedelar av lönen undantas från verkställighet. Om verkställigheten utförs för att kunna betala ett lagstadgat underhållskrav, eller ett krav på ersättning för skada till följd av försämrad hälsa eller nedsatt eller förlorad av arbetsförmåga och ersättning för förlust av underhåll till följd av att den person som har betalat underhållet har avlidit fastställs beloppet till halva den underhållsskyldiges nettolön.

3) Begreppet "genomsnittlig nettolön" i punkt 1 i denna artikel är det genomsnittliga belopp som betalats i nettomånadslön till en person anställd av en juridisk person i Kroatien under perioden mellan januari och augusti det aktuella året. Beloppet fastställs av den kroatiska statistikbyrån (*Državni zavod za statistiku*) och offentliggörs Kroatiens officiella kungörelseorgan (*Narodne novine* (NN)) senast den 31 december det aktuella året. Det belopp som fastställs på detta sätt gäller under det påföljande året.

4) Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 i denna artikel gäller även när det är möjligt att utmäta ersättning som betalas i stället för lön, ersättning för nedsatt arbetstid, ersättning för nedsatt lön, pension, lön till militär personal och reservpersonal när de fullgör militärtjänstgöring och varje annan regelbunden inkomst till civil och militär personal, med undantag av de inkomster som avses i punkterna i 5 och 6 i denna artikel.

5) Utmätning av inkomster som personer med funktionsnedsättning har erhållit i form av invaliditetsersättning och vårdbidrag får endast genomföras för att betala ett lagstadgat underhållskrav, eller ett krav för att ersätta skada som orsakats av försämrad hälsa eller nedsatt eller förlorad arbetsförmåga, eller för att ersätta förlust av underhåll till följd av att den person som har betalat underhållet har avlidit. I så fall fastställs beloppet till halva denna inkomst.

6) Utmätning av inkomst som erhålls till följd av ett avtal om livslångt stöd eller utbetalning av livränta, och inkomst som erhålls från en livförsäkring får endast avse den del av inkomsten som överstiger det grundbelopp som används för att beräkna underhållsbidraget.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Socialkontor måste föra ett register över alla beslut och domstolsuppgörelser som rör underhållsbidrag till barn.

När ett socialkontor mottar ett lagakraftvunnet domstolsbeslut eller en domstolsuppgörelse som rör underhållsbidrag till barn ska den skriftligen meddela den förälder som barnet bor hos och den förälder som ska betala underhållsbidrag om deras rättigheter och skyldigheter. Detsamma gäller för varje annan person som avses i artikel 288 i familjelagen och som måste betala underhållsbidrag enligt domstolsbeslutet eller domstolsuppgörelsen.

I meddelandet upplyser socialkontoret den förälder som barnet bor hos om att

föräldern måste underrätta socialkontoret om den underhållsskyldige inte regelbundet och fullt ut fullgör sin skyldighet, och

fastställer under vilka villkor barnet har rätt till interimistiskt underhåll i enlighet med särskild lagstiftning som reglerar interimistiskt underhåll.

I meddelandet upplyser socialkontoret även den förälder som ska betala underhåll, eller varje annan person som avses i artikel 288 i familjelagen och som måste betala underhållsbidrag enligt domstolsbeslutet eller domstolsuppgörelsen, om att

socialkontoret kommer att polisanmäla en underhållsskyldig som underlåter att fullgöra sin underhållsskyldighet inom 15 dagar från det att socialkontoret får kännedom om att underhållsskyldigheten inte regelbundet och fullt ut har fullgjorts, och om att

Kroatien har rätt att driva in de belopp som betalats i interimistiskt underhåll i enlighet med särskild lagstiftning som reglerar interimistiskt underhåll.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

När ett socialkontor erhåller ett lagakraftvunnet domstolsavgörande eller en domstolsuppgörelse om underhållsbidrag till barn måste den underrätta den

förälder som barnet bor hos om under vilka villkor barnet har rätt till interimistiskt underhåll i enlighet med särskild lagstiftning som reglerar interimistiskt

underhåll. Enligt de villkor som uppställts i lagen om interimistiskt underhåll (*Zakon o privremenom uzdržavanju*, NN nr 92/14) har ett barn som är kroatisk medborgare och som har hemvist i Kroatien rätt till interimistiskt underhåll. Enligt denna lag avses med barn en person som ännu inte har fyllt 18 år och som har försörjts av en förälder i enlighet med en exekutionstitel.

Barnet har rätt till interimistiskt underhåll om den förälder som barnet inte bor hos, helt eller delvis, underlåter att fullgöra sin underhållsskyldighet, och om det förefaller troligt att den förälderns föräldrar inte bidrar till barnets försörjning, åtminstone inte med ett belopp som motsvarar det belopp som i lagen har fastställts utgöra det interimistiska underhållsbeloppet.

Rätten till interimistiskt underhåll kvarstår till dess att den underhållsskyldige återupptar betalningen av underhållsbidraget, åtminstone med ett belopp som motsvarar det belopp som i lagen har fastställts utgöra det interimistiska underhållsbeloppet.

Barnet har rätt till interimistiskt underhåll i sammanlagt högst tre år.

Det interimistiska underhållet är 50 % av det lagstadgade minimiunderhållet. Det interimistiska underhållet får inte överstiga det underhållsbelopp som fastställts i exekutionstiteln.

Genom att betala interimistiskt underhåll träder den kroatiska staten i barnets ställe. Dessutom övergår rätten att kräva underhåll i form av det utbetalade interimistiska underhållet, och andra tillfälliga rättigheter, på den kroatiska staten. Vid förfaranden för indrivning av en sådan fordran som avses i artikel 25 i den lagen företräds den kroatiska staten av relevant åklagarkontor.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja. Enligt lagen om genomförande av rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet är socialministeriet centralmyndighet för genomförande av rådets förordning (EG) nr 4/2009.

Ansvariga myndigheter enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 är domstolar och socialkontor, i enlighet med deras ansvarsområden och behörighet.

Om en part som ansöker om underhåll har hemvist i Kroatien och den underhållsskyldige har hemvist i en annan medlemsstat kan parten få hjälp av ministeriet för befolkningsfrågor, familjefrågor, ungdomsfrågor och socialpolitik (*Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*), som har fastställts som centralmyndighet i Kroatien.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Du kan kontakta centralmyndigheten och de organ som är behöriga att agera inom ramen för rådets förordning (EG) nr 4/2009.

Kontaktuppgifter till centralmyndigheten:

Ministeriet för befolkningsfrågor, familjefrågor, ungdomsfrågor och socialpolitik (*Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*)

Trg Nevenke Topalušić 1

10000 Zagreb

Webbplats: <http://www.mspm.hr/>

E-post: ministarstvo@mdomsp.hr

Tfn: +385 1 555 7111

Fax: +385 1 555 7222

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Nej. Om den underhållsskyldige befinner sig i Kroatien ska ansökan enligt artikel 55 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 skickas till centralmyndigheten i Kroatien via centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt skickar ansökan till ministeriet för befolkningsfrågor, familjefrågor, ungdomsfrågor och socialpolitik, som är Kroatiens centralmyndighet för genomförande av rådets förordning (EG) nr 4/2009.

Kontaktuppgifter till centralmyndigheten:

Ministeriet för befolkningsfrågor, familjefrågor, ungdomsfrågor och socialpolitik (*Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*)

Trg Nevenke Topalušić 1

1000 Zagreb

Webbplats: <http://mdomsp.gov.hr/>

E-post: ministarstvo@mdomsp.hr

Tfn: +385 1 555 7111

Fax: +385 1 555 7222

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Sökanden kontakter medlemsstatens centralmyndighet och rättshjälp beviljas på det område som omfattas av rådets förordning (EG) nr 4/2009 i enlighet med artiklarna 44–47 i förordningen. Vid behov gäller bestämmelserna om kostnadsfri rättshjälp.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Lagen om genomförande av rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet har antagits (NN nr 127/2013) och ministeriet för befolkningsfrågor, familjefrågor, ungdomsfrågor och socialpolitik har fastställts som centralmyndighet för genomförande av rådets förordning (EG) nr 4/2009.

För mer information, se:

1. Familjelagen (*Obiteljski zakon*), NN nr 103/15.
2. Verkställighetslagen (*Ovršni zakon*), NN nr 112/12, 25/13, 93/14.
3. Lagen om lösning av lagkonflikter med andra länders förordningar i samband med vissa förbindelser (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) (NN nr 53/91, 88/01).
4. Lagen om kostnadsfri rättshjälp (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*), NN nr 143/2013.
5. Lagen om genomförande av rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja*), NN nr 127/2013.
6. Civilprocesslagen (*Zakon o pamičnom postupku*), NN nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14.
7. Lagen om interimistiskt underhåll (*Zakon o privremenom uzdržavanju*), NN nr 92/14.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar

sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [it](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Underhåll till familjemedlemmar - Italien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

I italiensk rätt varierar benämningen på och storleken på bidrag inom familjen, samtidigt som dessa omfattas av olika villkor beroende på förhållandet mellan underhållsskyldiga och underhållsberättigade. I allmänhet definieras underhåll som de skyldigheter som motiveras av den underhållsberättigades ekonomiska svårigheter.

A. Med **obbligazione alimentare** avses tillhandahållande av ett materiellt bidrag till förmån för en person som inte kan tillgodose sina behov på egen hand. Skyldighet att betala sådant underhåll åligger vissa personer som fastställts i lag och ligger inom ramen för den solidaritet som förutsätts råda inom en familj.

Underhåll regleras genom artikel 433 ff. i civilagen. För underhåll krävs att det finns ett specifikt rättsligt förhållande mellan den underhållsskyldige och den underhållsberättigade, den underhållsberättigade befinner sig i en behovsställning och inte kan sörja för sitt eget uppehälle.

Vad gäller punkt a räknas i tur och ordning följande personer som underhållsskyldiga:

Makar.

Barn, inbegripet adopterade barn, och i avsaknad av barn, släktingar i rakt nedstigande led.

Föräldrar, och i avsaknad av föräldrar, släktingar i direkt uppstigande led.

Svårsöner och svärdöttrar.

Svärfäder och svärmödrar.

syskon eller halvsyskon, där syskon går före halvsyskon.

Skyldigheten berör den närmaste släktingen, i den ordning som anges ovan.

Om flera personer är lika nära släktingar delas skyldigheten proportionellt i förhållande till deras inkomster.

Vad gäller punkt b står storleken på underhållet i proportion till behoven hos den som yrkar på underhåll och den underhållsskyldiges inkomster.

Underhållsbeloppet får emellertid inte överskrida vad som krävs för den underhållsberättigades uppehälle, med beaktande av hans eller hennes samhällsställning.

B. Med **assegno di mantenimento** avses ett ekonomiskt bidrag från en make till den andre maken i händelse av hemskillnad. Syftet med bidraget är att mottagaren ska kunna behålla samma levnadsstandard som under äktenskapet. Bidraget är inte beroende av mottagarens behov och kan yrkas även om mottagaren förvärvsarbetar. Det kan också ersättas av en engångsutbetalning.

Eftersom det syftar till att garantera maken en levnadsnivå liknande den som förelåg före separationen är nivån på denna form av underhållsbidrag i allmänhet högre än **assegno alimentare**. Den make som anses ansvarig för separationen är dock inte berättigad till **assegno di mantenimento**.

Vid en skilsmässa kan domstolen bevilja **assegno divorzile** till den make som saknar tillräckliga medel för sin försörjning eller rent objektivt inte är förmögen att uppbära sådana medel, med beaktande av båda makarnas inkomster, skälet till beslutet och vardera makens personliga och ekonomiska bidrag till familjen och förvaltningen av dess tillgångar. Dessa faktorer bedöms på grundval av längden på äktenskapet. Rätten till **assegno divorzile** upphör när mottagaren gifter om sig eller bildar en ny familj. Genom dom nr 18287 av den 11 juli 2018, slog kassationsdomstolen (*Suprema Corte di Cassazione*) fast att **assegno divorzile** inte var av rent underhållsbaserad natur. Kassationsdomstolen grundade sin dom på att denna form av bidrag inte bara hade en stödfunktion, utan i lika hög grad en kompenserande/utjämning funktion. För att detta bidrag ska beviljas måste därför ett sammansatt kriterium antas som, mot bakgrund av den jämförande bedömningen av respektive makes ekonomiska ställning/förmögenhetsförhållande, lägger särskild vikt vid det bidrag som lämnats av den tidigare make som vill att de gemensamma och personliga tillgångarna ska räknas samman, med hänsyn till längden på äktenskapet, potentiella framtida inkomster och åldern på mottagaren av bidraget.

Assegno di divorzio kan betalas av en make till den andra maken, och även av en partner i ett registrerat partnerskap till den andra partnern. I det sistnämnda fallet måste parterna ha ingått ett registrerat partnerskap (lag nr 76 från 2016) som reglerar samkönade personers familjebildning.

C. Också det ekonomiska bidrag som föräldrar är skyldiga att betala till sina underåriga barn när föräldrarna separerar, skiljer sig eller upphör att leva tillsammans definieras som **assegno di mantenimento** (artikel 337-ter i civilagen). Barn (avsett om de är födda inom eller utom äktenskapet) har rätt till ett underhållsbidrag från sina föräldrar. Bidraget ska stå i proportion till respektive föräldrars tillgångar och vara förenligt med deras ställning som yrkes- eller hemarbetande. Om två föräldrar separerar, skiljer sig eller upphör att leva tillsammans beslutar domstolen om utbetalning av underhållsbidrag.

Bidragsbeloppet ska beräknas utifrån barnets behov, den levnadsnivå som barnet skulle ha åtnjutit om det hade fortsatt att bo tillsammans med båda sina föräldrar, vistelsetiden hos vardera föräldern, de båda föräldrarnas ekonomiska tillgångar och det ekonomiska värdet av de hushållsuppgifter och den omsorg som vardera föräldern tillhandahåller.

D. I artikel 1.65 i lag nr 76 av den 20 maj 2016 (förordning om registrerade partnerskap mellan personer av samma kön och samboförhållanden) föreskrivs att om två partner upphör att leva tillsammans ska domstolen slå fast att en av partnerna har rätt till underhållsbidrag från den andra partnern om den förstnämnda partnern befinner sig i ekonomiska svårigheter och inte kan försörja sig själv. I ett sådant fall beviljas underhåll för en period som står i proportion till den tid som partnerna levde tillsammans, och i enlighet med artikel 438.2 i civilagen. Vid fastställandet av i vilken ordning personer ska betala underhåll enligt artikel 433 i civilagen ska skyldigheten för en partner i ett samboförhållande att betala underhåll gå före syskons underhållsskyldighet.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Fram till sin myndighetsdag har barn rätt till underhållsbidrag från sina föräldrar (se föregående punkt). Om barnet fortfarande inte är ekonomiskt självförsörjande när det blir myndigt kan domstolen ålägga den ena föräldern eller båda föräldrarna att regelbundet betala underhållsbidrag, vanligtvis direkt till barnet. Om barnet, när det väl har blivit självförsörjande och myndigt, åter hamnar i ekonomiska svårigheter är föräldrarna inte på nytt skyldiga att betala underhållsbidrag utan endast **assegno alimentare** (se avsnitt A i punkt 1 ovan). Om det myndiga barnet har en allvarlig funktionsnedsättning tillämpas det system som gäller för underåriga barn.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

För att erhålla underhåll måste den person som ansöker om underhåll lämna in en ansökan till domstolen på sin bostadsort och till denna bifoga alla handlingar som kan styrka att han eller hon befinner sig i en behovsställning.

Efter att förfarandet inletts och fram till dess att den slutliga domen meddelas kan en begäran om tillfälligt underhållsbidrag göras till domstolen.

Det går att yrka på underhållsbidrag till barn eller make genom separata förfaranden eller inom ramen för ett förfarande efter att två partner har separerat, skilt sig eller inte längre lever tillsammans. Bidraget kan även fastställas av domstolen i samband med den första förhandlingen inom ramen för förfarandet.

Beviljande av underhållsbidrag till barn, en make eller en partner kan dessutom utgöra en del av ett avtal som ingåtts efter överläggningar i närvaro av advokater (artikel 6 i lagdekret nr [132/2014](#)). I ett sådant avtal åtar sig parterna att samarbeta med varandra lojalt och med ärligt uppsåt för att i godo lösa

sin tvist beträffande hemskillnaden och vårdnaden om barnen. Det avtal som ingås efter dessa överläggningar i advokaters närvaro ska inom tio dagar översändas till den allmänna åklagaren vid behörig domstol. Om åklagaren anser att avtalet tillvaratar barnets bästa ska han eller hon godkänna avtalet. Det godkända avtalet är likvärdigt med ett domstolsbeslut om hemskillnad eller äktenskapsskillnad.

Genom ett cirkulär av den 22 maj 2018 konstaterade justitieministeriet följande: Om avtalet ingås inför en tjänsteman vid folkbokföringsmyndigheten ska det folkbokföringskontoret utfärda det intyg som avses i artikel 39 i förordning (EG) nr 2201/2003. När det gäller avtal som ingåtts efter överläggningar i närvaro av advokater måste det däremot slås fast att det intyg som avses i artikel 39 ovan måste utfärdas av den allmänna åklagare som godkände avtalet eller som utfärdade godkännandet, eftersom en advokat inte kan betraktas som en "myndighet" i den mening som avses i förordning (EG) nr 2201/2003, och med hänsyn till att avtalet endast kan förklaras giltigt och få verkan, och därmed bli möjligt att erkänna och verkställa utomlands, genom ett slutligt beslut från den allmänna åklagaren. Om den allmänna åklagaren har vägrat att godkänna avtalet och hänskjutit uppgiften att godkänna avtalet till domstolens ordförande (i enlighet med artikel 6.2 i lagdekretet) ankommer det följaktligen på den domstol som ska döma i ärendet att utfärda det aktuella intyget.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Om personen i fråga inte har möjlighet att närvara i domstolen (om han eller hon är minderårig eller en omyndighetsförklarad vuxen) ska ansökan om underhåll inges av hans eller hennes rättsliga företrädare (föräldrar när det gäller barn, förmyndare när det gäller vuxna). Detta kan även vara en stödperson som utsetts i enlighet med artikel 404 ff. i civillagen.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

I frågor som gäller underhållsskyldighet i medlemsstaterna ligger behörigheten enligt förordning (EG) nr 4/2009 hos domstolen på den ort där svaranden har hemvist, eller

domstolen på den ort där den underhållsberättigade har hemvist, eller

den domstol som enligt nationell lag är behörig att pröva en talan om någons rättsliga status, om frågan om underhåll har samband med den talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap, eller

den domstol som enligt nationell lag är behörig att pröva en talan om föräldrans ansvar om frågan om underhåll har samband med denna talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Ansökan om underhållsbidrag ska lämnas in via en advokat, som företräder parten under förfarandet.

Bistånd från advokat är inte nödvändigt om fastställandet av underhållsbidraget ingår i makarnas överenskommelse vid hemskillnad i samförstånd. I det fallet läggs överenskommelsen fram inför domstolen, som efter kontroll godkänner denna (artikel 711 i civilprocesslagen).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Den som väcker talan vid en tvistemålsdomstol måste betala en registreringsavgift (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Storleken på avgiften varierar utifrån typen av ärende och ärendets värde.

De beslut som domstolen utfärdar är också föremål för en registreringsavgift.

Ingen av dessa avgifter behöver emellertid betalas i ärenden som rör underhållsbidrag för barn.

Parterna ska också betala kostnaderna för det rättsliga bistånd som erhållits från den advokat som parten företräts av under förfarandet. Det går inte att göra en uppskattning av rättegångskostnaderna eftersom dessa kostnader beror på hur komplicerad tvisten är.

En person som saknar tillräckliga tillgångar kan begära att en advokat utses för att kostnadsfritt biträda personen, för vilket staten bär kostnaderna (rättshjälp).

För att en sökande ska ha rätt till rättshjälp får han eller hon för närvarande ha en årlig beskattningsbar inkomst, enligt den senaste deklARATIONEN, på högst 11 493,82 euro (ministerdekret av den 16 januari 2018, offentliggjort i Italiens officiella kungörelseorgan (*Gazzetta Ufficiale*) nr 49 av den 28 februari 2018).

Denna gräns uppdateras regelbundet. Om den berörda personen bor tillsammans med sin make, partner eller andra familjemedlemmar beräknas inkomsten genom att samtliga familjemedlemmars inkomster under perioden räknas samman, inbegripet sökandens inkomster.

Om den berörda personen bor tillsammans med sin make eller andra familjemedlemmar beräknas inkomsten genom att samtliga familjemedlemmars inkomster under perioden räknas samman, inbegripet sökandens inkomster. I så fall höjs den inkomstgräns under vilken rättshjälp beviljas med 1 032,91 euro per familjemedlem i hushållet.

Ansökan om rättshjälp ska lämnas in till advokatsamfundet (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) på den ort där den domstol som är behörig i ärendet har sitt säte.

Ansökan måste innehålla uppgifter om de faktiska och rättsliga motiv som ligger till grund för kravet samt tillhörande skriftlig bevisning, eftersom advokatsamfundet endast kan bevilja rättshjälp om de krav som görs gällande under förfarandet inte är uppenbart ogrundade.

Om advokatsamfundet godkänner ansökan kan den berörda personen utse en försvarare genom att välja en advokat från förteckningen över advokater som är behöriga att tillhandahålla rättshjälp.

Vissa advokatsamfund utser själva vilken advokat som ska tilldelas ärendet.

En ansökan om rättshjälp kan inges när som helst under förfarandet och oberoende av domstolsnivå, och godkännandet är giltigt för alla efterföljande domstolsnivåer.

Ovannämnda inkomstgräns får inte överskridas någon gång under förfarandet.

Om ansökan om rättshjälp avslås kan den berörda personen lämna in en ny sådan ansökan till den domstol som är behörig i ärendet.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Det domstolsbeslut i vilket underhållsskyldigheten och underhållsbeloppet fastställs, och utbetalningen föreskrivs, utgör ett verkställighetsbeslut.

Enligt det domstolsbeslut genom vilken rätten till underhåll tillkännages ska den underhållsskyldige uppfylla vad som krävs för att den underhållsberättigade ska kunna tillfredsställa sina grundläggande levnadsbehov (kostnader för livsmedel, bostad och kläder samt för varor och tjänster avsedda att upprätthålla en dräglig levnadsstandard). I samband med fastställandet av underhållsbeloppet ska domstolen även ta hänsyn till den underhållsskyldiges inkomstförhållanden.

I ett domstolsbeslut om storleken på det belopp som ska betalas i underhåll till en make efter hemskillnad ska hänsyn även tas till levnadsstandard under äktenskapet.

I ett domstolsbeslut om storleken på underhållsbidrag som ska betalas till underåriga barn, eller till myndiga barn som ännu inte är ekonomiskt självständiga, ska hänsyn tas till utbildnings- och undervisningsbehov.

Bidragsbeloppet ska anpassas automatiskt utifrån ISTAT:s index, eller eventuellt utifrån andra parametrar som parterna kommit överens om eller som föreskrivs i domen.

Bidragsbeloppet kan senare ändras på begäran av den berörda personen eller den underhållsskyldige. En sådan begäran ska lämnas in till behörig domstol, som i regel är samma domstol som utfärdade det ursprungliga beslutet.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Domstolen fastställer formerna och villkoren för utbetalningen av underhållet.

Vid hemskillnad kan domstolen förordna att en tredje man som det åligger att betala den underhållsskyldige penningbelopp (till exempel dennes arbetsgivare) ska betala en del av beloppen direkt till den separerade maken, även regelbundet.

Underhållsbidraget ska betalas till den underhållsberättigade.

Underhållsbidrag till ett underårigt barn betalas i regel till den make som har vårdnaden om barnet.

Bidrag som domstolen fastställt till förmån för ett barn som blivit myndigt, men som inte är ekonomiskt självständigt, betalas direkt till den bidragsberättigade, om inte domstolen beslutar något annat.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige inte betalar underhållsbidraget frivilligt står de vanliga metoderna för verkställighet av penningrelaterade skyldigheter till mottagarens förfogande (utsökning).

Det är även möjligt att tillämpa artikel 614-bis i civilprocesslagen, som innehåller incitament för att frivilligt fullgöra en skyldighet att vidta en viss åtgärd. Med hjälp av en dom kan domstolen på en parts begäran (och under förutsättning att åtgärden inte är orättvis) fastställa en summa som den underhållsskyldige därefter ska betala varje gång han eller hon inte fullgör sin underhållsskyldighet, eller vid varje försening med att verkställa domen. Domen utgör en exekutionstitel för betalningen av de summor som ska betalas för varje överträdelse eller underlåtenhet att följa domen.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Rätten till underhåll omfattas i sig själv inte av någon preskriptionsfrist. Däremot omfattas enskilda betalningar som förfallit och inte betalats ut av en femårig preskriptionsfrist (artikel 2948.2 i civillagen). För övrigt finns det ingen preskription mellan makar och mellan personer som utövar föräldransvar över de personer som mottar underhåll.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Se nästa punkt.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

En statlig fond har nyligen inrättats för att betala underhåll till makar som befinner sig i ekonomiska svårigheter och som har svårt att försörja sig och till barn som bor tillsammans med dem, och även till vuxna barn med svåra funktionsnedsättningar, när den andra underhållsskyldige maken inte fullgör sin underhållsskyldighet.

För att få detta underhåll (från justitieministeriet (*Ministero della Giustizia*)) måste den berörda parten inge en ansökan till domstolen på den ort där de bor. Justitieministeriets betalningar sker i form av förskottsbetalningar. Justitieministeriet driver sedan in pengarna från den make som underlåtit att betala.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Den som är berättigad till underhåll från en underhållsskyldig person som bor i en annan medlemsstat kan vända sig till den italienska centralmyndigheten och via denna, i den medlemsstat där den underhållsskyldige har sin hemvist, lägga fram en begäran om erkännande, verkställbarhets- och verkställighetsförklaring avseende den dom där den underhållsberättigades rätt till underhållsbidrag erkänns, i enlighet med det samarbetssystem som fastställs i kapitel VII i förordning (EG) nr 4/2009.

Justitieministeriets avdelning för ungdomsrätt och lokalsamhället (*Ministero della Giustizia - Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità*) är den centralmyndighet som i enlighet med artikel 49 i förordning (EG) nr 4/2009 utsetts för att driva in underhållskrav vid gränsöverskridande tvister inom det europeiska rättsliga området.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Den italienska centralmyndigheten har följande kontaktuppgifter:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità

Via Damiano Chiesa 24

00136 ROM

Tfn (+39) 06 68188 326-331-535

Fax (+39) 06 06.68808 323

E-post: acitalia0409.dgmc@giustizia.it

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Om en underhållsberättigad person som bor i en annan medlemsstat vill få den dom där dennes rätt till underhållsbidrag erkänns verkställd i Italien kan han eller hon vända sig till centralmyndigheten i den medlemsstat där han eller hon bor och via denna inge en sådan ansökan som avses i artikel 56 i förordning (EG) nr 4/2009, med hjälp av det samarbetssystem som fastställs i kapitel VII i samma förordning.

En underhållsberättigad person som bor i en annan medlemsstat kan inte inge en ansökan direkt till Italiens centralmyndighet.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se föregående punkt.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

I fråga om möjligheten till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister är den ordning som anges i kapitel V i förordning (EG) nr 4/2009 direkt tillämplig. Vid tvister om erkännande eller erkännande och verkställbarhetsförklaring avseende domar och verkställande av en dom som utfärdats i medlemsstaten eller som redan erkänts, beviljas sökanden således, om han eller hon är yngre än 21 år, automatiskt rättshjälp, utan beaktande av inkomstkriterier och av huruvida ansökan är välgrundad, i enlighet med vad som anges i de allmänna reglerna om tillgång till rättshjälp i Italien.

Vad gäller ansökningar avseende underhållsbidrag till barn som är 21 år eller äldre, och som inte härrör från en föräldra-barnrelation (det vill säga ansökningar som läggs fram av maken eller andra personer på grundval av ett släkt- eller svägerskapsförhållande), beviljas rättshjälp utifrån vanliga inkomstkriterier och förutsatt att ansökan är välgrundad, i enlighet med italiensk lagstiftning (se punkt 7).

I enlighet med det samarbetssystem som beskrivs i kapitel VII i förordning (EG) nr 4/2009 översänder den italienska centralmyndigheten ansökan om rättshjälp till det behöriga advokatsamfundet.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Vad gäller behandling av en begäran om samarbete som översänts i enlighet med kapitel VII har den italienska centralmyndigheten antagit följande metod: Den uppmanar till uppgörelser i godo, genom att till den underhållsskyldige översända en uppmaning om att frivilligt fullgöra den skyldighet som åligger honom eller henne.

Den uppmanar den underhållsskyldige att ta kontakt med centralmyndigheten i syfte att komma överens om villkor för en uppgörelse i tvisten.

Den lokaliserar den underhållsskyldige genom tillgång till databasen för de italienska kommunernas nationella register (*Indice nazionale dei comuni italiani*) och kriminalvårdsförvaltningens (*Amministrazione penitenziaria*) databas, eller genom att vända sig till det lokala folkbokföringskontoret.

Den samlar in upplysningar om den underhållsskyldiges inkomster och tillgångar genom att vända sig till ekobrottspolisen (*polizia tributaria*).

I samarbete med de rättsliga myndigheterna underlättar den insamlingen av skriftlig bevisning inom ramen för den åtgärd som anges i artikel 51.2 g i förordningen.

Den underlättar beviljandet av rättshjälp, i enlighet med vad som anges i punkterna 7 och 18 ovan.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 22/12/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Cypern

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

De avser föräldrars gemensamma underhållsskyldighet gentemot sina underåriga barn, i enlighet med deras tillgångar, oavsett om de lever tillsammans eller har separerat. Underhållsskyldigheten utökas även till den f.d. maken om han/hon inte har möjlighet att försörja sig själv med sina egna tillgångar. Underhållsbidrag kan betalas av föräldrar till sina barn, av f.d. makar till varandra samt av vuxna barn till föräldrarna, om dessa är oförmögna att försörja sig själva med sina tillgångar eller inkomster.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Underhållsskyldigheten upphör när barnet blir myndigt, dvs. när han/hon blir 18 år, utom om barnet är oförmöget att försörja sig på egen hand efter uppnådd vuxen ålder. Detta gäller då barnet lider av en fysisk eller psykisk sjukdom eller inte kan arbeta på grund av högre studier, yrkesutbildning eller (när det gäller barn av manligt kön) militärtjänst.

Enligt cypriotisk lag, särskilt artikel 34 i lag nr 216/90 om relationer mellan föräldrar och barn, kan vuxna barn också ha underhållsskyldighet gentemot sina föräldrar.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

En ansökan om underhåll inges till familjedomstolen i den prefektur där man är bosatt.

Först ska en inledande ansökan om underhåll lämnas in, tillsammans med en edsvuren utsaga från sökanden. Ansökan registreras av domstolen.

Svaranden (den underhållsskyldige) delges ansökan. Denne har rätt att uttala sig och bestrida ansökan. Om de två parterna är överens utfärdas ett beslut om underhåll med bådadas samtycke. I annat fall fastställs ett datum för förhandling, och domstolen fattar ett beslut på grundval av de två parternas vittnesmål.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Om den underhållsberättigade är ett underårigt barn (dvs. under 18 år) görs ansökan av barnets förmyndare (t.ex. modern) för barnets räkning.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Den domstol som är behörig på den plats där den underhållsberättigade eller underhållsskyldige har sin hemvist är behörig i ärenden där den underhållsberättigade är ett underårigt barn (artikel 12.1 b i lagen om familjedomstolar nr 23/90 (i dess ändrade lydelse)). I alla andra fall (dvs. när den underhållsberättigade är vuxen) är domstolen där sökanden (den underhållsberättigade) eller den underhållsskyldige har sin hemvist eller företagsadress behörig (artikel 12.1 a).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Sökanden kan inleda en domstolsprocess antingen personligen eller via en advokat.

Information om förfarandet finns i svaret på fråga 3 ovan.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Vid ett förfarande ska dels advokatarvode (om sökanden företräds av en advokat), dels domstolsavgifter betalas. Beloppen offentliggörs regelbundet av Cyperns högsta domstol. Den exakta kostnaden beror på hur länge förfarandet pågår och hur komplicerat det är. Om sökandens ekonomiska tillgångar är otillräckliga kan denne ansöka om fri rättshjälp enligt lag nr 165.I/2002 i dess ändrade lydelse.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Domstolen kan bevilja underhållsbidrag från förälder till barn, från barn till förälder samt från f.d. make till f.d. make. Beloppet beräknas med hänsyn till den underhållsberättigades behov och den underhållsskyldiges ekonomiska tillgångar. Underhållet omfattar allt som är nödvändigt för den underhållsberättigades uppehälle och välbefinnande samt i tillämpliga fall dennes kostnader för utbildning (artikel 37 i lag nr 216/90).

Domstolen kan ändra sitt beslut om underhåll på begäran av sökanden (eller dennes företrädare) om den underhållsberättigades levnadskostnader eller familjeförhållanden ändras, eller om den underhållsskyldiges förhållanden ändras (artikel 38.1 i lag nr 216/90).

Utöver ändringar som motiveras av ändrade förhållanden eller kostnader ska underhållsbidraget automatiskt öka med 10 % vartannat år om inget annat fastställs av domstolen (artikel 38.2 i lag nr 216/90).

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållet betalas ut varje månad till den underhållsberättigade eller dennes förmyndare eller advokat. Betalningen görs via banköverföring, med check eller kontant.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige vägrar att betala drivs underhållet in på liknande sätt som när bötesbelopp drivs in. Bland annat utfärdas ett beslut om kvarhållande (artikel 40 i lag nr 216/90).

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Enligt artikel 9.3 i lag nr 232/91 behöver den underhållsskyldige inte betala utestående underhållsbelopp som går mer än två år tillbaka i tiden.

Om den underhållsskyldige är frånvarande från Cypern räknas frånvaroperioden inte in i perioden ovan.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Det finns inga sådana organ eller myndigheter på nationell nivå.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Se svaret ovan.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja. I sådana fall kan sökanden/den underhållsberättigade be om hjälp från Cyperns centralmyndighet, som är ministeriet för rättsfrågor och allmän ordning.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Den berörda personen eller dennes advokat kan kontakta centralmyndigheten via telefon, skriftligen (brev, fax eller epost) eller genom ett personligt möte.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Om sökanden/den underhållsberättigade bor i ett annat land och den underhållsskyldige bor på Cypern kan sökanden få hjälp från Cyperns centralmyndighet, som är ministeriet för rättsfrågor och allmän ordning. Sökanden måste emellertid först vända sig till centralmyndigheten i det land där han /hon befinner sig, som i sin tur kontaktar Cyperns centralmyndighet.

Alternativt kan sökanden vända sig direkt till domstol, via sin advokat.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Cyperns centralmyndighet kan kontaktas via telefon eller skriftligen (brev, fax eller epost). Myndigheten hjälper till genom att översända en skriftlig ansökan om underhåll till den behöriga nationella domstolen.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja, Cypern är bundet av Haagprotokollet från 2007.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

I enlighet med den nya underhållsförordningen (rådets förordning (EG) nr 4/2009) vidarebefordras numera ansökningar direkt till behörig domstol av Cyperns centralmyndighet.

Möjligheten till rättslig prövning underlättas också genom reglerna om rättshjälp, dels i Cyperns lag nr 165.I/2002, dels i EUdirektivet om rättshjälp i gränsöverskridande tvister.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

För att se till att artikel 51 i underhållsförordningen kan genomföras samarbetar centralmyndigheten nära med andra behöriga statliga myndigheter, bland annat för att erhålla begärd information, såsom den underhållsskyldiges hem- och företagsadress, inkomst osv., lokalisera den underhållsskyldige samt erhålla och vidarebefordra en giltig delgivningsadress till domstolen, så att denna kan delge den underhållsskyldige domstolshandlingarna.

Centralmyndigheten tillhandahåller tjänsterna ovan samt vidarebefordrar ansökningar enligt förordning (EG) nr 4/2009, och därför uppkommer inget behov av rättshjälp.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 11/03/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [lv](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Underhåll till familjemedlemmar - Lettland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

I den lettiska nationella lagstiftningen finns ingen uttömmande definition av begreppet "underhåll", men däremot finns en gemensam tolkning av vissa frågor beträffande underhållsbidrag till en annan person. Underhåll för ett barn innebär exempelvis de utgifter som varje förälder är skyldig att lägga ut för barnet, oavsett ekonomisk förmåga. Minimibeloppet för underhåll för ett barn har fastställts av staten. Definitionen av underhåll för barn anges i lagen om underhållsgarantifonden.

För många frågor som rör underhållsskyldigheter – som det finns olika begrepp för, till exempel "underhåll" (*uzturli dzekļi*) eller "medel för att kunna upprätthålla tidigare levnadsstandard" (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*) – baseras den gemensamma tolkningen på rättspraxis. Det är till exempel allmänt vedertaget att underhåll mellan makar innebär ett långsiktigt ekonomiskt bidrag från den ena maken till den andra, vars materiella situation har försämrats.

Underhållsskyldiga personer:

Föräldrar är underhållsskyldiga gentemot sina barn

Ett barns föräldrar är skyldiga att betala underhåll för sitt barn till dess att barnet kan försörja sig självt. Underhållsskyldigheten upphör följaktligen inte när barnet blir myndigt. En domstol kan dock bedöma huruvida ett underhållskrav ska beviljas om barnet är myndigt och avbryter en (yrkes)utbildning, eller skulle kunna försörja sig genom sitt arbete men ändå inte gör det. En förälders underhållsskyldighet gentemot sina barn ska dessutom vara proportionell till föräldrarnas ekonomiska förmåga. Alla föräldrar är dock, oavsett ekonomisk situation, skyldiga att betala det minimibelopp i underhåll som staten har fastställt. Skyldigheten att försörja barnet är bindande oavsett om barnet bor hos den ena eller båda föräldrarna, eller inte med någon av dem.

Att sörja för underhåll för ett barn innebär att se till att det har mat, kläder, bostad och hälso- och sjukvård, personlig omvårdnad, utbildning och uppfostran (erbjuda goda förhållanden för både mental och fysisk utveckling med vederbörlig hänsyn till barnets personlighet, färdigheter och intressen, och förbereda barnet för lämplig sysselsättning i samhället).

Barn har underhållsskyldighet gentemot sina föräldrar

Barn har i lika hög grad underhållsskyldighet gentemot sina föräldrar. Om det råder skillnad mellan barnens ekonomiska förmåga kan en domstol fastställa deras respektive skyldighet i proportion till varje barns ekonomiska situation.

Makar har underhållsskyldighet gentemot varandra

Om äktenskapet ogiltigförklaras, och endast en av makarna kände till att äktenskapet var ogiltigt när det ingicks, har den andra maken, som inte kände till detta, rätt att från förstnämnda make begära medel som står i rimlig proportion till förstnämnda makes ekonomiska förmåga, för att den andra maken ska kunna upprätthålla tidigare levnadsstandard. Vid eller efter en skilsmässa har den ena maken på samma sätt rätt att från den andra maken begära medel som står i rimlig proportion till den andra makens ekonomiska förmåga, för att sökanden ska kunna upprätthålla tidigare levnadsstandard.

Man har ingen skyldighet att betala underhåll till en tidigare make för att denne ska kunna upprätthålla tidigare levnadsstandard om den tid som förflutit sedan skilsmässan eller ogiltigförklarandet av äktenskapet motsvarar varaktigheten av äktenskapet eller av sammanlevnaden i det äktenskap som ogiltigförklarades, den tidigare maken har gift om sig, den tidigare makens inkomst täcker levnadskostnaderna för densamme, den tidigare maken avstår från underhåll till följd av eget förvärvsarbete, den tidigare maken med underhållsskyldighet inte har tillräckliga medel för sin försörjning eller har blivit arbetsförmögen, den tidigare maken har begått ett brott mot den andra maken eller ett brott mot liv, hälsa, frihet, egendom eller heder riktat mot den andra makens släktingar i uppåtstigande eller nedåtstigande led, den tidigare maken har lämnat den andra maken i ett hjälplöst tillstånd, trots att han eller hon hade kunnat vara behjälplig, den tidigare maken avsiktligt har riktat falska anklagelser om brott mot någon av de personer som avses i punkt 6, den tidigare maken har fört ett omoraliskt eller slösaktigt liv, någon av makarna avlider eller anses ha avlidit, det finns andra betydelsefulla skäl.

Far- och morföräldrar har underhållsskyldighet gentemot sina barnbarn

Om inga föräldrar finns, eller om de inte kan försörja barnet, övergår denna skyldighet till far- och morföräldrarna till lika del. Om det råder skillnad mellan far- och morföräldrarnas ekonomiska förmåga kan en domstol fastställa deras respektive skyldighet i proportion till varje far- och morförälders ekonomiska situation.

Barnbarn har underhållsskyldighet gentemot sina far- och morföräldrar

Underhållsskyldigheten gentemot far- och morföräldrar åligger, vid behov, alla barnbarn i lika hög grad. Om det råder skillnader mellan barnbarnens ekonomiska förmåga kan en domstol fastställa deras respektive underhållsskyldighet gentemot far- och morföräldrarna i proportion till varje barnbarns ekonomiska situation.

Underhållsskyldigheter på grundval av ett underhållsavtal

Parterna kan enas om att underhållet ska betalas i enlighet med ett underhållsavtal. Enligt ett underhållsavtal bidrar en part materiellt gentemot den andra parten, endera med pengar eller in natura, och i gengäld åtar sig den andra parten att försörja den första parten under dennes livstid, såvida man inte enas om annan varaktighet. Om inget annat har avtalats omfattar underhåll mat, bostad, kläder och vård. Om mottagaren är underårig omfattar det också uppfostran och grundskoleutbildning.

Underhållsskyldighet som uppstår genom personskada

Om en person som är underhållsskyldig gentemot en annan person avlider till följd av personskada övergår skyldigheten på den person som orsakade dödsfallet. Beloppet för ett sådant underhåll beslutas av domstolen, som ska ta hänsyn till den avlidna personens ålder, dennes förmåga att försörja sig själv före dödsfallet och, slutligen, vilka behov den person har som mottar underhållet. Om den person som mottar underhållet har tillräckliga medel för sin försörjning föreligger ingen underhållsskyldighet.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Ett barns föräldrar är skyldiga att betala underhåll för sitt barn till dess att barnet kan försörja sig självt. Underhållsskyldigheten upphör följaktligen inte när barnet blir myndigt. En domstol kan dock bedöma huruvida ett underhållskrav ska beviljas om barnet är myndigt och avbryter en (yrkes)utbildning, eller skulle kunna försörja sig genom sitt arbete men ändå inte gör det.

I lettisk lagstiftning anges inte vilka medel som ska sörja för att den andra maken ska kunna upprätthålla tidigare levnadsstandard. Inte heller definieras vad skyldigheten gentemot föräldrar och far- och morföräldrar innebär.

I lettisk lagstiftning definieras underhåll för ett barn som att sörja för att barnet har mat, kläder, bostad och hälso- och sjukvård, personlig omvårdnad, utbildning och uppfostran (goda förhållanden för både mental och fysisk utveckling med vederbörlig hänsyn till barnets personlighet, färdigheter och intressen, och förberedelse för lämplig sysselsättning i samhället). Omfattningen av underhållet beror på barnets rätt till lämpliga levnadsförhållanden och barnets faktiska behov.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

För att få underhåll måste ansökan om detta göras hos domstol i enlighet med civilprocesslagen. Till ansökan ska nödvändiga handlingar bifogas. Ett barns föräldrar kan ha ingått ett avtal i form av en notariatshandling (*notariāls akts*) om månatliga underhållsbidrag. Ett sådant avtal är en civilrättslig handling med rättsliga följder eftersom båda parter är bundna att uppfylla bestämmelserna i avtalet. Om barnets ena förälder undlåter att uppfylla ett avtal om fasta eller periodiska underhållsbidrag kan avtalet lämnas in till en exekutionstjänsteman (*tiesu izpildītājs*) för verkställighet.

Lettland har inrättat en underhållsgarantifond (*Uzturīdzekļu garantiju fonds*) genom vilken underåriga barn får underhåll från staten. Fonden sköts av myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*). Myndigheten är direkt underordnad justitieministeriet. För att få underhåll från myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel måste man först ha ansökt om underhåll i ett rättsligt förfarande: Om det inte går att driva in anspråket kan den underhållsberättigade därefter lämna en ansökan till myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel.

Myndigheten betalar bara ut underhållsbidrag om det inte går att verkställa ett domstolsbeslut om underhåll, eller om den underhållsskyldige visserligen godtar ett domstolsbeslut om indrivning, men inte klarar av att betala det minimibelopp för underhåll som staten har fastställt.

Myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel är skyldig att från den underhållsskyldige driva in det underhållsbelopp som myndigheten har utbetalat. För detta behövs inte något särskilt domstolsbeslut.

Förfarandet för att få underhållsbidrag från myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel är följande:

Sökanden – den underhållsberättigade – kan vända sig direkt till myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel genom att lämna in en ansökan och följande handlingar:

En kopia av domstolsbeslutet om underhåll.

Ett intyg från en exekutionstjänsteman som visar att det inte går att verkställa ett underhållsbeslut hos den underhållsskyldige, eller att den underhållsskyldige har godtagit ett domstolsbeslut om indrivning av underhåll, men därefter inte har betalat det minimibelopp för underhåll som staten har fastställt. Intyget ska lämnas till myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel inom en månad från det att det utfärdades.

Om anspråk på underhåll görs via ombud, måste ombudet ha fullmakt.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ja, ett ombud kan göra anspråk på underhåll på en släktings eller nära anhörigs vägnar. När det gäller underåriga barn kan anspråk göras av deras målsmän, det vill säga deras föräldrar eller förmyndare.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Reglerna om domstols behörighet innebär att den domstol som har behörighet för indrivning av underhåll av något slag är distriktsdomstolen eller stadsdomstolen (*rajona (pilsētas) tiesa*).

I Lettland har domstolen behörighet inom följande områden:

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (*underhållsförordningen*).

För Lettland bindande bilaterala och multilaterala avtal.

Civilprocesslagen, om underhållsförordningen eller bestämmelserna i för Lettland bindande bilaterala och multilaterala avtal inte är tillämpliga.

I civilprocesslagen fastställs att följande lettiska domstolar har behörighet vid anspråk på underhåll:

Talan kan väckas vid domstolen på den ort där svaranden har sin hemvist.

Om svarandens hemvist är okänd, eller om svaranden inte är fast bosatt i Lettland, kan talan väckas vid domstolen på en ort där han eller hon har fast egendom, eller där han eller hon hade sin senast kända hemvist.

Talan om indrivning av underhåll för ett barn eller en förälder kan också väckas vid domstolen på den ort där käranden har sin hemvist.

Talan om underhållsskyldighet som uppstått genom personskada kan också väckas på den ort där käranden har sin hemvist, eller på den ort där personskadan orsakades.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

För att väcka talan och anmäla anspråk vid en domstol behöver sökanden inte anlita en advokat eller annat ombud. Sökanden behöver inte heller försöka nå förlikning innan ärendet prövas i domstol.

I förberedelserna av ett ärende ska domaren dock eftersträva förlikning mellan parterna. Parterna uppmuntras därför att försöka nå en överenskommelse innan ärendet prövas i domstol.

Det måste också betonas att parterna kan enas om anspråk på underhåll utan att ta ärendet till domstol.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Enligt artikel 43.1 i civilprocesslagen är följande personer undantagna från att betala rättegångskostnader till staten (statlig avgift [*valsts nodeva*], kansliavgift [*kancelejas nodeva*] och kostnader för förfarandet [*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*]):

Kärande vid ansökan om indrivning av underhållsbidrag för ett barn eller en förälder, och vid ansökan om fastställelse av faderskap, om ansökan inges samtidigt som ansökan om indrivning av underhållsbidrag för barn.

Sökande i ärenden som rör erkännande, eller erkännande och verkställighet, av ett utländskt beslut beträffande indrivning av underhållsbidrag för ett barn eller en förälder.

Kärande vid ansökan som följer av personskada som har lett till amputation eller annan hälsoskada eller till dödsfall.

Svarande i ärenden som rör minskning av underhåll som fastställts av domstol för ett barn eller en förälder, eller minskning av underhållsbidrag som domstolen beviljat för personskada som har lett till amputation eller annan hälsoskada eller till dödsfall.

I artikel 34.1 i den lettiska civilprocesslagen fastställs att talan om anspråk (*prasības pieteikums*) kan vara ett huvudkärsmål eller ett genkärsmål, en ansökan som inges under pågående mål av tredje part med ett oberoende anspråk i sakfrågan, en ansökan i ett särskilt domstolsförfarande, eller en annan ansökan som inges till den domstol som är behörig enligt gällande lagstiftning. För talan om anspråk ska en statlig avgift betalas, enligt följande:

Upp till 2 134 euro: 15 % av det begärda beloppet, men inte mindre än 70 euro.

Från 2 135 till 7 114 euro: 320 euro plus 4 % av begärt belopp över 2 134 euro.

Från 7 115 till 28 457 euro: 520 euro plus 3,2 % av begärt belopp över 7 114 euro.

Från 28 458 till 142 287 euro: 1 200 euro plus 1,6 % av begärt belopp över 28 457 euro.

Från 142 288 till 711 435 euro: 3 025 euro plus 1 % av begärt belopp över 142 287 euro.

Över 711 435 euro: 8 715 euro plus 0,6 % av begärt belopp över 711 435 euro.

I ärenden som rör indrivning av underhåll bör det begärda beloppet vara totalbeloppet för ett år.

I Lettland kan utländska sökande, som har rätt till rättshjälp enligt underhållsförordningen, beviljas rättshjälp av den centralmyndighet som har inrättats i enlighet med förordningen, dvs. myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel. Myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel erbjuder rättshjälp och kan agera ombud vid lettiska domstolar och verkställighetsorgan för familjeunderhåll till underhållsberättigade och till utländska underhållsberättigade som har rätt till rättshjälp enligt förordningen.

För ärenden som inte nämns i underhållsförordningen tillhandahåller lettiska staten rättshjälp till personer vars särskilda situation eller vars tillgångar och inkomst hindrar dem från att hävda sina rättigheter på bästa sätt. Rättshjälp tillhandahålls i enlighet med lagen om statlig rättshjälp.

Rättshjälp finns tillgänglig för kostnader för att utforma rättegångshandlingar, rättslig rådgivning under rättegångsförfaranden samt anlitande av ombud i domstol. Vid gränsöverskridande tvister har en person, utöver den hjälp som anges ovan, rätt till tolktjänster, översättning av vissa rättegångshandlingar och andra handlingar eller handlingar som utfärdas av sökanden som är nödvändiga för ett beslut i ärendet, och i vissa fall även reseersättning för närvaro vid domstolsförhandlingar. Staten står inte för rättegångskostnaderna. Rättegångskostnaderna omfattar den statliga avgiften, kansliavgiften och kostnaderna för förfarandet, till exempel ersättning till vittnen och sakkunniga, utgifter i samband med förhör av vittnen, utgifter i samband med tillhandahållande av en kopia av sökandens ansökan och stämningsansökan osv. Domstolen kan dock, efter bedömning av en persons materiella situation, undanta denne helt eller delvis från att betala rättegångskostnader till staten, eller tillåta delbetalningar.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

När domstolen beviljar underhåll för ett barn kan det vara i form av ett fast belopp eller i annan form, till exempel mat, kläder, boende osv. eller i båda former. Vid bedömning och beviljande av ett definitivt underhållsbelopp tar domstolen först hänsyn till parternas materiella situation, levnadsförhållanden och familjesituation, med vederbörlig hänsyn till den bevisning de lägger fram.

Vid beslut om indrivning av underhåll för ett barn beaktar domstolen alla omständigheter och all bevisning i ärendet innan den fastställer underhållsbelopp. Minimibeloppet för underhåll, som alla föräldrar är skyldiga att betala i enlighet med de statliga bestämmelserna, för varje barn varje månad från och med födelsen fram till dess att barnet fyller 7 år, är 25 % av det månatliga minimibelopp för ersättning som staten har fastställt. För varje barn från 7 års ålder till dess att det fyller 18 år är beloppet 30 % av det månatliga minimibelopp för ersättning som staten har fastställt.

När underhåll väl har beviljats kräver all eventuell förändring av belopp och betalningsperiod, och eventuella undantag från betalning, en ny ansökan från den berörda parten. Domstolen kan senare se över underhållsbidragets storlek i ett nytt förfarande, utifrån förändringar i den materiella situationen och familjesituationen för de berörda parterna, och justera betalningarna uppåt eller nedåt.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Den underhållsskyldige måste betala underhåll till den underhållsberättigade. Om en ansökan på ett underårigt barns vägnar inges av en av barnets föräldrar eller av dess förmyndare betalas underhållet till denna person i stället för till barnet. Traditionellt betalas underhåll ut regelbundet i ett fast belopp, till exempel i form av avdrag från lönen. Det är inte lika vanligt att underhåll betalas på annat sätt.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige inte frivilligt betalar underhållet måste den underhållsberättigade utverka ett verkställighetsbeslut (*izpildu raksts*) från den domstol vid vilken beslut i ärendet meddelats. Ett sådant verkställighetsbeslut, eller ett verkställighetsbeslut från en annan EU-medlemsstat, ska överlämnas till en exekutionstjänsteman (*tiesu izpildītājs*) för verkställighet inom 10 år efter att domstolsbeslutet eller domarens avgörande trädde i kraft, om inte någon annan preskriptionstid gäller (om regelbundna betalningar indrivs till följd av en dom från domstolen fortsätter verkställighetsbeslutet att gälla under hela den period för vilken de regelbundna betalningarna har utdömts, och preskriptionstiden inleds på den sista dagen för varje betalning). Exekutionstjänstemannen inleder verkställighet i kraft av en skriftlig ansökan från den part som ansökt om verkställighet. Exekutionstjänstemannen måste godta verkställighetsbeslutet om den underhållsskyldiges hemvist, egendom eller arbetsplats är inom exekutionstjänstemannens distrikt (*iecirknis*). Exekutionstjänstemannen måste också godta andra verkställighetsbeslut som ska verkställas i det område som hör till domkretsen för den regionala domstol (*apgabaltiesa*) som exekutionstjänstemannen arbetar under, vilket är det område där exekutionstjänstemannen har behörighet att agera.

Exekutionsåtgärder omfattar: utmätning av lös egendom som tillhör den underhållsskyldige, inklusive egendom som är i andra personers besittning, och immateriella tillgångar som tillhör den underhållsskyldige, genom försäljning av dessa tillgångar. Indrivning som inriktas på den underhållsskyldiges fordringar på andra personer (lön, motsvarande betalningar eller annan inkomst, innehav i kreditinstitut); utmätning av fast egendom som tillhör den underhållsskyldige, genom försäljning av egendom; andra åtgärder som anges i domslutet.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Enligt artikel 570 i civilprocesslagen får underhållsskyldiges egendom inte utmätas om den underhållsskyldige arbetar, eller får pension eller stipendium, och det belopp som ska indrivs inte överstiger den del av en månadsinkomst som indrivning kan tillämpas på enligt lagstiftningen. I civilprocesslagen specificeras kategorier av egendom som inte får utmätas, till exempel vissa hushållsapparater, hushållsutrustning och kläder som den underhållsskyldige, och personer som denne försörjer, behöver. Enligt artikel 594 i civilprocesslagen ska avdrag göras, i enlighet med verkställighetshandlingarna, från lön och motsvarande inkomst som har betalats till den underhållsskyldige, till dess att den skuld som ska indrivs har betalats, enligt följande:

Vid indrivning av uppehälle som avser underåriga barn eller för myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedels räkning ska en del av den underhållsskyldiges lön och motsvarande inkomst som motsvarar 50 % av minimilönen per månad lämnas intakt, och för varje underårigt barn som den underhållsskyldige har försörjningsansvar för ska medel som motsvarar beloppet för den statliga socialförsäkringsförmånen lämnas intakta.

I andra ärenden beträffande indrivning av underhåll kan det belopp som dras från den underhållsskyldiges lön och motsvarande inkomst uppgå till 50 %, men minimilönen per månad ska lämnas intakt, och för varje underårigt barn som den underhållsskyldige har försörjningsansvar för ska medel som motsvarar beloppet för den statliga socialförsäkringsförmånen lämnas intakta.

Enligt artikel 632 i civilprocesslagen kan underhållsberättigade eller underhållsskyldiga överklaga både åtgärder som en exekutionstjänsteman vidtar för att verkställa en dom och en exekutionstjänstemans beslut att inte vidta några åtgärder, utom i vissa specifika situationer. Överklagan ska inges till distrikts- eller stadsdomstolen på den ort där exekutionstjänstemannens kontor är beläget inom 10 dagar från det datum då den aktuella åtgärden vidtogs eller, om klaganden inte hade underrättats om tiden och platsen för åtgärderna, det datum då klaganden underrättades om dem. I artikel 634 i civilprocesslagen föreskrivs att om ett domstolsbeslut som redan har verkställts därefter ogiltigförklaras, och anspråket vid en omprövning avvisas, eller beslut fattas om att avsluta domstolsförfarandet eller om att inte meddela någon dom, ska alla tillgångar som utmäts hos svaranden återställas.

Enligt artikel 546 i civilprocesslagen kan verkställighetshandlingar inlämnas för verkställighet inom 10 år från det datum då domstolsbeslutet trädde i kraft, förutsatt att ingen annan preskriptionstid fastställs i lagstiftningen. Om regelbundna betalningar indrivs till följd av en dom från domstolen fortsätter verkställighetsdokumentet att gälla under hela den period för vilken de regelbundna betalningarna har utdömts, och preskriptionstiden inleds på den sista dagen för varje betalning.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

En person kan ansöka hos myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel om underhåll för en underårig om det inte går att verkställa ett domstolsbeslut om indrivning av underhåll, eller om den underhållsskyldige visserligen godtar en dom om indrivning, men inte klarar av att betala minimibeloppet för underhåll.

Enligt underhållsförordningen kan en person ansöka hos myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel om indrivning av underhåll från en underhållsskyldig som inte längre är bosatt i Lettland. Myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel är den myndighet som utsetts till centralmyndighet i enlighet med förordningen.

Enligt underhållsförordningen kan en underhållsberättigad person via myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel inge en ansökan till en annan EU-medlemsstat för att

säkerställa ett beslut om indrivning av underhåll i det land där svaranden är bosatt,

få beloppet för underhållsbidraget justerat (uppåt eller nedåt),

säkerställa ett beslut om indrivning av underhåll och fastställelse av faderskap i det land där svaranden är bosatt,

säkerställa att ett beslut av en lettisk domstol om indrivning av underhåll erkänns, förklaras verkställbart eller verkställs.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel kan agera i stället för en person som är underhållsskyldig gentemot ett barn om det inte går att verkställa ett domstolsbeslut om indrivning av underhåll, eller om den underhållsskyldige visserligen godtar ett domstolsbeslut om indrivning, men inte klarar av att betala det minimibelopp för underhåll som har fastställts av staten. Om myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel betalar underhåll har den rätt att vidta åtgärder för att driva in de belopp som den har betalat ut, med lagstadgad ränta (se avsnitt 3 ovan).

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Om den underhållsberättigade och barnet har sin hemvist i Lettland, men den underhållsskyldige bor i ett annat land, kan den underhållsberättigade vända sig till myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel, om det inte går att verkställa ett domstolsbeslut om indrivning av underhåll, eller om den underhållsskyldige visserligen godtar ett domstolsbeslut om indrivning men inte klarar av att betala minimibeloppet för underhåll.

Om den underhållsskyldige har sin hemvist i ett annat land än Lettland och inte har någon egendom i Lettland som kan utmätas bör den underhållsberättigade lämna in domstolsbeslutet för att få det erkänt och verkställt i det andra landet före en ansökan till myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel. Om verkställighet av ett beslut visar sig vara omöjligt i det andra landet kan den underhållsberättigade ansöka hos myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel om att den ska överta anspråket på det indrivningsbara underhållet.

Myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel fungerar som centralmyndighet i enlighet med underhållsförordningen (se avsnitten 3 och 13), och det går att vända sig till denna myndighet för att få den hjälp som erbjuds enligt förordningen.

Om en lettisk domstol beslutar om indrivning av underhåll, och en i Lettland bosatt person vill att detta beslut ska erkännas och/eller verkställas i en annan EU-medlemsstat, eller få till stånd ett domstolsbeslut mot en underhållsskyldig som är bosatt i en annan EU-medlemsstat, kan myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel erbjuda hjälp med att överföra beslutet från den lettiska domstolen till det andra landet, för erkännande och/eller verkställighet och för att beslut ska fattas om ansökan.

Myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel kan i stället för den underhållsskyldige betala underhållet för ett underårigt barn samt lämna information om underhållsfrågor.

(Se avsnitten 3 och 13.)

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adress: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Lettland

Telefon: +371 67830626

Fax: +371 67830636

E-post: [✉ pasts@ugf.gov.lv](mailto:pasts@ugf.gov.lv)

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Om den underhållsberättigade är bosatt i en annan EU-medlemsstat och den underhållsskyldige bor i Lettland kan den underhållsberättigade i enlighet med underhållsförordningen inge en ansökan till centralmyndigheten i sitt hemland. Ansökan kan gälla ett beslut om indrivning av underhåll i Lettland, eller ett beslut om indrivning av underhåll tillsammans med fastställelse av faderskap i Lettland, eller ett beslut om verkställbarhet i Lettland av ett utländskt beslut om indrivning, eller ett beslut om att verkställa det utländska beslutet. Enligt förordningen ska centralmyndigheten i det andra landet utföra de formaliteter som krävs och överlämna den underhållsberättigades ansökan till den lettiska centralmyndigheten. Den lettiska centralmyndigheten – dvs. myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel – hjälper den underhållsberättigade att lämna in det utländska domstolsbeslutet om indrivning eller erkännande och verkställighet i Lettland, eller hjälper den underhållsberättigade att ansöka om indrivning av underhåll hos den lettiska domstol inom vars domkrets den underhållsskyldige har sin hemvist, eller alternativt en ansökan om indrivning av underhåll tillsammans med fastställelse av faderskap i Lettland.

Om det inte går att verkställa ett domstolsbeslut om indrivning av underhåll, eller om den underhållsskyldige visserligen godtar ett domstolsbeslut om indrivning, men inte klarar av att betala minimibeloppet för underhåll, kan en person som är permanent bosatt med sitt barn i Lettland, där båda har anmäld bostadsadress, ansöka hos myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel om betalning av underhållet.

Enligt underhållsförordningen måste en person inge sin ansökan till centralmyndigheten i det land där han eller hon bor. En person som är bosatt i Lettland kan ansöka hos myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel om att

säkerställa ett beslut om indrivning av underhåll i en annan EU-medlemsstat, där svaranden är bosatt,

säkerställa ett beslut om indrivning av underhåll tillsammans med fastställelse av faderskap i en annan EU-medlemsstat, där svaranden är bosatt,

få ett beslut som redan har utfärdats om indrivning av underhåll erkänt, förklarat verkställbart och verkställt i en annan EU-medlemsstat där svaranden är bosatt.

Om det inte går att verkställa ett domstolsbeslut om indrivning av underhåll, eller om den underhållsskyldige visserligen godtar ett domstolsbeslut om indrivning, men inte klarar av att betala minimibeloppet för underhåll, kan en person som är permanent bosatt med sitt barn i Lettland, där båda har anmäld bostadsadress, ansöka hos myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel om betalning av underhållet.

Myndigheten för förvaltning av underhållsbidrag medel (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adress: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Lettland

Telefon: +371 67830626
Fax: +371 67830636
E-post: [✉ pasts@ugf.gov.lv](mailto:pasts@ugf.gov.lv)

Myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel är den myndighet som i Lettland utsetts till centralmyndighet i enlighet med underhållsförordningen. Myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel förskotterar underhållsbidraget till den underhållsberättigade i den underhållsskyldiges ställe om det inte går att verkställa ett domstolsbeslut om indrivning av underhåll i enlighet med det tillämpliga civilrättsliga förfarandet, eller om den underhållsskyldige visserligen godtar ett domstolsbeslut om indrivning men inte klarar av att betala minimibeloppet för underhåll.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Lettland är skyldigt att följa Haagprotokollet från 2007.

17 Om medlemsstaten inte är bunden av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Lettland är skyldigt att följa Haagprotokollet från 2007.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Enligt artikel 43 i civilprocesslagen är följande personer undantagna från att betala rättegångskostnader till staten:

Kärande vid ansökan om indrivning av underhållsbidrag för ett barn eller en förälder, och vid om fastställelse av faderskap om talan väcks samtidigt som ansökan inges om indrivning av underhållsbidrag för barn.

Sökande i ärenden som rör erkännande, eller erkännande och verkställighet, av ett utländskt beslut beträffande indrivning av underhållsbidrag för ett barn eller en förälder.

Svarande i ärenden som rör minskat underhållsbidrag för barn eller förälder som har fastslagits av domstol.

Om en ansökan om indrivning inges av en tidigare make för att denne ska kunna upprätthålla tidigare levnadsstandard, eller om en sökande inger en ansökan om erkännande av eller erkännande och verkställighet av ett utländskt domstolsbeslut om indrivning av underhåll för en tidigare make eller en annan person i enlighet med artikel 43 fjärde stycket, kan en domstol, efter att ha tagit hänsyn till den enskilda individens ekonomiska situation, helt eller delvis undanta sökanden från att betala rättegångskostnader till staten, eller skjuta upp betalningen av rättegångskostnaderna till staten eller dela upp den i delbetalningar.

I Lettland kan utländska sökande, som har rätt till rättshjälp enligt underhållsförordningen, beviljas rättshjälp av den centralmyndighet som har inrättats i enlighet med förordningen, dvs. myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel. Myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel erbjuder rättshjälp och kan agera ombud vid lettiska domstolar och verkställighetsorgan för familjeunderhåll till underhållsberättigade och till utländska underhållsberättigade som har rätt till rättshjälp enligt förordningen.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Lettland har ändrat flera nationella lagar och förordningar för att den centralmyndighet som har inrättats ska kunna uppfylla de funktioner som anges i artikel 51 i underhållsförordningen. I sin ändrade lydelse garanterar lettisk lagstiftning rättshjälp till underhållsberättigade eller sökande i andra länder, som har rätt till rättshjälp enligt förordningen, och även ombudskap i domstol och inför verkställighetsorgan. För att kunna fastställa underhållsskyldigas eller underhållsberättigades bostadsort i Lettland, eller för att inhämta information om deras inkomster och platsen för eventuell egendom i Lettland, har den lettiska centralmyndigheten, dvs. myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel, direkt tillgång till olika register i Lettland med sådan information. Med information som centralmyndigheten kan inhämta direkt från respektive register kan den utverka handlingar och bevisning. För att ett förfarande ska kunna inledas eller underlättas, för att tillfälliga åtgärder som krävs ska kunna vidtas och för att bevisning ska kunna inhämtas har myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel rätt att inge ansökningar till lettiska domstolar på underhållsberättigades respektive sökandes vägnar. Myndigheten för förvaltning av underhållsbidragsmedel kan, på underhållsberättigades vägnar, direkt hos domstolen ansöka om fastställelse av faderskap om ansökan inges tillsammans med en ansökan om indrivning av underhåll.

Den här webbsidan hör till portalen [✉ Ditt Europa](#).

Du får gärna [✉ lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 05/04/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Litauen

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Föräldrars skyldighet att försörja sina barn.

Föräldrar är skyldiga att försörja sina underåriga barn. Hur detta går till bestäms genom ömsesidig överenskommelse mellan föräldrarna. Underhållsbeloppet ska stå i proportion till den underåriges behov och föräldrarnas ekonomiska förhållanden, och det ska säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnets utveckling. Båda föräldrarna ska ge sina underåriga barn underhållsstöd enligt sina ekonomiska förhållanden (artikel 3.192 i Litauens civilrättslag – *Civilinis kodeksas*). Under vissa omständigheter som anges i lagstiftningen ska föräldrar försörja sina myndiga barn (upp till 24 års ålder) om de kan (artikel 3.192.1 i civilrättslagen).

Myndiga barns skyldighet att försörja sina föräldrar.

Myndiga barn är skyldiga att försörja sina föräldrar om dessa inte längre kan försörja sig själva och behöver underhållsstöd. Underhållet ges (enligt domstolsbeslut) i form av en månatlig betalning av ett fast belopp (artikel 3.205 i civilrättslagen).

Ömsesidig underhållsskyldighet mellan makar.

När domstolen utfärdar ett beslut om hemskillnad kan den beordra den make som bär skulden att betala underhåll till den andra maken om denne har behov av stöd, om inte makarna redan har fattat ett ömsesidigt beslut gällande underhåll. Underhållet kan betalas i form av ett engångsbelopp, månatliga betalningar eller en överföring av egendom (artikel 3.78 i civilrättslagen). Om ett äktenskap annulleras har den make som inte anses bära skulden till annulleringen rätt att ansöka om att få underhåll från den make som bär skulden i högst tre år (artikel 3.47 i civilrättslagen).

Ömsesidig underhållsskyldighet mellan tidigare makar.

När domstolen fattar beslut om äktenskapsskillnad går underhållet till den make som är i behov av det, om inte makarna redan har fattat ett ömsesidigt beslut om äktenskapsskillnadens verkningar. En make har inte rätt till underhåll om denne har tillräckligt med tillgångar eller inkomster för att försörja sig själv. En make antas ha behov av underhåll om denne har vårdnaden om ett underårigt barn från äktenskapet eller inte kan arbeta av ålders- eller hälsoskäl. En make som anses bära skulden till äktenskapsskillnaden har inte rätt till underhåll. När domstolen beslutar om eventuellt underhåll och beloppet för detta ska den ta hänsyn till äktenskapets längd, behovet av underhåll, båda tidigare makars tillgångar, deras hälsa, ålder och arbetskapacitet, hur troligt det är att en arbetslös make kommer att få jobb och andra viktiga omständigheter. Underhållet kan betalas i form av ett engångsbelopp, månatliga betalningar eller en överföring av egendom (artikel 3.72 i civilrättslagen).

Ömsesidig underhållsskyldighet mellan andra familjemedlemmar.

Om ett myndigt syskon har ett underårigt syskon som är i behov av underhållsstöd, som inte har några föräldrar eller som inte kan få underhåll från dem, ska det myndiga syskonet om det är möjligt försörja det underåriga syskonet (artikel 3.236 i civilrättslagen). Myndiga barnbarn ska efter förmåga betala underhåll till sina mor- och farföräldrar om dessa är oförmögna att arbeta och behöver stöd. Mor- och farföräldrar ska efter förmåga betala underhåll till sina underåriga barnbarn om dessa inte har några föräldrar eller inte kan få underhåll från dem (artikel 3.237 i civilrättslagen).

Underhållsavtal och livränteavtal

Inom ramen för ett underhållsavtal ska den part som måste betala underhåll (den underhållsskyldige), antingen utan ersättning eller i utbyte mot äganderättsöverlåtelse av kapital, göra regelbundna betalningar till den andra parten (underhållsmottagaren) till ett belopp som fastställs i underhållsavtalet, eller försörja mottagaren på något annat sätt. Underhållsskyldigheten kan fastställas inte bara genom avtal, utan även genom lagstiftning, domstolsdom eller testamente (artikel 6.439 i civilrättslagen). Inom ramen för ett livränteavtal överlåter en fysisk person i egenskap av livräntetagare ett hus, en lägenhet, en tomt eller någon annan fast egendom till livräntebetalaren, medan livräntebetalaren är skyldig att försörja livräntetagaren och/eller någon eller några andra personer som fastställs av denne på livstid (artiklarna 6.460 och 6.461 i civilrättslagen).

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Föräldrar är skyldiga att försörja sina underåriga barn. Hur detta går till bestäms genom ömsesidig överenskommelse mellan föräldrarna. Underhållsbeloppet ska stå i proportion till den underåriges behov och föräldrarnas ekonomiska förhållanden, och det ska säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnets utveckling (artikel 3.192 i civilrättslagen). I regel är föräldrarna skyldiga att försörja sina barn tills de blir myndiga (18 år) under samtliga omständigheter.

De kan även vara skyldiga att försörja sina barn tills de blir 24 år, beroende på ett antal faktorer. Föräldrar ska efter förmåga försörja sina myndiga barn upp till 24 års ålder om barnen är inskrivna i ett sekundärutbildningsprogram eller ett formellt yrkesutbildningsprogram för att skaffa sig grundläggande kompetens eller ägnar sig åt heltidsstudier på högskola eller universitet. Försörjningen ska ges under förutsättning att de myndiga barnen är i behov av ekonomiskt stöd baserat på deras ekonomiska förhållanden, inkomst, möjlighet att försörja sig själva och andra viktiga faktorer. Föräldrar är inte skyldiga att försörja myndiga barn som studerar på högskola eller universitet eller på en yrkesutbildning för att skaffa sig ytterligare kompetens (artikel 3.192.1 i civilrättslagen). Villkoren för hur underhållet ska betalas och till vilket belopp är desamma för underåriga barn och myndiga barn, och beror på de särskilda omständigheterna.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Om underhåll inte betalas till ett barn fastställs det genom ett rättsligt förfarande. Om föräldern eller föräldrarna inte fullgör sin skyldighet att försörja sina underåriga barn kan domstolen fatta beslut om underhåll i en talan som väcks av en av föräldrarna eller barnets förmyndare/vårdnadshavare eller av den statliga institution som ansvarar för att skydda barns rättigheter. Domstolen kan även fatta beslut om underhåll i de fall föräldrarna inte kan enas om underhållet till sina underåriga barn vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad (artikel 3.194 i civilrättslagen). Om en eller båda föräldrarna till ett myndigt barn underlåter att fullgöra sin underhållsskyldighet kan barnet ansöka om underhåll vid domstol (artikel 3.192.1 i civilrättslagen). Makar, tidigare makar och andra familjemedlemmar kan också få underhåll genom ett rättegångsförfarande.

Underhållsmål avgörs av Litauens distriktsdomstolar. Ansökningar lämnas in till domstolen på den plats där svaranden har sin hemvist. Om svarandens hemvist är okänd kan ansökan lämnas in till den domstol där svaranden har egendom eller på platsen för den senast kända hemvisten. Om svaranden inte har sin hemvist i Litauen kan ansökan lämnas in på den plats där svaranden har egendom eller på platsen för den senast kända hemvisten i Litauen. En talan om underhåll kan även väckas där sökanden har sin hemvist (artiklarna 26, 29 och 30 i civilprocesslagen).

Staten ger underhåll till underåriga om det har gått över en månad sedan de fick underhåll från sina föräldrar eller myndiga nära släktingar som har möjlighet att försörja dem (artikel 3.204 i civilrättslagen). Underhållsbidrag tilldelas och betalas ut av styrelsen för statens socialförsäkringskassa vid socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet. För att ansöka om bidrag måste sökanden (den förälder som tillerkänts vårdnad om barnet av domstolen, eller förmyndaren/vårdnadshavaren) skicka in en ansökan om underhållsbidrag samt domstolsavgörandet eller ett avtal om barnunderhåll som fastställts av domstolen (eller bestyrkta kopior, utskrift eller utdrag av dessa) där underhållsbeloppet fastställs. Sökanden ska även skicka in handlingar som styrker att barnet är en litauisk medborgare, statslös eller en utlänning som är permanent bosatt i Litauen, att barnet under över en månad inte har fått underhåll eller bara har fått en del av underhållet och att sökanden är en litauisk medborgare, statslös eller en utlänning som är permanent bosatt i Litauen (i de fall då institutionen inte kan hämta dessa handlingar eller uppgifter från de statliga eller institutionella registren eller de statliga informationssystemen). Genom att betala ut underhållsbidrag i enlighet med det föreskrivna förfarandet får styrelsen för statens socialförsäkringskassa vid socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet rätt att, från den tidpunkt då bidraget betalas ut, driva in de utbetalade beloppen från den underhållsskyldige, tillsammans med den ränta som fastställs på beloppet för varje dags försening. Ett domstolsavgörande om indrivning av det utbetalade underhållsbidraget och/eller räntan utgör en exekutionstitel.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ja. En talan kan väckas på en underårigs vägnar av den underårigas juridiska ombud (biologiska föräldrar, adoptivföräldrar, förmyndare eller vårdnadshavare). Den kan också väckas av en person med fullmakt att agera som ombud för en fysisk person i domstol (t.ex. en advokat eller ett rättsligt biträde). Fysiska personer kan också genom en fullmakt låta sig företrädas i domstol av personer med universitetsutbildning i juridik, förutsatt att de är nära släktingar eller en make (sambo). Nära släktingar omfattar släktingar i rakt upp- eller nedstigande led upp till andra graden (föräldrar och barn, far- och morföräldrar och barnbarn) och släktingar i sidled av andra graden (syskon) (artikel 3.135 i civilrättslagen).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Underhållsmål avgörs av Litauens distriktsdomstolar. Ansökningar lämnas in till domstolen på den plats där svaranden har sin hemvist. Om svarandens hemvist är okänd kan ansökan lämnas in till den domstol där svaranden har egendom eller på platsen för den senast kända hemvisten. Om svaranden inte har sin hemvist i Litauen kan ansökan lämnas in på den plats där svaranden har egendom eller på platsen för den senast kända hemvisten i Litauen. En talan om underhåll kan även väckas där sökanden har sin hemvist (artiklarna 26, 29 och 30 i civilprocesslagen).

Sökanden behöver inte anlita en advokat eller något annat ombud för att väcka talan vid en domstol. Se även frågorna 3 och 4.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Sökanden behöver inte anlita en advokat eller något annat ombud för att väcka talan vid en domstol. Se även frågorna 3 och 4.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Rättegångskostnaderna omfattar stämpelavgift och kostnader för att väcka talan (artikel 79 i civilprocesslagen). Beloppet för domstolens stämpelavgift för att väcka talan regleras genom artikel 80 i civilprocesslagen. Vid egendomstvister beräknas stämpelavgiften utifrån anspråkets värde: För anspråk på upp till 30 000 euro är avgiften 3%, men som minst 20 euro. För anspråk på 30 000–100 000 euro är avgiften 900 euro + 2% av den del av avgiften som överstiger 30 000 euro. För anspråk på över 100 000 euro är avgiften 2 300 euro + 1% av den del av avgiften som överstiger 100 000 euro. Det totala beloppet för domstolens stämpelavgift vid egendomstvister får inte överstiga 15 000 euro (artikel 80 i civilprocesslagen).

I ett mål där underhåll ska betalas genom periodisk betalning fastställs kostnaden för anspråket utifrån det totala årliga betalningsbeloppet (artikel 85 i civilprocesslagen). Vid underhållstalan behöver sökandena inte betala domstolens stämpelavgift (artikel 83 i civilprocesslagen).

En person som inte har råd att betala avgiften kan ha rätt till statligt garanterad rättshjälp inom ramen för det förfarande som föreskrivs i lagen om statligt garanterad rättshjälp. Sekundär statligt garanterad rättshjälp omfattar även ersättning för rättegångskostnader i civilrättsliga förfaranden.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Ömsesidig underhållsskyldighet mellan föräldrar och barn.

Om en av eller båda föräldrarna underlåter att försörja sina barn kan domstolen fatta beslut om underhåll som fastställer att de måste ge sina barn underhållsbidrag i form av 1) en månatlig betalning, 2) ett engångsbelopp, eller 3) en överföring av egendom till barnet. I avvaktan på domen i målet kan domstolen besluta att provisoriskt underhåll ska betalas. Underhållsbidraget ska stå i proportion till den underåriges behov och föräldrarnas ekonomiska förhållanden, och det ska säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnets utveckling. Båda föräldrarna ska ge sina barn underhåll utefter sina ekonomiska förhållanden (artiklarna 3.192 och 3.196 i civilrättslagen).

I en talan som väcks av ett barn, barnets förälder, den statliga institution som ansvarar för att skydda barnets rättigheter eller en åklagarmyndighet, kan domstolen sänka eller höja underhållsbeloppet om parternas ekonomiska förhållanden förändras i grunden efter att beslutet om underhåll har antagits.

Underhållsbeloppet kan också höjas om ytterligare kostnader för att ta hand om barnet skulle uppstå (sjukdom, skada, vård eller heltidsomsorg). Domstolen kan vid behov fatta ett beslut om att täcka framtida kostnader för barnets behandling. På begäran av de personer som nämns ovan kan domstolen ändra den tidigare fastställda formen för underhållet (artikel 3.201 i civilrättslagen).

Underhåll från myndiga barn betalas (enligt domstolsbeslut) till föräldrarna i form av en fast månatlig betalning. Underhållsbeloppet fastställs av domstolen med hänsyn till barnens och föräldrarnas ekonomiska förhållanden samt andra viktiga omständigheter i målet. När domstolen fastställer underhållsbeloppet måste den ta hänsyn till föräldrarnas skyldighet att försörja alla sina myndiga barn, oavsett om talan rör alla eller bara ett av barnen (artikel 3.205 i civilrättslagen).

Om underhåll ges i form av periodiska betalningar ska underhållsbeloppet justeras årligen enligt det förfarande som fastställts av regeringen i enlighet med inflationstakten (artikel 3.208 i civilrättslagen).

Ömsesidig underhållsskyldighet mellan makar.

När domstolen beslutar om eventuellt underhåll och beloppet för detta ska den ta hänsyn till äktenskapets längd, behovet av underhåll, båda makars ekonomiska förhållanden, deras hälsa, ålder och arbetskapacitet, hur troligt det är att en arbetslös make kommer att få jobb och andra viktiga omständigheter. Underhåll kan föreläggas som ett fast engångsbelopp, månatliga betalningar eller en överföring av egendom. Om underhåll ges i form av periodiska betalningar och om omständigheterna förändras i grunden kan var och en av makarna ansöka om att höja, sänka eller upphöra med betalningarna. Periodiska betalningar justeras på årsbasis enligt det förfarande som föreskrivs av regeringen (artikel 3.78 i civilrättslagen).

Ömsesidig underhållsskyldighet mellan tidigare makar.

När domstolen beslutar om eventuellt underhåll och beloppet för detta ska den ta hänsyn till äktenskapets längd, behovet av underhåll, båda tidigare makars ekonomiska förhållanden, deras hälsa, ålder och arbetskapacitet, hur troligt det är att en arbetslös make kommer att få jobb och andra viktiga omständigheter. Underhållet kan sänkas, beviljas på tillfällig basis eller nekas om

1) äktenskapet varade i mindre än ett år, 2) den underhållsberättigade maken har begått ett brott mot den andra maken eller hans/hennes närmast anhöriga, 3) den underhållsberättigade makens ekonomiska svårigheter har orsakats av dennes felaktiga handlingar, 4) den make som begär underhåll inte har bidragit till den gemensamma egendomen eller avsiktligt skadat den andra makens eller familjens intressen under äktenskapet. Underhåll kan föreläggas som ett fast engångsbelopp, månatliga betalningar eller en överföring av egendom.

Om underhåll ges i form av periodiska betalningar kan någon av de tidigare makarna ansöka om att betalningarna ska höjas, sänkas eller upphöra om omständigheterna förändras i grunden. Periodiska betalningar ska betalas under den underhållsberättigades hela liv och justeras årligen efter inflation i enlighet med det förfarande som fastställts av regeringen. Om en underhållsberättigad tidigare make avlider eller gifter om sig upphör underhållet (artikel 3.72 i civilrättslagen).

Ömsesidig underhållsskyldighet mellan andra familjemedlemmar.

Om ett myndigt syskon har ett underårigt syskon som behöver stöd, inte har några föräldrar eller inte kan få underhållsstöd från dem, ska det myndiga syskonen försörja det underåriga syskonet om det är möjligt (artikel 3.236 i civilrättslagen). Myndiga barnbarn ska efter förmåga försörja sina mor- och farföräldrar om dessa är oförmögna att arbeta och behöver stöd. Mor- och farföräldrar ska efter förmåga försörja sina underåriga barnbarn om dessa inte har några föräldrar eller inte kan få underhållsbidrag från dem (artikel 3.237 i civilrättslagen). Civilrättslagens bestämmelser om ömsesidig underhållsskyldighet mellan barn och föräldrar gäller i tillämpliga delar.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Den underhållsskyldige ska betala underhåll till den underhållsberättigade. När talan väcks av en förälder på ett underårigt barns vägnar ska underhållet betalas ut till föräldern i stället för till barnet. Om en förmyndare/vårdnadshavare har utsetts för barnet ska underhållet betalas ut till denna förmyndare/vårdnadshavare, som endast får använda det i barnets intresse.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Ansökningar om verkställighet av domstolsbeslut ska ställas till en exekutionstjänsteman. Grunden för verkställighetsmål är den inlämnade exekutionstiteln. Exekutionstitlar omfattar bland annat verkställighetsbeslut som utfärdats på grundval av domstolsbeslut och andra rättsliga förelägganden. När verkställighetsbeslutet har vunnit laga kraft utfärdar förstainstansdomstolen det till den underhållsberättigade på grundval av en skriftlig begäran. Underlåtenhet att fullgöra barnunderhållsskyldigheten är straffbart enligt straffrätten. Enligt artikel 164 i Litauens strafflag ska en person som underlåter att fullgöra en domstolsålagd skyldighet att försörja ett barn, betala barnunderhåll eller ge annat nödvändigt ekonomiskt stöd till barnet dömas till samhällstjänst, frihetsinskränkning, förvar eller fängelse i upp till två år. Underlåtenhet att följa ett domstolsbeslut av annan art kan också vara föremål för straffrättsligt ansvar. I artikel 245 i strafflagen föreskrivs att en person som inte uppfyller ett icke-bestrafande domstolsbeslut begär en överträdelse och kan dömas till samhällstjänst, böter, frihetsinskränkning eller förvar.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Indrivning från fysiska personer får inte omfatta hushållsartiklar, arbets- eller undervisningsmaterial eller andra ägodelar som den underhållsskyldige eller dennes familj behöver för att kunna försörja sig eller som den underhållsskyldige behöver för att kunna utföra sitt arbete eller sin utbildning. Förteckningen över ovannämnda egendom finns i handboken om verkställighet av beslut. Indrivningen får heller inte omfatta ett pengabelopp som uppgår till den minimimånadslön som föreskrivs av regeringen eller någon typ av föremål som barn eller personer med funktionsnedsättning är i behov av (artikel 668 i civilprocesslagen).

Avdrag ska göras från en andel av den underhållsskyldiges lön eller motsvarande betalningar och ersättningar upp till den minimimånadslön som föreskrivs av regeringen, i enlighet med exekutionstitlarna, tills hela det belopp som ska drivas in har betalats. När underhåll verkställs genom periodisk betalning eller ersättning för skada som orsakats av amputering eller försämrad hälsa eller dödsfall av familjeförsörjaren, ska denna andel vara 30 %, om inte annat anges i verkställighetsbeslutet, i lagstiftningen eller av domstolen. När det gäller den andel av lönen eller motsvarande betalningar och ersättningar som överstiger den minimimånadslön som föreskrivs av regeringen ska avdraget vara 50 %, om inte annat anges i lagstiftningen eller av domstolen (artikel 736 i civilprocesslagen). I artikel 739 i civilprocesslagen fastställs vilka medel som inte är föremål för indrivning (t.ex. moderskaps- och faderskapsförmåner, barnbidrag osv.).

Belopp får inte drivas in från den underhållsskyldiges tillgångar om den underhållsskyldige har lämnat in bevis till exekutionstjänstemannen som visar att de indrivningsbara beloppen och kostnaderna för verkställandet kan drivas in inom sex månader, eller inom 18 månader om det gäller indrivning från den underhållsskyldiges enda hemvist, genom att de belopp som avses i artikel 736 i civilprocesslagen dras av från den underhållsskyldiges lön, pension, studiebidrag eller annan inkomst.

Verkställighetsbeslut baserade på domstolsbeslut kan lämnas in för att verkställas inom fem år från det att domstolsbeslutet träder i kraft. Om det föreskrivs i beslutet att indrivningen ska ske i form av periodiska betalningar är exekutionstitlarna giltiga under hela indrivningsperioden. Tidsfristen börjar den dag då varje betalningsfrist löper ut (artikel 605 i civilprocesslagen).

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Staten försörjer underåriga om det har gått över en månad sedan de fick underhåll från sina föräldrar eller myndiga nära släktingar som har möjlighet att försörja dem (artikel 3.204 i civilrättslagen). Underhållsbidrag tilldelas och betalas ut av styrelsen för statens socialförsäkringskassa vid socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet. För att ansöka om bidrag måste sökanden (den förälder som tillerkänts vårdnad om barnet av domstolen, eller förmyndaren /vårdnadshavaren) skicka in en ansökan om underhållsbidrag samt domstolsavgörandet eller ett avtal om barnunderhåll som fastställts av domstolen (eller bestyrkta kopior, utskrift eller utdrag av dessa) där underhållsbeloppet fastställs. Sökanden ska även skicka in handlingar som styrker att barnet är en litauisk medborgare, statslös eller en utlänning som är permanent bosatt i Litauen, att barnet under över en månad inte har fått något underhåll alls eller bara har fått en del av underhållet och att sökanden är en litauisk medborgare, statslös eller en utlänning som är permanent bosatt i Litauen (i de fall då institutionen inte kan hämta dessa handlingar eller uppgifter från de statliga eller institutionella registren eller de statliga informationssystemen). Genom att betala ut underhållsbidrag i enlighet med det föreskrivna förfarandet får styrelsen för statens socialförsäkringskassa vid socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet rätt att, från den tidpunkt då bidraget betalas ut, driva in de utbetalade beloppen från den underhållsskyldige, tillsammans med den ränta som fastställts på beloppet för varje dags försening. Ett domstolsavgörande om indrivning av det utbetalade underhållsbidraget och/eller räntan utgör en exekutionstitel.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Se fråga 12.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Tjänsten för statligt garanterad rättshjälp är den behöriga centralmyndighet som ansvarar för att utföra de uppgifter som anges i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (nedan kallad *förordningen om underhållsskyldighet*).

Ansökningar som rör underhållsskyldighet för personer under 21 år till följd av förhållandena mellan föräldrar och barn utförs av styrelsen för statens socialförsäkringskassa vid socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet, inom ramen för centralmyndighetens uppgifter, som avses i artikel 51 i förordningen om underhållsskyldighet.

Kontaktuppgifter till tjänsten för statligt garanterad rättshjälp:

Adress: Odminių g. 3, 01122 Vilnius, Litauen. Tfn: +370 700 00 211. Fax +370 700 35 006. E-post: teisinepagalba@vgtpt.lt

Kontaktuppgifter till styrelsen för statens socialförsäkringskassa vid socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet:

Filialen Mažeikiai hos styrelsen för statens socialförsäkringskassa: Adress: Vasario 16-osios g. 4, LT-89225 Mažeikiai, Litauen. Tfn: +370 (443) 26659. Fax +370 (443) 27341. E-post: mazeikiai@sodra.lt

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se fråga 14.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

2007 års Haagprotokoll är tillämpligt i Litauen.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

När förordningen om underhållsskyldighet tillämpas ges rättshjälp i enlighet med artiklarna 44–47 i den förordningen, artikel 31-5 i lagen om genomförande av EU-lagstiftning och internationell lagstiftning om civilrättsliga förfaranden och lagen om statligt garanterad rättshjälp. Ansökningar om statligt garanterad

rättshjälp överlämnas direkt till de behöriga myndigheter som ansvarar för statligt garanterad rättshjälp (tjänsten för statligt garanterad rättshjälp och dess lokala filialer).

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

För att genomföra bestämmelserna i förordningen om underhållsskyldighet har ändringar antagits i Litauens lag om genomförande av EU-lagstiftning och internationell lagstiftning om civilrättsliga förfaranden. Genom dessa ändringar fastställs vilka institutioner som har behörighet att utföra centralmyndighetens uppgifter enligt förordningen om underhållsskyldighet och förfarandet för att ge rättshjälp. Genom ändringarna får även de myndigheter som utför centralmyndighetens roll behörighet att utan kostnad hämta de uppgifter som krävs för att utföra uppgifterna enligt förordningen om underhållsskyldighet från statliga och kommunala institutioner, andra organ, banker och andra kredit- och finansinstitut, samt från statliga register och andra informationssystem.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Luxemburg

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Personer som har tillräckliga ekonomiska medel för att bidra till uppehållet för en person som de har familje- eller äktenskapsband till kan enligt lag åläggas underhållsskyldighet. En mängd olika personer kan därför kräva underhåll, däribland

en make från den andra maken eller en tidigare make (artiklarna 212, 214 och 246 i civillagen (*Code civil*) eller en partner från den andra partnern, om de har ingått partnerskap i enlighet med den ändrade lagen av den 9 juli 2004 om rättsverkningarna av vissa partnerskap (*loi modifiée du 9 juillet 2004 relative aux effets légaux de certains partenariats*), eller på vissa villkor en tidigare partner,

barn från sina föräldrar (artiklarna 203, 3722, 3762, 3763 och 3764 i civillagen),

fäder, mödrar och andra släktingar i uppstigande led från sina barn (artikel 205 i civillagen),

svärföräldrar från sina svärsöner och svärdöttrar (artikel 206 i civillagen).

Regeln om att "underhåll inte täcker utestående belopp" innebär att underhåll är avsett att tillgodose befintliga och framtida behov, inte att täcka utgifter som en berörd person tidigare har haft. Denna regel har rättsverkan som en motbevisbar presumtion. Den kan med andra ord bestridas om den underhållsberättigade lägger fram bevis antingen för att han eller hon behövt ådra sig skulder för att kunna klara sitt uppehälle eller för att han eller hon inte förblivit passiv eller varit oförmögen att handla.

Ett underhållskrav berättigar inte till kvittning, såvida inte den fordran som underhållskravet är avsett att kvittas mot också är av underhållskaraktär.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Om föräldrarna, oavsett om de är gifta, ogifta, skilda eller lever åtskilda, utövar föräldraansvaret gemensamt är de skyldiga att bidra till barnets uppehälle och fostran i förhållande till sina egna ekonomiska förutsättningar, den andra förälderns ekonomiska förutsättningar och barnets behov. Vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad måste föräldrarna, oavsett om de utövar föräldraansvaret gemensamt eller inte, bidra till kostnaderna för barnets uppehälle och fostran, om inte en domstol beslutar annat. Detta bidrag sker i form av ett underhållsbidrag som inte automatiskt upphör när barnet når vuxen ålder. Det kan betalas direkt till ett vuxet barn och kan revideras utifrån barnets behov och ändringar av respektive förälders ekonomiska förutsättningar och utgifter.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Familjedomstolen (*juge aux affaires familiales*) vid distriktsdomstolarna (*tribunaux d'arrondissement*) har behörighet, framför allt i frågor som rör underhållsbidrag, utövandet av föräldraansvar samt äktenskapsskillnad och hemskillnad.

Den som ansöker om underhåll ska inge sitt underhållskrav till familjedomstolen. Om underhållskravet är kopplat till ett förfarande för äktenskapsskillnad eller hemskillnad ska den familjedomstol som prövar ansökan om äktenskapsskillnad eller hemskillnad även fatta beslut om underhållskravet.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett minderårigt barns räkning?

Vid förmyndarskap (*tutelle*) eller godmanskap (*curatelle*) kan förmyndaren (*tuteur*) respektive den gode mannen (*curateur*) lämna in en ansökan för en släktings eller ett minderårigt barns räkning.

Föräldrar som utövar föräldraansvar över ett minderårigt barn kan lämna in en ansökan för dess räkning.

Ett minderårigt barn har inte ställning som juridisk person och är inte behörigt att själv lämna in en ansökan, förutom om den minderårige är i stånd att ge uttryck för sina egna åsikter i enlighet med artikel 100750 i den nya civilprocesslagen (*Nouveau Code de procédure civile*). En minderårig som är i stånd att

ge uttryck för sina egna åsikter kan, genom ansökan till distriktsdomstolen, i så fall begära att familjedomstolen ska ändra sitt beslut om utövandet av föräldraansvar, genomförandet av umgängesrätten eller var den minderårige ska bo. I så fall ska domstolen inom femton dagar förordna att en advokat utses att företräda barnet.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Den distriktsdomstol som har territoriell behörighet är

domstolen på den ort där det gemensamma hemmet är beläget,

om föräldrarnas lever åtskilda, domstolen på hemvistorten för den förälder som de minderåriga barnen vanligtvis bor hos, om föräldrarna utövar föräldraansvaret gemensamt, eller domstolen på hemvistorten för den förälder som ensam utövar föräldraansvaret,

i övriga fall, domstolen på hemvistorten för den person som inte har väckt talan.

Vid gemensamma ansökningar väljer parterna domstolen på den ort där en av dem har hemvist.

Om tvisten endast rör underhåll mellan makar, bidrag till barnens uppehälle och fostran, bidrag till kostnader inom ramen för äktenskapet, eller brådskanie och tillfälliga åtgärder i samband med att ett registrerat partnerskap upplöses, kan behörigheten emellertid ligga hos domstolen på hemvistorten för den make eller tidigare partner som erhåller underhåll eller den förälder som har huvudansvaret för omsorgen om barnen, även om dessa är vuxna. Territoriell behörighet fastställs på grundval av hemvistorten på ansökningsdagen eller, i skilsmäsoärenden, den dag den ursprungliga ansökan lämnades in. Om underhåll begärs under ett förfarande för äktenskapsskillnad ligger behörigheten hos den domstol som prövar ansökan om äktenskapsskillnad.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

En sökande kan väcka talan vid familjedomstolen genom att inge en stämningsansökan till distriktsdomstolen. Ansökan ska inges till distriktsdomstolens kansli, som delger motparten ansökan. Parterna i tvisten är befriade från kravet att företräddas av en advokat, förutom om underhåll begärs under ett förfarande för äktenskapsskillnad på grund av djup och varaktig söndring i äktenskapet eller under ett förfarande för hemskillnad. I så fall måste en advokat anlitas.

Under alla förhållanden ska sökanden tillhandahålla domstolen samtliga handlingar som styrker hans eller hennes behov. Exempel på detta är lönespecifikationer, intyg om skattebefrielse, intyg om arbetslöshet eller långtidssjukskrivning, bevis på hyra, lån, barn som sökanden har försörjningsansvar för samt kostnader för uppehälle och fostran osv.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

De kostnader som kan uppkomma i samband med en rättsprocess är domstolskostnader och de rättegångskostnader som den förlorande parten kan åläggas att betala (i sin helhet eller delvis). Advokatarvoden kan också behöva betalas.

Personer vars inkomster betraktas som otillräckliga enligt luxemburgsk lag kan få rättshjälp. För att få rättshjälp måste de fylla i en ansökningsblankett som kan erhållas från den centrala socialtjänstmyndigheten (*service central d'assistance sociale*). Blanketten ska sändas till ordföranden för det advokatsamfund (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*) som har territoriell behörighet.

Rättshjälpen täcker alla kostnader med anknytning till de processer, förfaranden eller handlingar för vilka den beviljats. Den täcker bland annat stämpel- och registreringsavgifter, kanslikostnader, advokatarvoden, exekutionsbiträdens kostnader och arvoden, notariers kostnader och arvoden, sakkunnigas kostnader och arvoden, vittnesersättning, arvoden till översättare och tolkar, avgifter för *certificats de coutume* (ett intyg eller edsvuren utsaga om tillämplig lag), resekostnader, avgifter och kostnader för inskrivning, inteckningar och säkerheter samt eventuella kostnader för kungörelser i tidningar.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Typ av underhåll

Under rättsprocessen och efter dom om äktenskapsskillnad eller hemskillnad betalas underhållet vanligtvis ut i form av ett månatligt belopp. Det kan emellertid även betalas ut som en klumpsumma. Denna kan bestå antingen av ett penningbelopp eller av tillgångar som överläts *in natura*.

Vad gäller bidraget till ett barns uppehälle och fostran kan underhållet antingen betalas ut i form av ett månatligt belopp eller genom direkt betalning av hela eller delar kostnaderna för barnet. Slutligen kan underhållet utformas som en bruks- och bostadsrätt.

Om den underhållsskyldige intygar att han eller hon inte kan betala kan domstolen förordna att denne ska ge den underhållsberättigade husrum, mat och underhåll i sin bostad.

Beräkning av underhåll

Det finns ingen referensskala. Underhållsbeloppet beräknas utifrån den underhållsskyldiges tillgångar och den underhållsberättigades behov.

Indexering

I syfte att anpassa underhållet efter ändrade levnadsomkostnader kan domstolen, även på eget initiativ, besluta att underhållsbidraget ska indexeras på grundval av en lagstadgad klausul om ändringar.

Översyn

Om omständigheterna ändras kan underhållsbidraget komma att ses över och höjas, sänkas eller rent av dras in. Detta gäller inte om underhållsbidraget betalades ut i form av en klumpsumma vid äktenskapsskillnad. Om parterna inte kan enas om ett avtal fattar domstolen beslut om befrielse från underhållsskyldigheten eller nedsättning av underhållsbeloppet.

Domstolen kan även ändra det underhållsbelopp som parterna avtalat. Denna rätt föreligger inte enbart i händelse av en förändring av den underhållsberättigades eller den underhållsskyldiges respektive situation, utan även i avsaknad av eventuella förändringar, om domstolen bedömer att beloppet är otillräckligt eller alltför stort.

Förutom vid exceptionella omständigheter får underhåll som beviljats en make i samband med äktenskapsskillnad på grund av djup och varaktig söndring i äktenskapet inte betalas ut under längre tid än längden på äktenskapet.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Under rättsprocessen och efter dom om äktenskapsskillnad eller hemskillnad betalas underhållet ut till den underhållsberättigade maken.

Bidraget till ett barns uppehälle och fostran betalas antingen från den ena föräldern till den andre eller till den person som har anförtratts vårdnaden om barnet. Om barnet har nått vuxen ålder kan domaren besluta, eller föräldrarna komma överens om, att detta bidrag, helt eller delvis, ska betalas ut direkt till barnet.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

En underhållsberättigad person har tillgång till flera åtgärder för att tvinga en motvillig underhållsskyldig person att betala underhåll.

På civilrättslig nivå:

En underhållsberättigad person har flera valmöjligheter:

I händelse av äktenskapsskillnad kan en underhållsberättigad person väcka talan vid familjedomstolen genom att inge en ansökan till distriktsdomstolen i syfte att, med sin före detta make undantagen och utan att det påverkar tredje mans rättigheter, driva in den tidigare makens inkomster, liksom pension och räntor som tillfaller denne och de andra belopp som tredje man är skyldig denne i den omfattning och enligt de villkor som fastställs av domaren. Detta beslut ska omprövas i händelse av att omständigheterna förändras.

Grundat på ett domstolsavgörande eller en exekutionstitel kan en underhållsberättigad person ansöka om sedvanliga verkställighetsåtgärder, såsom utmätning av egendom som innehas av tredje man (exempelvis från ett bankkonto), utmätning av materiell lös egendom (bil, smycken osv.) och utmätning av fast egendom (hus, mark osv.).

På straffrättslig nivå:

En underhållsberättigad person kan anmäla följande brott:

Övergivande av familj är ett brott som bestraffas med fängelse i mellan en månad och ett år och böter på mellan 251 euro och 2 500 euro, eller med enbart en av dessa påföljder (artikel 391 *bis* i strafflagen (*Code pénal*)). Brottet består i att den underhållsskyldige, gentemot den underhållsberättigade, helt eller

delvis underlåter att uppfylla de underhållsskyldigheter som åligger honom eller henne enligt lagen, antingen genom vägran trots att förmåga föreligger eller på grund av oförmåga.

Detta gäller vid föräldrars underhållsskyldighet gentemot sina barn, makars underhållsskyldighet sinsemellan och adoptivföräldrars underhållsskyldighet gentemot sina adoptivbarn.

Lagföringen av brottet föregås av ett förhör med den underhållsskyldige. Förhöret hålls av en luxemburgsk polistjänsteman och ett skriftligt förhörprotokoll upprättas. Om den underhållsskyldige saknar känd bostadsort behöver inget förhör hållas.

Att bedrägligen utge sig för att vara insolvent är ett brott som bestraffas med fängelse i mellan sex månader och tre år och böter på mellan 500 euro och 12 500 euro, eller med enbart en av dessa påföljder (artikel 391 *ter* i strafflagen). Brottet består i att den underhållsskyldige, inbegripet före domstolsavgörandet, har sett till att bli insolvent eller förvärrat sin insolvens, antingen genom att öka sina skulder och minska sina tillgångar eller genom att dölja vissa av sina tillgångar i syfte att undanhålla dem från verkställandet av en dom som avkunnats av en tvistemålsdomstol i ett underhållsärende.

Vid tillämpning av artikel 391 *ter* i strafflagen likställs en sådan dom med domstolsavgöranden och rättsligt godkända överenskommelser om skyldighet att betala bidrag, bistånd eller kostnader inom ramen för äktenskapet samt med bestämmelser avseende underhåll som ingår i överenskommelser som träffats före en äktenskapsskillnad i samförstånd.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Preskriptionsfristen är fem år för åtal avseende betalning av obetalda fordringar på livstidsräntor och livräntor samt underhåll.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

På begäran av den underhållsberättigade kan den nationella solidaritetsfonden (*Fonds national de solidarité*) driva in allt underhåll som en make eller en släkting i upp- eller nedstigande led har rätt till. Beträffande de belopp som ska drivas in agerar fonden som ställföreträdare för den underhållsberättigade i samband med de åtgärder och garantier som den underhållsberättigade har tillgång till för att driva in sitt underhållsbidrag. Så snart den underhållsskyldige har delgetts de belopp som ska drivas in ska den underhållsskyldige betala in dessa belopp till ordföranden för den nationella solidaritetsfonden.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Den nationella solidaritetsfonden kan under vissa förhållanden träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala underhållet. Den underhållsberättigade eller dennes juridiska ombud ska översända begäran om utbetalning till ordföranden för den nationella solidaritetsfonden.

Denna begäran godkänns av ordföranden eller dennes ombud om den underhållsberättigade kan styrka följande:

Att han eller hon har sin hemvist i Luxemburg och att han eller hon själv eller det juridiska ombudet bor i landet sedan fem år tillbaka.

Att underhållet har fastställts genom ett domstolsbeslut som är verkställbart i Storhertigdömet Luxemburg.

Att hela eller delar av underhållet inte har kunnat drivas in genom en privaträttslig verkställighetsåtgärd som faktiskt vidtagits.

Att han eller hon befinner sig i en ekonomiskt svår situation.

Begäran godkänns även om villkoret i led c inte är uppfyllt om användningen av verkställighetsåtgärder tycks utsiktslösa eller om den underhållsskyldige bor i utlandet. Eventuella tvister avgörs av fredsdomaren på den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist. Talan ska väckas hos fredsdomaren inom 40 dagar från och med delgivningen av ordförandens beslut.

Underhållsberättigade har automatiskt rätt till rättshjälp. Från det att begäran godkänts till dess att fondens utbetalningar upphör kan den underhållsberättigade inte väcka talan mot den underhållsskyldige avseende indrivning av underhåll.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

I enlighet med New York-konventionen av den 20 juni 1956 och rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet kan en underhållsberättigad som är bosatt i Luxemburg vända sig till riksåklagaren (*Procureur Général d'Etat*) om den underhållsskyldige befinner sig i utlandet.

Riksåklagaren kommer i egenskap av centralmyndighet att vidarebefordra ansökan och de åtföljande handlingarna till centralmyndigheten i det land där den underhållsskyldige bor, så att denna centralmyndighet kan hjälpa den underhållsberättigade att erhålla betalning av det underhåll som han eller hon har rätt till.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Den underhållsberättigade ska skicka sin ansökan till den översändande myndigheten, det vill säga riksåklagaren, och använda de olika formulär som anges i förordning (EG) nr 4/2009.

Procureur Général d'Etat

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxemburg

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En sökande som bor i ett annat land än Luxemburg ska vända sig till centralmyndigheten i det land där han eller hon bor. Sökanden kan inte vända sig direkt till en organisation eller myndighet i Luxemburg.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Ej tillämpligt.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Vid ansökningar enligt EU-förordningen är rättshjälp helt och hållet kostnadsfri för underhållsberättigade under 21 års ålder, oavsett vad som anges i nationell lag.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

I syfte att göra det möjligt för centralmyndigheten att tillhandahålla den hjälp som anges i artikel 51 i underhållsförordningen antog Luxemburg den 3 augusti 2011 en lag om tillämpning av denna EU-förordning och en storhertiglig förordning om verkställande av artiklarna 2 och 3 i lagen av den 3 augusti 2011

(Luxemburgs officiella kungörelseorgan (*Mémorial*) A nr 175 av den 12 augusti 2011).

Genom dessa lagbestämmelser har riksåklagaren fått direkt åtkomst till vissa databaser.

Länkar

 [Legilux](#)

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Ungern

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållsskyldighet gäller i allmänhet personer som är släkt i rakt upp- eller nedstigande led, enligt följande:

- Föräldrar är underhållsskyldiga gentemot sina barn, och barn gentemot sina föräldrar.
- Om ett barn som har rätt till underhåll inte har någon underhållsskyldig förälder ska andra släktingar betala underhåll till barnet.
- Om en underhållsberättigad person inte har några barn är mer avlägsna släktingar skyldiga att betala dennes underhåll (artikel 4:196.1–4 i civilrättslagen).

Underåriga barn som inte har någon direkt släkting som kan betala underhåll ska i stället försörjas av ett äldre syskon, på villkor att detta syskon har möjlighet att betala underhåll utan att detta äventyrar försörjningen för syskonet, dennes make/sambo eller dennes beroende släktingar i rakt upp- eller nedstigande led (artikel 4:197 i civilrättslagen).

Makar som bor tillsammans är skyldiga att försörja den andra makens underåriga barn som är en del av hushållet (styvbarn), om den make som inte är förälder till barnet har samtyckt till att barnet ska vara en del av det gemensamma hushållet (artikel 4:198.1 i civilrättslagen).

Styvbarn är skyldiga att betala underhåll till en behövande styvförälder, om styvföräldern själv försörjde barnet under en längre tid (artikel 4:199.1 i civilrättslagen).

Fosterbarn är skyldiga att betala underhåll till en person som tagit hand om dem i sitt hem under en längre tid utan ekonomisk ersättning, och som inte är barnets biologiska förälder, adoptivförälder eller styvförälder (fosterförälder) (artikel 4:199.2 i civilrättslagen).

Underhållsbidrag kan begäras av en make från den andra maken vid en hemskillnad, eller från en f.d. make vid en äktenskapsskillnad, om denne är oförmögen att försörja sig av skäl som ligger utanför hans eller hennes kontroll (artikel 4:29.1 i civilrättslagen).

I samband med hemskillnad kan en f.d. partner som inte kan försörja sig av skäl som ligger utanför hans eller hennes kontroll begära underhåll från sin f.d. partner, på villkor att förhållandet varade i minst ett år och att ett barn föddes till följd av förhållandet (artikel 4:86.1 i civilrättslagen).

Det finns två sorters underhåll: underhåll in natura och underhåll i form av pengar (underhållsbidrag).

När det gäller ett underårigt barn innebär "underhållsskyldighet" att barnets förälder är berättigad och skyldig att ta hand om sitt barn, att uppfostra det och att skapa de nödvändiga förutsättningarna för barnets fysiska, kognitiva, känslomässiga och moraliska utveckling (detta innebär särskilt att tillgodose barnets behov av husrum, mat och kläder). En förälder ska också se till att barnet har tillgång till utbildning och hälso- och sjukvård.

Den förälder som tar hand om och bor tillsammans med barnet står för barnets naturaunderhåll, dvs. det ickefinansiella underhållet, medan den förälder som inte bor med barnet (eller som bor tillsammans med barnet men inte tar hand om det) huvudsakligen ska bidra med underhållsbidrag i form av pengar.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Alla underåriga personer (dvs. barn under 18 år) har rätt till underhåll enligt den behovspresumtion som omfattas av lagen. Barn under 20 år som deltar i gymnasieutbildning har också rätt till underhåll.

Barn i arbetsför ålder (minst 18 år) som deltar i högre utbildning har rätt till underhåll oberoende av behovspresumtionen om de behöver underhåll för att kunna avsluta sina studier inom en rimlig tidsperiod. Barnet måste utan dröjsmål informera den underhållsskyldiga föräldern om sin avsikt att studera (artikel 4:220.1 i civilrättslagen).

Detta omfattar all sorts kontinuerlig utbildning för en examen i yrkesförberedande syfte, studier inom ett kandidat- eller masterprogram på universitet eller högskola eller yrkesutbildning på högskolenivå.

I undantagsfall kan föräldrar också vara skyldiga att försörja ett barn över 25 år (artikel 4:220.5 i civilrättslagen).

Föräldrar är emellertid inte skyldiga att betala underhåll till ett vuxet barn som studerar om barnet kan anses inte förtjäna underhåll, inte uppfyller sina studie- och examensskyldigheter av skäl som barnet självt bär skulden till, eller om underhållet skulle äventyra föräldrarnas egen eller dennes underåriga barns försörjning. Ett vuxet barn anses inte heller förtjäna underhåll om han eller hon utan giltiga skäl inte håller kontakten med den underhållsskyldige föräldern (artikel 4:220.3–4 i civilrättslagen).

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Då underhållets belopp och form fastställs tillämpas överenskommelsen mellan den underhållsberättigade och den underhållsskyldige (när det gäller underhåll till barn är det föräldrarna som gör en överenskommelse). Om det inte har gjorts någon överenskommelse kan en underhållsberättigad person ansöka till domstol om ett underhållsbeslut. Om det inte finns någon överenskommelse mellan föräldrarna beslutar domstolen om underhållet till deras barn. När det gäller underhåll till ett underårigt barn kan förmyndarmyndigheten väcka talan i domstol. I fall av underhåll till en förälder kan den behöriga distriktsdomstolen väcka talan med föräldrarnas samtycke. Släktingar som är skyldiga att betala underhåll eller ta hand om en underhållsberättigad person har rätt att väcka talan i domstol på eget initiativ mot andra underhållsskyldiga parter.

En förälder eller annan juridisk företrädare för ett underhållsberättigat barn kan begära förskotts betalning av underhållsbidraget från förmyndarmyndigheten om underhållsbidrag inte har kunnat drivas in under föregående sex månader (eller mer).

I begäran måste det anges att det inte finns några skäl till att neka förskotts betalningen. Begäran ska också innehålla skäl och fakta till stöd för begäran.

Följande handlingar ska bifogas begäran: lämpliga inkomstintyg, det slutliga domstolsbeslutet om underhåll till barnet eller en handling som bevisar att barnet deltar i gymnasieutbildning på heltid, en rapport om utmätning av egendom daterad under de senaste sex månaderna där det anges att verkställighetsförfarandet skjuts upp eller en handling som bevisar att ett förfarande har inletts för att driva in utestående underhållsbelopp.

Förmyndarmyndigheten måste kontrollera att underhållsbidraget tillfälligt (dvs. under minst sex månader före inlämnandet av begäran) inte har kunnat drivas in.

Förskotts betalning av underhållsbidrag kan beviljas om den underhållsskyldige har begärt verkställighet av ett underhållsbeslut från domstol och det har misslyckats att driva in beloppet från den underhållsskyldiges lön, annan regelbunden inkomst eller andra tillgångar, eller om det belopp som har drivits in är mindre än 50 % av det underhållsbidrag som domstolen beslutat om.

Om det krävs kommer förmyndarmyndigheten att begära upplysningar om resultatet av det verkställighetsförfarande som sökanden inlett från domstolen eller domstolens oberoende utmätningsman. Om det är nödvändigt för att förtydliga fakta begär förmyndarmyndigheten också information om införsel på lön från arbetsgivaren.

I sitt meddelande om inledning av förfarandet uppmanar förmyndarmyndigheten den underhållsskyldige att betala underhållsbidraget omedelbart och att intyga sin avsikt att göra detta.

Förmyndarmyndigheten informerar följande parter om sitt beslut: den underhållsskyldiges arbetsgivare, den domstol som verkställer beslutet, domstolens oberoende utmätningsman, den åklagare som är behörig där den underhållsberättigade och den underhållsskyldige är bosatta, den notarie som är behörig där den underhållsskyldige är bosatt, skattemyndigheten samt den myndighet i Budapest eller en annan kommun som står för förskotts betalningen.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ja. En förälder eller juridisk företrädare för ett underhållsberättigat barn kan begära förskotts betalning av underhållsbidrag från förmyndarmyndigheten.

Släktingar som är skyldiga att betala underhåll eller ta hand om en underhållsberättigad person har rätt att väcka talan i domstol på eget initiativ mot andra underhållsskyldiga parter.

När det gäller underhåll till ett underårigt barn kan förmyndarmyndigheten väcka talan i domstol. I fall av underhåll till en förälder kan den behöriga distriktsdomstolen väcka talan med föräldrarnas samtycke.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Enligt de allmänna reglerna om behörighet är det domstolen på den ort där svaranden (den underhållsskyldige) bor som är behörig.

Om svaranden inte har någon adress i Ungern är domstolen där svaranden är bosatt behörig. Om det inte är känt var svaranden bor, eller om denne bor utomlands, gäller dennes senaste hemvist i Ungern. Om sådan hemvist inte kan fastställas eller om svaranden inte hade någon hemvist i Ungern, är det domstolen där käranden har sin hemvist, eller om detta inte är tillämpligt, där denne bor, som är behörig.

Om svarandens arbetsplats och hemvist inte ligger på samma plats kan domstolen, på en begäran från svaranden som lämnas in senast vid det första förhandlingstillfället i målet, överföra målet till den domstol som är behörig där svaranden har sin arbetsplats. Förhandlingar och meddelande av dom kommer då att hanteras av denna domstol (artikel 29 i civilprocesslagen).

Det är också möjligt att väcka talan om underhåll vid den domstol som är behörig där käranden har sin hemvist (artikel 34.1 i civilprocesslagen).

Information om behöriga domstolar finns [här](#).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Sökanden måste inte gå via ett ombud för att inleda en domstolsprocess. Sökanden kan vända sig direkt till en domstol utan företrädare (se svaren på frågorna 3, 4 och 5).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Såvida parterna inte är undantagna från rättshjälp enligt en direkt och allmänt tillämplig rättsakt från EU eller ett internationellt avtal, kan de beviljas anstånd med betalning av rättegångskostnader i ett underhållsmål, inbegripet mål som gäller indrivning av underhållsbidrag från det organ som betalar den underhållsskyldiges ersättning eller från en annan person, upphörande eller ändring av underhållsbidrag, avslutande eller begränsning av verkställighet gällande underhållsbidrag samt, i gränsöverskridande underhållsärenden, erhållande av den underhållsskyldiges personuppgifter. Detta gäller oberoende av parternas inkomst och ekonomiska situation.

Om betalningsanstånd beviljas gäller följande:

a) Staten betalar kostnaderna för förfarandet (ersättning till vittnen och sakkunniga, arvoden till tolk, handläggare och advokat, kostnader för rättegång och undersökning på plats osv.), med undantag för kostnader som inte täcks av beslutet om betalningsanstånd och som därför ska betalas i förskott av parten i fråga.

b) Parten beviljas anstånd för betalningen av domstolskostnaderna.

Även då det inte finns något internationellt eller ömsesidigt avtal har utländska medborgare rätt till betalningsanstånd.

Om domstolen beordrar parten att betala rättegångskostnaderna måste denne täcka alla kostnader som betalats i förskott av staten och alla avgifter som registrerats hos staten.

Kostnaden för ett förfarande är 6 %, eller minst 15 000 forinter och som mest 1 500 000 forinter. I underhållsärenden beräknas avgiften på grundval av det utestående underhållsbeloppet, men den kan inte överstiga beloppet för ett års underhållsbidrag.

Om parten inte har tillräckliga ekonomiska tillgångar för att betala rättegångskostnaderna kan denne lämna in en ansökan om undantag till domstolen.

För att underlätta verkställandet av sina rättigheter kan fysiska personer (inbegripet intervenienter) som inte har möjlighet att betala rättegångskostnaderna på grund av sin inkomst och ekonomiska situation på begäran beviljas ett fullständigt eller partiellt undantag från betalning av dessa kostnader.

Om en parts inkomst (lön, pension eller andra regelbundna utbetalningar) inte överstiger det nuvarande minimibeloppet för pension, som grundas på antalet år en person arbetat, och parten inte har några tillgångar (förutom nödvändiga husgeråd och möbler) måste parten beviljas undantag från att betala kostnaderna. Undantaget måste beviljas parter som har rätt till bidrag som beviljas personer i arbetsför ålder eller personer som bor tillsammans med en nära släkting som har rätt till sådant bidrag. Personens inkomst och ekonomiska situation kontrolleras inte i dessa fall.

Undantag från betalning av kostnaderna omfattar följande:

a) Undantag från att betala domstolskostnader.

b) Undantag från att betala kostnader som uppstår under rättegången (ersättning till vittnen och sakkunniga, arvoden till tolk, handläggare och advokat, kostnader för rättegång och undersökning på plats osv.) i förskott samt undantag från att betala kostnaderna över huvud taget, såvida inte annat fastställs i tillämplig lagstiftning.

c) Undantag från skyldigheten att betala en handpenning för rättegångskostnaderna.

d) En begäran om godkännande av en företrädare i form av en advokat, om lagen tillåter detta.

Undantag från betalning godkänns av domstolen på begäran. Domstolen kan också besluta om upphävande av ett sådant undantag.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Om det inte finns någon överenskommelse mellan föräldrarna beslutar domstolen om underhållet till deras barn.

Underhållsbeloppet fastställs med hänsyn till följande:

- a) Barnets rimliga behov (regelbundna utgifter för barnets uppehälle, hälso- och sjukvård, uppfostran och utbildning).
- b) Båda föräldrarnas inkomst och ekonomiska situation.
- c) Andra barn som bor med föräldrarna (egna barn, styvbarn eller fosterbarn) och barn som föräldrarna är skyldiga att försörja.
- d) Barnets egen inkomst.
- e) Det barnbidrag, familjebidrag, socialförsäkringsbidrag eller socialbidrag som barnet och den förälder som tar hand om barnet mottar (artikel 4:218.2 i civilrättslagen).

Underhållsbidraget ska betalas som ett fast belopp. Domstolen kan besluta att underhållsbeloppet ska justeras automatiskt varje år enligt det konsumentprisindex som offentliggörs årligen av Ungerns centrala statistikbyrå, från och med den 1 januari följande år (artikel 4:207 i civilrättslagen). Underhållsbeloppet per barn fastställs i allmänhet till 15–25 % av den underhållsskyldiges genomsnittliga inkomst. Då den underhållsskyldiges genomsnittliga inkomst fastställs tar man i regel hänsyn till dennes totala årsinkomst under året innan förfarandet inleddes (artikel 4:218.4 i civilrättslagen). Om en ändring i den överenskommelse mellan parterna eller de omständigheter som låg till grund för domstolens beslut om underhållsbeloppet skulle kunna äventyra ett av parternas väsentliga lagstadgade intressen kan denna part begära en ändring av underhållsbeloppet eller betalningsvillkoren. En begäran om ändrat underhållsbelopp kan inte göras av en part som borde ha kunnat förutse ändringen i sina omständigheter då överenskommelsen om underhåll ingicks, eller som är personligen ansvarig för de ändrade omständigheterna.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Den underhållsskyldige måste betala underhåll till den underhållsberättigade genom regelbundna (t.ex. månatliga) betalningar i förskott.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt kan den underhållsberättigade väcka talan vid domstol, som beslutar om verkställighet av underhållskravet. Ett underhållskrav som är äldre än sex månader kan verkställas retroaktivt om den underhållsberättigade har goda skäl till det sena inlämnandet av sin ansökan om verkställighet. Underhållskrav som går mer än tre år tillbaka i tiden kan inte verkställas av domstol (artikel 4:208.3 i civilrättslagen). När det gäller underhåll till ett underårigt barn kan förmyndarmyndigheten väcka talan i domstol. I fall av underhåll till en förälder kan den behöriga distriktsdomstolen med dennes samtycke väcka talan (artikel 4:208.1 i civilrättslagen). Släktingar som är skyldiga att betala underhåll eller ta hand om en underhållsberättigad person har rätt att väcka talan i domstol på eget initiativ mot andra underhållsskyldiga parter (artikel 4:208.2 i civilrättslagen).

I sitt beslut där en person som mottar lön beordras att betala underhållsbidrag uppmanar domstolen, på den underhållsberättigades begäran, arbetsgivaren att dra av beloppet från lönen och betala det till den underhållsberättigade.

Om domstolen inte från början uppmanade arbetsgivaren att dra av ett belopp från lönen, men en part vid ett senare tillfälle ansöker om verkställighet av domstolens beslut eller parternas överenskommelse som godkänts av domstol, beordrar domstolen att underhållet ska drivas in genom ett beslut om införsel på lön, på villkor att det belopp som ska dras av täcker underhållsbeloppet.

Det avdragna beloppet får inte vara mer än 50 % av arbetstagarens lön. Högst 33 % kan dras av från arbetslöshetsersättning (arbetslöshetsbidrag, ersättning före pension, inkomstillägg eller ersättning till arbetssökande).

Om den underhållsskyldige inte har en regelbunden inkomst, eller om det belopp som ska dras av från inkomsten inte täcker underhållsbeloppet, utfärdar domstolen ett beslut om verkställighet. I detta fall omfattar verkställigheten inte bara lön utan även andra tillgångar, i enlighet med lagen om verkställighet.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Se sidan med information om [förfaranden för verkställighet av dom](#).

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Se svaret på fråga 10 ovan.

En förälder eller annan juridisk företrädare för ett underhållsberättigat barn kan begära förskottsbetalning av underhållsbidraget från förmyndarmyndigheten om underhållsbidrag inte har kunnat drivas in under föregående sex månader (eller mer).

I sitt meddelande om inledning av förfarandet uppmanar förmyndarmyndigheten den underhållsskyldige att betala underhållsbidraget omedelbart och att intyga sin avsikt att göra detta.

Förmyndarmyndigheten informerar följande parter om sitt beslut: den underhållsskyldiges arbetsgivare, den domstol som verkställer beslutet, domstolens oberoende exekutionstjänsteman, behörig åklagare på den underhållsberättigades och den underhållsskyldiges bostadsort, den behörig notarie på den underhållsskyldiges bostadsort, skattemyndigheten samt den myndighet i Budapest eller en annan kommun som står för förskottsbetalningen.

Underlåtenhet att betala underhåll är en straffbar gärning. En person som själv bär skulden till att han eller hon inte kan uppfylla en laglig skyldighet att betala underhåll som fastställs i ett myndighetsbeslut döms till två års fängelse.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Ja (se fråga 3).

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En sökande som är bosatt i Ungern kan begära hjälp från Ungerns justitieministerium i enlighet med rådets förordning (EG) nr 4/2009 och internationella avtal. Ministeriet har fortgående kontakt med den ansvariga centralmyndigheten i det andra berörda EUlandet. Sökanden kan begära att ett underhållsbeslut som utfärdats av en ungersk domstol ska verkställas utomlands eller – i avsaknad av ett sådant beslut – att underhållsskyldigheten fastställs utomlands, eller att det underhållsbelopp som ska betalas från utlandet ska ökas. Den formella ansökan tas inte emot av justitieministeriet utan av distriktsdomstolen där sökanden har sin hemvist, är bosatt eller arbetar, eller av den distriktsdomstol som utfärdade det ursprungliga beslutet i första instans för vilket verkställighet begärs. Sökanden behöver inte anlita en advokat för att lämna in sin ansökan eller för förfarandet utomlands. En sökande utan juridiskt ombud får hjälp från domstolen med att lämna in sin ansökan. Domstolen vidarebefordrar ansökan och de ytterligare handlingar som krävs till justitieministeriet. Justitieministeriet översänder därefter en översatt kopia av ansökan till den ansvariga centralmyndigheten i det andra EUlandet. Centralmyndigheten vidtar de nödvändiga åtgärderna för att inleda ett förfarande mot den underhållsskyldige. Justitieministeriet håller sökanden underrättad om framstegen i förfarandet, på grundval av den information det mottar från utlandet.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Justitieministeriet, avdelningen för internationell privaträtt (*Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály*)

Adress: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Postadress: 1357 Budapest, Pf. 2.

Tfn: +36 1 795-5397, +36 1 795-3188

Fax: +36 (1) 550-3946

E-post: nmfo@im.gov.hu

Webbplats: <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekelviteli-es-tartasdijjal-kapcsolatos-ugyek>

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Nej, ansökan måste lämnas in till den centralmyndighet som ansvarar för underhållsärenden i det EUland där sökanden har sin hemvist.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Information om EU-ländernas centralmyndigheter finns [här](#).

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Om en ansökan lämnas in till justitieministeriet kontakter ministeriet den behöriga myndigheten för rättshjälp i syfte att utse en advokat för en sökande som är bosatt i utlandet. I det fall som avses i artikel 46 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 garanteras fullständig kostnadsbefrielse. Även advokatens arvode betalas av staten. I de fall som avses i artikel 47 i förordningen har parterna rätt till betalningsanstånd i enlighet med ungersk rätt. Enligt lagen ska staten betala de kostnader som uppstår i samband med rättegången (domstolsavgifter, advokatarvode osv.) i förskott, oberoende av den berörda partens ekonomiska situation. Om parten förlorar målet kan domstolen emellertid beordra parten att betala kostnaderna. Om sökanden bevisar att han eller hon på grund av sin ekonomiska situation har rätt till ett fullständigt undantag från kostnaderna enligt ungersk rätt, behöver denne inte betala kostnaderna även om han eller hon förlorar målet.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Underhållsförordningen tillämpas i Ungern genom [akt LXVII från 2011](#).

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 15/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Malta

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

I Malta används begreppet "underhåll" för det belopp som en gäldenär (den underhållsskyldige) ska betala i underhållsbidrag till en borgenär (den underhållsberättigade) till följd av ett visst familjeförhållande. När ett förhållande formaliseras genom giftermål eller registrerat partnerskap är den ena parten i förhållandet skyldig att försörja den andra parten.

Med begreppet "underhållsskyldighet" avses skyldigheten att betala underhåll, dvs. vilket underhållsbidrag som den underhållsskyldige beroende på omständigheterna ska betala till den underhållsberättigade. Underhållsskyldigheten existerar oberoende av huruvida underhållsbeloppet har fastställts och oberoende av huruvida underhåll betalas.

Enligt artikel 3B i civillagen ska makar och tidigare makar försörja varandra och föräldrar försörja sina barn. Enligt artikel 4 i lagen om registrerade partnerskap har parterna i ett registrerat partnerskap samma rättigheter och skyldigheter som gifta par. De är således skyldiga att försörja varandra även om deras förhållande skulle upphöra, om det inte finns goda skäl för att inte betala underhåll. Enligt artikel 8 i civillagen ska barn i undantagsfall försörja sina föräldrar eller andra behövande släktingar i uppstigande led.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Huvudregeln är att barn får underhållsbidrag till dess att de fyller 16 år. Enligt artikel 3B.2 i civillagen är föräldrar emellertid även skyldiga att stå för sina barns försörjning fram till dess att dessa fyller 23 år, om barnen fortfarande bedriver heltidsstudier, genomgår en yrkesutbildning eller deltar i någon annan form av utbildning. Enligt samma artikel ska föräldrar även försörja sina barn om de lider av en fysisk eller psykisk funktionsnedsättning, i den mening som avses i jämställdhetslagen (personer med funktionsnedsättning).

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

För att kunna erhålla ett beslut om fastställande av underhållsbeloppet och hur ofta underhållet ska betalas måste en ansökan inges till tvistemålsdomstolen (avdelningen för brottmål).

Efter att domstolen ha mottagit ansökan inleds förfarandet med att domstolen utser en medlare som kallar parterna (eller deras företrädare) till ett möte i domstolen. Under mötet försöker medlaren hjälpa parterna att nå en samförstånds lösning. Om parterna når en uppgörelse översänder medlaren en kopia av avtalsutkastet till familjedomstolens ordförande. Domstolen granskar avtalet och om den anser att avtalet inte missgynnar någon av parterna, däribland den person som underhållsbidraget ska betalas till, godkänns utkastet. I så fall kan parterna underteckna avtalet inför en notarie.

Om parterna inte kan enas om ett avtalsutkast under medlingsförfarandet återförvisar medlaren ärendet till familjedomstolens ordförande så att domstolsförfarandet kan inledas. I så fall lyssnar familjedomstolen på sakframställningarna från båda parter advokater och meddelar därefter dom i målet. Medlingsförfarandet är kostnadsfritt och parterna behöver inte biträdas av en advokat. Juridisk rådgivning rekommenderas dock innan ett avtal ingås. Under domstolsprocessen måste parterna däremot biträdas av en advokat och betala rättegångskostnader, förutom om de ansöker om och beviljas rättshjälp.

4 Kan en ansökan göras för en släkting, en närstående eller ett underårigt barns räkning?

Ansökningar kan göras av den underhållsberättigade, hans eller hennes företrädare eller barnets förmyndare. Underhållsbidrag till barn kan begäras av den person som har vårdnaden om barnet.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Enligt rättsligt meddelande nr 396 från 2003 ([☞ Subsidiary Legislation 12.19](#)) är behörig domstol i familjerättsliga ärenden tvistemålsdomstolen (avdelningen för familjemål). Det är således denna domstol som fastställer underhållsbeloppet (om inte medlingen har resulterat i ett avtal).

Om en underhållsskyldig inte betalar underhåll kan den underhållsberättigade göra en polisanmälan. Detta kan resultera i att en brottmålsprocess inleds mot den underhållsskyldige. Processen inleds i så fall vid Court of Magistrates (avdelningen för brottmål).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

För att inleda en domstolsprocess från utlandet i enlighet med förordning (EG) nr 4/2009 måste den maltesiska centralmyndigheten kontaktas. Om centralmyndigheten anser att det behövs inleder den sedan en process inför medlaren eller vid tvistemålsdomstolen (avdelningen för familjemål).

Vid behov hjälper den maltesiska centralmyndigheten även den underhållsberättigade att göra en polisanmälan så att en brottmålsprocess kan inledas.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

I enlighet med förordning (EG) nr 4/2009 ska centralmyndigheten kostnadsfritt inleda processer om underhållsbidrag till barn.

När det gäller underhåll mellan makar ska centralmyndigheten hjälpa makarna i kostnadsfria förfaranden, t.ex. i samband med medling inför familjedomstolen. Om medlingen misslyckas är den underhållsberättigade skyldig att anlita en advokat som kan biträda honom eller henne vid de maltesiska domstolarna. Domstolsavgifter och advokatarvoden anges i bilaga A i civilprocesslagen [☞ \(Code of Organization and Civil Procedure\)](#) (kapitel 12 i Maltas lagsamling). Om en person som ansöker om underhåll från sin make enligt den maltesiska lagstiftningen har rätt till rättshjälp bistår centralmyndigheten honom eller henne på lämpligt sätt.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Beräkningen av det underhållsbelopp som kan beviljas sker på olika sätt och utifrån en rad kriterier. Trots att det inte finns någon särskild formel för att beräkna underhåll tar tvistemålsdomstolen (avdelningen för familjemål) hänsyn till

- i. den underhållsskyldiges och den underhållsberättigades och/eller barnens levnadsstandard,
- ii. huruvida barnet behöver extra ersättning på grund av funktionsnedsättning eller särskilda behov, och
- iii. huruvida den underhållsskyldige utövar sin umgängesrätt.

Ett domstolsbeslut kan överklagas. Det är dock svårt att ändra ett beslut om vilket belopp som ska betalas i underhåll, särskilt om omständigheterna inte har förändrats. Om omständigheterna förändras (t.ex. om den minderårige behöver ett högre underhållsbidrag på grund av långvarig sjukdom eller om den underhållsskyldiges lön kraftigt ändras) kan domstolen ändra underhållsvillkoren.

Familjedomstolen kräver i regel att underhållsbeloppet ska höjas varje år i överensstämmelse med den nationella inflationstakten. På samma sätt införs i regel en klausul om höjning av underhållsbidraget till följd av inflationstakten i det underhållsavtal som ingåtts under medlingen.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållet betalas antingen direkt av den underhållsskyldige till den underhållsberättigade i form av ett kontantbelopp, med check eller via banköverföring. Domstolen får besluta att det belopp som ska betalas i underhåll ska dras av från den underhållsskyldiges inkomst och skickas direkt till den underhållsberättigade. Det sistnämnda alternativet väljs ofta om den underhållsskyldige vid flera tillfällen har underlåtit att betala underhåll.

Om den maltesiska centralmyndigheten ombeds att inleda en process för den underhållsberättigades räkning ska myndigheten vidta åtgärder för att förmå den underhållsskyldige att skicka pengarna direkt till den underhållsberättigade. Om den underhållsskyldige vägrar betala går ärendet vidare till domstol.

I så fall begär den maltesiska centralmyndigheten att domstolen ska förordna om utmätning av den underhållsskyldiges banktillgodohavanden och överföring av pengarna till den underhållsberättigade.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Centralmyndigheten begagnar sig av alla tillgängliga rättsmedel enligt maltesisk lag. Först och främst skickar centralmyndigheten ett brev till den underhållsskyldige och meddelar att en brottmålsprocess kommer att inledas mot honom eller henne vid utebliven betalning. Om den underhållsskyldige inte följer betalningsuppsmaningen ber den maltesiska centralmyndigheten den underhållsberättigade om en edsvuren utsaga och hänskjuter ärendet till den maltesiska polisen så att polisen kan vidta straffrättsliga åtgärder mot den underhållsskyldige.

Vid behov bistår den maltesiska centralmyndigheten sökanden med advokathjälp, antingen i form av en advokat från rättshjälpensheten eller en advokat från centralmyndigheten, så att ett civilrättsligt förfarande kan inledas mot den underhållsskyldiga i syfte att driva in den utestående betalningen. Om den underhållsskyldige har en inkomst kan en begäran göras till domstolen om att delar av lönen ska utmätas och överföras direkt till den underhållsberättigade.

Om den underhållsskyldige har värdefulla tillgångar, men ingen inkomst, kan domstolen likvidera tillgångarna och vidarebefordra intäkterna till centralmyndigheten, som i sin tur översänder dem till den underhållsberättigade.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Preskriptionsfristen för att inleda en brottmålsprocess på grund av utebliven betalning av underhållsbidrag är sex (6) månader. En brottmålsprocess kan inte inledas om den underhållsskyldige inte har gjort en polisanmälan inom sex månader från det att underhållsbetalningen uteblev.

Enligt artikel 2156 i civillagen löper fristen för att väcka talan om betalning av underhåll ut efter 5 år.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Centralmyndigheten i Malta bistår

a. underhållsberättigade som bor utanför Malta när de behöver stämma en underhållsskyldig i Malta, bl.a. för att leta efter den underhållsskyldige och underlätta inledandet av en rättsprocess mot den underhållsskyldige (sådana framställningar behandlas som "inkommande ärenden"),

b. underhållsberättigade som bor i Malta när de behöver stämma en underhållsskyldig som bor utanför Malta genom att skicka en ansökan till en annan centralmyndighet så att de kan leta efter och stämma den underhållsskyldige.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Nej, någon sådan möjlighet finns inte.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Om den underhållsberättigade bor i Malta och den underhållsskyldige bor i en annan medlemsstat kan den underhållsberättigade be centralmyndigheten i Malta att samarbeta med centralmyndigheten i den andra medlemsstaten för att lokalisera den underhållsskyldige och underrätta honom eller henne om skyldigheten att betala underhåll.

Om underhållsbeloppet inte har fastställts ska den maltesiska centralmyndigheten kontakta centralmyndigheten i den andra medlemsstaten för att få domstolar eller förvaltningsmyndigheter i den medlemsstaten att fastställa hur mycket den underhållsskyldige ska betala i underhåll.

Därefter ska den maltesiska centralmyndigheten kontakta den utländska centralmyndigheten för att få information om hur man bäst går till väga för att se till att ett sådant underhållsbeslut verkställs, om inte den underhållsskyldige frivilligt samarbetar.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Kontaktuppgifterna till den maltesiska centralmyndigheten har offentliggjorts på den europeiska civilrättsatlasens webbplats.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Vid gränsöverskridande underhållsären den hjälper den maltesiska centralmyndigheten den underhållsberättigade utlänningen att se till att underhållsskyldigheten fullgörs. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet företräder den maltesiska centralmyndigheten då den underhållsberättigade gentemot alla andra förvaltningsmyndigheter eller i domstol. För att den maltesiska centralmyndigheten ska kunna inleda en rättsprocess måste alla nödvändiga formulär ha fyllts i och den underhållsberättigades samtycke ha inhämtats.

Om den underhållsskyldiges begäran om underhåll avser underhåll mellan makar beviljas den underhållsberättigade endast kostnadsfri rättshjälp i domstol om han eller hon uppfyller kriterierna för att beviljas rättshjälp i Malta.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Kontaktuppgifterna till den maltesiska centralmyndigheten finns på den europeiska civilrättsatlasens webbplats. Centralmyndigheten utför de arbetsuppgifter som närmare beskrivs i fråga 21 (i–j), dvs. att lokalisera den underhållsskyldige, se till att det finns ett verkställbart beslut mot den underhållsskyldige (och i annat fall hjälpa den underhållsberättigade att erhålla ett sådant) och hjälpa den underhållsberättigade att få ett sådant beslut verkställt.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja, Malta är bundet av Haagprotokollet från 2007.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Centralmyndigheten erbjuder gratis rådgivning till personer som kontakter myndigheten i gränsöverskridande underhållsären den. Vid en ansökan från en person som bor utomlands ser den maltesiska centralmyndigheten till att den personen får det stöd som han eller hon behöver, beroende på underhållskravets natur. Om personligt stöd efterfrågas ger den maltesiska centralmyndigheten sökanden råd och allmän vägledning.

Om underhållskravet avser underhållsbidrag till barn ser den maltesiska centralmyndigheten till att det kostnadsfritt inleds en rättsprocess mot den underhållsskyldige.

Om en underhållsberättigad som bor i Malta ber den maltesiska underhållsmyndigheten om hjälp med att driva in underhåll från utlandet bistår den maltesiska centralmyndigheten den personen inför domstol och håller kontakten med den utländska centralmyndigheten så att den kan få information om hur ärendet fortskrider och diskutera möjligheten att driva in utestående underhållsbidrag.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

En ansvarig tjänsteman utses för varje ärende. Denne ser till att den maltesiska centralmyndigheten vidarebefordrar ansökningar, tar emot ansökningar, håller kontakten med den underhållsskyldige och den underhållsberättigade och håller den utländska centralmyndigheten uppdaterad om hur varje ärende fortskrider. Den ansvariga tjänstemannen biträds av advokater med lång erfarenhet av familje- och förvaltningsären den.

I utgående ärenden kommunicerar den ansvariga tjänstemannen direkt med kontaktpersonen i Malta och den utländska centralmyndigheten.

Kommunikationen sker vanligtvis via e-post och/eller vanlig post. I vissa situationer ringer man dock upp den utländska centralmyndigheten eller den person som bett om den maltesiska centralmyndighetens hjälp. I inkommande ärenden strävar den maltesiska centralmyndigheten att involvera klienten i all korrespondens mellan centralmyndigheterna.

Det rör sig bland annat om följande åtgärder:

- Om omständigheterna så kräver, tillhandahålla eller underlätta tillhandahållandet av rättshjälp. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet får centralmyndigheten vid behov anlita en advokat för att företräda klienten eller besluta att klienten ska bistås av en offentlig försvarare eller ett annat rättegångsbiträde.
- Bistå med att lokalisera den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade, särskilt i enlighet med artiklarna 61, 62 och 63 i förordningen. Centralmyndigheten gör då först en allmän sökning i offentliga databaser efter den berörda personens folkbokföringsadress och kontaktuppgifter. Om den maltesiska centralmyndigheten får mer information görs sökningar i enlighet med denna och andra myndigheter kontaktas för att tillhandahålla information om den underhållsskyldiges tillgångar.
- Bistå med att ta fram relevanta uppgifter om den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades inkomst och, om det är nödvändigt, andra ekonomiska förhållanden, inklusive lokalisering av tillgångar, särskilt i enlighet med artiklarna 61, 62 och 63 i förordningen. Centralmyndigheten kontakter den nationella arbetsförmedlingen för att fastställa om personen för närvarande arbetar eller inte. Om en rättsprocess inleds mot den underhållsskyldige föreslår centralmyndigheten att den advokat som företräder den underhållsberättigade ska be domstolen att anmoda andra myndigheter, t.ex. skattemyndigheten, transportmyndigheten och lokala banker eller andra relevanta organ, att inkomma med bevis på den underhållsskyldiges inkomster och tillgångar.
- Uppmuntra till samförståndslösningar för att på frivillig väg utverka utbetalning av underhåll, om så är lämpligt genom medling, förlikning eller liknande förfaranden. Innan den maltesiska centralmyndigheten inleder en rättsprocess kontakter centralmyndigheten den underhållsskyldige och uppmuntrar till en samförstånds lösning, samt förklarar varför detta ligger i hans eller hennes intresse. Om det finns goda chanser att medlingen kommer att ge resultat hänskjuter den maltesiska centralmyndigheten ärendet till professionella medlare. Om utsikterna till en samförstånds lösning är obefintliga inleds däremot rättsprocessen.
- Underlätta pågående verkställighet av avgöranden om underhåll, inklusive eventuella utestående fordringar. Den maltesiska centralmyndigheten får inleda en rättsprocess eller föreslå att en rättsprocess inleds mot den enskilda underhållsskyldiga personen, så att domstolen kan förordna om likvidation av den underhållsskyldiges tillgångar eller om utmätning av en del av lönen.
- Underlätta indrivning och snabb överföring av utbetalningar av underhåll. Den maltesiska centralmyndigheten ska inleda en rättsprocess och yrka att domstolen förordnar att den underhållsskyldige ska betala underhållsbidraget direkt till den underhållsberättigade. Om den underhållsskyldige inte betalar ska den maltesiska centralmyndigheten, i ärenden som rör underhållsbidrag till barn, yrka att domstolen förordnar att den underhållsskyldiges tillgångar ska utmätas och intäkterna översändas till den underhållsberättigade. Vi ärenden som rör underhåll mellan makar hjälper den maltesiska centralmyndigheten sökanden att uppnå detta genom antingen en privat advokat eller en offentlig försvarare som tilldelats inom ramen för rättshjälpssystemet.
- Underlätta erhållandet av skriftlig bevisning eller annan bevisning, utan att detta påverkar tillämpningen av förordning (EG) nr 1206/2001. Om de handlingar eller upplysningar som krävs redan är offentliga samlar den maltesiska centralmyndigheten in denna information och överlämnar den till den underhållsberättigade. Om informationen inte är offentlig riktas en särskild begäran till den myndigheten eller det organ som informationen finns hos. Om

sådan information inte får lämnas ut kan centralmyndigheten, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, be domstolen förordna att sådan information ska lämnas ut.

h) Vara behjälpliga med att fastställa föräldraskap, när detta krävs för indrivningen av underhållet. Den maltesiska centralmyndigheten vägleder sökanden genom det rättsliga förfarandet för att fastställa faderskap och tillhandahåller i förekommande fall sökanden information om vilka privata tjänster som krävs för ett sådant förfarande, särskilt när det gäller dna-test.

Vid behov hjälper centralmyndigheten utlänningen att skaffa en företrädare som i hans eller hennes ställe kan anges i den aktuella offentliga handlingen i Malta. Alternativt måste faderskapsfrågan avgöras i domstol. Den maltesiska centralmyndigheten ser då endast till att ärendet går till domstol, så att domstolen kan avgöra frågan.

i) Inleda eller underlätta inledandet av förfaranden för att utverka eventuella nödvändiga interimistiska åtgärder av territoriellt slag som syftar till att säkra utgången av en pågående ansökan om underhållsbidrag. Om den maltesiska centralmyndigheten misstänker att en underhållsskyldig försöker försämra sin ekonomiska situation ansöker den maltesiska centralmyndigheten om de domstolsförelägganden som behövs för att förbjuda den underhållsskyldige att avyttra sina tillgångar på ett sätt som strider mot den underhållsberättigades intressen.

j) Underlätta delgivningen av handlingar, utan att det påverkar tillämpningen av förordning nr (EG) 1393/2007. Om det behövs information om den underhållsskyldige och det på laglig väg går att samla in sådan information om en privatperson i Malta ger den maltesiska centralmyndigheten sin personal i uppdrag att samla in sådan information. Informationen kan samlas in från offentliga eller privata organ.

Vid behov ska den maltesiska centralmyndigheten kontakta de översändande och mottagande organ som anges i förordning (EG) nr 1393/2007 för att se till att vissa handlingar delges i vederbörlig ordning.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [nl](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Underhåll till familjemedlemmar - Nederländerna

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhåll är en skyldighet att bidra till den underhållsberättigades levnadskostnader. Underhållsskyldighet uppkommer genom blodsband och släktskap samt (tidigare) äktenskap.

Vem måste betala underhåll till vem?

- Föräldrar till sina barn
- Barn till sina föräldrar
- En fränskild make till den andra maken (f.d. registrerade partnerskap)

Den underhållsskyldighet som finns mellan makar under äktenskapet fortsätter efter äktenskapets upplösning. Domstolen kan i dom om äktenskapsskillnad eller i en senare dom på den ena makens begäran fastställa att den andra maken efter äktenskapsskillnaden ska betala underhållsbidrag till den förstnämnda maken om den makens inkomster inte räcker till för hans eller hennes levnadskostnader (och om han eller hon inte rimligtvis kan förväntas få sådana inkomster). När domstolen fastställer underhållsbidraget ska den beakta den ena ex-makens behov och den andra ex-makens (ekonomiska) tillgångar. Andra omständigheter än ekonomiska kan också ha betydelse, exempelvis äktenskapets eller samboförhållandets längd. Om domstolen inte anger någon tidsgräns för underhållsskyldigheten upphör den automatiskt att gälla efter 12 år. Domstolen kan på yrkande av den underhållsberättigade maken förlänga denna tidsperiod om han eller hon har särskilda ekonomiska svårigheter. Efter ett kort barnlöst äktenskap (om högst 5 år) varar underhållsskyldigheten i princip inte längre än den tid äktenskapet varade.

Detsamma gäller för underhåll mellan partner i ett tidigare registrerat partnerskap.

Makarna kan även själva avtala om underhåll utan att blanda in domstolen. Sådana överenskommelser fastställs ofta i avtal om äktenskapsskillnad. I praktiken kommer domstolen att bekräfta detta avtal i domen om äktenskapsskillnad. Denna bekräftelse ger den underhållsberättigade ett större mått av rättssäkerhet.

Andra kategorier av underhållsskyldighet:

Makar/registrerade partner

Makar och registrerade partner ska båda utom i undantagsfall bidra till hushållsutgifterna. De kan komma överens om en annan ordning i äktenskapsförord eller partnerskapsavtal.

Biologisk fader/stadigvarande partner till modern

Barnets biologiska fader ska svara för (det icke erkända) barnets underhåll så länge som barnet inte har några juridiska familjeband med honom eller någon annan man (med andra ord när det inte finns någon juridisk fader). Detsamma gäller för en stadigvarande partner till modern som samtyckt till en akt som kan ha resulterat i det barn som hon sedan fick.

Gemensam vårdnad

Den som utan att vara förälder delar på vårdnaden om ett barn med en förälder är underhållsskyldig gentemot barnet (artikel 1:253w BW).

Underhållsskyldigheten varar fram till dess att barnet fyller 21 år, då den gemensamma vårdnaden upphör i samband med att barnet blir myndigt.

I vilka fall?

Huvudregeln är att underhållsskyldighet endast föreligger om den underhållsberättigade har behov av underhåll. En person anses behöva underhåll om hans eller hennes inkomster inte räcker till för den egna försörjningen och han eller hon inte heller rimligtvis kan förväntas få sådana inkomster.

Undantag

Ett undantag från huvudregeln är föräldrars och biologiska fäders underhållsskyldighet gentemot sina barn (upp till 21 år). I dessa fall föreligger underhållsskyldighet även om den underhållsberättigade inte har något behov.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

När det rör sig om barn under 18 år (underåriga barn) ska föräldrarna betala för omvårdnad och fostran. Detta avser levnadskostnader och andra kostnader som ett barn medför, exempelvis för utbildning och fritidsaktiviteter. Föräldrarna är skyldiga att svara för kostnaderna för omvårdnad och fostran efter förmåga. Detta gäller även om barnet har egna tillgångar och/eller inkomster.

När det rör sig om barn som är mellan 18 och 20 år (unga vuxna) ansvarar föräldrarna för levnads- och utbildningskostnaderna. Levnads- och utbildningskostnaderna ska i praktiken motsvara kostnaderna för omvårdnad och fostran. Underhållsskyldigheten är inte beroende av den underhållsberättigades behov.

Den utvidgade underhållsskyldigheten gäller även för denna kategori av barn, oavsett om de har egna inkomster från anställning eller tillgångar eller om de är gifta. Barnets egna inkomst avgör emellertid i vilken omfattning de behöver underhållsbidrag.

När det rör sig om barn som är 21 år eller däröver är föräldrarna endast underhållsskyldiga om barnet har behov av underhåll och inte kan ta hand om sig själv. Exempel på detta är fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Det belopp som den underhållsskyldige ska betala kan antingen bestämmas av parterna själva och slås fast i ett avtal eller i ett domstolsavgörande. I samband med mål om äktenskapsskillnad yrkas det ofta att domstolen även ska ta ställning till frågan om underhåll till ex-make eller barn.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Nej. Ansökan måste lämnas in av den underhållsberättigades advokat. Underhållsberättigade får inte lämna in en ansökan utan biträde av advokat. Underåriga barn företräds av sin förmyndare (vanligtvis en förälder).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Här görs skillnad på internationell behörighet (är nederländsk domstol behörig?) och nationell behörighet (vilken nederländsk domstol är behörig?).

Internationell behörighet inom Europeiska unionen

När det gäller den nederländska domstolens internationella behörighet är den så kallade [Bryssel I-förordningen](#) tillämplig i mål inom Europeiska unionen. Denna förordning innehåller regler om domstolars behörighet i fråga om underhållsbidrag.

Enligt artikel 2 i förordningen ska en underhållsberättigad (kärande) enligt huvudregeln väcka talan mot en underhållsskyldig (svarande) som har hemvist i Nederländerna vid nederländsk domstol.

Bryssel I-förordningen innehåller också en alternativ regel för underhållsskyldighet. Enligt artikel 5.2 kan talan mot en svarande som har hemvist i en medlemsstat väckas i en annan medlemsstat

vid domstolen på den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist eller vanliga vistelseort

eller, om talan har samband med någons familjerättsliga status, t.ex. skilsmäso- eller faderskapsärenden, vid den domstol som är behörig att pröva denna fråga, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

Enligt den första punkten kan en underhållsberättigad som har hemvist i Nederländerna väcka talan mot en underhållsskyldig som har hemvist i exempelvis Frankrike vid en nederländsk domstol, som har internationell behörighet enligt artikel 5.2. Domstolen på den ort där käranden har sin hemvist är behörig.

I fråga om underhållsskyldighet inom Europeiska unionen har dessutom rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (nedan kallad *underhållsförordningen*) varit i kraft sedan den 18 juni 2011.

Behörighetsreglerna i underhållsförordningen är i stort sett desamma som i Bryssel I-förordningen. Huvudregeln är att domstolen på den plats där svaranden eller den underhållsberättigade har sin hemvist har behörighet i underhållsärenden. Till skillnad från Bryssel I-förordningen innehåller underhållsförordningen inget krav om att svaranden ska ha sin hemvist i en medlemsstat.

Internationell behörighet utanför Europeiska unionen

När det gäller den nederländska domstolens internationella behörighet gäller följande i mål utanför Europeiska unionen: Om svaranden (den underhållsberättigade eller den underhållsskyldige) bor i ett land som inte tillhör Europeiska unionen är Bryssel I-förordningen inte tillämplig och de nederländska domstolarna är då behöriga enligt civilprocesslagen (*Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Den nederländska äktenskapsskillnadsdomstolen har då rätt att fatta interimistiska beslut i mål om äktenskapsskillnad eller i frågor som har samband därmed, exempelvis underhållsbidrag eller rätten att bo kvar i den gemensamma bostaden. De nederländska domstolarna har därmed behörighet att ta upp ett separat yrkande om underhållsbidrag om käranden eller någon av de berörda parterna enligt ansökan bor i Nederländerna eller om målet på något annat sätt har tillräcklig koppling till nederländsk behörighet, om parterna bestämmer att nederländsk domstol ska ha behörighet eller om den berörda parten deltar i förfarandet utan att bestrida domstolens behörighet.

Nationell behörighet

Vad gäller de nederländska domstolarnas nationella behörighet är det underrätterna som enligt reglerna om behörig domstol (underrätt, överrätt eller Nederländernas högsta domstol) har behörighet i mål om underhåll. Den behöriga underrätten framgår av civilprocesslagen. Det är underrätten på den ort där käranden (eller en av kärandena) eller någon av de berörda parterna enligt ansökan har sin hemvist som har behörighet eller om sådan hemvist saknas, underrätten på den ort där en av dem faktiskt bor.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Ett yrkande om att fastställa, ändra eller upphöra med utbetalningen av ett underhållsbidrag ska inges av en advokat. Advokaten ska företräda käranden i rättegången. Namn på advokater och deras adresser finns på [advokatsamfundets](#) webbplats.

Det finns också en [sammanslutning av familjerättsadvokater och medlare i äktenskapsskillnader](#) där medlemmarna bl.a. är specialiserade på äktenskapsskillnader och underhåll. De är även specialiserade på medling i äktenskapsskillnader och allt vad det innebär.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Ett bidrag till kostnaderna för domstolsförfarandet ska betalas som en del av kostnaderna för rättskipningen. Det rör sig om ansökningsavgiften. Dessutom tillkommer advokatkostnader och kostnader för utmätningsmän.

Om en rättssökande inte kan betala advokatkostnaderna (fullt ut) kan han eller hon under vissa omständigheter ha rätt till rättshjälp. Detta kallas för rättshjälpsärende. Staten betalar en del av kostnaderna och den rättssökande betalar en rättshjälpsavgift. Rättshjälpsavgiftens storlek beror på den rättssökandes inkomster och ekonomiska tillgångar. [Rättshjälpsmyndigheten](#) beviljar rättshjälp. Den rättssökande ska inge en ansökan om rättshjälp till myndigheten i den domkrets (dvs. överrättens domkrets) där advokatens kontor finns. I praktiken görs ansökan ofta av advokaten, om han eller hon redan har anlåtats före ansökan om rättshjälp.

Vidare ska ett intyg om inkomster och tillgångar (erhålls från kommunen i hemvistorten) uppvisas. Detta intyg ska bifogas ansökan till rättshjälpsmyndigheten, som sedan utreder om den rättssökande har rätt till rättshjälp. Om så är fallet utfärdas en handling som visar att rätt till rättshjälp föreligger. Ansökningsavgiften sätts också ned i dessa fall.

Rätt till rättshjälp föreligger också vid gränsöverskridande tvister, dvs. om sökanden bor i ett annat land än i Nederländerna. Detta följer av det europeiska [direktivet om rättshjälp i gränsöverskridande ärenden](#). Rättshjälp kan med stöd av artikel 23A–23K i lagen om rättshjälp (*Wet op de rechtsbijstand*) sökas via rättshjälpsmyndigheten i Haag med hjälp av det standardformulär som är bifogat direktivet och som är detsamma för alla medlemsstater.

Vid behov kan [rättshjälpsmyndigheten](#) hjälpa till med valet av advokat. Rättshjälpsmyndighetens adress anges i svaret på fråga 14.2.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Domstolen ska vid sin prövning beakta behoven hos den person som har framställt ett yrkande om eller erhåller underhållsbidrag och vilka tillgångar (ekonomiska) som den person har som ska betala eller betalar underhållsbidrag. Behov och tillgångar är relativa begrepp. Domstolen har en viss frihet att beakta omständigheterna i det enskilda fallet. Riktlinjer har utarbetats av domstolarna ("Trema-standarderna"), men dessa är dock inte bindande för domstolen.

Domstolen tar hänsyn till följande slags inkomster och utgifter:

Inkomst från anställning

Inkomst från sidoanställning

Studiestipendier

Förmåner

Pension

Inkomst från (andrahands)uthyrning

Ränta och annan avkastning på tillgångar

Bidrag till andra personers hushållsförsörjning med vilka hushållet delas

Befintliga möjligheter att öka inkomsterna (inkomstkapacitet)

Deklarationer över tillgångar

Hyresbetalningar

Amorteringar och ränta samt fasta avgifter (den del av lånet som ännu inte har betalats ska också anges här)

Försäkringspremier

Nödvändiga regelbundna resekostnader

Ekonomiska skyldigheter gentemot andra

Kostnader för specialistvård för den underhållsskyldige och/eller någon i hans eller hennes familj

Utgifter för att generera inkomster

Eventuella skuldebrev

Lagstadgad indexreglering

Varje år fastställer justitieministeriet den procentsats som ett underhållsbidrag som fastställts av domstol eller genom avtal ska öka med enligt lag. Vid beräkningen av denna procentuella ökning ska ministeriet beakta löneutvecklingen i näringslivet och i den offentliga sektorn samt i andra sektorer. Procentsatsen offentliggörs i *Staatscourant* (den nederländska statens officiella tidning).

Det finns flera undantag från denna automatiska justering av underhållsbidragen. Såväl parterna som domstolen kan bortse från den lagstadgade indexregleringen eller fastställa en alternativ indexering.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll till makar efter äktenskapsskillnad ska betalas direkt till den underhållsberättigade. Underhållsbidrag för underåriga barn vilket har fastställts av domstol ska betalas direkt till den förälder (eller förmyndare) som har hand om barnet.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om underhållsskyldigheten har fastställts i ett domstolsavgörande och den underhållsskyldige underlåter att betala underhåll till ett barn och/eller en partner, kan betalningen drivas in via [det nationella kontoret för indrivning av underhållsbidrag](#) (LBIO) i Rotterdam. Betalningen kan också drivas in av en utmättningsman. Om det inte finns något domstolsavgörande måste fallet prövas i domstol. En advokat måste då anlitas.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Vid utmätning av förmåner eller löner, måste gränsvärdet för undantag från utmätning beaktas. Begränsningsperioden för underhållsbidrag som ska betalas ut varje månad är 5 år. Om ett avgörande om skuldbelopp finns, dvs. om ett visst belopp har fastställts, uppgår begränsningsperioden till 20 år. För att en talan inte ska bli ogiltig, måste begränsningsperioden avbrytas.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Den myndighet som hjälper till med att driva in underhållsbidrag till barn och/eller partner är [det nationella kontoret för indrivning av underhållsbidrag](#) (LBIO).

LBIO måste få den underhållsberättigades tillstånd för att göra detta. LBIO får, om nödvändigt, driva in bidrag genom exekutiva åtgärder. LBIO får exempelvis beslagta den underhållsskyldiges lön, förmåner eller fasta eller lösa egendom.

Den underhållsberättigade kan utnyttja LBIO:s tjänster utan kostnad, om båda parter är bosatta i Nederländerna. Vid en begäran om indrivning, försöker man först undvika indrivning som medför kostnader genom kort medling och/eller en motivering. Detta är tillräckligt i nästan tre fjärdedelar av fallen. När LBIO tar över indrivningen betalar dock den underhållsskyldige kostnaderna till LBIO. LBIO tar ut en tilläggsavgift för indrivningen. Denna avgift utgör 15 procent av de månatliga beloppen och det underhåll som ska betalas i efterskott. Den underhållsskyldige får även stå för eventuella exekutiva kostnader.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Trots att LBIO är en statlig myndighet, betalar inte denna några underhållskostnader. Staten kan göra detta om det rör sig om underhåll till barn eller rättshjälp.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

LBIO har även uppgifter när det gäller indrivning av underhåll internationellt. Dessa uppgifter följer av förordningar och konventioner som Nederländerna är part i.

Nederländerna är part i FN:s konvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet, som slöts i New York den 20 juni 1956 (New York-konventionen). Det är en konvention om ömsesidigt rättsligt bistånd, som syftar till att underlätta erhållandet av underhållsbidrag i internationella ärenden. Enligt konventionen har det därför inrättats en ordning med förmedlande och mottagande organ som ska hjälpa den underhållsberättigade att driva in underhållet. LBIO är Nederländernas förmedlande och mottagande organ.

Vem som helst som bor i Nederländerna och får problem med indrivning av underhåll från en underhållsskyldig som är bosatt utomlands (dvs. i ett land som är anslutet till New Yorkkonventionen) kan åberopa New York-konventionen. Konventionen avser underhåll såväl till barn som till partner.

Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar har sedan den 1 augusti 2014 varit i kraft mellan Europeiska unionen (med undantag för Danmark) och andra fördragsslutande stater. Konventionen gäller i EU-medlemsstaterna men även i Albanien, Bosnien och Hercegovina, Norge och Ukraina. När det gäller förbindelser mellan EU-medlemsstater har underhållsförordningen (förordning (EG) nr 4/2009) företrädesrätt.

Underhållskonventionen från Haag är tillämplig för barn under 21 år. Den kan utökas till att omfatta andra familjemedlemmar om båda fördragsslutande parter antar en förklaring i detta avseende.

Ansökningsformuläret [indrivning av underhållsbidrag i utlandet](#) ska användas vid utnyttjande av LBIO:s tjänster. Formuläret kan laddas ner från [LBIO:s](#) webbplats.

De tjänster som LBIO och de utländska institutionerna utför inom ramen för New Yorkkonventionen och fördraget med Förenta staterna är i princip kostnadsfria. Kostnader kan uppstå i samband med rättsliga förfaranden utomlands eller vid indrivning av underhållsbidraget.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

I fråga om underhåll till barn och partner:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen ([LBIO](#))

Postbus 8901

3009 AX Rotterdam

I fråga om rättshjälp:

[Raad voor Rechtsbijstand](#),

Postbus 450,

2501 CL Haag

Tel.: +31703701414

I fråga om rättshjälp i internationella ärenden:

Raad voor Rechtsbijstand

Regiokantoor Den Haag

att. Jan Ouwehand

Laan van Meerdervoort 51B

2517 AE Haag

Tel.: +31(0)88 787 1320

E-post: j.ouwehand@rvr.org

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

LBIO driver också in underhåll för underhållsberättigade som är bosatta utomlands från underhållsskyldiga som är bosatta i Nederländerna. Om en underhållsberättigad som är bosatt i en annan medlemsstat vill få underhåll från en underhållsskyldig som är bosatt i Nederländerna kan han eller hon åberopa den ordning som konventionen har inrättat. Han eller hon måste sedan ansöka hos det mottagande organet i Nederländerna (LBIO). Det mottagande organet vidtar sedan de åtgärder som är nödvändiga för att erhålla underhållet.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

För kontaktuppgifter, se svaret på fråga 14.2.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Ett bidrag till kostnaderna för domstolsförfarandet ska betalas som en del av kostnaderna för rättskipningen. Det rör sig om ansökningsavgiften. Dessutom tillkommer advokatkostnader och kostnader för utmättningsmän. Om en rättssökande inte kan betala advokatkostnaderna (fullt ut) kan han eller hon under vissa omständigheter ha rätt till rättshjälp. Detta kallas för rättshjälpsärende. Staten betalar en del av kostnaderna och den rättssökande betalar en rättshjälpsavgift. Rättshjälpsavgiftens storlek beror på den rättssökandes inkomster och ekonomiska tillgångar.

Rättshjälpsmyndigheten beviljar rättshjälpen. Den rättssökande ska inge en ansökan om rättshjälp till myndigheten i den domkrets (dvs. överrättsens domkrets) där advokatens kontor finns. I praktiken görs ansökan ofta av advokaten, om han eller hon redan har anlitats före ansökan om rättshjälp. Vidare ska ett intyg om inkomster och tillgångar (erhålls från kommunen i hemvistorten) uppvisas. Detta intyg ska bifogas ansökan till rättshjälpsmyndigheten, som sedan utreder om den rättssökande har rätt till rättshjälp. Om så är fallet utfärdas en handling som visar att rätt till rättshjälp föreligger. Ansökningsavgiften sätts också ned i dessa fall. Rätt till rättshjälp föreligger också vid gränsöverskridande tvister, dvs. om sökanden bor i ett annat land än i Nederländerna.

Detta följer av det europeiska direktivet om rättshjälp i gränsöverskridande ärenden. Rättshjälp kan med stöd av artikel 23A–23K i lagen om rättshjälp sökas via rättshjälpsmyndigheten i Haag med hjälp av det standardformulär som är bifogat direktivet och som är detsamma för alla medlemsstater. Vid behov kan rättshjälpsmyndigheten hjälpa till med valet av advokat.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Inga ändringar har gjorts i enlighet med artikel 51 i förordningen.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 22/11/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Österrike

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållet ska täcka alla rimliga behov, det vill säga sådana som är nödvändiga och normala, varvid de aktuella levnadsförhållandena ska beaktas.

Underhållet omfattar särskilt livsmedel, kläder, bostad (inbegripet värme och ström), hälsovård och hygienartiklar, betalning av tilläggsbelopp för socialförsäkring, fritid och rekreation, kulturaktiviteter, idrottsutövning, kommunikation och massmedia (telefon, radio, tv, internet) samt utbildning.

Underhållet omfattar inte bidrag till sparande eller privat pensionsförsäkring.

Underhållsskyldighet innebär en skyldighet att betala rimligt underhåll. Rätten till underhåll beror dels på den underhållsberättigades konkreta behov och dels på den underhållsskyldiges betalningsförmåga.

Följande personer är underhållsskyldiga:

Föräldrar gentemot sina barn och barnbarn.

Barn gentemot sina föräldrar och far- och morföräldrar.

Makar och registrerade partner sinsemellan.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Det finns inte någon fastställd åldersgräns. Barn har rätt till underhåll till dess att de kan försörja sig själva.

Rätten till underhåll för minderåriga och vuxna skiljer sig framför allt åt vad gäller rättslig verkställighet.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Talan om underhåll ska väckas vid domstol.

Vid civilrättslig tvist mellan makar eller registrerade partner ska talan väckas vid allmän domstol. Domstolen, och i praktiken en domare, avgör målet genom att meddela dom efter bevisupptagning. Dessutom kan parterna i samband med ett mål om underhåll eller äktenskapsskillnad, respektive upplösning av ett partnerskap, även ansöka om interimistiskt underhåll. I sådana fall prövar domstolen ansökan i ett intygsförfarande.

Underhållsskyldighet gentemot barn, även myndiga barn, kan göras gällande i ett rättsvårdsärende. Förmyndardomstolen (*Pflegschaftsgericht*), i praktiken en domstols tjänsteman (*Rechtspfleger*, en högre tjänsteman i det österrikiska domstolsväsendet med befogenhet att meddela avgöranden), fattar beslut efter ett bevisupptagningsförfarande. Ett barn kan dessutom begära underhåll interimistiskt genom ansökan om ett föreläggande i samband med ett mål om underhållsskyldighet. I sådana fall prövar domstolen ansökan i ett intygsförfarande. Minderåriga barn kan även begära interimistiskt underhåll oberoende av ett mål om underhållsskyldighet.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ansökan om fastställande eller verkställighet av underhåll för minderåriga barn kan göras av den juridiska företrädaren, det vill säga den person som har vårdnaden. Med vårdnadshavarens godkännande kan även barn- och ungdomsmyndigheten (*Kinder- und Jugendhilfsträger*) företrädarn barnet.

I övriga fall måste biträdet ha en fullmakt eller vara en juridisk företrädare (*Erwachsenenvertreter*).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Domstolars behörighet i mål om underhållsskyldighet är fastställd i lag.

Enligt § 114 i lagen om domstolars behörighet (*Jurisdiktionsnorm, JN*) är förmyndardomstolen (*Pflegschaftsgericht*) även behörig att fatta beslut vid lagstadgad underhållsfordran för minderåriga barn. För lagstadgat underhållsbidrag till övriga personer som är besläktade i rakt uppstigande eller nedstigande led är den allmänna domstol vars domkrets den underhållsberättigade tillhör behörig.

Den berörda personens hemvist eller stadigvarande vistelseort är avgörande då det fastställs vilken domstol som är behörig.

Vad gäller underhåll för makar eller registrerade partner är enligt § 76a i lagen om domstolars behörighet den domstol behörig vid vilken ett mål om äktenskapsskillnad respektive upplösning av partnerskap har inletts. Om inget sådant mål pågår, är domstolen vid svarandens hemvist behörig (§§ 65–71 i lagen om domstolars behörighet).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Underhåll för barn: I första instans krävs inte att parterna har något ombud. Om parterna väljer att ha ett ombud i förfarandet och värdet av det yrkade överstiger 5 000 euro, krävs att ombudet är advokat (relativ skyldighet att anlita advokat, § 101.1 i lagen om frivillig rättsvård, *Außenstreitgesetz, AußStrG*).

Vid överklagande krävs advokat.

Underhåll för makar eller registrerade partner: I första instans krävs inte att parterna har något ombud. Om parterna väljer att ha ett ombud i förfarandet och värdet av det yrkade överstiger 5 000 euro, krävs att ombudet är advokat (relativ skyldighet att anlita advokat, § 29.1 i civilprocesslagen, *Zivilprozessordnung, ZPO*). Vid överklagande krävs advokat.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Vid mål om underhållsskyldighet fastställs rättegångsavgiften på grundval av värdet av det tillerkända underhållsbidraget. Avgiften beräknas således på grundval av det underhållsbidrag som tillerkänts för tidigare perioder. Vad gäller framtida underhåll är utgångspunkten det sammanlagda årliga underhållet.

Om underhållet tillerkänns för en kortare period än ett år ska beräkningsunderlaget vara det totala beloppet (anmärkning 1 till taxa 7 i lagen om domstolsavgifter [*Gerichtsgebührengesetz, GGG*] i mål om underhåll till barn, § 15.5 i lagen om domstolsavgifter i mål om underhåll till makar eller registrerade partner).

Vad gäller avgiftens storlek görs skillnad mellan mål om underhåll till barn i rättsvårdsärenden och mål om underhåll till makar eller registrerade partner. I förfaranden som rör underhåll till barn är en minderårig sökande (under 18 år) befriad från avgifter.

I förfaranden som rör **underhåll till barn** är en minderårig sökande (under 18 år) befriad från avgifter.

För myndiga sökande utgör den fasta avgiften vid beslut om underhåll samt förlikningar 0,5 % av det tillerkända underhållsbidraget (taxa 7 i lagen om domstolsavgifter). Avgiften ska betalas av den underhållsskyldige (dvs. den person som är skyldig underhållsbidrag). I sådana fall där ett underhållsbidrag som redan tillerkänts genom en lagkraftvunnen dom eller en förlikning höjs på grund av en ny ansökan, utgör beräkningsunderlaget skillnaden mellan det tillerkända beloppet och det belopp som betalats innan.

Exempel: Ett framtida underhåll på 250 euro per månad beviljas.

Det tas ut en fast avgift på 15 euro (250 euro * 12 * 0,05).

Om en myndig underhållsskyldig person ansöker om nedsättning av underhållsbidraget utgör den fasta avgiften 15 euro. Den bortfaller helt om sökandens ansökan om bidragsnedsättning blir godkänd (anm. 3 till taxa 7 i lagen om domstolsavgifter). I mål om underhåll till makar eller registrerade partner ska taxa 1 i lagen om domstolsavgifter tillämpas.

I mål om **underhåll till makar eller registrerade partner** ska taxa 1 i lagen om domstolsavgifter tillämpas. Den fasta avgiften ska endast erläggas när talan väcks. Avgiften beräknas enligt den skala som anges i beräkningsunderlaget. Som illustration återges avgiften enligt taxa 1 i lagen om domstolsavgifter (av den 4 maj 2023) i utdrag:

Twisteföremålets värde – avgiftens storlek

Upp till 150 euro – 25 euro

Över 150 euro upp till 300 euro – 48 euro

Över 300 euro upp till 700 euro – 68 euro

Över 700 euro upp till 2 000 euro – 114 euro

Över 2 000 euro upp till 3 500 euro – 182 euro

Över 3 500 euro upp till 7 000 euro – 335 euro

Över 7 000 euro upp till 35 000 euro – 792 euro

Över 35 000 euro upp till 70 000 euro – 1 556 euro

Efter ansökan ska rättshjälp beviljas i tvistemål enligt §§ 63–73 i civilprocesslagen om en part inte kan betala kostnaderna för förfarandet utan att det riskerar att påverka partens uppehälle. Enligt § 7.1 i lagen om rättsvård ska dessa bestämmelser följaktligen tillämpas vid frivilliga rättsvårdsärenden (exempelvis i mål om underhåll till barn).

Uppehåll är ett abstrakt värde som ligger mellan den statistiskt genomsnittliga inkomsten för en anställd arbetstagare och existensminimumet. Partens uppehälle anses påverkat om parten och dess underhållsberättigade familjemedlemmar inte ens har möjligheter till en anspråkslös tillvaro, varvid det ska beaktas om personen ifråga har realiserbara tillgångar eller möjligheter att spara ihop penningbelopp under ett utdraget förfarande. Rättshjälp kan även beviljas till viss del.

Rättshjälp ska endast beviljas om processen inte förefaller uppenbart grundlös eller helt saknar utsikter till framgång för kärandens eller svarandens del. Partens nationalitet saknar betydelse.

Rättshjälp omfattar i synnerhet tillfällig befrielse från betalning av domstolsavgifter, ersättning till vittnen, sakkunniga och tolkar, men även partens resekostnader om det krävs att denne närvarar personligen. Om det enligt lag krävs advokat (dvs. vid överklagande) eller om det mot bakgrund av omständigheterna i det enskilda fallet förefaller föreligga ett behov ska en österrikisk advokat tillfälligt ställas till förfogande utan kostnad. Advokatens verksamhet omfattar även juridisk rådgivning före processen i syfte att åstadkomma en förlikning.

I § 71 i civilprocesslagen föreskrivs det att den part som erhållit rättshjälp helt eller delvis ska betala de avgifter från vilka parten tillfälligt befriats och vilka ännu inte betalats, samt att den berörda parten ska betala vedertagen taxa för den advokat som ställts till förfogande, om och när vederbörande kan göra det utan att det påverkar partens uppehälle. Skyldigheten att betala tillbaka rättshjälp upphör när det har gått tre år sedan förfarandet avslutades. För att kontrollera huruvida villkoren för återbetalning är uppfyllda kan domstolen fastställa en rimlig frist inom vilken parten ska inkomma med en ny inkomstdeklaration samt styrka denna genom rimliga intyg.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Domstolen ska fastställa underhållet som en kontant ersättning. Boendeföräldern sköter hushållet och bidrar därigenom till försörjningen. Den andra föräldern är skyldig att erlagga betalningar.

Underhållsbeloppet till barnet beror på föräldrarnas betalningsförmåga och barnets behov och fastställs i varje enskilt fall. Enligt den procentuella metod som utvecklats i rättspraxis ska den underhållsskyldige av sin (netto-)inkomst varje månad betala följande procentsatser:

16 % för barn under 6 år.

18 % för barn mellan 6 år och 10 år.

20 % för barn mellan 10 år och 15 år.

22 % för barn över 15 år.

Om den som ska betala underhåll är underhållsskyldig för flera personer beaktas detta genom en minskning av den aktuella procentsatsen. För varje ytterligare underhållsberättigat barn under 10 år dras 1 procentenhet av, för barn över 10 år 2 procentenheter och för en underhållsberättigad make 0–3 procentenheter, beroende makens egen inkomst.

Enligt rättspraxis har underhållsfordringar en övre gräns (den så kallade lyxgränsen, *Luxusgrenze*). Den är ungefär det dubbla eller tredubbla av det genomsnittliga belopp som krävs för att täcka de grundläggande behoven (*Regelbedarf*), vilket också har fastställts i rättspraxis. Den justeras årligen och är fr.o.m. 1 januari 2023 månatligen för barn:

Belopp som krävs för att täcka de grundläggande behoven

enligt Danninger (i ÖA 1972, 17), beräknat av *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* (Regionala domstolen för civilrättsliga mål i Wien)

(belopp i euro)

År	från 0 år	från 3 år	från 6 år	från 10 år	från 15 år	från 19 år från 2022: från 20 år
1 januari 2023–31 december 2023	320	320	410	500	630	720
1 januari 2022–31 december 2022	290	290	370	450	570	650
1 juli 2021–31 december 2021	219	282	362	414	488	611
1 juli 2020–30 juni 2021	213	274	352	402	474	594

1 juli 2019–30 juni 2020	212	272	350	399	471	590
1 juli 2018–30 juni 2019	208	267	344	392	463	580
1 juli 2017–30 juni 2018	204	262	337	385	454	569
1 juli 2016–30 juni 2017	200	257	331	378	446	558
1 juli 2015–30 juni 2016	199	255	329	376	443	555
1 juli 2014–30 juni 2015	197	253	326	372	439	550
1 juli 2013–30 juni 2014	194	249	320	366	431	540
1 juli 2012–30 juni 2013	190	243	313	358	421	528
1 juli 2011–30 juni 2012	186	238	306	351	412	517
1 juli 2010–30 juni 2011	180	230	296	340	399	501
1 juli 2009–30 juni 2010	177	226	291	334	392	492
1 juli 2008–30 juni 2009	176	225	290	333	391	491
1 juli 2007–30 juni 2008	171	217	281	322	378	475
1 juli 2006–30 juni 2007	167	213	275	315	370	465
1 juli 2005–30 juni 2006	164	209	270	309	363	457
1 juli 2004–30 juni 2005	160	204	264	302	355	447
1 juli 2003–30 juni 2004	157	200	258	296	348	438

Beloppen från 1972 till 2002 anges i denna tabell: [Regelbedarf 1972-2002](#)

Under pågående äktenskap eller registrerat partnerskap fastställs underhåll till makar eller registrerade partner även i varje enskilt fall mot bakgrund av den underhållsskyldiges betalningsförmåga och den underhållsberättigades behov. Enligt de procentsatser som har utvecklats som vägledning i rättspraxis uppgår rätten till underhåll för den part som tjänar minst till 40 % av familjens sammanlagda inkomster (båda makarnas nettoinkomster) med avdrag för de egna inkomsterna. Om en av parterna endast sköter hushållet utan egen inkomst, har denne rätt till en tredjedel (33 %) av den andra partens nettoinkomster. Ytterligare försörjningsskyldigheter ska beaktas (genom avdrag från procentsatserna).

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållsbidrag ska betalas i förskott varje månad, jfr § 1418 i den allmänna civil lagen (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, ABGB*), § 70 i äktenskapslagen (*Ehegesetz*), § 22.1 i lagen om registrerat partnerskap (*Eingetragene Partnerschaft-Gesetz, EPG*). Betalningen ska göras till den underhållsberättigade personen eller dennes företrädare (förälder, juridisk företrädare [*Erwachsenenvertreter*]).

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Efter att underhållet fastställts genom tredsokodom kan det verkställas enligt de allmänna utmättningsreglerna (exekutionsförfarande).

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Gäldenären har alltid rätt att behålla existensminimum (förbehållsbelopp). Existensminimumet fastställs på grundval av flera faktorer och anpassas årligen. Enligt § 291b i lagen om verkställighet (*Exekutionsordnung, EO*) har gäldenären vid en utmätning på grund av en i lag föreskriven underhållsskyldighet endast rätt att behålla 75 % av existensminimum. De löpande lagstadgade underhållskraven ska betalas direkt och proportionerligt från det belopp som utgör skillnaden mellan detta nedsatta existensminimum och det normala existensminimumet, oberoende av deras prioritet och i enlighet med de löpande månatliga underhållsbidragen. I detta avseende prioriteras underhållsberättigade framför andra borgenärer.

Ersättningskrav som grundar sig på ett slutgiltigt domstolsbeslut (och som förfallit till betalning) preskriberas efter 30 år och kan således verkställas inom denna frist.

Det föreligger inte några särskilda preklusionsfrister vid verkställighet av underhållsbidrag.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Vid fastställande eller verkställighet av underhållsbidrag för minderåriga barn företräder barn- och ungdomsmyndigheten barnet om den juridiska företrädaren har gett sitt skriftliga samtycke.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Syftet med bidragsförskott är att säkerställa underhållet för minderåriga barn om en förälder inte alls (eller inte regelbundet) uppfyller sin betalningsskyldighet. Bidragsförskott beviljas av staten efter ansökan. Den förälder som har behörighet att företräda barnet ska inlämna ansökan till en domstol i barnets namn.

Minderåriga barn har rätt att ansöka om bidragsförskott om de har sin stadigvarande vistelseort i Österrike,

är medborgare i Österrike eller i en annan EU-/EES-medlemsstat eller är statslösa och inte bor tillsammans med den underhållsskyldige.

Bidragsförskottet beviljas i högst fem år från och med den månad då ansökan gjordes och betalas ut i förskott till den berättigade personen av överregiondomstolen den första dagen varje månad.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

Om den underhållsskyldige bor utomlands och inte har några tillgångar som kan utmätas i Österrike, krävs det en exekution i utlandet. Ansökan ska göras till centralmyndigheten (*Zentrale Behörde*) (§ 8 i 2014 års lag om utlandsunderhållsbidrag, *Auslandsunterhaltsgesetz* 2014).

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Inte bara barn- och ungdomsmyndigheterna (regionalförvaltningen respektive kommunalförvaltningen) utan även distriktsdomstolarna stöder underhållsberättigade när de ska göra gällande eller söka verkställighet av sina krav. Centralmyndigheten vidarebefordrar ansökningarna till utlandet.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Under myndigheternas och domstolarnas besöksstider. Centralmyndigheten lämnar information via telefon eller e-post.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

Så snart ansökan har inkommit till den behöriga domstolen behandlas du i princip på samma sätt som en underhållsberättigad som är bosatt i Österrike. Centralmyndigheten vidarebefordrar ansökningar till domstolen. Domstolen beviljar i förekommande fall rättshjälp och ger det behöriga advokatsamfundet i uppdrag att utse en advokat som rättshjälpsombud. Rättshjälpsombudet för den utländska underhållsmottagaren ska vara förtrogen med det österrikiska rättssystemet. Det ankommer på detta ombud att inkomma med ytterligare ansökningar, överföra utbetalat underhållsbidrag och informera om förfarandet (§ 9 i 2014 års lag om utlandsunderhållsbidrag, *Auslandsunterhaltsgesetz*).

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Eftersom det i princip är frågan om ett samarbete mellan två centralmyndigheter ankommer det i första hand på myndigheterna i bosättningsmedlemsstaten att tillhandahålla stöd.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Frågan saknar betydelse.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Frågan saknar betydelse.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Fram till den 1 augusti 2014 var endast bestämmelserna i detta kapitel direkt tillämpliga. Efter ovannämnda datum regleras detta i praktiken även i § 10 ff. i lagen om utlandsunderhållsbidrag från 2014, Österrikes officiella kungörelseorgan (BGBl.) I 34/2014.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Genom 2014 års lag om utlandsunderhållsbidrag har förfarandet förenklats så att avdelning I 10 vid det federala justitieministeriet kan behandla det ökande antalet ärenden med oförändrad personalstyrka.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 25/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [pl](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Underhåll till familjemedlemmar - Polen

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Enligt artikel 128 i familje- och förmyndarskapslagen är en "underhållsskyldighet" en skyldighet för släktingar i rätt upp- och nedstigande led samt syskon att bidra till en persons uppehälle (bl.a. kläder, livsmedel, bostad, bränsle för uppvärmning och läkemedel) och vid behov fostran (inklusive omvårdnad för fysisk och mental utveckling samt möjligheter att få tillgång till utbildning och kultur).

"Underhåll" är ett bidrag som betalas kontant eller in natura. När det gäller barn omfattar underhållsskyldigheten också personligt engagemang i deras uppföstran och arbete i ett gemensamt hushåll.

Ett "underhållskrav" innebär att en viss person kräver att underhållsskyldigheten gentemot honom eller henne uppfylls av en annan person.

I regel uppkommer en underhållsskyldighet genom olika typer av familjerelationer.

Polsk lag skiljer mellan följande typer av underhållsskyldigheter beroende på typen av familjerelation:

Underhållsskyldighet mellan släktingar, inklusive den särskilda form av skyldighet som utgörs av föräldrars underhållningsskyldigheter gentemot barn. När det gäller släktingar har endast personer i ekonomiska svårigheter rätt till underhåll. Föräldrar är skyldiga att betala underhåll till barn som ännu inte kan försörja sig, om inte inkomster från barnets tillgångar räcker för att täcka kostnaderna för dess underhåll och fostran. Barn som är över 18 år har inte längre rätt till underhåll om de inte vill fortsätta sin utbildning och deras resultat motiverar ett sådant val eller om underhållsskyldigheten måste fortsätta gälla på grund av barnets hälsa eller personliga situation. Föräldrar måste dessutom inte betala underhåll till barn som är över 18 år och, även om de är arbetsföra, påbörjar studier som de sedan försummar, inte gör nöjaktiga framsteg i, inte blir godkända i, inte klarar examina i inom föreskriven tidsfrist och därför inte kan slutföra inom den tid som anges i deras studieprogram.

Om det är omöjligt eller synnerligen svårt att erhålla underhåll från den person i första hand är underhållsskyldig (en förälder) går det att begära att personer som i andra hand är underhållsskyldiga (t.ex. far- och morföräldrarna till ett barn vars förälder underlåter att betala underhållet). Det bör dock påpekas att blotta det faktum att en underhållsskyldig person underlåter att betala underhåll inte räcker för att erhålla underhållsbetalningar från far- och morföräldrarna. För att erhålla underhållsbetalning från far- och morföräldrarna måste underhållsmottagaren befinna sig i ekonomiska svårigheter och far- och morföräldrarna måste vara finansiellt kapabla att betala ut underhållet. Beslut om underhåll beträffande mor- eller farföräldrar rör i regel lägre belopp än för den person som är underhållsskyldig i första hand.

Underhållsskyldighet på grundval av adoption: om adoptionen enbart skapar en relation mellan den som adopterar och den adopterade, har denna underhållsskyldighet företräde framför underhållsskyldigheten för den adopterades släktingar i rätt uppstigande led och syskon, medan den adopterades underhållsskyldighet gentemot sina släktingar i rätt uppstigande led och syskon kommer sist. I annat fall gäller de regler som anges i punkt 1 för den adopterade.

Underhållsskyldighet mellan släktingar genom giftermål (styvmoder, styvfader och styvbarn): endast personer i ekonomiska svårigheter har rätt till underhåll under förutsättning att införandet av en underhållsskyldighet ligger i linje med grundläggande samhällsnormer. Enligt polsk lag och rättspraxis betyder "ekonomiska svårigheter" en oförmåga att tillfredsställa sina rimliga behov med hjälp av egna resurser och egna ansträngningar.

Underhållsskyldighet mellan makar under äktenskapet: familjemedlemmar kan kräva "samma levnadsstandard" för samtliga familjemedlemmar. Enligt artikel 27 i familje- och förmyndarskapslagen är båda makarna skyldiga att utifrån sin förvärvsförmåga, sin inkomst och sina ekonomiska förutsättningar bidra till att tillgodose sin familjs behov. Denna skyldighet kan även, helt eller delvis, fullgöras genom det arbete som läggs ned på att uppfostra barnen och sköta det gemensamma hushållet.

Skyldighet makar efter det att äktenskapet har upplösts: om en av makarna har ansetts vara ensam skyldig till att äktenskapet upplöstes och äktenskapsskillnaden medför en betydande försämring av den "oskyldiga" makens finansiella situation kan den senare begära att hans eller hennes rimliga behov tillfredsställs, även om den personen inte befinner sig i ekonomiska svårigheter. I andra fall kan en make i ekonomiska svårigheter begära underhåll från sin före detta make i proportion till sina rimliga behov och den före detta makens inkomster och finansiella kapacitet. Underhållsskyldigheten gentemot en skild make upphör när han eller hon gifter om sig. Om en fränskild make som inte har konstaterats skyldig till söndringen i äktenskapet förpliktas att betala underhåll upphör underhållsskyldigheten också att gälla fem år efter domen om äktenskapsskillnad, såvida inte domstolen på den underhållsberättigades begäran förlänger denna femårsperiod på grund av exceptionella omständigheter.

En pappas skyldighet rörande ett utomäktenskapligt barn gentemot barnets mor: en pappa som inte är gift med mamman måste bidra till kostnaderna i samband med graviditet och födsel och kostnaderna för tre månaders underhåll av mamma efter födseln utifrån sin förmåga. Om det föreligger viktiga skäl kan modern begära att fadern bidrar till hennes underhåll under en period som är längre än tre månader.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Föräldrar är skyldiga att betala underhåll till barn som ännu inte kan försörja sig själva. Eftersom barn måste fortsätta sin utbildning tills de nått 18 år har de i regel rätt till underhåll tills de blir myndiga eller till och med tills de avslutat sin utbildning. Om en underhållsberättigad person inte kan försörja sig själv (t.ex. på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning) kan de beviljas underhåll på obestämd tid.

Noteras bör att underhållsskyldigheten inte automatiskt upphör när den underhållsberättigade fyller 18 år, inte heller beror upphörandet på något beslut av en borgenär eller förälder som är underhållsberättigad. För ett avgörande om att underhållsskyldigheten ska upphöra krävs ett beslut av domstols efter det att den bedömt om barnet vid uppnådd myndighetsålder är förmöget att försörja sig självt etc. En ansökan om underhållsskyldighetens upphörande inges till den distriktsdomstol inom vars domkrets borgenären har sitt hemvist. Detta är tillämpligt på underhållsskyldighet som beslutats av en domstol och inte på s.k. frivilligt underhåll, som regleras genom enskild överenskommelse mellan parterna.

Bidrag från statens underhållsfond betalas ut till personer som har rätt till det till dess de uppnår 18 års ålder. Sådana personer har rätt till bidrag tills de fyllt 25 om de fortsätter sin utbildning vid skolor eller högre utbildningsinstitut och på obestämd tid om de har klassats som personer med allvariga funktionsnedsättningar. Ett villkor för att få bidrag från underhållsfonden är att familjeinkomsten per person inte får överstiga 900 polska zloty per månad. Om detta belopp överskrids på grund av principen *złotówka za złotówkę* [zloty för zloty] förlorar den underhållsberättigade inte rätten till underhållet. Det belopp underhållsberättigade får är lika med skillnaden mellan bidragsbeloppet från underhållsfonden och det belopp med vilket familjeinkomsten (beräknad per person i familjen) har överskridits. Om storleken på den förmån som beräknats på detta sätt understiger 100 polska zloty, beviljas inte något stöd.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Följande underhållssituationer kan uppstå:

1. Den som är skyldig att betala underhåll uppfyller sin skyldighet frivilligt.
2. Parterna kommer överens om underhållsskyldigheten genom alternativ tvistlösning.
3. Om den underhållsskyldige underlåter att uppfylla sin skyldighet kan en stämningsansökan inges till den distriktsdomstol (*sąd rejonowy*) som har behörighet över den plats där underhållsmottagaren (artikel 32 i civilprocesslagen) eller svaranden (artikel 27.1 i civilprocesslagen) har sin hemvist. En sådan ansökan kan också inges under ett skilsmäso- eller separationsförfarande i en regional domstol (*sąd okręgowy*). Ingen avgift tas ut för sådana ansökningar. Ansökan måste emellertid uppfylla kraven för en stämningsansökan. Den ska med andra ord innehålla namn på den domstol där den inges, parternas namn, PESEL-nummer [nationellt person-id], de lagstadgade ombuds och advokaters namn, typen av stämning, en tydlig beskrivning av de krav som framförs, storleken på det begärda underhållet, en beskrivning av de omständigheter som motiverar ansökan och vid behov de omständigheter som motiverar domstolens behörighet, den sökande partens eller dess lagstadgade företrädares eller advokaters namnteckning (fullmakten måste skickas med), en förteckning över bilagor, parternas och deras lagstadgade ombuds och advokaters hemvist eller registrerade kontor samt en beskrivning av det begärda underhållet. Ärendenumret måste anges på kompletterande dokumentation. Ansökan ska också åtföljas av barnets födelseattest som visar att den person som krävet om underhåll riktas mot är barnets förälder. En ansökan om underhåll kan alternativt inges tillsammans med en ansökan om fastställande av faderskap.
4. Parterna kan även nå en uppgörelse inför notarius publicus. I sådana fall utfärdar distriktsdomstolen endast ett beslut om att uppgörelsen får verkställas. Undertecknandet av en uppgörelse inför notarius publicus och begäran om verkställighetsbeslut är belagda med en avgift.
5. En uppgörelse kan också nås i domstol. I sådana fall kan svaranden befrias från kravet att betala domstolsavgiften eller endast behöva betala hälften av avgiften.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Följande personer har rätt att inge en ansökan om underhåll som ombud för den person som är underhållsberättigad:

Ett juridiskt ombud (förutom en advokat eller en rättslig rådgivare har följande personer rätt att vara juridiska ombud: föräldrar, make, syskon, släktingar i rätt uppstigande led eller personer med anknytning till underhållsmottagaren genom adoption, samt en person som förvaltar underhållsmottagarens tillgångar). Företrädare för en lokal myndighet med ansvar för socialt stöd enligt lagen av den 12 mars 2004 om socialt stöd (Polens författningssamling (*Dziennik Ustaw*) 2004, nr 64 punkt 593), till exempel de ansvariga för kommunala eller för regionala social- eller familjestödkontor).

I artikel 61.1.1 i civilprocesslagen anges att icke-statliga organisationer, inom ramen för sina lagstadgade uppgifter, får inleda underhållsförfaranden efter att ha inhämtat den berörda fysiska personens skriftliga samtycke.

En åklagare om detta krävs för att försvara rättssamhällets principer och allmänintresset.

Lagstadgade ombud företräder underåriga som har rätt till underhåll. Minderåriga som uppnått myndighetsålder kan dock agera oberoende.

En sambo eller bekant till den underhållsberättigade kan inte agera för dennes räkning, såvida han eller hon är en av de ovan förtecknade personerna.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Enligt civilprocesslagen är distriktsdomstolar behöriga att avgöra mål som gäller underhåll. Den territoriella behörigheten avgörs utifrån underhållsmottagarens eller den underhållsskyldiges hemvist. Domstolar med behörighet över särskilda kommuner anges i justitieministerns förordning av den 28 december 2018 om fastställande av säte och behörighet för appellationsdomstolar, regionala domstolar och distriktsdomstolar och räckvidden för deras behörighet (Polens författningssamling 2018, punkt 2548).

Regionala domstolar har behörighet i mål som gäller erkännande i Polen av beslut från domstolar i EU:s övriga medlemsstater (artikel 1151.1 i civilprocesslagen) om ett beslut fattats innan staten där det offentliggjordes blev bunden av Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (EUT L 331, 16.12.2009, s. 17), dvs. före den 18 juni 2011.

Enligt artikel 1153.14 i civilprocesslagen betraktas följande som exekutionstitlar i Polen:

Domar som meddelats av domstolar i EU:s medlemsstater och förlikningar och officiella handlingar som utfärdats av dessa stater och omfattas av förordning (EU) nr 1215/2012, om de är verkställbara.

Domar som meddelats av domstolar i EU:s medlemsstater och förlikningar och officiella handlingar som utfärdats av dessa stater och intygats vara en europeisk exekutionstitel.

Europeiska betalningsförelägganden som utfärdats av domstolar i EU:s medlemsstater och som förklarats verkställbara i dessa stater enligt förordning (EG) nr 1896/2006.

Domar som meddelats av domstolar i EU:s medlemsstater inom ramen för det europeiska småmålsförfarandet och för vilka intyg utfärdats enligt förordning (EG) nr 861/2007.

Beslut i underhållsfrågor som meddelats i de EU-medlemsstater som är parter i Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (EUT L 331, 16.12.2009, s. 17), samt förlikningar och officiella handlingar från de stater som omfattas av förordning nr 4/2009.

Domar som meddelats i EU-medlemsstater rörande de skyddsåtgärder som avses i förordning nr 606/2013, om de är verkställbara.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Det är inte nödvändigt att företrädas av en advokat i mål som gäller underhåll. Parterna kan agera på egen hand eller via professionella företrädare.

Se punkterna 7 och 20 för detaljerad information om möjligheterna för domstolen att på eget initiativ utse en advokat som ska företräda den part som har rätt till underhåll.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Enligt polsk lag behöver sökanden och svaranden i mål som gäller en minskning av underhåll inte betala rättegångskostnader enligt artikel 96.1.2 i lagen av den 28 juli 2005 om rättegångskostnader i civilmål (Polens författningssamling 2005, nr 167, punkt 1398, i dess ändrade lydelse). Sådana personer undantas helt från alla rättegångskostnader, vilket innebär att de inte behöver betala några kostnader i samband med rättegång, överklagande eller verkställighet. Underhållsskyldiga personer kan också begära undantag från domstolskostnaderna om han eller hon vill ändra det beviljade underhållsbeloppet. I sådana situationer måste en inkomst- och tillgångsredovisning inges, och domstolen meddelar beslut efter att ha prövat saken.

Den part som är befriad från rättegångskostnader kan dessutom ansöka om rättshjälp i form av en advokat som utses av domstolen. Om ansökan om rättshjälp i form av advokat bifalls kommer advokatkostnaderna att betalas av motparten till den som beviljades rättshjälp. Om sistnämnde förlorar målet betalas advokatkostnaderna av staten.

Rättigheterna för medborgare från EU:s medlemsstater styrs i detta avseende av lagen av den 17 december 2004 om rätten till rättshjälp i civilprocesser som genomförs i Europeiska unionens medlemsstater och om rätten till hjälp att lösa en tvist i godo innan en civilrättslig talan väcks (Polens författningssamling 2005, nr 10, punkt 67).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhållsbidragets storlek bestäms av den underhållsskyldiges inkomster och finansiella kapacitet och av underhållsmottagarens skäliga behov.

Underhållsmottagarens behov omfattar allt som krävs för hans eller hennes uppehälle, såväl vad gäller materiella som icke materiella (kulturella och andliga) behov. Underårigas behov omfattar också kostnaderna för deras fostran. När den underhållsskyldiges inkomster och finansiella kapacitet ska bedömas är det inte den inkomst de faktiskt har, utan den inkomst de skulle kunna ha om de utnyttjade sin intjäningskapacitet fullt ut, som beaktas. Detta innebär att även en arbetslös person som inte har någon regelbunden inkomst kan tvingas betala underhåll, och betalningarna kan drivas in.

Om omständigheterna förändras kan en ansökan inges om ändring av domstolsbeslut eller av en underhållsöverenskommelse. Båda parter i ett underhållsförhållande kan ansöka om en sådan ändring. Beroende på de faktiska omständigheterna kan en part begära att underhållsskyldigheten upphävs eller att underhållsbidraget ökas eller minskas. Underhållsbidragets storlek kan ändras om underhållsmottagarens skäliga behov eller den underhållsskyldiges inkomstmöjligheter har ökat eller minskat.

Det finns inte något fast underhållsbelopp i Polen, och underhållet beräknas inte som en fast procentuell andel av den underhållsskyldiges inkomster. År 2014 uppgick minimiinkomsten till 1 680 polska zloty (cirka 400 euro) brutto. År 2013 uppgick genomsnittslönen till 3 650 zloty (cirka 900 euro) brutto per månad. År 2015 uppgick minimilönen till 1 750 zloty brutto, år 2016 till 1 850 zloty brutto, år 2019 till 2 250 zloty brutto, år 2020 till 2 600 zloty brutto, år 2021 till 2 800 zloty brutto och år 2022 till 3 010 zloty brutto. Under perioden från januari till juni 2023 uppgår den till 3 490 zloty brutto och från juli 2023 kommer den att vara 3 600 zloty brutto.

I praktiken uppgår underhållet som fastställs av domstolar till mellan 300 och 1 000 polska zloty per månad och barn. Underhållsbidragets storlek omfattas inte av automatisk indexering beroende på barnets ålder eller inflationen.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Den person som anges som gäldenär i ett verkställighetsbeslut ska betala underhåll. Underhåll som beviljas i Polen ska i regel betalas ut i zloty till en underårigs lagstadgade ombud (i kontanter eller genom banköverföring) varje månad, vanligtvis senast den tionde dagen i månaden. Om betalningen försenas utgår den lagstadgade räntan enligt domen (med 12,25 % per år sedan den 8 september 2022) på det utestående beloppet (artikel 481.2 i civillagen).

Underhållsskyldigheten åligger med andra ord enbart den person som är skyldig att betala underhållet. Om den personen inte betalar frivilligt kan underhållsmottagaren lämna in en ansökan till behörig verkställighetsmyndighet (i regel en exekutionstjänsteman) om att påbörja ett indrivningsförfarande. Verkställigheten kan också inledas på begäran av den förstainstansdomstol som avkunnade domen i vilken underhållsbidragets storlek fastställdes. Den underhållsberättigade kan också ansöka om verkställighet på gäldenärens arbetsplats eller det institut som betalar den underhållsskyldiges pension och begära att det utestående underhållsbeloppet ska dras av från det belopp som betalas ut till gäldenären. En sådan ansökan är bindande för den utbetalande parten.

När barnet väl har blivit myndigt blir det en oberoende borgenär och underhåll måste betalas, om inte han eller hon som en vuxen borgenär går med på den tidigare betalningsformen (t.ex. genom en fullmakt som lämnas in till verkställighetsorganet). Underhållsbeslutet behöver inte ändras eller ange att underhållet ska utbetalas till en vuxen person.

När en ansökan om verkställighet inges mot den underhållsskyldige, kan vilken exekutionstjänsteman som helst anlitas. I enlighet med artikel 921 i civilprocesslagen ska verkställighet i fastighet utföras av en exekutionstjänsteman vid den domstol inom vars domkrets fastigheten är belägen. Om egendomen är belägen inom flera domstolars domkretsar får borgenären välja mellan dem. Förfaranden som inletts på begäran av en borgenär kan dock slås samman med förfaranden som inletts på begäran av andra borgenärer. Den exekutionstjänsteman som har inletts i verkställigheten ska då underrätta den nya exekutionstjänsteman som ansvarar för att slutföra verkställigheten.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige inte uppfyller sin skyldighet att betala frivilligt kan han eller hon tvingas till det (se punkt 9).

Enligt artikel 209 i strafflagen (Polens författningssamling 1997, nr 88, punkt 553) är underlåtenhet att betala underhåll enligt ett domstolsbeslut, en uppgörelse inför en domstol eller en annan myndighet eller enligt ett annat avtal ett brott som kan bestraffas med böter, icke frihetsberövande tvångsmedel eller fängelse i upp till ett år om det sammanlagda beloppet för den utestående fordran motsvarar minst tre löpande underhållsbetalningar eller om en underhållsbetalning som inte är löpande försenas med mer än tre månader. Om den underhållsskyldiges underlåtenhet att betala innebär att den underhållsberättigade personen inte kan tillgodose sina grundläggande behov kan den underhållsskyldige dömas till böter, icke frihetsberövande tvångsmedel eller fängelse i upp till två år.

Åtal väcks på begäran av brottsoffret, en välfärdsinstitution eller ett organ som vidtar åtgärder mot den underhållsskyldige. Om den underhållsberättigade personen har beviljats ett lämpligt familjebidrag eller förmåner som ska betalas om underhållsbidraget inte kan drivas in väcks åtal på eget initiativ.

Enligt artikel 5.3b.2 i lagen av den 7 september 2007 om hjälp till personer som har rätt till underhåll (Polens författningssamling 2007, nr 192, punkt 1378) kan den behöriga myndigheten ansöka om indragande av den underhållsskyldiges körkort.

Om verkställigheten misslyckas kan en exekutionstjänsteman ansöka om att den underhållsskyldige ska föras in i registret över insolventa gäldenärer.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

I enlighet med artikel 1083.2 i civilprocesslagen kan ett bankkonto tas i anspråk för att täcka alla utestående underhållsbetalningar.

Enligt artikel 833.1 i civilprocesslagen kan lön tas i anspråk för indrivning i den omfattning som anges i arbetslagen. I regel får 60 % av lönen utmätas. Upp till tre femtedelar av belopp som tilldelats av staten för särskilda ändamål, såsom stipendier och stöd, kan tas i anspråk (artikel 831.1.2 i civilprocesslagen).

Enligt artikel 829 i civilprocesslagen får följande inte tas i anspråk för indrivning:

Hushållsartiklar, sängkläder, underkläder och vardagskläder som är nödvändiga för den underhållsskyldige och beroende familjemedlemmar, samt kläder som behövs för att utföra tjänster eller yrkesarbete.

Livsmedel och bränsleförsörjning som är nödvändiga för att tillgodose den underhållsskyldiges och beroende familjemedlemmars grundläggande behov under en månad.

En ko eller två getter eller tre får, som gäldenären och dennes familj behöver för att få mat, samt foder och strö som räcker till nästa skörd.

Verktyg eller andra redskap som kan vara nödvändiga för gäldenärens personliga bruk vid utförande av betalt arbete och råmaterial som kan behövas för tillverkningsprocessen i en vecka, förutom motorfordon.

Om den underhållsskyldige har fast arbete och regelbundet erhåller en fast lön – ett belopp som motsvarar den del av lönen som inte omfattas av utmätning under perioden fram till nästa utbetalningsdag, och – i det fall den underhållsskyldige inte har fast lön – pengar som behövs för att försörja den underhållsskyldige och hans eller hennes familj under två veckor.

Utrustning som behövs för utbildningsändamål, privata papper, utmärkelser, föremål för trosutövning samt vardagsföremål som bara kan säljas till ett pris betydligt under värdet men som den underhållsskyldige har stor användning av.

De läkemedel enligt lagen om läkemedel av den 6 september 2001 (Polens författningssamling 2019, punkt 499, i dess ändrade lydelse) som krävs för att under tre månader driva en hälso- och sjukvårdsenhet enligt bestämmelserna i sjukvårdslagstiftningen och den medicinska utrustning som krävs för att säkerställa driften enligt lagen om medicinsk utrustning av den 20 maj 2010 (Polens författningssamling nr 107, punkt 679 och författningssamlingen 2011, nr 102, punkt 586, och nr 113, punkt 637).

Föremål eller utrustning som den gäldenären eller dennes familj behöver på grund av funktionsnedsättning.

Enligt artikel 833.6 i civilprocesslagen kan inte heller underhållsbidrag, skadestånd om underhållsbidraget inte kan drivas in, familjeförmåner, familjebidrag, vårdbidrag eller bidrag vid barns födelse, bidrag för föräldralösa barn som förlorat båda sina föräldrar, vårdnadhavarbidrag, socialbidrag, integrationsbidrag, fostransbidrag eller det engångsbidrag som avses i artikel 10 i lagen av den 4 november 2016 om stöd för gravida kvinnor och deras familjer *„Za życiem [” livet ut”]* (Polens författningssamling 2019, punkt 473) tas i anspråk för indrivning.

Justitieministern fattar i samråd med jordbruksministern och finansministern beslut i form av en ministeriell förordning om vilka föremål tillhörande en lantbrukare som inte får drivas in (artikel 830 i civilprocesslagen).

Enligt artikel 831 i civilprocesslagen kan dessutom 75 % av beloppen av, i synnerhet, socialbidrag i den mening som anges i lagen av den 12 mars 2004 om socialt stöd (Polens författningssamling 2013, punkt 182, i dess ändrade lydelse) och bidrag till den underhållsskyldige från staten eller den nationella hälsofonden (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) för tillhandahållande av hälso- och sjukvårdsförmåner i den mening som anges i lagen av den 27 augusti 2004 om hälso- och sjukvårdsförmåner som finansieras via offentliga medel (Polens författningssamling 2008, nr 164, punkt 1027, i dess ändrade lydelse) inte tas i anspråk för indrivning innan sådana förmåner har tillhandahållits, om inte dessa är bidrag till den underhållsskyldiges anställda eller tjänsteleverantörer i den mening som avses i artikel 5.41 a och b i lagen om sjukvårdsförmåner som finansieras via offentliga medel av den 27 augusti 2004.

Enligt artikel 137.1 i familje- och förmyndarskapslagen omfattas underhållskrav av en preskriptionsfrist på tre år. Det bör dock noteras att denna preskriptionsfrist rör underhållskrav som det inte har gjorts anspråk på.

Artikel 121.1 i civillagen föreskriver att om barn begär underhåll från en förälder börjar preskriptionsfristen inte löpa under den tid som föräldrans ansvar gäller. En eventuell preskriptionsfrist som börjat löpa upphävs vad gäller ett barns underhållsfordran.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Som nämndes i punkt 4 kan en ansökan om underhåll lämnas in för den underhållsberättigade personen av bland annat ansvariga tjänstemän vid sociala stödkontor, vissa sociala organisationer, företrädare för lokala myndigheter med ansvar för socialt stöd och i vissa fall även offentliga åklagare. Dessa enheter kan också hjälpa den som kräver underhåll genom att delta i underhållsförhandlingar som redan pågår. Deras roll är då att hjälpa den person som har rätt till underhåll i domstolsförhandlingar.

Regionala domstolar som fungerar som en centralmyndighet enligt internationell rätt hjälper underhållsberättigade personer att verkställa underhållsskyldighet utomlands. Via behörig regional domstol går det även att ansöka om internationell rättshjälp (t.ex. undantag från domstolsavgifter eller förordnande om juridiskt ombud). Det bör dock erinras om att huruvida sådan rättshjälp är kostnadsfri eller delvist avgiftsbelagt beror på den mottagande statens regler.

Personer som befinner sig utomlands och vill driva in underhållskrav från en underhållsskyldig som är bosatt i Polen kan få hjälp med att inge ansökan från de behöriga centralmyndigheterna utomlands (se förteckning här: <https://www.gov.pl/web/stopuprowadzeniomdzieci/lista-organow-centralnych>). I enlighet med uppdelningen av ansvarsområden i centralmyndigheter i Polen kommer dessa att överlämna dokumentationen för vidare handläggning till justitieministeriet (enheten för internationella familjeförfaranden vid avdelningen för ärenden som rör familjefrågor och minderåriga).

Det är också möjligt att inge ansökan direkt till behörig distriktsdomstol eller verkställighetsmyndighet.

Information om hur man kan få kostnadsfri rättshjälp finns även på webbplatsen <https://np.ms.gov.pl/>.

Påpekas bör dock att de polska centralmyndigheterna – både justitieministeriet och distriktsdomstolarna – inte företräder parterna, och de kan heller inte lämna juridisk rådgivning i yrkesmässiga rättsombuds ställe.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

I lagen av den 7 september 2007 om hjälp till personer som har rätt till underhåll (Polens författningssamling 2009, nr 1, punkt 7, i dess ändrade lydelse) beskrivs reglerna för statligt stöd till personer som har rätt till underhåll i fall där verkställigheten misslyckats.

Bidrag från underhållsfonden kan endast erhållas om familjeinkomsten per person inte överstiger 800 zloty per månad – från och med den 1 juli 2020 är detta belopp 900 zloty.

Sedan den 1 juli 2020 gäller även regeln "zloty för zloty" – om familjeinkomsten per person överskrider ovannämnda belopp på 900 zloty minskas stödet och motsvarar då skillnaden mellan det bidragsbelopp från underhållsfonden som den underhållsberättigade personen har rätt till och det belopp med vilket familjeinkomsten per person överskrider (artikel 9.2a). Om det bidrag som räknas fram på detta sätt är lägre än 100 polska zloty betalas dock bidraget inte ut (artikel 9.2b).

Ansökningar ska inges till det kommunalkontor som har behörighet på den ort den underhållsberättigade personen har sin bostad. Utbetalningen av underhåll från fonden kan även delegeras till en organisatorisk enhet i kommunen, till exempel socialkontoret.

Om den person som har rätt till förskott på underhållsbidraget emellertid bor på en institution med fullpension (till exempel ett socialt stödkontor, en utbildnings- och vårdfacilitet, en ungdomsvårdsskola eller ett häkte) eller med en fosterfamilj, har gift sig eller har ett barn och har rätt till barnbidrag, kommer förskottet inte att betalas ut.

Denna lag gäller enbart om den underhållsberättigade är bosatt i Polen under den period då förmånen ska betalas ut. För ytterligare information se <https://www.gov.pl/web/rodzina/wiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego>

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

Om den underhållsskyldige har sitt hemvist utomlands och den underhållsberättigade har hemvist i Polen hjälper behörig regional domstol - i sin roll som relevant centralmyndighet - den personen att inge en ansökan om underhåll. Hjälpen består i att tillhandahålla information och nödvändigt stöd med att fylla i de handlingar som krävs och genom att kontrollera att ansökan är formellt korrekt innan den inges till behörig centralmyndighet utomlands.

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja (behörig centralmyndighet som utsetts i enlighet med artikel 49 i förordning (EG) nr 4/2009).

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Del A i en ansökan som inges i enlighet med rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet fylls i av en regional domstol.

Förteckning över regionaldomstolar som agerar som centralmyndigheter (1 maj 2022)

Domstol	Adress	Tfn: +48	Fax: +48	E-postadress
regiondomstolen i Białystok	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 745 9220	85 7421517	oz@bialystok.so.gov.pl
regiondomstolen i Bielsko-Biala	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biala	33 499 04 88	33 499 04 88	patrycja.pater-osuch@bielsko-biala.so.gov.pl
regiondomstolen i Białystok	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz	52 325 31 55	52 325 32 55	oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Regiondomstolen i Częstochowa	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 368 44 25	34 368 44 20	prezes@czestochowa.so.gov.pl anna.bocianowska@czestochowa.so.gov.pl
regiondomstolen i Elbląg	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 611 24 09 55 611 24 08	55 611 22 15	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
regiondomstolen i Gdańsk	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	583213119 [underhåll] 58 321 31 41 [chefen för förvaltningskontoret]	58 3213234	section.oz@gdansk.so.gov.pl
regiondomstolen i Gliwice	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice	323380052	3 3380204	oz@gliwice.so.gov.pl
regionsdomstolen i Gorzów Wielkopolski	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	957256718 957256702	957202807 957256790	marta.samolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl sekretariat@gorzow-wlkp.so.gov.pl
regionsdomstolen i Jelenia Góra	al. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	756415113	757525113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl o.administracyjny@jelenia-gora.so.gov.pl
regiondomstolen i Kalisz	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62765 7764	627574936	administracja@kalisz.so.gov.pl
regiondomstolen i Katowice	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	326070183 327836806	32 6070184	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
regiondomstolen i Kielce	ul. Seminaryjska 12 a 25-372 Kielce	413402320 413402382 413402492	413402320	oz@kielce.so.gov.pl
regiondomstolen i Konin	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	632464557	632426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
regiondomstolen i Koszalin	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94342 8750	943428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
regiondomstolen i Kraków	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	12619 5241 126195262 126195204	126195665	oz@krakow.so.gov.pl
regiondomstolen i Krosno	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	134373671 134373673	134320570	obrot.zagr@krosno.so.gov.pl administracja@krosno.so.gov.pl
regiondomstolen i Legnica	ul. Złotoryjska 40 59-220 Legnica	767545036	767545107 767545012	oz@legnica.so.gov.pl

regiondomstolen i Lublin	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	814601004	814601013	malgorzata.stec-szewczyk@lublin.so.gov.pl obrotzagraniczny@lublin.so.gov.pl
regiondomstolen i Łomża	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86216 62 81 862154254	862166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
regiondomstolen i Łódź	XI Wydział Wizytacyjny (Avdelning 11 – Inspektion) Plac Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź (rum 118)	426778799	422126082	oz@lodz.so.gov.pl
regiondomstolen i Nowy Sącz	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18448 2145	184482185	alimenty@nowysacz.so.gov.pl
regiondomstolen i Olsztyn	ul. Dąbrowszczaków 44A 10-543 Olsztyn	895216049	896123838	oz@olsztyn.so.gov.pl
regiondomstolen i Opole	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	775418134	775418109	obrot.zagr@opole.so.gov.pl
regiondomstolen i Ostrołęka	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29765 0130	297650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl
regiondomstolen i Piotrków Trybunalski	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	446494159 446494121	446478919	oz@piotrkow-tryb.so.gov.pl
regiondomstolen i Płock	pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	242697320 242697364	242625253	oz@plock.so.gov.pl urszula.wyrwas@plock.so.gov.pl
regiondomstolen i Poznań	ul. Stanisława Hejmowskiego 2 61-736 Poznań	616283730 616283731 616283734	61 6283739	opzagr@poznan.so.gov.pl
regiondomstolen i Przemyśl	ul. Konarskiego 6 37-700 Przemyśl	166761336	166761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
regiondomstolen i Radom	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	486776780 486776788	483680287	wizytacje@radom.so.gov.pl
regiondomstolen i Rybnik	ul. Józefa Piłsudskiego 33 44-200 Rybnik	327840578	32 7840402	oz@rybnik.so.gov.pl
regiondomstolen i Rzeszów	Plac Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	178756394	17 8627265	elzbieta.czudec@rzeszow.so.gov.pl
regiondomstolen i Siedlce	ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	256407846	256407812	poczta@siedlce.so.gov.pl
regiondomstolen i Sieradz	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	438266650 43826 6607	438271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl marta.kazmierczak@sieradz.so.gov.pl
regiondomstolen i Ślupsk	ul. Zamenhofa 7 76-200 Ślupsk	598469543 598469513	598469424 598469429	agnieszka.kozłowska@slupsk.so.gov.pl referat.wiz@slupsk.so.gov.pl
regiondomstolen i Suwałki	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	875631213 875631300	875631303	sekretariat@suwalki.so.gov.pl anna.klekotko@suwalki.so.gov.pl
regiondomstolen i Szczecin	ul. Małopolska 17 70-227 Szczecin	91483 0170 91483 0147	914830170	obrot.zagraniczny@szczecin.so.gov.pl
regiondomstolen i Świdnica	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	748518287	748518270	dorota.molag@swidnica.so.gov.pl aneta.zajczkowska@swidnica.so.gov.pl
regiondomstolen i Tarnobrzeg	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	156882500	156882678 158229756	oz@tarnobrzeg.so.gov.pl halina.rojek@tarnobrzeg.so.gov.pl magdalena.kochowska-lezon@tarnobrzeg.so.gov.pl
regiondomstolen i Tarnów	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	146887409	146887417	sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
regiondomstolen i Toruń	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	566105609	566555706	oz@torun.so.gov.pl
regiondomstolen i Warszawa	al. Solidarności 127 00–898 Warszawa	22 440 11 54 [underhåll] 226544443	226544411	paulina.luscinska-dziurda@warszawa.so.gov.pl a.kowalczyk@warszawa.so.gov.pl
regiondomstolen i Warszawa–Prag	ul. Poligonowa 3 04–051 Warszawa	224177393		oz@warszawapraga.so.gov.pl dariusz.olowski@warszawapraga.so.gov.pl
regiondomstolen i Wrocław	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Wrocław	544120365	544118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
regiondomstolen i Wrocław	ul. Sądowa 1 50-046 Wrocław	713704391	717482964	oz@wroclaw.so.gov.pl

regiondomstolen i Zamość	ul. Wyszyńskiego 11 22-400 Zamość	84631 69 27 84636928	846316993	aneta.juszczak@zamosc.so.gov.pl prezes@zamosc.so.gov.pl
regionsdomstolen i Zielona Góra	pl. Słowiański 1 65-069 Zielona Góra	683220221	684567769	oz@zielona-gora.so.gov.pl zaneta.pejs@zielona-gora.so.gov.pl katarzyna.andrzejuk@zielona-gora.so.gov.pl

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Enligt artikel 55 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet behöver ansökningar inte inges genom centralmyndigheten i den stat i vilken den sökande har hemvist. Ansökningar som överensstämmer med de formella kraven i kapitel IV och VI i förordningen och i civilprocesslagen kan översändas direkt till behörig polsk domstol.

Uppgifter om sändande myndigheter hittar du här:

<https://www.gov.pl/web/stopuprowadzeniomdzieci/lista-organow-centralnych>.

Utländska sändande myndigheter som anges i de förklaringar som finns i bilagor till förordningen ger den underhållsberättigade personen all nödvändig information, hjälper honom eller henne att fylla i de handlingar som krävs, kontrollera om ansökan är formellt korrekt och sända den till utlandet.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Om en domstol har beviljat underhåll och ärendet omfattas av förordning (EG) nr 4/2009 kan en borgenär som är bosatt utomlands utnyttja det förfarande som anges i den förordningen och ansöka hos behörig förmedlande myndighet i landet där han eller hon har hemvist eller inge en ansökan om verkställbarhet för ett utländskt beslut till behörig domstol (se punkt 5). Ansökan om verkställbarhet inges till exekutionstjänstemannens kontor.

Om Polen och det land där borgenären har hemvist har undertecknat en konvention eller ett bilateralt avtal om erkännande och verkställighet av domar i underhållsärenden, ska assistans tillhandahållas i enlighet med det avtalet. Enligt bilaterala avtal ska ansökan i regel inges direkt till en polsk domstol eller till en sådan domstol via en domstol i det land som utfärdade domen. I det senare fallet förmedlas ansökningar genom centralmyndigheter, som i regel är justitieministeriet eller myndigheter som omfattas av New York-konventionen:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDGS/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>.

Uppgifter om domstolar hittar du här:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/znajdz-wybrany-sad-powszechny>.

Uppgifter om exekutionstjänstemän hittar du här: <http://komornik.pl/>.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja, sedan den 18 juni 2011.

17 Om medlemsstaten inte är bunden av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Inte relevant.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

De regler som gäller i Polen är bestämmelserna i lagen av den 17 december 2004 om rätt till rättshjälp i civilprocesser som genomförs i Europeiska unionens medlemsstater (Polens författningssamling 2005, nr 10, punkt 67, i dess ändrade lydelse) och rådets direktiv 2003/8/EG av den 27 januari 2003 om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister (EGT L 26/41, 31.1.2003, s. 90), som kompletterar bestämmelserna i civilprocesslagen och lagen om rättegångskostnader i civilmål. Den part som förväntar sig att beviljas en viss typ av hjälp (till exempel advokathjälp, översättning av handlingar eller ersättning för resekostnader) bör tydligt informera domstolen om detta med användning av [ett EU-formulär](#).

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Den 28 april 2011 antog den polska lagstiftaren lagen om ändring av civilprocesslagen och vissa andra lagar (lagen av den 28 april 2011 om ändring av civilprocesslagen, lagen om rätt till rättshjälp i civilprocesser som genomförs i Europeiska unionens medlemsstater och om rätten till hjälp att lösa en tvist i godo innan en civilrättslig talan väcks och lagen om assistans till underhållsberättigade personer – Polens författningssamling 2011, nr 129, punkt 735), enligt vilken den polska centralmyndigheten kan beordra den myndighet som har behörighet över den underhållsskyldige att genomföra en underhållsutredning.

Om den underhållsskyldiges eller deltagande partens hemvist är okänd söker justitieministeriet i centrala och lokala register (och kan konsultera PESEL.SAD-databasen) för att fastställa vilken domstol eller exekutionstjänsteman som har behörighet eller för att besvara en ansökan om särskilda åtgärder. För närvarande planeras inga ändringar av centralmyndighetens rättsliga grund, finansiering och personal i syfte att se till att de verksamheter som anges i artikel 51 kan utföras.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 29/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Portugal

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhåll omfattar allt som krävs för att hålla en person med uppehälle, bostad och kläder. För underåriga barn omfattar underhållsskyldigheten även skolgången.

Enligt portugisisk lag är följande underhållsskyldiga (i angiven ordning):

Makar och före detta makar.

Släktingar i rakt nedstigande led.

Släktingar i rakt uppstigande led.

Syskon.

Föräldrars syskon om den underhållsberättigade är underårig.

Styvföräldrar gentemot underåriga styvbarn som maken/makan har, eller vid sin död hade, försörjningsansvaret för.

Utöver ovanstående fall av lagstadgad underhållsskyldighet kan underhållsskyldighet även följa av en gåva (testamentsgåva om underhåll) eller ett kontrakt.

De materiella reglerna om underhållsskyldighet återfinns i huvudsak i artiklarna 2003–2023 i [civillagen](#).

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

En underårig kan få underhåll fram till dess att han/hon blir myndig. Myndighetsåldern är 18 år. Mellan 16 och 18 år kan barn myndigförklaras genom giftermål.

Det finns skillnader mellan de materiella rättsregler som gäller för barn- och vuxenunderhåll: vuxenunderhåll täcker endast kostnader för uppehälle, boende och kläder medan barnunderhåll, utöver dessa kostnader, täcker kostnaderna för utbildning och undervisning.

Om ett barn efter att ha blivit myndigt eller myndigförklarat väljer att fortsätta sin skolgång kan barnet begära underhåll från sina föräldrar. Utöver kostnaderna för uppehälle, bostad och kläder täcker underhållsbidraget i så fall kostnaderna för deras skolgång. Hur länge underhållsbidraget ska betalas ut fastställs genom avtal eller i ett beslut. Bidraget betalas ut under vad som anses vara en rimlig period av skolgång.

I ovanstående undantagsfall, där ett vuxet barn fortsätter sin skolgång, omfattar underhåll till vuxna även kostnader för skolgång. När underhåll begärs för ett vuxet barn utgår man i lagen (fram till dess barnet fyller 25 år) från att det underhållsbidrag som fastställdes när barnet var underårigt fortsatt gäller. I så fall ankommer det på den underhållsskyldige föräldern att visa att det underhållsbidrag som fastställdes när barnet var underårigt inte längre behövs eller är för högt efter det att barnet har blivit myndigt.

De materiella reglerna om underhåll till barn som är underåriga, vuxna eller myndigförklarade finns i artiklarna 1878–1880 samt 1905 i [civillagen](#).

De tillämpliga civilrättsliga bestämmelserna för att fastställa och driva in underhåll till barn respektive vuxna skiljer sig också åt i vissa fall.

Skillnader i tillämpliga förfaranderegler anges i svaren på frågorna 3 och 10.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Svaret på denna fråga varierar beroende på vilken av de nedan nämnda situationerna det rör sig om.

Fastställande av storleken på underhållsbidrag till barn och underhållsskyldighet mellan makar om det finns ett ursprungligt avtal

Den underhållsskyldige och den underhållsberättigade kan komma överens om storleken på underhållsbidraget. Vid underhåll till barn och underhållsskyldighet mellan makar kan parterna begära att avtalet ska godkännas av en domstol eller av folkbokföringsmyndigheten (*Conservador do Registo Civil*). Vem som ska godkänna avtalet beror på följande omständigheter.

Vid en talan om äktenskapsskillnad som inte sker i samförstånd kan ett avtal ändå ingås om betalning av underhåll till underåriga barn. I så fall ombeds domstolen att godkänna avtalet om underhåll till underåriga barn vid förhandlingen om hur utövandet av föräldraansvaret ska regleras. I följande underrubrik redogörs för de viktigaste inslagen i dessa förhandlingar.

Vid en gemensam ansökan om äktenskapsskillnad ombeds folkbokföringsmyndigheten att godkänna avtalet om underhållsskyldighet mellan makar och/eller för underåriga barn. Folkbokföringsmyndigheten ansvarar ensam för dessa förhandlingar, vilka kan hållas i valfritt folkbokföringsdistrikt. När det gäller avtal om underhåll till barn ska den allmänna åklagaren vid den domstol i det folkbokföringsdistrikt där talan väcktes avge ett förhandsbesked. Om avtalet godkänns fastställs skilsmässan. Om avtalet inte godkänns hänskjuts behandlingen av den gemensamma ansökan om äktenskapsskillnad till den domstol som ska pröva målet. I så fall ankommer det på domstolen att bedöma och godkänna avtal om underhåll till barn eller underhållsskyldighet mellan makar.

Samma regler gäller vid hemskillnad, ogiltigförklaring eller annullering av ett äktenskap.

Om det finns ett avtal måste föräldrarna på liknande sätt hänskjuta avtalet om föräldraansvar eller ändringar av detta till folkbokföringsmyndigheten för godkännande. Detta gäller även om det inte rör sig om äktenskapsskillnad eller hemskillnad.

Fastställande av storleken på underhållsbidraget om det inte finns något ursprungligt avtal

Underhåll från föräldrar till underåriga barn

Vid en talan om äktenskapsskillnad som inte sker i samförstånd ska fastställandet av underhåll till barn begäras inom ramen för domstolsförhandlingarna om hur utövandet av föräldraansvaret ska regleras för att skydda barnen. Föräldrarna kan därefter begära att avtalet om föräldraansvar ska godkännas. Om ett sådant avtal saknas, eller inte godkänns, kan den allmänna åklagaren begära att utövandet av föräldraansvaret ska regleras. Förfarandet äger rum inför domstol. Föräldrarna kallas till ett möte. Den underåriga och andra släktingar kan också kallas till mötet. Om föräldrarna inte kan komma överens på mötet meddelar domaren ett preliminärt beslut om föräldraansvar, och parterna hänvisas till medling eller till en särskild teknisk förhandling. Om parterna fortfarande inte kan komma överens uppmanas de att inkomma med inlagor och bevisning. Detta följs av förberedande undersökning, rättegång och dom. Samma regler gäller vid hemskillnad, ogiltigförklaring eller annullering av ett äktenskap.

Underhåll från föräldrar eller andra personer som är skyldiga att betala underhåll till barn

Underhåll till barn kan även fastställas genom ett förfarande för att skydda barnet, t.ex. när en talan måste väckas mot underhållsskyldiga personer i just detta syfte. Syftet med detta förfarande är också att anpassa tidigare fastställt underhåll. Talan prövas i domstol och inleds med en stämningssökans som ska innehålla följande: intyg som visar graden av släktskap eller samhörighet mellan barnet och svaranden, en kopia av den tidigare dom som fastställde underhållet, i förekommande fall och, i tillämpliga fall, en förteckning över vittnen. Svaranden stäms. Domstolen kallar till ett möte för att få till stånd en överenskommelse mellan parterna. Om det inte går att nå en överenskommelse följer försvar, hörande av vittnen, rättegång och dom.

Underhåll till vuxet eller myndigförklarat barn

Ett förfarande för att fastställa underhållsskyldighet mot ett vuxet eller myndigt barn kan inledas vid alla folkbokföringsdistrikt genom att inge en ansökan med de faktiska och rättsliga grunder som åberopas. Ansökan måste åtföljas av skriftlig bevisning, och all övrig bevisning måste anges. Svaranden stäms. Om svaranden inte bestrider stämningen beviljas ansökan, och underhållet fastställs genom beslut av folkbokföringsmyndigheten. Om svaranden bestrider stämningen försöker folkbokföringsmyndigheten få parterna att komma överens. Om detta visar sig omöjligt förbereds ärendet av folkbokföringsmyndigheten och hänskjuts till behörig domstol för rättegång.

Om domstolen i ett tidigare mål har fastställt underhållsbidrag till ett underårigt barn förenas ansökan om underhållsbidrag till ett underårigt barn som sedan dess har blivit vuxet eller myndigt med det sedan tidigare existerande målet, och målet prövas i den domstolen och inte av folkbokföringsmyndigheten.

Underhållsskyldighet mellan makar och tidigare makar

Om det inte finns något ursprungligt avtal om underhåll, ska en talan om fastställande av underhållsskyldighet mellan makar och tidigare makar väckas vid domstol. Detta sker i form av en fastställsetalan. I övrigt är förfarandet identiskt med det förfarande för underhåll till vuxna som beskrivs nedan.

Underhåll till vuxna

Förutom i ovannämnda fall måste en talan om fastställande av underhållsskyldighet mot vuxen väckas vid domstol (t.ex. en begäran om underhåll som inges av barnens förälder). Förfarandet avslutas med en fastställsedom. Förfarandet inleds genom att en stämningsansökan inges till domstolen.

I denna ska sökanden ange vid vilken domstol talan väcks, parterna i målet, parternas namn, hemvist eller säte och, om möjligt, deras yrken och arbetsplatser, identifiera vilken typ av talan det rör sig om, redogöra för de faktiska och rättsliga omständigheter som ligger till grund för talan, framställa sin begäran och yrka vilket belopp som söks. I slutet av ansökan anges listan på vittnen och övrig begärd bevisning. Dokument som styrker att domstolsavgiften redan har betalats och fullmakt måste bifogas ansökan om parten företräds av en advokat. Alternativt kan ett dokument bifogas som styrker att rättshjälp har beviljats.

Om en advokat har utsetts ges den inledande ansökan in elektroniskt via en blankett som finns på webbplatsen [Citius \(mj.pt\)](#) i enlighet med de förfaranden och anvisningar som anges där. Om parterna inte företräds av ett juridiskt ombud kan de lämna in den inledande ansökan till domstolens kansli personligen, per rekommenderat brev eller per fax.

Svaranden stäms. Om förhandlingarna inte resulterar i en överenskommelse följer följande obligatoriska steg: svaromål, beslut om att inleda förfarandet (*saneamento*), förberedande undersökning, rättegång och dom.

Beroende på ovan beskrivna fall gäller följande processrättsliga regler för fastställande av underhållsbidrag:

Vad gäller folkbokföringsmyndigheten finns tillämpliga bestämmelser i artiklarna 5–20 i [lagdekret nr 272/2001](#) av den 13 oktober och artiklarna 274A–274C i [lagen om folkbokföring](#).

Vad gäller domstolarna finns tillämpliga bestämmelser i artiklarna 45–47 i [lag nr 141/2015](#) av den 8 september 2015 (underhåll till barn) och 548 och 550 ff. (underhållsskyldiga personer), 931 och 994 (underhållsskyldighet gentemot make/maka vid separation eller skilsmässa) och 989 (underhållsskyldighet gentemot vuxna eller myndigförklarade barn) i [civilprocesslagen](#).

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Vid underhåll till barn kan ansökan göras av barnets juridiska ombud, av den allmänna åklagaren, av den person som har beviljats vårdnaden om barnet eller av föreståndaren för den utbildnings- eller vårdinrättning som anförtrots det underåriga barnet. Var och en kan underrätta den allmänna åklagarmyndigheten om behovet av att fastställa underhåll till barn (artikel 45 i [lag 141/2015](#) av den 8 september 2015).

I fråga om underhållsskyldighet gentemot vuxna utan rättshandlingsförmåga kan förfarandet inledas av deras rättsliga företrädare (artikel 16 i [civilprocesslagen](#)).

Förutom om rättslig handlingsförmåga saknas ska en talan om underhåll till vuxna eller myndiga barn väckas av dem själva, av ett juridiskt ombud som de har utsett eller av en person som de har gett fullmakt att väcka talan.

I lagen föreskrivs dock följande för vuxna barn: den förälder som har huvudansvaret för att betala kostnaderna för vuxna eller myndiga barn som inte kan ta hand om sig själva kan begära att den andra föräldern ska bidra till det vuxna barnets uppehälle eller skolgång. Efter beslut av domstolen eller om parterna är överens kan bidraget helt eller delvis göras direkt till det vuxna eller myndiga barnet (artikel 989 i [civilprocesslagen](#)).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Underhåll till barn

Distriktsdomstolens avdelning för familje- och ungdomsären (*Tribunal de Comarca, Juízo de Família e Menores*) har behörighet i ärenden som rör skydds förfaranden för att reglera utövandet av föräldraansvar och fastställa underhåll till barn. På orter där det inte finns någon avdelning för familje- och ungdomsären handläggs dessa mål av en distriktsdomstol (*Tribunal de Comarca*), en lokal domstolsavdelning (*Juízo Local*) eller en avdelning med allmän behörighet (*Juízo de Competência Genérica*).

Vilken av ovannämnda domstolar som är behörig domstol bestäms av följande: I princip är behörig domstol domstolen på den ort där barnet är bosatt då talan väcks.

Om barnets hemvistort är okänd är behörig domstol domstolen på den ort där de personer som har föräldraansvaret har hemvist.

Om de personer som har föräldraansvaret har hemvist på olika orter är behörig domstol domstolen på den ort där vårdnadshavaren har sin hemvist eller, vid gemensam vårdnad, domstolen på den ort där den vårdnadshavare som den underåriga bor hos har sin hemvist.

Om ärendet gäller två eller flera underåriga barn till samma föräldrar och barnen har hemvist på olika orter, är domstolen på den ort där de flesta av barnen bor behörig. Allt annat lika är den domstol behörig där talan först väcktes.

Om den underåriga inte är bosatt i Portugal när talan väcks är domstolen på den ort där sökanden eller svaranden har hemvist behörig. Om även sökanden och svaranden bor utomlands och portugisiska domstolar har internationell behörighet är det avdelningen för familje- och ungdomsären vid distriktsdomstolen i Lissabon som ska pröva målet (*Tribunal da Comarca de Lisboa, Juízo de Família e Menores*), eftersom den domstolen har territoriell behörighet för Lissabons kommun.

Underhåll till vuxna barn

Alla folkbokföringsmyndigheter är behöriga att handlägga underhållsären om underhåll till vuxna barn. Detta gäller inte om underhåll till barn redan har fastställts i ett tidigare mål. I så fall fogas ansökan om fastställande av underhållsskyldighet mot ett barn som under tiden har blivit myndigt till det tidigare målet och prövas i den domstol som handlägger det målet.

Underhåll mellan makar eller tidigare makar

Talan om fastställande av underhåll mellan makar och före detta makar ska väckas vid avdelningen för familje- och ungdomsären vid behörig distriktsdomstol på den ort där svaranden är bosatt. På orter där det inte finns någon avdelning för familje- och ungdomsären handläggs dessa mål av en distriktsdomstols lokala domstolsavdelning eller avdelning med allmän behörighet.

Underhåll till vuxna

Förutom i ovannämnda fall ska en talan om fastställande av underhåll till vuxna väckas vid distriktsdomstol, närmare bestämt dess avdelning för tvistemål (om tvisteföremålets värde överstiger 50 000,00 euro), vid en distriktsdomstols lokala domstolsavdelning eller avdelning med allmän behörighet, om en sådan finns (om tvistemålets värde inte överstiger 50 000,00 euro). Rent geografiskt är det domstolen där svaranden har sin hemvist som är behörig.

Verkställighet av underhållsbeslut

Vid försenad betalning är följande domstolar behöriga att ta emot ansökningar om verkställighet av underhållsbeslut.

Om ett mål om fastställande av underhåll prövades av distriktsdomstolens avdelning för familje- och ungdomsären (*Tribunal de Comarca, Juízo de Família e Menores*) ska denna domstol även pröva ansökningar om verkställighet av underhållsbeslut, som ska fogas till handlingarna i målet.

Om ett mål om fastställande av underhåll prövades av distriktsdomstolens centrala tvistemålsavdelning (*Tribunal de Comarca, Juízo Central Cível*), är det den avdelning som ansvarar för verkställigheten (*Secção de Execução*) som är behörig när det gäller verkställighet av underhållsbeslut. Denna avdelning är behörig om målet på grund av sitt penningvärde inte omfattas av den centrala tvistemålsavdelningens behörighet.

På orter där det inte finns någon verkställighetsavdelning är det den centrala tvistemålsavdelningen på den ort där respektive fastställsetalan väcktes som är behörig att verkställa underhållsbeslut, och i så fall sker verkställigheten inom ramen för detta förfarande.

Om målet där underhållsskyldigheten fastställdes prövades av en distriktsdomstols lokala domstolsavdelning eller avdelning med allmän behörighet sker verkställigheten inom ramen för detta förfarande om den centrala avdelningen saknar en verkställighetsavdelning. Om det finns en verkställighetsavdelning (vars territoriella behörighet omfattar det område där domstolen med allmän behörighet eller den lokala tvistemålsdomstolen är placerad) är den behörig att verkställa underhållsbeslut.

Vid verkställighet av domstolsavgöranden ska ansökan om verkställighet inges inom ramen för fastställseförfarandet på den ort där den domen meddelades, oavsett om verkställigheten inte sker i den domstol där den verkställbara domen meddelades. När domstolens avdelning med ansvar för verkställighet är behörig ska den domstol som meddelar domen skyndsamt vidarebefordra en kopia av domen, den ansökan som gav upphov till verkställigheten och åtföljande handlingar till avdelningen med ansvar för verkställighet.

Samma regler gäller i mål där det inte finns någon verkställighetsavdelning och den lokala tvistemålsavdelningen eller avdelningen med allmän behörighet är behörig att verkställa domar.

Om det mål där underhållsskyldigheten fastställdes inte prövades vid domstolen utan av folkbokföringsmyndigheten styrs den territoriella behörigheten i samband med verkställighet av underhållsbeslut av följande principer:

Talan om verkställighet måste väckas vid domstolen på den ort där den underhållsskyldige har sin hemvist. Den underhållsberättigade kan emellertid välja domstolen på den plats där skyldigheten ska fullgöras om denne är bosatt i Lissabons eller Portos storstadsområde och den underhållsskyldige är bosatt i samma storstadsområde.

När verkställigheten ska utföras i det område där gäldenären har sin hemvist, och gäldenären inte har hemvist i Portugal men har tillgångar där, är det domstolen på den ort där tillgångarna finns som är behörig.

Vid verkställighet av underhållsbeslut från en folkbokföringsmyndighets sida gäller följande i fråga om materiell behörighet:

Distriktsdomstolens avdelning för familje- och ungdomsärenden är behörig att förbereda och pröva en talan som rör verkställighet av beslut om underhållsskyldighet mellan makar och tidigare makar och om underhåll till barn, vuxna och myndiga barn. Eftersom respektive fastställsetalan i detta fall inte prövades av distriktsdomstolens avdelning för familje- och ungdomsärenden, utan av folkbokföringsmyndigheten, kan domstolarna besluta att distriktsdomstolens verkställighetsavdelning är behörig.

Om det inte finns någon verkställighetsavdelning på orten är det den lokala domstolen med allmän behörighet som är behörig att fatta beslut om verkställighet av särskilt underhåll.

Anmärkning:

Ovannämnda behörighetsregler kan ändras till följd av nya tolkningar från de nationella domstolarna.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Det är i regel inte nödvändigt att utse en advokat i ett mål om underhåll till barn, förutom i samband med ett överklagande. Vuxna eller myndiga sökande (t. ex. barnets vårdnadshavare) kan själva föra sin talan när målet prövas i första instans. En advokat måste dock tilldelas barnet om barnet, föräldrarna eller det juridiska ombudet eller den person som har den faktiska vårdnaden om barnet har motstridiga intressen. Detta gäller också om ett barn som är tillräckligt moget självt begär att få en advokat.

I övriga underhållsmål gäller följande allmänna principer:

En advokat måste utses i mål vid en behörig domstol som har satt en gräns för tvisteföremålets värde (där det är tillåtet att inge ett vanligt överklagande), i mål där det alltid är tillåtet att inge ett överklagande (oavsett tvisteföremålets värde) samt vid överklaganden och talan som väckts i högre instans.

För närvarande (2022) kan ett ordinarie överklagande endast inges om tvisteföremålets värde överstiger gränsvärdet för den domstol där överklagandet ingavs, och det omtvistade beslutet är till nackdel för sökanden motsvarande ett belopp som även överstiger hälften av den domstolens gräns. Om det råder osäkerhet kring värdet av förlusten ska hänsyn endast tas till det värde som anges i talan. Till denna rättsprincip finns flera undantag i annan särlagstiftning. När detta faktablad reviderades (2022) tillämpar domstolarna följande gränser i tvistemål: appellationsdomstolen (*Tribunal da Relação*) – 30 000,00 euro, förstainstansdomstolen (*Tribunal de Primeira Instância*) – 5 000,00 euro.

Även när det är obligatoriskt att låta sig företrädas av en advokat, en biträdande jurist eller ett juridiskt ombud kan parterna själva göra framställningar i frågor som inte är juridiska.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Svaret på denna fråga beror på om förfarandet för att fastställa underhållsskyldighet prövades i domstol eller av folkbokföringsmyndigheten och om parterna mottar rättshjälp eller inte. Rättegångskostnader ska betalas i domstolarna. Rättegångskostnader ska betalas i domstolarna. Avgifter ska betalas hos folkbokföringsmyndigheten.

Betalningen av kostnader regleras i förordningen om rättegångskostnader

Betalningen av kostnader regleras i [förordningen om rättegångskostnader](#).

Rättegångskostnaderna utgörs av domstolsavgifter, processkostnader och partskostnader – artikel 529 i [civilprocesslagen](#).

Undantag

Enligt artikel 4.1 i och I i [förordningen om rättegångskostnader](#).

Underåriga är befriade från avgifter när de företräds av den allmänna åklagaren eller av en advokat som domstolen har utsett i mål som prövas i domstol.

Dessutom är de befriade från avgifter i mål som handläggs av folkbokföringsmyndigheten.

Underåriga eller deras juridiska ombud är även befriade från kostnader i samband med överklaganden av beslut om ansökningar, ändringar eller upphörande av underhåll som meddelas i ungdomsdomstolar. De mål i ungdomsdomstolarna där det går att fastställa underhållsskyldighet är vanligtvis mål om underhåll till barn och mål om reglering av föräldrans ansvar. Det rör sig i dessa fall om särskilda, ostridiga mål.

Enligt artikel 15.1 f i [förordningen om rättegångskostnader](#).

Parter i mål vid ungdomsdomstolar är befriade från förskotts betalning av domstolsavgifter, inklusive i mål om fastställande av underhållsskyldighet. I stället för att betala domstolsavgiften direkt uppmanas en part i dessa fall att betala domstolsavgiften inom tio dagar från det att domen i huvudmålet meddelades.

Detta gäller även om domen inte vunnit laga kraft.

Förutom i de fall som anges ovan ska alla kostnader i princip ersättas. Enda undantaget är om en part mottar rättshjälp och/eller om kapitel V i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2009, som det hänvisas till nedan, är tillämplig på det aktuella målet.

Kostnadsersättning

Förutom i ovannämnda undantagsfall måste en inledande domstolsavgift betalas för att väcka talan om fastställande av underhållsskyldighet. Den inledande domstolsavgiften utgör ett förskott på de slutliga rättegångskostnaderna.

Rättegångskostnaderna utgörs av domstolsavgifter, processkostnader och partskostnader.

Domstolsavgifter

För att fastställa storleken på domstolsavgiften måste man känna till tvisteföremålets värde. Det är detta värde som ligger till grund för domstolsavgiften, och beräkningen sker enligt en av de tabeller som fogats som bilaga till förordningen om rättegångskostnader.

Tvisteföremålets värde för användningen av ovannämnda tabeller fastställs enligt artiklarna 296–310 i [lag 62/2013](#).

Till exempel:

Vid en talan om fastställande av underhållsskyldighet anses tvisteföremålet vara värt fem gånger det årsbelopp som yrkas, dvs. det yrkade underhållsbidraget /månad × 60.

Vid en talan om säkerhetsåtgärder för att fastställa ett provisoriskt underhållsbidrag anses värdet motsvara värdet av det yrkade underhållsbidraget/månad × 12.

Vid en talan om äktenskapsskillnad eller en talan om reglering av föräldransvaret, som utöver underhåll även rör andra fasta tillgångar, är tvisteföremålets värde minst det gränsvärde som appellationsdomstolen fastställt plus en cent (vilket 2022 motsvarade 30 000,01 euro – artikel 44 i [lag 62/2013](#)).

Processkostnader

Följande regler är tillämpliga på avgifterna (artikel 532 i [civilprocesslagen](#), som finns på följande adress: [lag 41/2013 av den 26 juni 2013](#)).

För utgifter och andra kostnader som härrör från utredningar (betalning till sakkunniga, rapportering osv.) är regeln att varje part betalar sina egna utgifter och kostnader.

Om utredningen visar sig vara helt onödig eller används för att förhåla handläggningen av ärendet ska den part som begärde utredningen stå för kostnaderna för den, oavsett utfallet i målet och vilken av parterna som ålagts att stå för rättegångskostnaderna.

När samtliga parter har ett intresse av utredningarna eller utgifterna, när de båda får lika stor fördel eller när det inte går att fastställa vilken part som har intresse av utredningen, fördelas kostnaderna lika mellan parterna.

Partskostnader

När det gäller parternas kostnader fastställs följande i artikel 533 i [lag 62/2013](#): Den förlorande parten ska betala den vinnande partens kostnader, beräknat på en glidande skala, i förhållande till vilka delar av en talan som har bifallits eller ogillats.

Parternas kostnader inkluderar förskottsinsättning av domstolsavgifter, kostnader som en part gett upphov till, avgifter som betalas till exekutionstjänstemannen och deras utlägg och avgifter som betalas till det juridiska ombudet och deras utlägg.

Kostnadskonto

Förutom i de ovannämnda fallen, där parterna är befriade från skyldigheten att betala domstolsavgift, förbereder den ansvariga domstolstjänstemannen i princip bara kostnadskontot efter att domen har vunnit laga kraft och inte längre går att överklaga, och i enlighet med respektive utslag. Parterna underrättas om kontot.

Om det inte lämnas in några överklaganden eller klagomål med avseende på kontona eller hur de har beräknats ligger dessa till grund för de kostnader den förlorande parten ska betala och/eller det belopp som ska betalas i ersättning till den vinnande parten för dennes förskottsinsättning.

Partskostnaderna betalas direkt av den förlorande parten till den vinnande parten. Om den förlorande parten har beviljats rättshjälp betalar staten de aktuella beloppen till den vinnande parten – artikel 26 i [förordningen om rättegångskostnader](#).

Rättshjälp inom ramen för domstolarnas behörighet

Om sökanden inte har råd att vända sig till domstol, kan han eller hon ansöka om rättshjälp. Enligt den nationella lagstiftningen kan bara fysiska personer och ideella organisationer beviljas rättshjälp.

Rättshjälpssystemet regleras i [lag 34/2004](#).

Rättshjälp för enskilda kan beviljas i olika former: juridisk rådgivning, befrielse från domstolsavgifter, delbetalning av domstolsavgifter, vid utnämning av ett juridiskt ombud och betalning av dennes arvode samt vid utnämning av ett juridiskt ombud och delbetalning av dennes arvode, samt tilldelning av en exekutionstjänsteman.

Det portugisiska systemet för rättshjälp omfattar alla domstolar och alla slags ärenden.

Ansökan om rättshjälp görs via en särskild ansökningsblankett. Ansökan ska lämnas personligen eller postas till ett kundtjänstcenter vid ett socialförsäkringskontor IP (*Instituto da Segurança Social IP*). Blanketterna och anvisningar för hur de ska fyllas i tillhandahålls av socialförsäkringskontoret. I allmänhet besvaras ansökningar inom 30 dagar. Både den praktiska informationen och blanketterna finns på [Proteção Jurídica - seg-social.pt](#).

När en talan väcks måste käranden till stämningsansökan foga skriftliga bevis på förskottsinsättning av domstolsavgiften eller att rättshjälp har beviljats i form av befrielse från förskottsinsättning av domstolsavgiften. Om rättshjälp beviljas i form av delbetalning av domstolsavgifter måste bevis på detta bifogas tillsammans med betalning av utestående belopp – artiklarna 14–15 i [förordningen om domstolskostnader](#).

Avgifter inom ramen för folkbokföringsmyndighetens behörighet

Underåriga är befriade från avgifter när de företräds av den allmänna åklagaren eller av en advokat som domstolen har utsett i mål som prövas i domstol.

Dessutom är de befriade från avgifter i mål som handläggs av folkbokföringsmyndigheten. Avgifter för ärenden som omfattas av folkbokföringsmyndighetens behörighet anges i förordningen om avgifter för folkbokföringsmyndigheter och notarier.

År 2022 tillämpades t.ex. följande avgifter i ärenden som omfattas av folkbokföringsmyndighetens behörighet (se artikel 18 i [förordningen om avgifter för folkbokföringsmyndigheter och notarier](#)):

Gemensam ansökan om äktenskapsskillnad eller hemskillnad (utan bodelning), inklusive beslut om godkännande av överenskommelser om underhåll mellan makar eller för underåriga barn – 280 euro.

Förfarandet för att bevilja underhållsbidrag till vuxna eller myndiga barn – 120 euro.

Förfarandet för att ändra underhållsavtal – 100 euro.

Dessa belopp gäller 2022 (när detta faktablad uppdaterades) och revideras regelbundet. Därför måste man i varje enskilt fall konsultera gällande nationell lagstiftning.

Rättshjälp i ärenden som omfattas av folkbokföringsmyndighetens behörighet

När det gäller ärenden som prövas vid folkbokföringsmyndigheten beviljas rättshjälp endast i följande två fall: vid utnämning av juridiskt ombud och betalning av dennes arvode, utnämning av juridiskt ombud och delbetalning av dennes arvode.

Vid folkbokföringsmyndigheten är vissa handlingar dessutom kostnadsfria för enskilda sökande som kan styrka att de har otillräckliga ekonomiska resurser. Otillräckliga ekonomiska resurser kan styrkas genom ett dokument som utfärdats av behörig förvaltningsmyndighet eller en förklaring från en offentlig socialvårdsinrättning där sökanden är inskriven.

I sådana fall är följande handlingar kostnadsfria: utdrag ur folkbokföringsregistret eller dokument som styrker nationalitet, förfaranden och förklaringar med anknytning till dessa, de dokument som krävs och de förfaranden som behövs för att tillhandahålla dem, samt alla former av intyg som krävs.

För ärenden inom ramen för folkbokföringsmyndighetens behörighet gäller samma regel som vid fastställande av underhållsskyldighet.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Som regel ska underhållsbidrag betalas månadsvis, om inte ett avtal eller en lagbestämmelse föreskriver annat eller det finns synnerliga skäl som talar emot detta. Om den underhållsskyldige t.ex. kan visa att han eller hon inte kan betala underhållsbidraget som ett bidrag, utan enbart via sitt hus eller företag, kan domstolen i undantagsfall besluta att underhållsskyldigheten ska fullgöras på detta sätt.

Beräkning av underhåll

Underhållsskyldigheten och beräkningen av underhåll regleras i artiklarna 1871–1880, 1905 och 2003–2023 i [§7 civillagen](#).

Underhållsbidraget står i proportion till den underhållsskyldiges tillgångar och den underhållsberättigades behov. Vid fastställande av underhållsbidraget tar man också hänsyn till den underhållsberättigades försörjningsförmåga.

Den underhållsberättigades behov beror på om han eller hon är ett barn, ett vuxet barn som fortsätter sin skolgång eller en vuxen person. Dessa har redan nämnts i svaret på fråga 1.

När det gäller bedömningen av den underhållsskyldiges medel är det viktigt att notera de särskilda kriterier som man ska hänsyn till beroende på om det är underhållsbidrag till barn eller underhåll mellan makar som ska fastställas.

Underhållsskyldighet gentemot barn

Föräldrarna har en grundläggande skyldighet att stå för barnets underhåll. Denna skyldighet grundas direkt på artikel 36.5 i den portugisiska författningen.

Underhållsbidrag till barn ska stå i proportion till den underhållsskyldiges medel.

I enlighet med ledande rättspraxis från Portugals Högsta domstol (*Supremo Tribunal de Justiça*) ska en domstol, för att beräkna storleken på det underhållsbidrag som ett barn har rätt till, inte bara bedöma den underhållsskyldiges inkomst, utan även på ett heltäckande och övergripande sätt dennes sociala ställning, arbetsförmåga, skyldighet att aktivt sträva efter ett yrke som gör det möjligt att fullgöra en sådan skyldighet, och alla tillgångar som denne äger.

Underhållsskyldighet mot före detta makar

Vid fastställandet av storleken på underhållsbidraget till före detta makar ska domstolen ta hänsyn till hur länge äktenskapet varade, makarnas bidrag till familjens ekonomi, makarnas ålder och hälsotillstånd, deras yrkesmässiga kvalifikationer och anställningsutsikter, hur lång tid de kan ägna sig åt uppfostran av gemensamma barn, vilka inkomster de har, om de har gift om sig eller lever i ett samboförhållande och generellt sett alla omständigheter som inverkar på den underhållsberättigades makens behov och den underhållsskyldiges betalningsförmåga.

Enligt merparten av nationell rättspraxis har den underhållsberättigade maken inte rätt att kräva samma levnadsstandard som när makarna var gifta.

Från och med när underhåll ska betalas

Underhållsbidrag som fastställts av domstol ska betalas från och med den dag talan väcktes. Underhållsbidrag som fastställts genom en överenskommelse mellan parterna och godkänts av domstolen eller folkbokföringsmyndigheten ska betalas från och med den dag underhållsskyldigheten inträder.

Underhållsskyldigheten inträder på den fastställda betalningsdagen eller, om detta inte är möjligt, när betalning begärs. Utan att det påverkar ovannämnda fall får underhållsbidrag enligt den portugisiska lagstiftningen inte fastställas retroaktivt.

Ändringar av fastställt underhållsbidrag

Om omständigheterna ändras efter det att underhållsskyldigheten har fastställts kan storleken på underhållsbidraget ändras eller underhållsskyldigheten upphöra.

Om ingen särskild underhållsskyldighet ska verkställas ska en ansökan om att ändra storleken på underhållsbidraget eller upphöra med utbetalningarna av underhållet lämnas in tillsammans med fullgörelsetalan. Om en särskild underhållsskyldighet ska verkställas fogas ansökan om att ändra storleken på underhållsbidraget eller upphöra med utbetalningarna av underhållet till verkställighetsförandet.

Den underhållsskyldige kan begära att underhållsbidraget ska sättas ned eller inte längre betalas ut om t.ex. den underhållsskyldiges ekonomi har försämrats, den underhållsberättigades ekonomi har förbättrats, den underhållsberättigade har blivit myndig eller den underhållsberättigade är i stånd att bidra till sitt eget uppehälle.

Underhållsberättigade kan begära att underhållsbidraget ska höjas om t.ex. deras ekonomiska situation försämrats, familjesituationen förändras, deras behov ökar eller levnadskostnaderna ökar och denna ökning kan och bör stödjas av den underhållsskyldige (på grund av att t.ex. den underhållsskyldiges lön har ökat).

Automatisk uppdatering

För att klara ökade levnadskostnader kan man i det beslut där underhållsbeloppet fastställs ange att beloppet automatiskt ska uppdateras med jämna mellanrum (vanligtvis en gång om året).

Uppdateringen kan grundas på en ökning av inflationstakten enligt de uppgifter som årligen publiceras av det nationella statistikkontoret (*Instituto Nacional de Estatística*) eller på en ökning av en viss räntesats som domstolen angett. Uppdateringen kan även bestå av en fast årlig ökning med ett visst belopp som fastställts i beslutet.

Domaren ansvarar för att fastställa den automatiska uppdateringen och kan själv välja hur den ska åstadkommas. Den automatiska uppdateringen kan även fastställas i form av en överenskommelse mellan parterna.

Provisoriskt underhåll

Utöver slutligt underhåll kan domstolen även fastställa att provisoriskt underhåll ska betalas.

Om ett slutligt underhållsbelopp ännu inte har fastställts kan domstolen, på den underhållsberättigades begäran eller på eget initiativ, om den underhållsberättigade är underårig, efter eget skön bevilja ett provisoriskt underhållsbidrag. Provisoriskt underhåll betalas aldrig tillbaka. Det ska betalas under den tid huvudförhandlingen om fastställande av det slutliga underhållsbeloppet pågår. Det slutliga underhållsbeloppet ska betalas så fort det har fastställts.

Om en talan om äktenskapsskillnad som inte sker i samförstånd ännu inte har avgjorts kan domaren fastställa provisoriskt underhåll för en av makarna eller barnen under tiden rättegången pågår. Om ett mål om reglering av föräldraansvaret pågår kan domaren också fastställa provisoriskt underhåll till underåriga barn. I ovannämnda fall kan det provisoriska underhållet fastställas under en förhandling inom ramen för själva förbandena.

Alternativt kan provisoriskt underhåll fastställas genom interimistiska förfaranden, som ska förenas med det huvudförande där det slutgiltiga underhållsbeloppet fastställs.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållet betalas enligt de villkor och till den person som framgår av domen eller det avtal mellan parterna som domstolen godkänt.

Om den underhållsberättigade är en vuxen person med rättshandlingsförmåga eller ett myndigt barn betalas som regel underhållsbidraget direkt till denna.

Om den underhållsberättigade är vuxen och saknar rättshandlingsförmåga betalas underhållsbidraget till den förmyndare, förvaltare eller liknande som är rättsligt skyldig att sköta den omyndiges ekonomiska angelägenheter, eller till en institution; även en institution kan ta emot underhållsbidraget.

Om mottagaren är underårig betalas underhållsbidraget till den person som har vårdnaden, vilket kan vara en av föräldrarna, en annan familjemedlem, en tredje part (fosterfamilj) eller den ansvarige för en institution som anförtrots ansvaret för den underårige.

Lagsiftningen innehåller inga fasta regler om hur betalningen ska göras. Parterna kan själva komma överens om detta. Om parterna inte kan komma överens kan domstolen besluta om hur betalningen ska gå till så att det blir mest praktiskt och minst kostsamt för både den underhållsskyldige och den underhållsberättigade.

Det månatliga underhållsbidraget ska som regel betalas kontant till den underhållsberättigade i början av den månad som betalningen avser.

När och var betalningen ska ske ska fastställas i den överenskommelse eller det beslut där underhållsskyldigheten fastställdes. I annat fall gäller standardreglerna i civillagen. I dessa regler anges i princip att om inte annat föreskrivs ska följande gälla:

Underhållsbidrag betalas kontant på den plats där den underhållsberättigade har sin hemvist på förfalldagen.

Eftersom betalningstillfällena motsvarar månaderna i den gregorianska kalendern kan den underhållsberättigade begära att underhållet ska betalas ut när som helst från den första dagen i den aktuella månaden.

De vanligaste betalningsmetoderna är banköverföring, insättning på ett bankkonto, postanvisning, check eller personligt överlämnande av kontanter.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige inte betalar kan den underhållsberättigade ansöka om civil- och straffrättsliga verkställighetsåtgärder.

Civilrättsliga verkställighetsåtgärder

Förhandsprövning av verkställighet

Vid underhållsbidrag till barn som fastställts efter en ansökan om verkställighet av underhållsbeslut eller en ansökan om reglering av föräldraansvar ger lagen den underhållsberättigade möjlighet att välja att låta verkställigheten bli föremål för en förhandsprövning.

Det underhållsberättigade barnet kan begära en förhandsprövning i enlighet med artikel 48 i de [allmänna bestämmelserna om förfarandet för omvårdnad av underåriga](#) (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*), förutsatt att följande villkor är uppfyllda: underhåll betalas inte eller betalas för sent, den underhållsskyldige har en regelbunden inkomst från anställning, pension, subventioner, provisioner, procentandelar, avgifter, bonusar, bidrag eller liknande inkomst.

Ansökan fogas till den talan om reglering av föräldraansvaret eller fastställande av underhållsbidrag till barn som prövas vid domstolen. Den underhållsskyldige uppmanas att betala underhållet inom tio dagar från betalningsdagen. Om den underhållsskyldige inte kan lägga fram skriftliga bevis på att betalning har skett dras underhållsbeloppet varje månad från hans eller hennes lön, pension, bidrag eller andra inkomster som den underhållsskyldige uppbar. De betalningsansvariga enheterna underrättas och drar varje månad pengarna och sätter in dem direkt på det bankkonto som den underhållsberättigade har angett. De belopp som dras täcker även framtida underhållsbetalningar.

När de har underrättats påtar sig alla personer och organ som ansvarar för behandling och betalning av ovannämnda inkomster rollen som godkända depositarier av de belopp som dragits som underhåll. Om de underlåter att dra av det överenskomna beloppet kommer detta därför att drivas in inom ramen för det pågående förfarandet.

De dragna beloppen omfattar inte upplupet underhåll för tiden innan den underhållsskyldige anmodades betala. Framtida underhållsutbetalningar omfattas dock. För att driva in underhållsbelopp som upplupit före underrättelsen inom ramen för denna överläggning måste den underhållsberättigade väcka talan om verkställighet. Vid obetalt underhållsbidrag till underåriga är det således inget som hindrar den underhållsberättigade från att samtidigt både begära förhandsprövning av verkställigheten (för de belopp som ska betalas längre fram) och särskild verkställighet av underhållsbeslut (för de obetalda beloppen). Det är inte nödvändigt att göra en sådan förhandsprövning innan ett beslut verkställs. Det är bara ett alternativ till vanlig verkställighet. Invändningar kan inte göras, men den underhållsberättigade har å andra sidan mer begränsade medel till sitt förfogande än vid vanlig verkställighet, eftersom den underhållsberättigade endast får begära avdrag på lön, pensioner, bidrag eller liknande periodiska inkomster (de kan inte begära utmätning av egendom, bankkonton eller krediträttigheter).

Vid underhållsbidrag till underåriga kan den underhållsberättigade alternativt bara väcka talan om särskilt underhåll, i enlighet med bestämmelserna i civilprocesslagen. De kan således i en enda talan driva in alla förfallna eller framtida belopp. Vid verkställigheten kan den underhållsberättigade använda sig av verkställighetsåtgärder i vid mening, t.ex. utmätning och införsel av lön. Hur det går till förklaras närmare nedan.

Prövning av bristande efterlevnad

Vid underhållsbidrag till barn som fastställts i ett förfarande för att reglera föräldraansvar ger lagen även den underhållsberättigade möjlighet att ansöka om prövning av bristande efterlevnad enligt artikel 41 i [de allmänna bestämmelserna om förfarandet för omvårdnad av underåriga](#) (*Regime Geral do Processo Tutelar*).

Vid förhandlingen kan borgenären uppmana domstolen att vidta de åtgärder som krävs för att se till att underhållsskyldigheterna fullgörs och att utdöma böter mot den som inte fullgör sina skyldigheter. Begäran förs till handlingarna i ärendet, och domstolen kallar parterna till ett möte eller uppmanar svaranden att inom fem dagar uppge hur han eller hon ställer sig till begäran.

Föräldrarna kan komma överens om att ändra det arrangemang som fastställts. Om parterna inte kan komma överens fattar domstolen ett provisoriskt beslut om begäran och hänvisar parterna till medling eller till en särskild teknisk förhandling. Om parterna fortfarande inte kan komma överens uppmanas de att inkomma med inlagor och bevisning. Detta följs av förberedande undersökning, rättegång och dom.

Särskild verkställighet av underhållsbeslut

I samtliga fall där utbetalningen av underhåll försenas kan den underhållsberättigade ansöka om särskild verkställighet av underhållsbeslut enligt artiklarna 933–937 i [civilprocesslagen](#). Denna möjlighet finns oavsett om underhållet avser barn eller vuxna, och oavsett om det rör sig om ett slutligt eller provisoriskt belopp.

Vid särskild verkställighet av underhållsbeslut kan sökanden ansöka om att få sig tilldelat en del av de ersättningar, pensioner eller andra inkomster som den underhållsskyldige uppbar, eller ett beslut om kvarstad på den underhållsskyldiges inkomster.

Dessa åtgärder avseende kvarstad eller införsel av lön vidtas oberoende av en eventuell utmätning och syftar till att täcka betalningen av de belopp som har förfallit respektive kommer att förfalla.

Om sökanden begär att få del av inkomsterna, lönerna eller pensionerna, meddelar domstolen det organ som betalar ut ersättningarna eller administrerar utbetalningarna att ett visst belopp ska utbetalas direkt till sökanden. Det belopp som ska betalas måste sättas in en gång i månaden på sökandens bankkonto, och sökanden måste ange kontonumret i sin ursprungliga ansökan.

Om den sökande begär att domstolen ska ta tillgångar som säkerhet, ska han eller hon ange vilka tillgångar, varefter domstolen tar så mycket tillgångar som säkerhet som behövs för att täcka förfallna och framtida underhållsskulder. Domstolen kan vid behov bereda den underhållsskyldige tillfälle att yttra sig.

Om det visar sig att tillgångarna är otillräckliga för att täcka skulden kan sökanden föreslå andra tillgångar. Om däremot för mycket tillgångar belagts med säkerhet är sökanden skyldig att återbetala överskjutande belopp när detta mottas. Den underhållsskyldige kan även begära att säkerheten ska begränsas till en del av hans eller hennes tillgångar eller överförs till andra tillgångar.

De belopp som det fattats beslut om och värdet på säkerheten bör vara tillräckligt stora för att täcka förfallna betalningar, ränta på obetalda skulder om den underhållsberättigade begär detta, framtida betalningar och automatiska uppdateringar om sådana har fastställts.

Den underhållsberättigade kan fortfarande ansöka om utmätning av den underhållsskyldiges tillgångar. Utmätningen kan omfatta lös egendom och fast egendom, banktillgodohavanden, krediträttigheter, affärsrörelser eller andelar i bolag.

Om den utmäta egendomen säljs för att betala underhållsskulden betalas ett eventuellt överskott inte tillbaka till den underhållsskyldige så länge domaren anser att betalningen av framtida underhållsbidrag inte är tryggad, om inte en säkerhet ställs eller någon annan lämplig garanti ges.

Den underhållsskyldige bör endast kallas efter att utmätningen/kvarstaden/införseln på lön har ägt rum. Om den underhållsskyldige invänder mot verkställigheten eller utmätningen innebär detta inte att verkställigheten skjuts upp.

Vid en begäran om att ändra eller avsluta underhållsbetalningar under tiden särskild verkställighet av underhållsskyldighet pågår, bifogas begäran om ändring eller avslutande av underhållsbetalningar till verkställigheten.

Den europeiska exekutionstiteln

Vid underlåtelse att följa en underhållsöverenskommelse som grundar sig på en officiell handling som upprättats av en förvaltningsmyndighet, eller en handling som bestyrks av en sådan myndighet, i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll, kan den underhållsberättigade åberopa förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004, som inför en europeisk exekutionstitel (artikel 4.3 b i ovannämnda förordning och artikel 68.2 i förordning nr 4/2009 av den 18 december 2008).

Straffrättsliga verkställighetsåtgärder

Enligt artikel 250 i [§ strafflagen](#) är det ett brott att inte fullgöra underhållsskyldigheter. För detta brott kan man dömas till fängelse i mellan en månad och två år och åläggas att betala upp till 240 dagsböter, beroende på de fall som anges i den artikeln.

För att inleda ett straffrättsligt förfarande måste en talan väckas.

Om skyldigheterna senare fullgörs kan domstolen upphäva beslutet om påföljd eller helt eller delvis undanröja den del av påföljden som inte verkställts.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

De regler som gäller för utmätning av tillgångar eller rättigheter samt respektive frister och grunder för invändning finns i artiklarna 735–783 i [§ civilprocesslagen](#).

I princip omfattar verkställigheten alla den underhållsskyldiges utmätbare tillgångar som kan användas för att betala skulden enligt materiell lag. Utmätning begränsas till de tillgångar som krävs för att betala den skuld som ska drivas in, och de verkställighetskostnader som kan förutses.

Dessutom anges i lagen följande begränsningar av utmätning och preskriptionsfrister för underhållsskyldigheter.

Begränsningar vad gäller utmätning

Det finns vissa typer av egendom som inte under några omständigheter får utmätas (tillgångar som absolut inte får utmätas), andra tillgångar som endast får utmätas under särskilda omständigheter (tillgångar som är relativt svåra att utmäta) och andra tillgångar som endast delvis får utmätas (tillgångar som endast delvis får utmätas).

Tillgångar som inte får utmätas

Utöver varor som inte får utmätas på grund av särskilda bestämmelser får följande varor absolut inte utmätas:

Oförtytterliga föremål eller rättigheter.

Tillgångar som tillhör staten och övriga offentligrättsliga juridiska personer.

Föremål vars utmätning skulle strida mot god sed eller inte vara ekonomiskt motiverat på grund av obetydligt marknadsvärde.

Föremål avsedda för gudstjänster.

Gravar.

Utrustning och föremål som är nödvändiga för personer med funktionsnedsättning och för behandling av sjuka.

Tillgångar som endast får utmätas i undantagsfall

Följande tillgångar är relativt svåra att utmäta:

Tillgångar som tillhör staten och övriga offentligrättsliga juridiska personer får inte utmätas om verkställigheten inte avser betalning av skuld med realsäkerhet. Detsamma gäller organisationer som på entreprenad utför arbeten eller offentliga tjänster samt allmännyttiga organisationer.

De av den underhållsskyldiges verktyg och föremål som är nödvändiga för att denne ska kunna bedriva sitt yrke eller yrkesutbildning kan inte heller utmätas, om inte den underhållsskyldige anger att de kan utmätas, om verkställigheten avser betalning av deras köpeskilling eller kostnaden för deras reparation eller om de utmäts som materiella tillgångar som ingår i en affärsrörelse.

Undantagna från utmätning är även normalt nödvändiga hushållsföremål i gäldenärens permanenta bostad, såvida verkställigheten inte avser betalning av dessa eller kostnaden för deras reparation.

Penningbelopp eller banktillgodohavanden som härrör från betalning av en fordran som ska undantas från utmätning, på samma villkor som den ursprungliga fordran.

Vid indrivning av ett underhållskrav tillämpas ovannämnda regler för egendom som absolut inte kan respektive är svår att utmäta.

När det gäller egendom som delvis utmätts under verkställighet av underhållsbeslut är det utmätbare beloppet i regel högre än vid verkställighet som grundas på andra fordringar. Detta förklaras närmare nedan.

Egendom som delvis kan utmätas

Två tredjedelar av inkomst, lön, periodiska ersättningar i form av pension eller andra sociala förmåner, försäkring, skadeersättning eller livränta eller andra liknande betalningar som tryggar gäldenärens försörjning får inte utmätas.

Det belopp som inte kan utmätas begränsas till högst tre gånger den nationella minimilönen vid varje utmätningstillfälle och minst, om den underhållsskyldige inte har någon annan inkomst, en gång den nationella minimilönen. Om de utestående skulderna avser underhåll får ett belopp motsvarande en full garantipension inte utmätas.

Vid utmätning av kontanter eller bankmedel kan ett belopp motsvarande den nationella minimilönen inte utmätas, eller, vid underhållsskyldigheter, ett belopp motsvarande en full garantipension.

Hindren för att utmäta löner, ersättningar eller periodiska utbetalningar kan inte kombineras med hinder för att utmäta kontanter eller bankmedel.

Om ovannämnda regler om utmätningens barhet inte efterlevs kan den underhållsskyldige invända mot utmätningen.

Preskriptionsfrister

Preskriptionsfristerna för underhållskrav anges i artiklarna 303, 310, 313, 314, 320 och 323 i [§ civillagen](#).

I den portugisiska civillagen fastställs en preskriptionstid på fem år för förfallna underhållsbetalningar (artikel 310 f i civillagen). Fem år efter underhållsbetalningens förfalldatum preskriberas därför rätten till betalningen om den inte utnyttjats. Preskriptionstiden avbryts av stämningens ansökningar

som rör underhållsbetalningar. Den underhållsskyldige kan för sin del avstå preskription efter det att preskriptionstiden har löpt ut. En presumtiv preskription kan brytas genom ett uttryckligt eller tyst erkännande. Domstolen kan inte på eget initiativ besluta om preskription; preskriptionen måste åberopas för att ha verkan.

Vid underhållsbidrag till barn startar eller löper inte preskriptionstiden så länge barnet inte företräds av ett ombud. Även om barnet företräds av ett ombud löper preskriptionstiden ut tidigast ett år innan barnet blir myndigt.

I den portugisiska civilprocesslagen fastställs inte någon preskriptionstid efter vilken den underhållsberättigade inte längre kan väcka talan om verkställighet av underhållsbeslut. Preskriberade underhållsbetalningar kan därför drivas in. I så fall är det tänkbart att domstolen inte känner till att preskriptionsfristen har löpt ut. För att bli verkningfull måste preskriptionen åberopas av den underhållsskyldige, som kan invända mot verkställighet av det skälet.

Invändning mot utmätning

I artiklarna 784 och 785 i [civilprocesslagen](#) finns följande bestämmelser:

Den allmänna fristen för att invända mot utmätning är tio dagar från det att den underhållsskyldige delgavs utmättningsbeslutet. Den allmänna fristen för att invända mot verkställighet är 20 dagar från det att den underhållsskyldige stämdes.

Vid särskild verkställighet av underhållsbeslut stäms den underhållsskyldige först efter det att utmätningen, konkursbeslutet eller pantsättningen har genomförts. Samtidigt som stämningen underrättas den underhållsskyldige om att utmätning redan har skett.

Vid förhandsprövning i en ungdomsdomstol underrättas den underhållsskyldige innan vederbörande beordras att ställa inkomst som säkerhet men kan inte invända mot beslutet. Den underhållsskyldige får bara tillhandahålla skriftliga bevis på betalningen.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Vid underhållsbidrag till barn har den allmänna åklagarmyndigheten rätt att väcka talan för att fastställa underhållsskyldighet. Vem som helst får underrätta den allmänna åklagarmyndigheten om att det finns ett behov av att ändra eller fastställa ett underhållsbelopp. För detta ändamål har den allmänna åklagarmyndigheten av en kontaktpunkt vid varje domstol.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Ja, vid underhållsbidrag till barn. Organet heter garantifonden för underhållsbidrag till underåriga (*Fundo de Garantia de Alimentos Devidos a Menores*, nedan kallad *fonden*). Fonden förvaltas av institutet för finansiell styrning av den sociala tryggheten IP (*Instituto de Gestão Financeira da Segurança Social IP*).

Underhållsgarantin för barn regleras i [lag 164/99](#).

Fonden betalar ut underhållsbidrag till underåriga i Portugal, upp till en viss gräns. Utbetalningarna görs efter beslut av behörig domstol.

Krav

Följande krav måste vara uppfyllda för att fondens garanti ska utlösas:

Den underårige måste bo i Portugal.

Underhållsbidraget måste ha fastställts genom ett domstolsavgörande (folkbokföringsmyndighetens beslut om fastställande av underhållsbidrag i ärenden som omfattas av dess behörighet har samma verkan som domstolsavgöranden).

Den underhållsskyldige måste ha underlåtit att betala underhållet.

Den förhandsprövning som föreskrivs i artikel 48 i de allmänna bestämmelserna om hur förfarandet för omvårdnad av underåriga måste ha genomförts (enligt nationell lag, som kan ändras, kan detta krav även uppfyllas genom en ansökan om prövning om underlåtelse att uppfylla underhållsskyldigheter enligt artikel 41 i de allmänna bestämmelserna om hur förfarandet för omvårdnad av underåriga eller särskild verkställighet av underhållsbeslut).

Barnets bruttoinkomst får inte överstiga socialstödsindex (*IAS – Indexante dos Apoios Sociais*).

Barnet får inte ha fördel av att den person som har beviljats vården om barnet har en inkomst som överstiger IAS (detta är fallet om per capita-inkomsten i den underåriges hushåll inte överstiger IAS).

År 2022 (när detta faktablad uppdaterades) uppgick IAS till 443,20 euro. I princip uppdateras IAS-beloppet varje år. Relevant nationell lagstiftning bör alltid konsulteras för att se vilket belopp som gäller.

Betalningsbegränsningar

Om ovannämnda krav är uppfyllda garanterar staten månatliga utbetalningar av underhållsbidrag upp till de gränser som anges ovan.

För varje underhållsskyldig får de månatliga underhållsutbetalningarna inte överstiga 1 IAS, oavsett antalet underåriga barn.

Inom denna gräns ska domstolen fastställa vilka belopp som ska garanteras av fonden. När domstolen fastställer dessa belopp ska den ta hänsyn till hushållets ekonomiska förmåga, det underhållsbelopp som har fastställts och barnets särskilda behov.

Fonden garanterar inte förfallna betalningar. Betalningar som garanteras av fonden betalas från den första dagen i den månad som följer på månaden för domstolens beslut om fastställande av garantibeloppet.

Betalning garanteras tills den underhållsskyldige börjar uppfylla sin underhållsskyldighet på riktigt.

Betalningar från fonden upphör när barnet fyller 18 år.

Barn på offentliga eller privata vårdinstitutioner, finansierade av staten, offentligtjuridiska personer, privaträttsliga juridiska personer eller allmännyttiga bolag, ungdomsvårdsskolor och anstalter har inte rätt till underhållsbetalningar som garanteras av fonden.

Handläggning

Ansökningar om fastställande av de belopp som fonden ska betala ska inges till domstolen inom ramen för en talan om underlåtelse att uppfylla underhållsskyldigheter. Ansökan ska inges av åklagarmyndigheten eller den underhållsberättigade.

Domaren ska beordra en utredning grundat på barnets behov och ska sedan fatta beslut om fastställande av vilka belopp som ska garanteras av fonden, inom de gränser som angavs ovan.

Om utbetalningen av underhållsbidraget brådskar kan domaren fastställa ett provisoriskt underhållsbelopp som ska garanteras av fonden tills ett slutligt beslut kan fattas.

De underhållsberättigade måste varje år visa att de fortfarande uppfyller kraven för att garanteras betalning från fonden, annars upphör betalningarna.

Barnets juridiska ombud eller den som har beviljats vården om barnet är skyldig att informera domstolen eller fonden om alla ändringar av, eller upphörande av, underlåtelsten att uppfylla en underhållsskyldighet eller barnets situation.

Fonden övertar barnets krav på ersättning från den underhållsskyldige (upp till det belopp som fonden betalar ut).

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Om den underhållsskyldige bor i Portugal och vill driva in underhåll i en annan EU-medlemsstat måste han eller hon ge in sin ansökan till generaldirektoratet för rättsväsendet (*Direção Geral da Administração da Justiça*), som är en offentlig myndighet. Den nationella lagstiftningen ger inte privata organisationer rätt att ingripa i ett sådant fall.

Generaldirektoratet för rättsväsendet är den portugisiska centralmyndigheten i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (nedan även kallad förordningen).

Denna förordning möjliggör gränsöverskridande indrivning av underhåll. Förordningen gäller både för avgöranden som meddelas i EU:s medlemsstater och för avgöranden som meddelas i länder utanför EU (tredjeländer). Förordningen gäller inte bara för avgöranden om underhåll som meddelats efter det att förordningen trädde i kraft (den 18 juni 2011), utan även för sådana som meddelats före detta datum. Förordningen omfattar förfallna och framtida betalningar, automatiska uppdateringar och ränta på utestående fordringar. Enligt förordningen får underhållsbidrag som har fastställts genom ett domstolsavgörande eller ett beslut av en annan behörig myndighet drivas in.

Ansökan om indrivning av underhåll i en annan medlemsstat ska inges till generaldirektoratet för rättsväsendet genom att fylla i och bifoga lämpliga formulär som har fogats till förordningen. Den underhållsberättigade måste bifoga vissa dokument och upplysningar till formulären. Det kan i förekommande fall röra sig om följande: ett intyg på den dom eller det beslut som fastställde det slutliga underhållsbeloppet tillsammans med ett meddelande om att beslutet/domen har vunnit laga kraft och inte längre kan överklagas, vilket måste bestå av formuläret i bilaga I till förordningen; dokument som visar att sökanden mottagit eller kan komma i åtnjutande av rättshjälp eller kostnadsfria förfaranden; bankuppgifter för insättning av de indrivna beloppen; födelseattester för underåriga barn; intyg om skolenvar för sina vuxna barn; den fullmakt som beviljats centralmyndigheten, en förteckning över utestående belopp.

Vilket eller vilka formulär som ska fyllas i och vilka kompletterande dokument och upplysningar som den underhållsberättigade ska bifoga anges i de anvisningar som kan fås från generaldirektoratet för rättsväsendet. Kontaktuppgifter för denna myndighet ges i svaret på fråga 14.2.

De typer av ansökningar som kan ges in till generaldirektoratet för rättsväsendet behandlas i svaret på fråga 15.4.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Den portugisiska centralmyndigheten har följande kontaktuppgifter:

generaldirektoratet för rättsskipning (*Direção-Geral da Administração da Justiça*)

D. João II, 1.08.01 D/E

1990-097 LISSABON – PORTUGAL

Tfn: +351 21 790 65 00

E-postadress: [✉ correio.dsjcjd@gaj.mj.pt](mailto:correio.dsjcjd@gaj.mj.pt)

Webbplats: [✉ http://www.gaj.mj.pt/](http://www.gaj.mj.pt/)

Språk: portugisiska, spanska, franska och engelska.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

I sin roll som centralmyndighet i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008, ska generaldirektoratet för rättsväsendet ge det nödvändiga bistånd som beskrivs i svaret på fråga 14.1.

Om den underhållsskyldige bor i en annan medlemsstat och vill ge in en av de ansökningar som anges i förordningen ska de ge in sin ansökan till centralmyndigheten i den medlemsstat där de bor. Centralmyndigheten sänder sedan vidare ansökan till den portugisiska centralmyndigheten som i förekommande fall övertar ansvaret för att vidarebefordra den till behörig nationell domstol.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Om sökanden bor i en annan medlemsstat bör han eller hon kontakta generaldirektoratet för rättsväsendet via centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden bor.

Följande hjälp kan ges:

För indrivning av underhåll som fastställts i ett beslut som meddelats i en annan medlemsstat anges tre olika typer av bestämmelser i förordningen:

i) Bestämmelser tillämpliga på beslut som meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll (vilket Portugal är).

ii) Bestämmelser tillämpliga på beslut som meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll.

iii) Bestämmelser tillämpliga på beslut som meddelats i alla medlemsstater.

För beslut som avses i led i) gäller följande:

De erkänns i den anmodade medlemsstaten utan möjlighet att motsätta sig dess erkännande.

De omfattas inte av krav på något exekvaturförfarande och är direkt verkställbara i medlemsstaten.

De gör det möjligt för den underhållsberättigade att ansöka om sådana säkerhetsåtgärder som anges i den anmodade medlemsstatens lagstiftning.

För de beslut som avses i led ii) gäller följande:

De erkänns i den anmodade medlemsstaten förutom om något av de skäl för hinder för erkännande som anges i förordningen visar sig föreligga.

Om de är verkställbara i ursprungsmedlemsstaten kan den underhållsberättigade begära att domstolen eller den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten erkänner beslutets verkställbarhet i enlighet med förfarandet i förordningen.

Erkännandet av verkställbarhet kan vara begränsat till en del av ett beslut.

För de beslut som avses i led iii) gäller följande:

De är interimistiskt verkställbara om ursprungsmedlemsstaten förklarar att ett överklagande av beslutet inte har en uppskjutande verkan.

Om den underhållsberättigade åberopar beslutet i den anmodade medlemsstaten måste denne bevisa beslutets äkthet genom att fylla i de formulär och uppfylla de krav som anges i förordningen.

Vid behov ska den underhållsberättigade bifoga en översättning av beslutet.

Verkställighet av avgörandet sker i enlighet med lagen i den anmodade medlemsstaten.

Avgörandet kan under inga omständigheter bli föremål för sakprövning i den anmodade medlemsstaten.

Kostnaderna för att tillämpa förordningen ska inte prioriteras framför indrivningen av utestående underhåll.

I artikel 56 i förordningen anges de förfaranden som underhållsberättigade har tillgång till. I vissa fall omfattar dessa förfaranden inte bara medlemsstaters beslut utan även tredjeländers beslut.

Den underhållsberättigade får särskilt

till en medlemsstat ansöka om erkännande och verkställbarhetsförklaring av ett beslut som meddelats i en annan stat,

väcka talan om fastställande av underhåll i den anmodade medlemsstaten,

kombinera en ansökan om fastställande av faderskap med denna talan,

väcka en talan om fastställande av underhåll i den anmodade medlemsstaten när det visar sig omöjligt att erhålla erkännande eller verkställighet av en dom som meddelats i en annan stat,

ansöka om ändring av ett beslut som meddelats i den anmodade medlemsstaten,

ansöka om ändring av ett beslut som meddelats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten.

Dessa förfaranden regleras av lagarna och bestämmelserna om behörighet i den anmodade medlemsstaten, om inte andra arrangemang anges i förordningen. I så fall bistås och företräds den underhållsberättigade av centralmyndigheten eller en annan offentlig myndighet eller andra organ eller personer som utsetts av den anmodade medlemsstaten.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja, Portugal är bundet av 2007 års Haagprotokoll. Därför gäller följande bestämmelser i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 för underhållsdomar som meddelats i Portugal: artiklarna 8, 13 och 17–22.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Eftersom den föregående frågan besvarades jakande behöver denna fråga inte besvaras.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Portugisisk nationell lag – [lag nr 34/2004](#) – innehåller bestämmelser om rättshjälp som är jämförbara med den hjälp som beskrivs i kapitel V i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008.

Följande fysiska personer har rätt till rättshjälp, på villkor att de kan styrka att de har otillräckliga ekonomiska medel:

Portugisiska medborgare och EU-medborgare.

Utlänningar och statslösa personer med ett giltigt uppehållstillstånd i en EU-medlemsstat.

Utlänningar med ett giltigt uppehållstillstånd i en EU-medlemsstat – om lagarna i deras ursprungsländer ger samma rättigheter till portugisiska medborgare.

Personer som är bosatta eller har hemvist i en annan EU-medlemsstat än den medlemsstat där rättegången ska hållas (gränsöverskridande tvister). Ideella juridiska personer.

Enligt nationell lagstiftning ska följande kriterier tillämpas vid bedömningen av om fysiska personer har otillräckliga ekonomiska medel:

Sökande vars hushåll har en relevant inkomst för att komma i fråga för rättshjälp som är lika med eller mindre än tre fjärdedelar av referensbeloppet för socialbidrag klarar inte kostnaderna för en rättsprocess och bör även tilldelas en exekutionstjänsteman och kostnadsfri juridisk rådgivning.

Sökande vars hushåll har en relevant inkomst för att komma i fråga för rättshjälp som är högre än tre fjärdedelar och lika med eller mindre än två och en halv gånger referensbeloppet för socialbidrag klarar kostnaderna för juridisk rådgivning där avgiften ska betalas i förskott men klarar inte att snabbt stå för rättegångskostnader och har därför rätt till rättshjälp i form av delbetalning och tilldelning av en exekutionstjänsteman.

Sökande vars hushåll har en relevant inkomst för att komma i fråga för rättshjälp som är högre än två och en halv gånger referensbeloppet för socialbidrag anses inte ha otillräckliga ekonomiska medel.

Den relevanta inkomsten för att komma i fråga för rättshjälp är det belopp som utgör skillnaden mellan hushållets samlade nettointkomst och värdet på relevant avdrag för rättshjälp (kriterierna för att beräkna dessa värden fastställs i lag).

Personer som delar hushåll med den som ansöker om rättshjälp anses tillhöra samma hushåll.

Om sökanden eller någon annan medlem av dennes hushåll har krediter kopplade till bankkonton och värdepapper som kan handlas på en reglerad marknad som motsvarar mer än 24 gånger referensbeloppet för socialbidrag anses sökanden inte ha otillräckliga ekonomiska medel, oavsett värdet på hushållets relevanta inkomst för att komma i fråga för rättshjälp.

Sökanden kan, i undantagsfall och om det finns goda skäl, begära att bedömningen av otillräckliga ekonomiska medel enbart ska ta hänsyn till sökandens och vissa av hushållets övriga medlemmars inkomster, tillgångar och löpande utgifter.

Vid en tvist med en eller flera medlemmar av hushållet ska man vid bedömningen av otillräckliga ekonomiska medel enbart ta hänsyn till sökandens inkomster, tillgångar och löpande utgifter eller till sökandens och vissa av hushållets övriga medlemmars inkomster, tillgångar och löpande utgifter, om sökanden så begär.

Om den socialtjänstchef med ansvar för att fatta beslut om rättshjälp i ett enskilt ärende inser att tillämpningen av de kriterier som anges i föregående stycke uppenbart skulle leda till nekad tillgång till rättvisan och domstolarna kan denne, i ett motiverat beslut, fatta ett annat beslut än vad fallet hade blivit om ovan nämnda kriterier hade tillämpats.

Juridisk rådgivning gör det möjligt för en part att konsultera en advokat för att få teknisk information om en viss tvist innan han eller hon väcker eller bestrider en talan i domstol.

Rättshjälp kan å sin sida beviljas enligt följande:

Befrielse från domstolsavgifter och andra förfarandekostnader.

Betalning av domstolsavgifter och andra förfarandekostnader genom delbetalningar.

Utnämning av ett juridiskt ombud och betalning av dennes arvode.

Utnämning av ett juridiskt ombud och betalning av dennes arvode i delbetalningar.

Tilldelning av en exekutionstjänsteman för att genomföra verkställighetsåtgärder (t.ex. utmätning).

Rättshjälp omfattar de särskilda kostnader som är förknippade med gränsöverskridande tvister.

Vid en ansökan om rättshjälp som inges av en medborgare från en annan EU-medlemsstat beträffande en talan där de portugisiska domstolarna är behöriga omfattar rättshjälpens således kostnaderna för översättning, tolkning och reseutlägg för personer som är tvungna att infinna sig i rätten och/eller domstolen anser att de annars inte skulle få tillfälle att yttra sig.

Vid en ansökan om rättshjälp från en portugisisk medborgare för att väcka en talan där domstolarna i en annan medlemsstat är behöriga, omfattar rättshjälpens hjälp inför rättegången tills rättegången har inletts i en annan medlemsstat, och kostnaderna för att översätta ansökningar och andra handlingar. Om en person som mottar rättshjälp förlorar målet är systemet för att ersätta den vinnande partens förskottsbetalningar och utlägg identiskt för alla enskilda rättshjälpsberättigade.

Det finns dock bestämmelser i nationell lagstiftning om mindre omfattande rättshjälp än den hjälp som föreskrivs i kapitel V i förordningen och därför måste kompletteras med denna.

I Portugal är underåriga befriade från domstolsavgifter om de företräds av den allmänna åklagaren eller av en advokat som domstolen har utsett.

Underåriga eller deras juridiska ombud är även befriade från kostnader i samband med överklaganden av beslut om ansökningar, ändringar eller upphörande av underhåll som meddelas i ungdomsdomstolar.

Parter i mål vid ungdomsdomstolar och talan mot en parts ställning är befriade från förskotts betalning av domstolsavgifter. Enligt nationell lagstiftning blir man myndig vid 18 års ålder.

Förskotts betalning av domstolsavgifter kan emellertid inte begäras i mål vid portugisiska domstolar som omfattas av förordningen. Detta gäller oavsett om målen rör barn eller vuxna, oavsett hur förfarandet ser ut och oavsett om begäran om underhåll överlappar med en begäran om fastställelse av parternas ställning eller inte (artikel 44 i förordningen).

Om sökanden i ett sådant förfarande inte har rätt till rättshjälp eller ett kostnadsfritt förfarande kan domstolsavgiften krävas in i slutet av förfarandet. Dessutom måste det förfarande som anges i artikel 56 i förordningen, som rör en förälders underhållsskyldighet mot ett barn under 21 år (artikel 46 i förordningen), vara helt kostnadsfritt.

Ovannämnda bestämmelser i förordningen är direkt tillämpliga och utökar, internt, den rättshjälp som tillhandahålls genom nationell lagstiftning.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

I enlighet med ovannämnda artikel 51 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 ska generaldirektoratet för rättsväsendet (i egenskap av portugisisk centralmyndighet) vara behjälplig i samband med de ansökningar som anges i förordningen, och ska vidta lämpliga åtgärder i detta syfte.

Generaldirektoratet ska särskilt ansvara för att

vidarebefordra och ta emot sådana ansökningar,

inleda eller underlätta inledandet av förfaranden i behörig domstol,

tillhandahålla eller underlätta tillhandahållandet av rättshjälp, när omständigheterna så kräver,

bistå med att lokalisera den underhållsskyldige,

bistå med att ta fram relevanta uppgifter om den underhållsskyldiges inkomst och tillgångar,

uppmuntra till samförståndslösningar för att på frivillig väg utverka utbetalning av underhåll, genom medling, förlikning eller liknande förfaranden,

underlätta pågående verkställighet av underhållsbeslut, inklusive eventuella utestående fordringar,

underlätta indrivning och snabb överföring av utbetalningar av underhåll,

underlätta inhämtandet av skriftlig eller annan bevisning,

vara behjälpligt med att fastställa faderskap, när detta krävs för indrivningen av underhållet,

inleda eller underlätta inledandet av förfaranden för att utverka eventuella nödvändiga interimistiska åtgärder som syftar till att säkra utgången av en pågående ansökan om underhållsbidrag,

underlätta delgivning av handlingar.

För att nå dess mål har Portugal, och närmare bestämt generaldirektoratet för rättsväsendet (som centralmyndighet), antagit följande åtgärder:

Det har anställt fler juridiska och administrativa handläggare för att ta emot och vidarebefordra beslut som fattas enligt förordningen.

En familjemedlare är nu tillgänglig.

Det har inrättat en avdelning på sin webbplats som enbart ägnas åt internationellt rättsligt samarbete på privaträttens område. Här kan man hitta information om underhållsskyldighet, anvisningar om vilka dokument och formulär som krävs enligt förordningen för att inleda ett förfarande och hur man fyller i ett standardformulär för att ange vilka belopp som fordras.

På begäran vidarebefordras en ansökan om rättshjälp till behöriga myndigheter.

Ansökningar vidarebefordras till behöriga nationella domstolar.

Det översätter de dokument som krävs för att väcka talan när Portugal är anmodad stat.

Det begär upplysningar och bevis från nationell polis, förvaltningsmyndigheter, skattemyndigheter och invandrings- och gränskontrollmyndigheter för att lokalisera den underhållsskyldige och hans tillgångar.

När den underhållsskyldige kallas att inställa sig hos eller kontakta centralmyndigheten för förlikning informeras han eller hon om vilka möjligheter det finns att ansöka om fastställande, ändring eller indrivning av underhåll och tänkbara scenarier, särskilt de som är mest gynnsamma för båda parter, för att uppmuntra frivillig betalning.

Märk väl

Informationen i detta faktablad är inte bindande för kontaktpunkten, domstolarna eller andra enheter och myndigheter. Det är fortfarande nödvändigt att läsa de gällande lagtexterna. De uppdateras regelbundet och är föremål för hur tolkningen av rättspraxis utvecklas.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 11/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Rumänien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Den lagstadgade underhållsskyldigheten innebär att en viss person är skyldig att förse någon annan med nödvändiga medel för uppehållet, bl.a. för att tillfredsställa underhållsmottagarens andliga behov. När det gäller föräldrars underhållsskyldigheter gentemot underåriga barn omfattar denna också de medel som krävs för deras fostran och utbildning.

Underhållsskyldigheten gäller mellan makar, släktingar i rakt upp- och nedstigande led, syskon och vissa andra personer enligt vad som anges i lagen (artikel 516 i civillagen).

Underhållsskyldigheten gäller mellan före detta makar (artikel 398 i civillagen). Underhållsskyldigheten får inte blandas ihop med ersättnings- eller skadeståndsanspråk.

En make som har bidragit till underhållet av den andra makens barn har en underhållsskyldighet gentemot det barnet så länge barnet är underårigt, men endast om barnets biologiska föräldrar är döda, saknas eller inte kan försörja sig själva (artikel 517.1 i civillagen). Barnet kan i sin tur ha en underhållsskyldighet gentemot den person som under tio år bidragit till hans eller hennes underhåll (artikel 517.2 i civillagen).

Arvingarna till en person som hade en underhållsskyldighet gentemot en underårig eller som betalade underhållsbidrag utan att ha en rättslig skyldighet att göra det ska, beroende på värdet av de ärvda tillgångarna, fortsätta att betala underhåll om den underåriges föräldrar är döda, saknas eller inte kan försörja sig själva, men endast så länge som underhållsmottagaren är underårig.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Underhållsskyldigheten mellan föräldrar och barn regleras genom artiklarna 499 och 525 i civillagen. Underåriga som begär underhåll från sina föräldrar anses vara underhållsberättigade om de inte kan försörja sig själva genom sitt arbete, även om de har tillgångar. Om föräldrarna emellertid inte har möjlighet att betala underhållsbidrag utan att äventyra sitt eget uppehälle kan familjedomstolen besluta att underhållsbidraget ska betalas genom försäljning av barnets tillgångar, med undantag för tillgångar som är absolut nödvändiga.

Föräldrarna är skyldiga att försörja ett barn som har nått myndig ålder (18 år) men fortsätter sina studier. I så fall fortsätter försörjningsplikten till dess att studierna är avslarade, men inte efter det att barnet fyllt 26 år.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Sökanden ska inge sin ansökan till den domstol som har behörighet på den ort där sökanden eller den underhållsskyldige har hemvist. Ansökan kan inges antingen separat eller under pågående domstolsförhandling om det gäller äktenskapsskillnad, faderskapsmål, vårdnad om underårigt barn eller fastställande av en underårigs hemvist. Rättens ordförande kan besluta om interimistiska åtgärder som gäller endast till dess ett beslut har meddelats i huvudförhandlingen. Förfarandet i första instans omfattar flera faser. Under den skriftliga fasen inges käromål, svaromål och genkäromål. Det kan förordnas om säkerhetsåtgärder såsom utmätning eller kvarstad. Parterna kallas och handlingarna i målet skickas till dem. Den muntliga fasen omfattar domstolsförhandlingen, där processuella invändningar kan framställas och bevis tas upp. Detta följs av rättens överläggning och meddelandet av domstolens beslut.

Om det gäller äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan, som kan beslutas av en notarie, kan makarna komma överens i alla frågor som rör äktenskapsskillnadens följder, inklusive fastställandet av vardera föräldrarnas bidrag till kostnaderna för barnens fostran, utbildning eller studier.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

I princip kan parterna i mål som gäller underhåll företrädas av ombud. Om en ansökan om underhåll har ingetts i samband med ett skilsmässoförfarande får makarna enbart företrädas av ombud i de särskilda fall som anges i artikel 920 i civilprocesslagen.

Om en särskild ansökan ingetts om fastställande, eller en ökning/minskning, av underhållsbidraget kan parterna företrädas på normalt sätt av advokat eller annat ombud. Om en part företräds av någon som inte är advokat får den senare inte göra slutplåderingen i rättegången. En underårig företräds av sitt juridiska ombud (en förälder eller i undantagsfall en annan person som har vårdnaden om barnet). En ansökan som avser ett myndigt barn inges av barnet självt och för egen räkning.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Vilken domstol som har territoriell behörighet (för den ort där antingen svaranden eller sökanden har hemvist) kan fastställas med ledning av Rumäniens rättsatlas, som offentliggörs i domstolsportalen på justitieministeriets webbplats: <https://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Nej, eftersom sökanden inte behöver vara företrädd av eller få hjälp av en advokat.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

För ansökningar om fastställande eller ändring av underhållsbidrag tas en avgift på 20 RON ut, i enlighet med artikel 15 e i regeringens undantagsförordning nr 80/2013 om rättsliga stämpelavgifter. Det är inte obligatoriskt att företrädas av en advokat. Om den berörda parten har otillräckliga inkomster kan han eller hon begära rättshjälp för att täcka advokatkostnaderna eller andra rättegångskostnader.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhållsbidragets storlek är beroende av underhållsmottagarens behov och den underhållsskyldiges ekonomiska resurser. I princip tillhandahålls underhållet in natura för att säkerställa tillräckliga medel för uppehållet. I de flesta fall fastställer domstolen emellertid underhållsbidragets storlek i kontanter, antingen som ett fast belopp eller som en procentuell andel av den underhållsskyldiges månadsinkomst (artikel 530 i civillagen). Underhållsbidrag som uttrycks i ett fast belopp ska enligt lag inflationsjusteras varje kvartal.

Om underhållsbidraget ska betalas av en förälder får det uppgå till högst en fjärdedel av den föräldrarnas nettomånadsinkomst för ett barn, en tredjedel för två barn och hälften för tre barn eller fler. Enligt lag får underhållsbidrag som ska betalas ut till barn, tillsammans med andra underhållsbidrag till andra personer, inte överstiga hälften av den underhållsskyldiges nettomånadsinkomst (artikel 529 i civillagen).

Om den underhållsskyldiges ekonomiska resurser eller underhållsmottagarens behov skulle ändras får familjedomstolen i ett nytt beslut höja eller sänka underhållsbidraget eller besluta att utbetalningen av underhållsbidraget ska upphöra, beroende på vad som är tillämpligt (artikel 531 i civillagen).

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

En underhållsskyldighet fullgörs in natura för att säkerställa tillräckliga medel för uppehållet och i förekommande fall även täcka kostnaderna för fostran, utbildning eller studier (artikel 530 i civillagen). Om en underhållsskyldighet inte fullgörs frivilligt, in natura, beslutar familjedomstolen att underhållet ska betalas i form av ett kontant underhållsbidrag. Underhållsbidraget kan fastställas antingen som ett fast belopp eller som en procentuell andel av den underhållsskyldiges nettomånadsinkomst.

Underhållsbidraget betalas ut regelbundet den dag som överenskommit mellan parterna eller de dagar som fastställts av domstolen om en sådan överenskommelse saknas. Parterna kan komma överens om eller familjedomstolen kan besluta, om goda skäl finns, att underhållsbidraget ska betalas i förskott som ett engångsbelopp som täcker den underhållsberättigades behov under en längre tidsperiod eller för hela perioden som underhållsskyldigheten gäller, under förutsättning att den underhållsskyldige har resurser att fullgöra en sådan skyldighet (artikel 533 i civillagen).

Ett underhållsbidrag till en underårig betalas ut till den underåriges juridiska ombud.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Eftersom underhållsbidraget i de flesta fall anges i kontanter är den vanligaste verkställighetsmetoden utmätning av lön (månadsinkomst). Tvångsförsäljning av den underhållsskyldiges lösa och fasta egendom används mer sällan.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

När det gäller indrivning av underhåll anges i artikel 728 i civilprocesslagen att endast upp till hälften av den underhållsskyldiges regelbundna nettomånadsinkomst kan bli föremål för indrivning av utestående underhållsbelopp. Om det föreligger flera verkställighetsförfaranden som gäller samma belopp kan det faktiska indrivningsbara beloppet aldrig överstiga hälften av den underhållsskyldiges nettomånadsinkomst, oavsett typen av krav.

Om den underhållsberättigade samtidigt inger ansökningar om beslagtagande av lös eller fast egendom vars värde klart överskrider det utestående beloppet kan verkställighetsdomstolen begränsa verkställigheten till att endast avse vissa tillgångar (artikel 701 i civilprocesslagen).

Tvångsindrivning ska till exempel upphöra när den skyldighet som fastställs i exekutionstiteln har fullgjorts fullt ut och indrivningsavgiften har betalats, om verkställigheten inte kan genomföras eller fortsätts på grund av bristen på utmätningbara tillgångar eller omöjligheten att avyttra sådana tillgångar, eller om verkställigheten har upphävts (artikel 702 i civilprocesslagen).

Rätten till verkställighet omfattas av en frist på tre år. Överklagande av tvångsindrivning kan inges till verkställighetsdomstolen. Den behöriga domstolen kan tillfälligt stoppa verkställigheten i väntan på ett avgörande angående överklagandet (artikel 719 ff. i civilprocesslagen).

När ett verkställighetsbeslut eller själva verkställigheten har upphävts har den berörda parten rätt till återställande av den situation som rådde före verkställigheten (artikel 723 ff. i civilprocesslagen).

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Ej tillämpligt.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Ej tillämpligt.

14 Vad händer om jag bor i Sverige och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i Sverige?

Enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009, Haagkonventionen från 2007 eller New York-konventionen från 1956 kan sökanden inge sin ansökan om underhåll via det rumänska justitieministeriet om den underhållsskyldige har hemvist i någon av de EU-medlemsstater som är parter i 2007 års Haagkonvention eller New York-konventionen från 1956.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Rumänska justitieministeriet

Strada Apolodor 17, sektor 5, Bukarest 050741

Direktoratet för internationell rätt och rättsligt samarbete (*Directia Drept Internațional și Cooperare Judiciară*)

Fax +40 372041079 eller +40 372041084, e-post: ddit@just.ro

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i Sverige?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i Sverige?

Nej. Sökanden ska kontakta översändande centralmyndighet i sitt land i enlighet med rådets förordning (EG) nr 4/2009, Haagkonventionen från 2007 eller New Yorkkonventionen från 1956.

Översändande centralmyndighet i den underhållsskyldiges land kan därefter kontakta Rumäniens mottagande centralmyndighet, som är justitieministeriet, för ansökningar som inges enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 och Haagkonventionen från 2007, eller Bukarests advokatsamfund (*Baroul București*) för ansökningar som inges enligt New York-konventionen från 1956.

Ansökan inges därefter till behörig domstol.

En underhållsskyldig person utomlands kan rikta sin begäran direkt, personligen eller genom en advokat till den rumänska domstol som har behörighet för den ort där svaranden eller den underhållsskyldige har hemvist.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

En sökande utomlands kan rikta sin begäran direkt, personligen eller genom en advokat till den rumänska domstol som har behörighet för den ort där svaranden eller den underhållsskyldige har hemvist. Uppgifter om behöriga rumänska domstolar finns i domstolsportalen <https://portal.just.ro/SitePages/lacasa.aspx>, där man kan söka efter svarandens eller den underhållsskyldiges hemvist.

16 Är Sverige bundet av Haagprotokollet från 2007?

Ja. Enligt artikel 2612 i den rumänska civillagen fastställs det enligt EU:s lagstiftning vilken lag som ska tillämpas på underhållsskyldigheter, dvs. i enlighet med Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet.

17 Om Sverige inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område?

Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Enligt lag nr 36/2012 om vissa åtgärder för tillämpning av vissa förordningar och beslut från Europeiska unionens råd och instrument för internationell privaträtt på området för underhållsskyldigheter, ska justitieministeriet, efter att ha mottagit en ansökan om underhåll eller särskilda åtgärder, vidarebefordra ansökan till behörig myndighet eller organ som innehar personuppgifterna, till behörigt lokalt advokatsamfund, till kammaren för exekutionstjänstemän eller i förekommande fall till behörig domstol.

Om det gäller ansökningar som ingetts via centralmyndigheten, i enlighet med artikel 46 i förordningen, kan gratis och fullständig rättshjälp beviljas den som ansöker om underhållsbidrag och som ännu inte är 18 år eller som fortsätter sina studier, men inte efter 21 års ålder, och till utsatta personer som ansöker om underhållsbidrag.

Justitieministeriet skickar ansökningar som mottagits från utlandet direkt till det behöriga lokala advokatsamfundet. Advokatsamfundets ordförande utfärdar skyndsamt ett bindande officiellt beslut om tilldelning av advokat. Den utsedda advokaten ansöker om rättshjälp, bland annat i form av betalning av exekutionstjänstemannens avgift.

Efter att ha erhållit ett verkställighetsbeslut uppmanar den utsedda advokaten domstolen att bevilja rättshjälp i form av betalning av exekutionstjänstemannens avgift. Advokaten inger begäran om indrivning, verkställighetsbeslutet och beslutet från advokatsamfundets ordförande till den behöriga exekutionstjänstemannen.

19 Vilka åtgärder har Sverige vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Rumänien har antagit lag nr 36/2012 om vissa åtgärder för tillämpning av vissa förordningar och beslut från Europeiska unionens råd och instrument för internationell privaträtt på området för underhållsskyldigheter.

Justitieministeriet har utsetts till Rumäniens översändande centralmyndighet, som vidarebefordrar de ansökningar som anges i artiklarna 53 och 56 i förordningen. Efter att ha mottagit de handlingar som krävs från den underhållsberättigade eller den underhållsskyldige fyller justitieministeriet i del A i ansökan och kan hjälpa den underhållsberättigade eller den underhållsskyldige att fylla i del B.

Justitieministeriet är anmodad centralmyndighet för mottagande av ansökningar om särskilda åtgärder och om underhåll. När ministeriet har mottagit ansökningarna skickar det dem vidare för avgörande till behörig myndighet eller behörigt organ som innehar personuppgifterna, det behöriga lokala advokatsamfundet, kammaren för exekutionstjänstemän eller, i förekommande fall, behörig domstol.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/08/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Slovenien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållsskyldighet är en familjerättslig institution som vilar på en av familjerättens grundprinciper: solidaritet och ömsesidig hjälp mellan familjemedlemmar. Underhållsbidrag betalas i regel på frivillig väg, främst genom personliga band mellan familjemedlemmar, men kan också drivas in med tvång genom domstol.

I Slovenien används uttrycket underhållsbidrag när det gäller försörjning av (f.d.) makar, barn och föräldrar. Det innebär försörjning och stöd och omfattar även försörjnings- och underhållsbidrag som domstolen fastställer i form av ett specifikt belopp. Det täcker därmed allt som en person enligt lag är skyldig att avsätta till sina barns eller makes försörjningsbehov. Termen underhållsbidrag kan också användas för barns skyldighet att försörja sina föräldrar om de inte har tillräckliga medel att försörja sig själva. Det kan också avse själva beloppet på underhållsbidraget

Föräldrar ska försörja sina **barn** (artikel 183 i familjelagen [*Družinski zakonik*]).

Myndiga barn ska, i mån av möjlighet, försörja sina **föräldrar** om föräldrarna inte har tillräckliga medel för att klara sig och inte heller har möjlighet att förvärva sådana medel, men endast under så lång tid som föräldrarna försörjde dem. Myndiga barn är inte skyldiga att försörja en förälder som underlåtit att uppfylla sin underhållsskyldighet gentemot barnet utan motivering (artikel 185 i familjelagen).

En make eller utomäktenskaplig partner är skyldig att försörja ett barn till den andra maken eller utomäktenskapliga partnern om barnet bor hos dem och inte kan försörjas av den andra föräldern.

Denna underhållsskyldighet upphör om äktenskapet eller den utomäktenskapliga relationen med barnets mor eller far upphör, utom om orsaken till att förhållandet upphör är att barnets mor eller far avlider. I sådana fall är den efterlevande maken eller utomäktenskapliga partnern skyldig att underhålla sin avlidna makes eller utomäktenskapliga partners barn endast om denne bodde tillsammans med barnet vid den tidpunkt då äktenskapet eller den utomäktenskapliga relationen upphörde (artikel 187 i familjelagen).

En **make** som inte kan försörja sig själv och som är arbetslös av skäl som ligger utanför hans eller hennes kontroll kan begära underhåll från sin make i den mån som maken har möjlighet till detta (artikel 62 i familjelagen).

En **make som saknar medel till sin försörjning** och som är arbetslös av skäl som ligger utanför hans eller hennes kontroll kan begära underhåll från den andra maken i samband med en äktenskapsskillnad eller genom en särskild ansökan som lämnas in senast ett år från det att äktenskapet upplöstes med rättslig verkan (artikel 100 i familjelagen).

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Föräldrar är skyldiga att försörja sina barn tills de blir **myndiga**. De ska efter sin förmåga tillhandahålla de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnets utveckling.

Föräldrar är även skyldiga att underhålla barn som är inskrivna i sekundärskola efter det att de har blivit myndiga, förutsatt att de regelbundet deltar i undervisning och inte är anställda, och inte är registrerade som arbetslösa, dvs. fram till dess att sekundärskolan är slutförd eller att den högsta nivån av allmän utbildning eller yrkesutbildning som finns tillgänglig enligt bestämmelser om sekundärutbildning har slutförts. Underhållsskyldigheten gäller till dess att barnet har fyllt 26 år.

Föräldrar är skyldiga att underhålla barn som är inskrivna i gymnasial yrkesutbildning förutsatt att de regelbundet deltar i undervisning och inte har anställning, och inte är registrerade som arbetslösa, dvs. fram till dess att den gymnasiala yrkesutbildningen är slutförd i enlighet med bestämmelserna i tillämplig lag för gymnasial yrkesutbildning.

Föräldrar är skyldiga att underhålla barn som är inskrivna i högre utbildning förutsatt att de regelbundet deltar i undervisning och inte har anställning, och inte är registrerade som arbetslösa, dvs. fram till dess att grundexamen, magisterutbildning eller integrerat masterprogram har slutförts i enlighet med bestämmelserna i tillämplig lag för högre utbildning. Om det studieprogram som barnet följer är längre än fyra år förlängs underhållsskyldigheten med den tid som studieprogrammet överskrider dessa fyra år.

Underhållsskyldigheten gäller till dess att barnet **har fyllt 26 år**.

Föräldrar är skyldiga att försörja ett barn som har ingått äktenskap eller bor tillsammans med en utomäktenskaplig partner endast om barnets make eller utomäktenskapliga partner inte har möjlighet att försörja barnet.

Om föräldrar inte försörjer barnet i sitt hushåll måste de bidra till barnets försörjning med ett månatligt underhållsbidrag (artikel 183 i familjelagen).

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Vad gäller minderåriga barn föreskrivs i familjelagen att föräldrar som inte längre lever ihop eller som planerar att separera, och föräldrar som lever tillsammans måste komma överens om vem som ska försörja deras gemensamma barn. Om föräldrarna inte själva kan enas i frågan får de hjälp av ett socialkontor (*center za socialno delo*) med att nå en överenskommelse. De kan även begära medling. Om föräldrarna inte kan nå en överenskommelse om underhåll till gemensamma barn fattar en domstol beslut i frågan (artikel 140 i familjelagen).

Förfaranden för att besluta om underhåll till barn inleds på förslag av en eller båda föräldrarna, av ett barns förmyndare, av ett barn som har fyllt 15 år, förutsatt att barnet kan förstå betydelsen och de rättsliga konsekvenserna av sina handlingar, eller av de sociala myndigheterna (artikel 102 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål [*Zakon o nepravdnem postopku*]). Om föräldrarna kommer överens om underhåll till barn kan de även föreslå en förlikning inför domstol. Om domstolen anser att avtalet inte tar hänsyn till barnets bästa avvisar den förslaget.

I familjelagen anges att mottagaren och parten som är skyldig att betala underhåll får ingå ett avtal om det underhåll föräldrarna ska betala till ett myndigt barn i form av en verkställbar notariehandling (artikel 192 i familjelagen). I de fall där ett rättsligt avgörande fattas föreskrivs i civilprocesslagen om andra mål

än tvistemål att förfarandet för att skydda barnets intressen som anges i den lagen ska tillämpas på förfarandet om underhåll till ett myndigt barn så länge som underhållsskyldighet föreligger enligt familjelagen.

En **make som inte kan försörja sig själv** och som är arbetslös av skäl som ligger utanför hans eller hennes kontroll har rätt att begära underhåll från den andra maken i samband med äktenskapsskillnad eller genom att väcka en särskild **talán** som lämnas in inom ett år från det att äktenskapet slutligen upplösts (artikel 100 i familjelagen).

Innan talan väcks eller ansökan inlämnas om äktenskapsskillnad i samförstånd ska parterna närvara vid rådgivning vid ett socialkontor. Detta gäller inte i fall där makarna inte har föräldraansvar över några gemensamma barn, en av makarna är mentalt oförmögen, en av makarna befinner sig på okänd vistelseort eller är försvunnen, eller en av eller båda makarna bor utomlands. Om makarna vid sådan rådgivning fastställer att äktenskapet har blivit ohållbart för minst en av dem ska tjänstemannen vid socialkontoret förklara medlingsförfarandet och dess syfte för makarna. Ett socialkontor kan ge råd innan eventuell medling om makarna ger sitt samtycke. Makarna kan även delta i en medlingsprocess som tillhandahålls av andra tillhandahållare (artiklarna 200 och 202 i familjelagen).

Makarna kan komma överens om underhåll vid äktenskapsskillnad inför notarie i form av en verkställbar notariehandling. Detta kan ske när äktenskap ingås, under äktenskapet eller vid äktenskapsskillnad. En överenskommelse om underhåll av denna typ, i synnerhet överenskommelser om upphävande av rätten till underhåll, får inte äventyra barnets bästa (artikel 101 i familjelagen).

Om en begäran om underhåll inges i samband med äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap anses talan vara en ansökan i ett annat mål än tvistemål. I dessa fall tillämpas civilprocesslagen för andra mål än tvistemål i enlighet med artikel 217 i samma lag. I övriga fall begärs underhåll i en talan som väcks i ett tvistemål när de villkor som avses ovan är uppfyllda (artikel 100 i familjelagen).

Med avseende på innehållet i en ansökan gällande en äktenskapstvíst (vilket omfattar beslut om underhåll om detta begärs i samband med äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap) anges det i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål att en ansökan gällande en äktenskapstvíst även måste innehålla en specifik begäran som domstolen ska fatta beslut om. Dokumentation från socialkontoret avseende närvaro vid rådgivning måste bifogas ansökan om äktenskapsskillnad om det i familjelagen föreskrivs att en sökande måste ha närvarat vid rådgivning innan förfarandet inleds (artikel 82 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål).

En talan som väcks i ett tvistemål måste innehålla en specifik begäran och en beskrivning av huvudärendet och accessoriska anspråk, fakta till stöd för kärandens begäran, bevis för de fakta som anförs och andra obligatoriska upplysningar (artikel 180 i civilprocesslagen [*Zakon o pravdnem postopku*]). Ansökan måste vara förstäelig och innehålla alla de delar som krävs för den rättsliga förhandlingen. Den måste särskilt omfatta följande: uppgifter om den domstol som hanterar ärendet, parternas namn och permanenta eller tillfälliga adress, eller etableringsort, namnen på juridiska ombud eller företrädare, om tillämpligt, information om vad tvisten gäller samt ansökans innehåll. Sökanden måste skriva under ansökan, såvida detta inte är omöjligt på grund av ansökans form. Sökandens egenhändiga namnteckning eller elektroniska signatur (som är likvärdig med en handskriven namnteckning) anses vara en underskrift i original. Om en sökande inte är skrivkunnig eller är oförmögen att underteckna ansökan ska den förses med ett fingeravtryck i stället för en underskrift. Om domstolen tvivlar på en ansökans äkthet kan den utfärda ett beslut om att ansökan måste förses med en bestyrkt underskrift. Detta beslut kan inte överklagas. Om ansökan omfattar en begäran måste parten i sin ansökan ange vilka fakta de hänvisar till och vid behov bifoga bevis (artikel 105 i civilprocesslagen).

En distriktsdomstol (*okrožno sodišče*) beslutar i första instans i andra mål än tvistemål avseende underhåll mellan föräldrar och barn och avseende underhåll som begärs i samband med äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap, samt i tvistemål avseende underhåll mellan makar vid äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap (artikel 10 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål, artikel 32 i civilprocesslagen).

Vid både tvistemål och andra mål än tvistemål betalas domstolsavgifter i enlighet med lagen om domstolsavgifter (*Zakon o sodnih taksah*).

Domstolsavgifter måste betalas då ansökan lämnas in. Avgifterna ska betalas inom den tidsfrist som domstolen fastställer i sitt beslut om betalning av domstolsavgifter (artikel 105a i civilprocesslagen).

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närstående eller ett underårigt barns räkning?

Ansökan om underhåll ska lämnas in av barnets **juridiska företrädare**. Underåriga barn företräds av sina föräldrar. Om ett barn har placerats i en fosterfamilj lämnas ansökan in av barnets förmyndare.

Förfaranden för att besluta om underhåll till barn inleds på förslag av en eller båda föräldrarna, av ett barns förmyndare, av ett barn som har fyllt 15 år, förutsatt att barnet kan förstå betydelsen och de rättsliga konsekvenserna av sina handlingar, eller av de sociala myndigheterna. Domstolen får även på eget initiativ inleda förfaranden för att avgöra frågor om underhåll till barn (artikel 102 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål).

Domstolen ska tillåta barn som har fyllt 15 år och som är förmögna att förstå innebörden och de rättsliga konsekvenserna av sina handlingar att på egen hand agera som deltagare i förfarandet. Barnets juridiska företrädare får endast föra barnets talan vid förfarandet till dess att barnet anger att han eller hon kommer att föra sin egen talan. Barn under 15 år eller barn som domstolen anser är oförmögna att förstå innebörden och de rättsliga konsekvenserna av sina handlingar företräds av en juridisk företrädare. Om barnets intresse och hans eller hennes juridiska företrädarens intresse inte sammanfaller utser domstolen en särskild (kollisions-)förmyndare (*kolizijski skrbnik*) (artikel 45 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

En distriktsdomstol beslutar i första instans i andra mål än tvistemål avseende underhåll mellan föräldrar och barn och avseende underhåll som begärs i samband med äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap, samt i tvistemål avseende underhåll mellan makar vid äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap (artikel 10 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål, artikel 32 i civilprocesslagen).

Allmän **territoriell behörighet** i andra mål än tvistemål: Domstolen inom vars domkrets personen som ansökan riktas mot har sin stadigvarande bosättning eller verksamhetsort har territoriell behörighet. Om en domstol inleder ett förfarande på eget initiativ har domstolen inom vars domkrets personen som förfarandet avser har sin stadigvarande bosättning territoriell behörighet. Om deltagaren inte har stadigvarande bosättning i Slovenien fastställs territoriell behörighet utifrån deltagarens tillfälliga bosättning. Om deltagare utöver sin stadigvarande bosättning även har en tillfällig bosättning på annan ort, och det på grund av rådande omständigheter kan antas att de kommer att bo där under lång tid, har domstolen inom vars domkrets deltagaren tillfälligt är bosatt också allmän territoriell behörighet (artikel 11 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål).

Särskild territoriell behörighet i andra mål än tvistemål: I förfaranden om reglering av förhållanden mellan föräldrar och barn (inbegripet beslut om underhåll) har även domstolen inom vars domkrets barnet har sin stadigvarande bosättning territoriell behörighet. Om barnet utöver sin stadigvarande bosättning även har en tillfällig bosättning på annan ort, och det på grund av rådande omständigheter kan antas att barnet kommer att bo där under lång tid, har domstolen inom vars domkrets barnet tillfälligt är bosatt också behörighet. Vid ett gränsöverskridande förfarande om lagstadgat underhåll har en slovensk domstol behörighet om sökanden är ett barn med stadigvarande bosättning i Slovenien. I så fall är det den domstol inom vars domkrets sökanden har sin stadigvarande bosättning som har territoriell behörighet (artikel 13 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål).

Allmän territoriell behörighet i tvistemål: Domstolen inom vars domkrets svaranden är stadigvarande bosatt har allmän territoriell behörighet. Om en domstol i Slovenien är behörig på grund av att svaranden är tillfälligt bosatt i Slovenien, har i regel domstolen inom vars domkrets svaranden tillfälligt är bosatt allmän territoriell behörighet. Om svaranden utöver sin stadigvarande bosättning även har en tillfällig bosättning på annan ort, och det på grund av rådande

omständigheter kan antas att de kommer att bo där under lång tid, har domstolen inom vars domkrets svaranden tillfälligt är bosatt också allmän territoriell behörighet (artikel 47 i civilprocesslagen).

Särskild territoriell behörighet i tvistemål: Domstolen inom vars domkrets svaranden är stadigvarande bosatt har allmän territoriell behörighet. Om en slovensk domstol är behörig i en tvist om lagstadgat underhåll på grund av att svaranden har egendom i Slovenien som skulle kunna användas för att betala underhåll, har domstolen inom vars domkrets egendomen finns territoriell behörighet (artikel 50 i civilprocesslagen).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Parterna kan väcka talan på egen hand eller via ett ombud. Vid ett förfarande inför en distriktsdomstol måste ombudet vara en advokat eller annan person som har genomgått det statliga advokatsamfundets prov (artiklarna 86 och 87 i civilprocesslagen).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Ja, **domstolsavgifter** måste betalas då ansökan lämnas in eller talan väcks (artikel 39 i civilprocesslagen för andra mål än tvistemål, artikel 105a i civilprocesslagen).

I tvister som gäller rätten till lagstadgat underhåll eller en begäran om separata underhållsbelopp fastställs den domstolsavgift som ska betalas utifrån tvisteföremålets värde och beräknas genom att **tre månaders bidrag läggs ihop**, förutom om underhåll begärs för en kortare tidsperiod (artikel 23 i lagen om domstolsavgifter).

Om underhåll söks som en del av vårdnadsförfaranden ska en fast domstolsavgift på 45 euro dock betalas (rubrik 1212 i avgiftstabellen i lagen om domstolsavgifter).

Ja, rättshjälp kan erhållas för att täcka kostnaderna för rättegången. Distriktsdomstolens ordförande beslutar om rättshjälp ska beviljas (artikel 2 i lagen om rättshjälp [*Zakon o brezplačni pravni pomoči*]).

En separat ansökan ska göras om dispens, uppskov eller avbetalning av domstolsavgifter. Ansökan lämnas till den domstol som har ansvar för huvudförfarandet (artikel 12 i lagen om domstolsavgifter).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhåll fastställs med hänsyn till mottagarens behov och den underhållsskyldiges materiella och finansiella kapacitet. Vid beräkning av underhåll till barn måste domstolen ta hänsyn till barnets bästa och fastställa ett belopp som är tillräckligt för att garantera en god fysisk och psykisk utveckling för barnet.

Underhållet måste täcka barnets levnadsomkostnader, särskilt boende, mat, kläder, skor, omsorg och säkerhet, utbildning, skolgång, fritidsaktiviteter, underhållning och andra speciella behov (artiklarna 189 och 190 i familjelagen).

Underhåll fastställs som ett månadsbelopp som betalas i förskott och kan begäras från den dag då talan om underhållsbidrag väcks eller ansökan lämnas in (artikel 196 i familjelagen).

Domstolarna kan på begäran av eller på förslag från mottagaren eller den underhållsskyldige höja, minska eller upphäva ett underhållskrav som fastställts utifrån ett verkställighetsinstrument, om de behov hos mottagaren eller den kapacitet hos den underhållsskyldige som låg till grund för beslutet ändras. Om föräldrarna kommer överens om att höja eller minska ett underhåll till barn som fastställts utifrån ett verkställighetsinstrument kan de begära förlikning inför domstol. Om domstolen anser att avtalet inte tar hänsyn till barnets bästa avvisar den förslaget. Mottagaren och den underhållsskyldige kan komma överens om att höja, minska eller upphäva underhåll som betalas av föräldrar till ett myndigt barn, eller av ett myndigt barn till föräldrar i form av en verkställbar notariehandling (artikel 197 i familjelagen).

Det underhåll som fastställs enligt verkställighetsinstrumentet justeras en gång om året i enlighet med Sloveniens konsumentprisindex. Justeringen görs i januari, med användning av den kumulativa ökningen av konsumentpriserna från den månad då underhållet senast fastställdes eller justerades.

Justeringsfaktorn för underhåll offentliggörs i Sloveniens officiella kungörelseorgan (*Uradni list Republike Slovenije*) av ministeriet med ansvar för familjefrågor. Socialkontoret informerar skriftligen mottagaren och den underhållsskyldige om varje justering och det nya underhållsbeloppet. Tillsammans med domstolsavgörelsen, det lagakraftvunna domstolsbeslutet eller den verkställbara notariehandlingen utgör detta meddelande från socialkontoret en exekutionstitel.

Om mottagaren har fyllt 18 år och inte deltar i regelbunden undervisning det år som underhållet justeras behöver socialkontoret inte skriftligen meddela mottagaren och den underhållsskyldige om justeringen. När mottagare fyller 18 år måste de lämna in ett inskrivningsintyg till socialkontoret inom 30 dagar från det att de får elev- eller studentstatus, eller informera kontoret om var de deltar i regelbunden undervisning. Om bidragsmottagaren underlåter att agera enligt föregående mening kommer socialkontoret inte att justera underhållet det året. När barnet blir myndigt kan den underhållsskyldige kontrollera med socialkontoret om barnet har elev- eller studentstatus. Om bidragsmottagaren inte har elev- eller studentstatus är den underhållsskyldiga parten inte skyldig att betala underhåll, även om meddelande om justering av underhåll utfärdades innan elev- eller studentstatusen gick förlorad (artikel 198 i familjelagen).

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll till barn sätts vanligtvis in på ett bankkonto som tillhör barnets juridiska företrädare. Underhåll till vuxna sätts in på deras bankkonto. Hur och till vem underhåll betalas beslutas av domstolen.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige **inte betalar frivilligt** i enlighet med exekutionstiteln (dom, domstolsbeslut, verkställbar notariehandling tillsammans med ett meddelande om justering av underhåll), **kan mottagaren begära verkställighet i domstol** i enlighet med lagen om verkställighet och säkerhetsåtgärder i fråga om fordringar (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*) för att se till att skyldigheterna efterlevs.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Denna information är tillgänglig via e-juridikportalen: [Hur ser man till att domstolsavgöranden verkställs?](#)

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

I förfaranden för att erhålla/komma överens om underhåll finns inledande information om underhåll att tillgå vid alla socialkontor.

Distriktsdomstolen är behörig att fastställa underhåll. Parter i förfarandet kan ansöka om rättshjälp i form av ett juridiskt ombud och undantag från skyldigheten att betala rättegångskostnaderna.

Om gäldenären underlåter att betala underhåll kan det underåriga barnets juridiska företrädare eller en vuxen underhållsmottagare själva ansöka om indrivning av underhållet hos behörig lokal domstol (*okrajno sodišče*). Hjälptjänst med att fylla i ansökan om indrivning av underhållet kan erhållas hos socialkontor, lokala domstolar, advokater samt fonden för offentliga stipendier, utveckling, funktionsnedsättning och underhåll (*Javni študentski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije*).

Sloveniens högsta domstol (*Vrhovno sodišče*) har offentliggjort reviderade formulär för indrivning av underhåll tillsammans med anvisningar om hur de ska fyllas i. Detta återfinns i tidningen *Sodnikov informator*. Formulären hjälper användare att ansöka om indrivning av underhåll och finns tillgängliga på webbplatsen för [ministeriet för arbetsmarknadsfrågor, familjefrågor, sociala frågor och lika möjligheter](#) (*Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti*).

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Om gäldenären underlåter att betala underhåll kan barnets juridiska företrädare eller den vuxna underhållstagaren begära att underhållet ska betalas ut av Sloveniens fond för offentliga stipendier, utveckling, funktionsnedsättning och underhåll, men endast med stöd av ett lagakraftvunnet och verkställbart domstolsavgörande eller en uppgörelse som fastställer underhållsbeloppet. Förutsättningen för detta är att den juridiska företrädaren antingen själv utan framgång har försökt att driva in underhållsbidraget eller har framställt ett underhållskrav i utlandet.

Barn under 18 år har rätt till underhållskompensation, likaså barn mellan 18 och 26 år som går en ordinarie utbildning och som inte har anställning eller är registrerade som arbetslösa och

är slovenska medborgare och har sin stadigvarande hemvist i Slovenien,

är utländska medborgare och har sin stadigvarande hemvist i Slovenien, om detta fastställts genom ett internationellt avtal eller ömsesidighetsvillkor.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja. Hjälp med att driva in underhållsbidrag tillhandahålls av fonden för offentliga stipendier, utveckling, funktionsnedsättning och underhåll, som utsetts till centralmyndighet i enlighet med rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet. Fonden har också utsetts till centralmyndighet enligt Haagkonventionen om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar och till sändande och mottagande organ enligt FN:s konvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Kontaktuppgifter:

Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (fonden för offentliga stipendier, utveckling, funktionsnedsättning och underhåll)

Dunajska cesta 20

SI-1000 Ljubljana

Tfn +386 1 4720 990

Fax +386 1 4345 899

E-post: [✉ jpsklad@jps-rs.si](mailto:jpsklad@jps-rs.si)

Webbplats: [✉ https://www.srips-rs.si/](https://www.srips-rs.si/)

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Nej. Enligt artikel 55 i förordning (EG) nr 4/2009 ska en ansökan om verkställighet av en dom om underhåll göras genom centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt, som sedan vidarebefordrar ansökan till centralmyndigheten i Slovenien, dvs. fonden för offentliga stipendier, utveckling, funktionsnedsättning och underhåll.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Förordningen ger inte möjlighet till direkta kontakter mellan en sökande i utlandet och Sloveniens fond för offentliga stipendier, utveckling, funktionsnedsättning och underhåll i dess egenskap av centralmyndighet.

Centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt sköter denna kommunikation. Centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt ger sökanden all hjälp som han eller hon behöver för att kunna lämna in en korrekt ifyllt ansökan om indrivning av underhåll i Slovenien, och översänder ansökan, tillsammans med bilagor, till fonden för offentliga stipendier, utveckling, funktionsnedsättning och underhåll. Denna granskar ansökan, begär eventuellt kompletterande upplysningar eller rättelser, och företräder sökanden vid verkställighetsärenden i domstol och andra organ i Slovenien.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Rättshjälp kan erhållas för att täcka kostnaderna för rättegången. Distriktsdomstolens ordförande beslutar om rättshjälp ska beviljas (artikel 2 i lagen om rättshjälp).

Rättshjälp kan beviljas för juridisk rådgivning, juridiskt ombud och andra juridiska tjänster enligt lag, för alla former av juridiskt skydd inför alla allmänna domstolar och specialdomstolar i Slovenien, inför Sloveniens författningsdomstol (*Ustavno sodišče*) och inför alla organ, institutioner och personer i Slovenien som har behörighet när det gäller tvistlösning utanför domstol. Rättshjälp kan även innebära att man inte behöver betala rättegångskostnaderna (artikel 7 i lagen om rättshjälp).

Enligt rättshjälpslagen kan rättshjälp beviljas: 1) slovenska medborgare, 2) utländska medborgare med permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd i Slovenien, och statslösa personer som är lagligen bosatta i Slovenien, 3) övriga medborgare från andra länder på villkor av ömsesidighet eller enligt villkor och i sådana fall som definieras i internationella fördrag som Slovenien är bundet av, 4) icke-statliga organisationer och ideella föreningar som bedriver verksamhet av allmänt intresse, och som är registrerade i respektive register i enlighet med tillämplig lagstiftning, vid tvister i samband med genomförandet av de verksamheter av allmänt intresse eller det syfte som de inrättades för, 5) övriga personer som enligt lagstiftning eller internationella fördrag som Slovenien är bundet av har rätt till rättshjälp. (artikel 10 i lagen om rättshjälp).

Personer som har rätt till rättshjälp kan begära detta när som helst under förhandlingarna. När beslut fattas om rättshjälp fastställs sökandens ekonomiska status, samt andra förhållanden som anges i denna lag (artikel 11 i lagen om rättshjälp).

Enligt artikel 46 i förordningen gäller dispens i alla fall där mottagarens krav härrör från artikel 56 i förordningen och rör underhåll till följd av relationer mellan föräldrar och barn och betalas till barn under 21 års ålder.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Inga åtgärder har vidtagits för att genomföra artikel 51 i rådets förordning (EG) nr 4/2009.

Den här webbsidan hör till portalen [✉ Ditt Europa](#).

Du får gärna [✉ lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 30/03/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Slovakien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Frågorna i samband med underhållsbidrag och underhållsskyldighet regleras i lag nr 36/2005 om familjen och om ändring av vissa andra lagar ("familjelagen"). Enligt familjelagen uppkommer underhållsskyldighet i följande fall:

Föräldrars underhållsskyldighet gentemot sina barn.

Barns underhållsskyldighet gentemot sina föräldrar.

Underhållsskyldighet mellan andra släktingar.

Underhållsskyldighet mellan makar.

Underhållsskyldighet efter skilsmässa.

Stöd till ogift mor för att täcka underhåll och vissa utgifter.

Ekonomiska familjerättsliga relationer som omfattas av det allmänna begreppet "underhåll" hör enligt familjerätten till de områden som är typiska för äganderättsliga relationer. Här blir beroendet av en personlig familjerättslig relation särskilt tydligt.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Föräldrarnas underhållsskyldighet gentemot sina barn är en lagstadgad skyldighet som gäller så länge barnen inte kan försörja sig själva. Att ett barn har genomgått den obligatoriska skolan innebär inte nödvändigtvis att det därigenom har utvecklat en förmåga att försörja sig självt. Huruvida föräldrar har en fortsatt underhållsskyldighet gentemot sina barn beror på barnets förmåga, möjligheter och finansiella situation medan barnet utbildas för ett framtida arbete, till exempel som heltidsstuderande vid universitet. **Uppnådd myndighetsålder har ingen rättslig betydelse för hur länge underhållsskyldigheten varar. Den tidpunkt när ett barn i rättslig mening kan försörja sig självt varierar från fall till fall.** Domstolen prövar varje sådant fall individuellt. Förmågan att försörja sig själv tolkas i vid mening som förmågan att klara alla behov eller relevanta kostnader för att leva på egen hand (dvs. genom att använda sina egna pengar). Den förmågan måste vara långsiktigt hållbar. Tillfälliga inkomster kan inte anses vara tillräckliga för att man ska ha förmågan att klara sig på egen hand. Domstolarna brukar i praktiken utgå från att föräldrarnas underhållsskyldighet är ett tänjbart begrepp eftersom blodsbanden inte är begränsade i tiden. Underhållsskyldigheten kan därför förnyas om till exempel barnet beslutar att studera senare eller om det inte kommer in på universitetet direkt efter avslutad gymnasieutbildning. Enligt rättspraxis och mot bakgrund av den nuvarande bristen på anställningsmöjligheter för nyutexaminerade och ungdomar som just avslutat sin skolgång kan ytterligare kurser som gör det möjligt för dem att få arbete inom ett annat område än det de dittills utbildat sig för även betraktas som fortsatt yrkesutbildning.

När ett barn börjar få regelbundna inkomster från en anställning, ett affärsföretag etc. blir det enklare att avgöra när underhållsskyldigheten upphör. Mot bakgrund av situationen på arbetsmarknaden, förekomsten av många olika typer av skolor och utbildningsinstitut, behovet av att lära sig språk för att kunna utnyttja en utbildning i praktiken, omskolningskurser, livslångt lärande, studier utomlands och behovet av att förbättra sina kvalifikationer, blir det svårare för domstolarna att fastställa exakt när ett barn kan försörja sig. Några av dessa former (av vidareutbildning) kan vara motiverade, framför allt om den betalande föräldern har betydande ekonomiska resurser. Parallellt med detta måste barnets intresse, mot bakgrund av dess förmåga och förutsättningar, beaktas så att barnet tillägnar sig rätt kunskaper för en framtida anställning. Det är emellertid legitimt att kräva att barn tillägnar sig dessa färdigheter tidigt för att förhindra att de missbrukar föräldrarnas underhållsskyldighet genom att helt enkelt vägra arbeta (till exempel barn som medvetet lämnar sina arbeten).

Åldersgränsen 18 år blir betydelsefull om vi betraktar den ur ett processuellt perspektiv. Till dess ett barn blir myndigt kan en domstol på eget initiativ inleda ett underhållsförfarande. Därefter kan förfarandet enbart inledas efter ansökan. En ansökan som inges av ett vuxet barn kan riktas till den ena av eller båda föräldrarna och måste innehålla uppgifter om underhållsbeloppets storlek och från vilken tidpunkt det ska betalas. En domstol måste strikt hålla sig inom gränserna för ett vuxet barns ansökan om justering av underhåll eftersom ett sådant mål inte är ett vårdnadsärende enligt § 111 ff. i lagen om rättsvårdsärenden.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Om den underhållsberättigade och den underhållsskyldige inte kan komma överens ska en behörig distriktsdomstol avgöra underhållsskyldigheten. Förutom i mål som gäller föräldrars underhållsskyldighet gentemot deras underåriga barn inleder domstolen ett förfarande efter en ansökan från den underhållsberättigade (käranden) mot den underhållsskyldige (svaranden). Mål som gäller underhåll till ett underårigt barn kan inledas av domstolen på eget initiativ (§ 23 i lagen om rättsvårdsärenden) eftersom domstolen i så fall är skyldig att skydda underåriga.

Vem som helst kan vara självständig part i ett mål (dvs. ha processbehörighet) i den meningen att de kan förvärva rättigheter och anta skyldigheter genom sina egna handlingar. Fysiska personer som inte har processbehörighet (till exempel underåriga barn) måste företrädas av sin vårdnadshavare (§ 68 i civilprocesslagen).

Förutom den lagstadgade rätten att företrädas av en advokat skiljer man i civilprocesslagen och lagen om rättsvårdsärenden dessutom mellan att företräda parterna i ett mål med fullmakt och efter ett domstolsbeslut.

Ett underårigt barn kan inte företrädas av någon av föräldrarna i mål som gäller rättsliga åtgärder som kunde skapa en konflikt mellan föräldrarnas intressen och det underåriga barnets intressen eller mellan flera olika underåriga barn som företräds av samma förälder. I en sådan situation utser domstolen en tillfällig förmyndare som ska företräda barnet under rättegången eller under ett visst rättsligt förfarande.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Se svaret på fråga nr 3.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Territoriell behörighet beskrivs i § 3 i lagen om rättsvårdsärenden. Behörighet i sakfrågan beskrivs i § 12 i civilprocesslagen. Distriktsdomstolarna har alltid territoriell behörighet i första instans. I allmänhet är den domstol behörig inom vars domkrets den svarande (dvs. den person som ansökan riktas mot) har hemvist, dvs. regeln om territoriell behörighet grundad på svarandens allmänna domstol gäller. Den allmänna domstol som har behörighet för svaranden är den domstol inom vars domkrets den personen har sin hemvist eller, om han eller hon saknar hemvist i Slovakien, den domstol inom vars domkrets personen är bosatt. I lagen om rättsvårdsärenden anges det uttryckligen i vilka särskilda fall denna regel inte följs. **Den domstol inom vars domkrets ett underårigt barn har hemvist till följd av föräldrarnas arrangemang eller enligt ett domstolsbeslut, eller där barnet har hemvist av andra relevanta skäl, har rätt att pröva en ansökan om underhåll** (exklusiv territoriell behörighet enligt § 112.1 i lagen om rättsvårdsärenden).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Se svaren på frågorna 3 och 4.

En kärende (underhållsmottagare) som har processbehörighet kan inge en ansökan direkt, dvs. utan ombud, till den domstol som är behörig.

I § 127 civilprocesslagen anges de allmänna uppgifter som ska ingå i en ansökan: mottagande domstol, sökandens namn, vilket ärende ansökan gäller och vad käreanden kräver, och en underskrift.

Förutom de allmänna uppgifterna måste en ansökan innehålla viss detaljerad information enligt §§ 25 och 26 i lagen om rättsvårdsärenden. I en ansökan som gäller underhåll måste också det begärda underhållsbeloppet anges och från och med vilken tidpunkt underhållsbidraget ska betalas.

Ansökan kan inges skriftligt, antingen i pappersform eller elektroniskt. En elektronisk ansökan som inges utan tillstånd enligt relevant lagstiftning måste dessutom översändas i pappersform eller på elektronisk väg med tillstånd enligt relevant speciallagstiftning. I vårdnadstvister kan ansökningar även göras muntligt. De förs sedan till protokollet.

Rätt antal kopior av en ansökan, inklusive nödvändigt antal kuvert, måste lämnas in så att domstolen kan behålla ett original och skicka en kopia till varje part. Om någon part underlåter att tillhandahålla rätt antal kopior och kuvert kommer domstolen att göra kopior på den partens bekostnad.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

De avgifter som ska betalas för enskilda handlingar eller förfaranden som handläggs av domstolar regleras i slovakiska nationalrådets lag nr 71/1992 om rättegångskostnader och kopior av uppgifter i straffregister. Avgifterna tas ut enligt en förteckning över rättegångskostnader. Denna lagstiftning innehåller också bestämmelser om befrielse från rättegångskostnader på grund av personliga omständigheter eller sakfrågan.

När det gäller underhållsärenden är följande bestämmelser viktiga:

Mål som avser rättsligt skydd av barn hör till dem som undantas på grund av sakfrågan. Det innebär att även förfaranden som avser underhållskrav för underåriga barn är befriade från rättegångskostnader.

Enligt kriteriet personliga omständigheter gäller befrielsen från rättegångskostnader i följande fall:

Kärende i mål som gäller underhåll, mål som gäller en ökning av underhållsskyldigheten samt mål som gäller försenad betalning av utestående underhållsbidrag och förfaranden som avser erkännande av eller förklaring av verkställbarhet för ett utländskt underhållsbeslut.

Ogifta mödrar i mål som gäller underhåll och betalning av vissa kostnader i samband med graviditet och födsel.

I punkt 8 i förteckningen över rättegångskostnader anges uttryckligen avgifterna för mål som avser underhållsskyldighet mellan makar och underhåll efter skilsmässa:

Punkt 8	
a) För ansökan om underhåll mellan makar, underhåll efter skilsmässa och underhållskrav mellan andra släktingar och för ansökningar om ökning av underhållsbidrag:	2 % av föremålets pris, dock minst 16,50 euro
b) För ansökan om minskning eller upphörande av underhåll mellan makar, underhåll efter skilsmässa eller underhållskrav mellan andra släktingar:	2 % av tvisteföremålets pris, dock minst 16,50 euro

Om inget särskilt belopp anges i förteckningen över avgifter och det aktuella fallet varken kan hänföras till kategorin personliga omständigheter eller sakfrågan, gäller de avgifter som anges under punkt 1 i förteckningen över domstolsavgifter:

Punkt 1	
För en stämningsansökan, om ingen särskild avgift anges,	
a) värdet (betalningen) av bidraget eller av tvisteföremålets värde:	6 %, som minst 16,50 euro, som mest 16 596,50 euro, i handelsrättsliga ärenden som mest 33 193,50 euro.

Domstolen kan efter ansökan bevilja undantag från skyldigheten att betala domstolsavgifter om detta är motiverat med hänsyn till omständigheterna (§ 254 i civilprocesslagen). Parternas omständigheter måste dokumenteras för att domstolen ska kunna fatta beslut om ansökan.

Mekanismen för tillhandahållande av rättshjälp och rättshjälpcentrums metoder för att erbjuda sådan rättshjälp åt fysiska personer i ömmande omständigheter som inte kan utnyttja rättsliga tjänster för att i vederbörlig ordning utöva och försvara sina rättigheter och i vilken utsträckning sådan rättshjälp tillhandahålls, regleras i lag nr 327/2005 om tillhandahållande av rättshjälp till personer i ömmande omständigheter och om ändring av lag nr 586/2003 om juridiska yrken och om ändring av lag nr 455/1991 om licensierade yrken (yrkeslagen), ändrad genom lag nr 8/2005. I ovanstående lag anges också kriterier för beviljande av rättshjälp, det förfarande som ska tillämpas av fysiska personer och av de behöriga myndigheterna i rättsprocesser som avser rättshjälpfrågor samt den institutionella organisationen för tillhandahållande av rättshjälp.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

I slovakisk lag anges inte något särskilt underhållsbelopp.

I familjeärenden måste domstolarna alltid bedöma varje fall individuellt på grundval av de särskilda omständigheterna, och därför anges inget särskilt belopp för underhållet i lagen. Just när det gäller familjeärenden är det omöjligt att i en lag entydigt sammanfatta livets alla skiftande förutsättningar.

Enligt § 75.1 i familjelagen ska domstolen när den fastställer underhållsbidragets storlek beakta **underhållsmottagarens legitima behov**, samt **den underhållsskyldiges förmåga, möjligheter och ekonomiska situation**. Domstolen beaktar också den underhållsskyldiges förmåga, möjligheter och ekonomiska situation i fall där han eller hon utan vägande skäl lämnar en anständig anställning eller ett bra arbete eller avstår från en stadig inkomstkälla. Den beaktar också alla eventuella oskäliga ekonomiska risker som den underhållsskyldige tar.

När det gäller föräldrars underhåll av sina barn ska båda föräldrarna bidra till deras uppehälle utifrån respektive förälders förmåga, möjligheter och ekonomiska situation. Ett barn har rätt till samma levnadsstandard som sina föräldrar. När domstolen ska fastställa underhållsbidragets storlek beaktar den vilken av föräldrarna som personligen vårdar barnet och i vilken utsträckning. Om föräldrarna har gemensam vårdnad om ett underårigt barn beaktar domstolen också hur länge barnet vistas hos respektive förälder när underhållsbidragets storlek ska fastställas. Domstolen kan också besluta att inget underhållsbidrag ska beviljas så länge som barnet växelvist vistas hos båda föräldrarna.

I § 62.3 i familjelagen anges ett **lägsta underhållsbidrag** (för närvarande 27,13 euro): *Oavsett förmåga, möjligheter och ekonomisk situation ska varje förälder uppfylla kravet att betala ett lägsta underhållsbidrag som utgör 30 % av existensminimum för en underhållsberättigad underårig eller ett underhållsberättigat barn enligt vad som anges i relevant lagstiftning.*

Enligt § 78 i familjelagen **kan arrangemang och domstolsbeslut avseende underhållsbidrag revideras om omständigheterna förändras**. Förutom när det gäller underhållsbidrag till ett underårigt barn (se § 121 i lagen om rättsvärdssärenden) får underhållsbeslut endast ändras eller upphävas efter ansökan. Om ett underhållsbidrag till ett underårigt barn upphävs eller minskas retroaktivt för en viss period ersätts inte de underhållsbidrag som redan betalats ut. När omständigheterna förändras beaktas även levnadskostnaderna.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll betalas i regel av den underhållsskyldige (svaranden) till underhållsmottagaren (käranden).

Enligt § 76 i familjelagen ska underhållsbidrag betalas regelbundet med lika stora belopp en månad i förväg. Ömsesidiga skulder får endast kvittas mot underhållskrav genom avtal. Skulder som avser underhållsbidrag för underåriga barn kan inte kvittas. Om den underhållsskyldige inte betalar ett underhållsbidrag som fastställts i domstolsbeslut i rätt tid har den underhållsberättigade rätt att kräva dröjsmålsränta på det utestående beloppet enligt bestämmelserna i civilrätten. Alla betalningar som avser underhåll ska först fördelas till kapitalbeloppet, och därefter, när väl kapitalbeloppet har betalats fullt ut, ska dröjsmålsräntan betalas.

När det gäller underhållsbidrag till underåriga barn har domstolarna fastställt en rättspraxis som innebär att den förälder som inte har vårdnaden om barnet ska betala underhåll till den förälder som personligen har vårdnaden och att göra det vid en bestämd tidpunkt varje månad.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Exekutionstjänstemän utnyttjas för att driva in underhållsbetalningar. Verkställighetsförfaranden inleds efter en ansökan om verkställighet. Förfarandet omfattas av bestämmelserna i lagen från Republiken Slovakien nationalråd nr 233/1995 om exekutionstjänstemän och utmätningar (lagen om verkställighetsförfaranden) och om ändring av vissa andra lagar, i dess ändrade lydelse. I de flesta fall drivs utestående underhållsbetalningar in genom utmätning av den underhållsskyldiges lön eller annan inkomst. Om ett verkställighetsbeslut avkunnas som medför skyldighet att betala en viss summa pengar finns det andra alternativ förutom utmätning av lön och andra inkomster för att driva in utestående underhållsbetalningar: utmätning av tillgodohavanden hos tredje part, försäljning av lös egendom, försäljning av värdepapper, försäljning av fast egendom, försäljning av företag eller beslut om indragning av körkort. Det sistnämnda alternativet är särskilt viktigt i samband med indrivning av underhåll. Exekutionstjänstemannen kan besluta om indragning av körkort för alla som inte följer en domstols underhållsbeslut. Exekutionstjänstemannen kan också meddela det behöriga polisorganet beslut om indragning av körkort. När väl skälen för verkställighetsåtgärden har åtgärdats utfärdar exekutionstjänstemannen omedelbart ett beslut om att körkortet ska återlämnas.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Enligt § 77 i familjelagen finns det ingen preskriptionsfrist för indrivning av underhållsskulder. Underhåll kan emellertid endast beviljas från den dag domstolsförfarandet inleds. Underhållsbidrag kan beviljas för ett underårigt barn för högst tre år retroaktivt från den dag förfarandet inleds, men det måste föreligga särskilda ömmande skäl. Det finns en preskriptionsfrist för rätten till individuella regelbundna underhållsbetalningar.

Enligt § 101 i civillagen (lag nr 40/1964) tillämpas följande preskriptionsfrister:

- 1) *En rättighet som tilldelats genom ett slutgiltigt domstolsbeslut eller beslut från annan myndighet ska upphöra att gälla tio år efter den dag den skulle ha fullgjorts. Om den betalningsskyldige skriftligen har erkänt grunderna för en rättighet och de berörda beloppen ska rättigheten upphöra att gälla tio år efter den dag den erkändes. Om en tidsfrist för verkställigheten däremot anges i erkännandet ska preskriptionsfristen börja löpa när den tidsfristen har löpt ut.*
- 2) Samma preskriptionsfrist gäller också för de delbetalningar som anges i beslutet eller erkännandet. Preskriptionsfristen för delbetalningarna ska börja löpa från deras förfallodag. Om hela skulden förfaller till betalning på grund av att en delbetalning inte gjorts ska den tioåriga preskriptionsfristen börja löpa den dag den uteblivna delbetalningen förföll till betalning.
- 3) *Preskriptionsfristen för räntor och regelbundna betalningar är tre år. Om den preskriptionsfristen har fastställts i en slutgiltig dom eller erkänts skriftligen ska den emellertid enbart gälla för räntor och regelbundna betalningar som förfallit efter det att beslutet vann laga kraft eller efter erkännandet.*

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Det finns ingen särskild myndighet med uppgift att tillhandahålla "stöd" eller hjälp för att driva in underhållsbidrag i nationella ärenden.

I ärenden som rör ett annat land kan centrumet för internationellt rättsligt skydd av barn och ungdomar (*Centrum pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže*) hjälpa till. Centrumet hjälper till att driva in underhåll om den som är skyldig att betala underhåll för ett barn lever utomlands medan underhållsmottagaren är bosatt i Slovakien eller tvärtom, dvs. om underhållsmottagaren har hemvist i utlandet och ska driva in underhåll från en underhållsskyldig med hemvist i Slovakien.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Lag nr 201/2008 om ersättningsunderhåll och om ändring av lag nr 36/2005 om familjen och om ändring av vissa lagar, i enlighet med beslut nr 615/2006 från Republiken Slovakien författningsdomstol (*Ústavný súd*), innehåller en mekanism enligt vilken staten (kontoret för arbete, sociala frågor och familjefrågor – *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*) i förskott kan betala ett ersättningsunderhåll till underhållsmottagare. Ersättningsunderhåll bidrar till underhåll av ett underhållsberättigat barn om den underhållsskyldige underlåter att betala underhåll efter ett slutgiltigt domstolsbeslut eller enligt ett av domstolen godkänt arrangemang.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Centrumet för internationellt rättsligt skydd av barn och ungdomar inrättades av det slovakiska ministeriet för arbete, sociala frågor och familjefrågor.

Ministeriet driver centrumet som en statligt finansierad organisation som ger rättsligt skydd åt barn och ungdomar när ett annat land berörs. Centrumet omfattar hela Slovakien och har varit i bruk sedan den 1 februari 1993.

Enligt lag nr 195/1998 om socialt stöd är centrumet klassat som en statlig myndighet för socialt stöd sedan den 1 juli 1998.

Kontaktuppgifter och adress:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-post: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk,

Tfn: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Fax: + 421 2 2046 3258, telefon 24 timmar om dygnet (endast nödsamtal) + 421 915 405 954.

I Republiken Slovakien är centrumet centralmyndighet enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ("underhållsförordningen") och enligt Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Det går inte att rikta en ansökan från utlandet direkt till centrumet. Den som vill begära betalning av underhåll och som är bosatt i ett annat land måste kontakta de behöriga myndigheterna i det landet, som sedan vidarebefordrar begäran till det slovakiska centrumet.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Republiken Slovakien är bunden av Haagprotokollet från den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

I gränsöverskridande underhållsärenden är möjligheten att få rättshjälp beroende av tillämpningen av artikel 44.3 i underhållsförordningen. Slovakiens centralmyndighet är **centrumet för internationellt rättsligt skydd av barn och ungdomar**. Det erbjuder sina tjänster gratis. Parter kan därför medverka i ordinarie förfaranden om fastställande eller ändring av underhållsskyldighet i Slovakien utan behov av rättshjälp.

Om förfarandet inte kan genomföras utan rättshjälp erbjuds sådan gratis åt personer som är under 21 år, i enlighet med artikel 46 i förordningen. Denna typ av rättshjälp beviljas av **centrumet för rättshjälp** enligt lag nr 327/2005 om tillhandahållande av rättshjälp åt personer i ekonomiskt behov (lagen om rättshjälp), i dess ändrade lydelse.

Om artikel 46 i förordningen inte gäller beviljas kostnadsfri rättshjälp enligt lagen om rättshjälp till de personer som uppfyller kriterierna i den lagen. Sökande som inte uppfyller kriterierna måste betala domstolsavgifter i enlighet med lag nr 71/1992 om domstolsavgifter och avgifter för utdrag ur straffregistret. Ärenden som gäller ömsesidigt underhåll mellan barn och föräldrar är befriade från de avgifter som anges i den lagen. Sökande i förfaranden om fastställande eller ökning av underhåll är också personligen befriade från skyldigheten att betala domstolsavgifterna. Parterna i ett förfarande måste dessutom betala sina egna och sina ombuds rättegångskostnader. Parterna delar på gemensamma kostnader i proportion till deras engagemang i ärendet och i förfarandet. I ärenden som gäller underhåll till vuxna dömer domstolarna den förlorande parten att betala den vinnande partens kostnader för att göra gällande eller försvara en rättighet.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Centralmyndighet i den mening som avses i artikel 49.1 i underhållsförordningen är centrumet för internationellt rättsligt skydd av barn och ungdomar som inrättades den 1 februari 1993. Eftersom centrumet hade fungerat som översändande myndighet och mottagande myndighet enligt internationella avtal (framför allt konventionen om indrivning av underhållsbidrag i utlandet av den 20 juni 1956) redan innan underhållsförordningen började tillämpas, fanns det inget behov av att vidta särskilda åtgärder i fråga om de aktiviteter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen. När underhållsförordningen trädde i kraft behövde centrumet enbart göra smärre organisatoriska förändringar (i fråga om bemanning).

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 06/05/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Finland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Lagen om underhåll för barn (704/1975) innehåller bestämmelser om underhåll för barn.

Enligt denna lag har ett barn rätt till tillräckligt underhåll. Det innebär att man tillgodoser de materiella och andliga behov som motsvarar barnets utvecklingsnivå, den vård och utbildning barnet behöver samt kostnaderna för detta.

Ett barn har rätt till underhåll från sina föräldrar, som svarar för detta efter förmåga. Om en förälder inte sörjer för barnets underhåll eller om barnet inte bor varaktigt tillsammans med föräldern, kan det fastställas att underhållsbidrag ska betalas till barnet.

Föräldrarna har ingen rätt att få underhåll från sina barn.

Äktenskapslagen (234/1929) innehåller bestämmelser om underhåll till make.

Vardera maken ska efter förmåga bidra till familjens gemensamma hushåll och makarnas underhåll.

Om en make försummar sin underhållsskyldighet eller om makarna bor åtskilda kan den ena maken åläggas att betala underhållsbidrag till den andra.

Efter en skilsmässa är ena parten skyldig att betala underhåll till sin före detta make, om de har ingått ett avtal om detta och socialnämnden i kommunen har fastställt avtalet. Om ett par skiljer sig kan en domstol även förelägga ena maken att betala underhållsbidrag till den make som kräver det. Enligt finsk rättspraxis är det emellertid ovanligt att en part åläggs att betala underhåll till den andra parten. Efter en skilsmässa försörjer sig parterna i allmänhet själva. Skyldighet att betala underhåll upphör, om den som har rätt till underhållet ingår nytt äktenskap.

Vad som är stadgat i lagen angående makar gäller även för registrerade partnerskap.

Parterna har ingen skyldighet att betala underhåll för varandra inom ramen för andra personliga relationer.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Barns rätt att få underhåll av föräldrarna upphör när det fyller 18 år.

Föräldrarna svarar för kostnaderna för barnets utbildning även efter det barnet fyllt 18 år, om detta anses skäligt. Detta är dock en ovanlig företeelse i finsk rättspraxis.

Se även fråga 1.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Både den underhållsberättigade och den underhållsskyldige kan kontakta socialnämnden i kommunen, som hjälper till med att utarbeta ett avtal om underhållsbidrag. Ett avtal som fastställts av socialnämnden är direkt rättsligt bindande, på samma sätt som ett domstolsavgörande.

Enligt 8 a § i lagen om underhåll för barn kan socialnämnden, även om ett barn eller en underhållsskyldig inte är bosatt i Finland, fastställa ett avtal om underhållsbidrag, om en finsk domstol är behörig i ärendet enligt artiklarna 3 eller 6 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 och parterna har enats om att finsk lag ska tillämpas på underhållsskyldigheten i enlighet med artikel 7 i Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet. Vid tvister i underhållsärenden kan både den underhållsberättigade och den underhållsskyldige väcka talan vid domstol med en stämningsansökan.

Makar kan upprätta ett informellt skriftligt avtal om underhåll och be de sociala myndigheterna i kommunen att fastställa det. De sociala myndigheterna hjälper på begäran makarna med att upprätta avtalet.

Ett underhållsärende som rör två makar kan väckas vid en domstol med en stämningsansökan.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 är med sina regler om behörighet tillämpliga på gränsöverskridande ärenden som rör underhåll.

I frågor som gäller underhållsskyldighet i medlemsstaterna ska behörigheten ligga hos

domstolen på den ort där svaranden har sin hemvist, eller

domstolen på den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist, eller

den domstol som enligt sin egen lag är behörig att fastställa någons rättsliga status, om frågan om underhåll har samband med den talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap, eller

den domstol som enligt sin egen lag är behörig att fastställa föräldrans ansvar om frågan om underhåll har samband med denna talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

Om ärendet inte är gränsöverskridande, regleras behörigheten i (den finska) rättegångsbalken (4/1734).

Enligt 10 kap. 1 § i rättegångsbalken är forum i tvistemål vid ett yrkande mot en fysisk person den tingsrätt inom vars domkrets personen i fråga har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort. Enligt 10 kap. 9 § kan ett yrkande på underhållsbidrag även prövas av den tingsrätt inom vars domkrets den som yrkar på eller får underhållsbidrag har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

I samband med äktenskapsskillnad eller samlevnadens upphörande, kan yrkande förekomma om avtal om underhåll, vårdnad om barn eller umgängesrätt eller andra anspråk i samband med skilsmässan eller samlevnadens upphörande. Då är den domstol där själva skilsmässan handläggs behörig domstol.

Om en ansökan om underhåll görs i samband med mål om vårdnad om ett barn eller fastställande av faderskap, kan rättegången om underhållet också behandlas av den domstol där talan ska väckas i fråga om den förstnämnda frågan.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

En sökande har rätt att väcka talan utan rättsbiträde. En part i rättegång behöver emellertid oftast experthjälp, och därför är det lämpligt att anlita ett lagkunnigt biträde.

I gränsöverskridande underhållsärenden kan de berörda parterna vända sig till centralmyndigheten.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Väckande av talan vid domstol är avgiftsbelagd. Domstolen tar ut avgiften, och det aktuella beloppet (86–200 euro) beror på domstolsinstans och behovet av att behandla ärendet. (🔗 [Avgifter som tas ut av tingsrätterna](#)).

Rättshjälpslagen och lagen om centralmyndighet i Finland i vissa internationella ärenden som gäller underhållsbidrag (1076/2010) innehåller bestämmelser om en sökandes rätt till rättshjälp. Sökanden som bor utomlands kan också få rättshjälp i underhållsärenden på grundval av ett särskilt ömsesidigt avtal.

Sådana avtal finns mellan Finland och vissa delstater i Förenta staterna och vissa provinser i Kanada.

Mer information om rättshjälp i Finland finns på: 🔗 <https://oikeus.fi/oikeusapu/sv/index.html>

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Lagen om underhåll för barn (704/1975) innehåller bestämmelser om underhåll som betalas för ett barn.

Som regel betalas underhållsbidrag kontant månatligen i förskott, om inte något annat är avtalat eller bestämt. Undantagsvis kan beslut fattas om att underhållet ska betalas en gång för alla, eller i form av lös eller fast egendom.

I Finland bestäms underhåll för barn inte på grundval av någon tabell. Varje ärende avgörs för sig. Enligt 1 § i ovanstående lag har barn rätt till tillräckligt underhåll. Detta innebär att de materiella och andliga behov som motsvarar barnets utvecklingsnivå ska tillgodoses, liksom den vård och utbildning barnet behöver samt kostnader för detta. Enligt 2 § är föräldrar efter sin förmåga ansvariga för underhållet för sina barn. Vid bedömningen av föräldrarnas förmåga att underhålla barnet beaktas deras ålder, arbetsförmåga och möjligheter att få förvärvsarbete, vilka tillgångar de har samt deras övriga, på lag grundande underhållsansvar. Vid bedömning av omfattningen av föräldrarnas underhållsansvar beaktas även barnets förmåga och möjligheter att självt svara för sitt underhåll samt sådana omständigheter som gör att barnets underhåll inte medför kostnader för föräldrarna eller att dessa kostnader är ringa.

Underhållsbidraget höjs automatiskt med jämna mellanrum till följd av ökade levnadskostnader. Närmare bestämmelser om den automatiska höjningen finns i lagen om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (583/2008).

Storleken på underhållsbidraget och hur det ska betalas kan ändras genom avtal eller ett domstolsavgörande, om det har skett sådana grundläggande förändringar av förhållandena sedan ersättningen fastställdes att förändringen kan betraktas som rimlig, med tanke på situationen avseende barnet och föräldern som betalar underhåll.

Äktenskapslagen innehåller bestämmelser om underhåll som ska betalas till en make. Enligt finsk rättspraxis är det emellertid ovanligt att en part åläggs att betala underhåll till den andra parten. Efter en skilsmässa försörjer sig parterna i allmänhet själva.

Man kan besluta att ett underhållsbidrag ska betalas antingen tills vidare eller så att betalningen upphör efter den tid som har satts ut i avtalet, beslutet eller domen. Underhållsbidraget kan också utbetalas som ett engångsbelopp, om den underhållsskyldiges förmögenhetsförhållanden och övriga omständigheter ger anledning till detta. Man kan också besluta att underhållet ska betalas i form av lös eller fast egendom.

Underhållsbidraget höjs automatiskt med jämna mellanrum för att spegla de ökade levnadskostnaderna. Närmare bestämmelser om den automatiska höjningen finns i lagen om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (583/2008).

Ett beslut eller en dom som meddelats av en domstol, eller ett avtal som ingåtts av de två makarna, kan ändras om man anser detta vara motiverat på grund av förändrade omständigheter. Ett beslut, en dom eller ett avtal där man har beslutat att underhållet ska betalas som ett engångsbelopp får dock inte ändras efter det att underhållsbidraget har betalats ut. Ett avtal om underhållsbidrag som ingåtts av två makar kan ändras om avtalet inte anses vara skäligt. Enligt lagen upphör skyldigheten att betala periodiskt underhållsbidrag, om den som har rätt till bidraget ingår nytt äktenskap.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållsbidrag för barn betalas ut till barnets vårdnadshavare (till dennes bankkonto).

Underhållsbidrag för en maka betalas direkt till mottagaren (till makans bankkonto).

Som regel betalas underhållsbidrag kontant månatligen i förskott, om inte något annat är avtalat eller bestämt. Undantagsvis kan beslut fattas om att underhållet ska betalas en gång för alla, eller i form av lös eller fast egendom.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Den underhållsberättigade, eller om vissa villkor är uppfyllda, Folkpensionsanstalten (FPA) (se punkt 12), har rätt att driva in underhållsbidraget om den underhållsskyldige inte betalar det bidrag som fastställts i domstolsbeslut eller i ett avtal.

Den underhållsberättigade kan begära att en utmätningsman verkställer ett underhållsavtal eller underhållsbeslut, i enlighet med reglerna i utsökningsbalken. De sociala myndigheterna i kommunen kan också ge råd i frågor som rör familjerätten.

Om den underhållsskyldige inte betalar underhållsbidrag enligt ett avtal som de sociala myndigheterna har fastställt eller enligt ett beslut eller en dom som har meddelats av domstol, kan den underhållsberättigade vända sig till en utmätningsman för att få avtalet eller beslutet/domen verkställt, i enlighet med utsökningsbalken.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Verkställighet och bestämmelserna om gäldenärsskydd.

Om ett ärende hänvisas till utsökningsverket får gäldenären först ett meddelande om förfarandet och en betalningspåminnelse. Normalt måste gäldenären ges möjlighet att hinna betala efter påminnelsen.

Om en gäldenär inte betalar efter att ha fått en påminnelse eller inte frivilligt kontakter utsökningsverket avseende betalning, inleder utsökningsverket en utredning av gäldenärens inkomster och tillgångar genom att ta del av registrerade uppgifter.

Åtgärder som vidtagits för att utreda en gäldenärs inkomster och tillgångar och eventuella efterföljande undersökningar är noga reglerade.

I de flesta fall utmäts gäldenärens inkomster och medel på bankkonto. I allmänhet kan en tredjedel av gäldenärens lön, pension, arbetslöshetsersättning eller moderskapspenning utmätas. Semesterpenning, naturaförmåner, provisioner, avgifter, arvoden och andra ersättningar räknas också som inkomster. Det utmätta beloppet beräknas på grundval av årets nettoinkomster. Socialunderstöd och socialbidrag, t.ex. bostäder och barnbidrag, ingår inte i underlaget. Som ett alternativ till regelbunden inkomstutmätning kan man också komma överens om en avbetalningsplan.

Verkställighetsåtgärder och betalningsplaner tar alltid hänsyn till den del av gäldenärens tillgångar som skyddas genom lagstiftningen: det vill säga det restbelopp som gör det möjligt för honom eller henne att överleva. Denna skyddade del revideras för att motsvara folkpensionsindex. De överenskomna skyddade delarna med exempel finns på: <https://oikeus.fi/ulosotto/sv/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>

En gäldenär har rätt att överklaga, men inkassoprocessen ställs inte in, såvida inte en domstol beslutar detta separat.

Preskriptionsregler för underhållsskulder

I 16 c § i lagen om underhåll för barn föreskrivs att underhållsbidrag som ska betalas periodiskt och dröjsmålsrätan på detta ska drivas in hos den underhållsskyldige inom fem år från början av året som följer efter det år under vilket underhållsbidraget har förfallit. I annat fall går rätten att få betalning förlorad. Underhållsbidrag i form av ett engångsbelopp och dröjsmålsrätan på detta ska på motsvarande sätt drivas in inom fem år från att underhållsbidraget har förfallit och senast fem år efter att den som erhållit underhållsbidrag har blivit myndig.

På samma sätt måste Folkpensionsanstaltens fordran drivas in hos den underhållsskyldige inom fem år från ingången av året efter det år under vilket det underhållsbidrag som har försumrats och föranlett betalning av underhållsstöd har förfallit till betalning. I annat fall går rätten att få betalning förlorad (lag 580/2008 om underhållsstöd, 22 §).

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Om den underhållsskyldige inte betalar underhåll på avtalat sätt, ska den underhållsberättigade begära att en utmätningsman driver in det utestående beloppet. Utsökningsverket ger vägledning om hur man gör en sådan begäran. De sociala myndigheterna i kommunen kan också ge råd i frågor som rör familjerätten. Se punkterna 13 och 14. Utsökningsverket tar inte betalt för indrivning av underhållsbidrag. Ytterligare uppgifter om förfarandet finns på: <https://oikeus.fi/ulosotto/sv/index.html>

Om någon som är underhållsberättigad får underhållsstöd från Folkpensionsanstalten (FPA) på grund av att den underhållsskyldige försummar att betala underhållsbidraget, får den underhållsberättigade inte därefter driva in underhållsbidraget. Om FPA betalar ut underhållsstöd övergår rätten till underhållsbidraget på FPA till den del av underhållsbidraget som motsvarar det utbetalade underhållsstödet (*regressfordran*) (lag om underhållsstöd 580/2008, 19 §). Om det avtalade underhållsbidraget överstiger underhållsstödet från FPA, betalar FPA ut hela underhållsstödet och driver in obetalda underhållsbidrag i sin helhet av den underhållsskyldige. Om indrivningen lyckas betalar FPA mellanskillnaden mellan underhållsbidraget och underhållsstödet till den förälder som har vårdanden om barnet.

I gränsöverskridande fall av indrivning av underhållsbidrag, kan de berörda parterna överlämna ärendet till justitieministeriet i dess egenskap av centralmyndighet.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Om den underhållsskyldige inte betalar i enlighet med ett underhållsavtal eller ett beslut i fråga om ett barn som är bosatt i Finland, har barnet rätt att få underhållsstöd från Folkpensionsanstalten (FPA). Information om storleken på detta underhållsstöd finns på [FPA:s webbplats](#) (lag om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (583/2008)).

Det är också möjligt att få underhållsstöd om storleken på ett underhållsbidrag som fastställts genom ett avtal om underhåll eller i ett beslut på grund av den underhållsskyldiges ekonomiska svårigheter understiger beloppet för nuvarande underhållsstöd. I sådana fall betalar FPA mellanskillnaden mellan underhållsstödet och underhållsbidraget. Dessutom får barnet från gäldenären det bidrag som fastställs i ett underhållsavtal eller i ett beslut. Om den underhållsskyldige inte kan betala underhållsbidraget, kan beloppet också fastställas till 0 euro. I sådana fall betalar FPA ut underhållsstödet i sin helhet. I lagen om underhållsstöd (580/2008) regleras de krav som gäller för mottagande av underhållsstöd. Ansökan om underhållsstöd kan göras av barnets vårdnadshavare, intressebevakare eller någon annan som har den faktiska vårdanden om barnet samt av barnet självt om det har fyllt 15 år och bor självt. Att underhållsstöd betalas ut påverkar inte den underhållsskyldiges plikt att betala hela underhållsbidraget. När FPA beslutar att betala underhållsstöd för att den underhållsskyldige underlåter att betala underhållsbidraget har FPA rätt och skyldighet att driva in alla utestående underhållsbidrag från den underhållsskyldige.

Underhållsberättigade makar kan endast få underhållsbidrag från sin tidigare make.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Justitieministeriet är centralmyndighet i Finland i fråga om internationella avtal för indrivning av underhållsbidrag (se t.ex. rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet och Haagkonventionen från 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar). Centralmyndigheten har till uppgift att ta emot ansökningar om underhåll, att vidarebefordra dem till behöriga myndigheter och att inleda förfaranden vad gäller sådana ansökningar.

Om en underhållsskyldig part är bosatt i ett land där de internationella bestämmelserna för indrivning av underhållsbidrag gäller, kan sökanden kontakta justitieministeriet för indrivning av underhåll i det främmande landet. Om så behövs uppmanas sökanden att kontakta sin lokala rättshjälpsbyrå eller en advokat (t.ex. vad gäller hur man fyller i ansökningshandlingarna). De sociala myndigheterna i kommunen kan också ge råd i frågor som rör familjerätten. Om en underhållsberättigad får underhållsstöd från Folkpensionsanstalten (FPA) på grund av att den underhållsskyldige försummar att betala underhållsbidraget, övergår rätten till underhållsbidraget till FPA till den del av underhållsbidraget som motsvarar det utbetalda underhållsstödet (*regressfordran*) (lag om underhållsstöd (580/2008), 19 §). FPA driver i detta fall in utestående underhållsbidrag på den underhållsberättigades vägnar, som då inte får vidta åtgärder för att själv driva in skulden. Om det avtalade underhållsbidraget överstiger underhållsstödet från FPA, betalar FPA ut hela underhållsstödet och driver in obetalda underhållsbidrag i sin helhet av den underhållsskyldige. Om indrivningen lyckas betalar FPA mellanskillnaden mellan underhållsbidraget och underhållsstödet till den förälder som har vårdanden om barnet.

Underhållsberättigade makar kan endast få underhållsbidrag från sin tidigare make. Underhållsberättigade makar kan endast få underhållsbidrag från sin tidigare make. Underhållsberättigade makar kan kontakta en utmätningsman för att ta reda på om en utomlands boende make har tillgångar i Finland som kan utmätas i enlighet med utsökningsbalken. Det går även att vända sig till justitieministeriet för hjälp vid indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Kontaktuppgifterna till justitieministeriet (centralmyndigheten) är:

Adress: Justitieministeriet

PB 25,

00023 Statsrådet

Tfn: +358 29516001

Fax: +358 9 1606 7524

e-post: [✉ maintenance.ca@om.fi](mailto:maintenance.ca@om.fi)

Justitieministeriets webbplats finns på: [✉ https://oikeusministerio.fi](https://oikeusministerio.fi)

Kontaktuppgifterna till Folkpensionsanstalten (FPA) är:

Adress: Folkpensionsanstalten,

Indrivningscentret

PB 50,

00601 Helsingfors

Tfn: +358 20 634 4940 (privatpersoner), +358 20 634 4942 (myndigheter)

Fax +358 20 635 3330

E-postadress: [✉ maintenance@kela.fi](mailto:maintenance@kela.fi)

FPA:s webbplats finns på: [✉ https://www.kela.fi/web/sv](https://www.kela.fi/web/sv)

Rättshjälpsbyråernas webbplatser finns på: [✉ https://oikeus.fi/oikeusapu/sv/index/yhteystiedot.html](https://oikeus.fi/oikeusapu/sv/index/yhteystiedot.html)

Kontaktuppgifterna till de sociala myndigheterna i kommunen finns i telefonkatalogen eller kan erhållas genom finländska nummerupplysningstjänster. När du ringer måste du ange vilken kommuns sociala myndigheter du vill komma i kontakt med. I Finland finns cirka 320 kommuner.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Sökande i andra länder rekommenderas att kontakta den behöriga centralmyndigheten i sitt eget land, som sedan kontakter justitieministeriet. (Se punkterna 13, 14 och 15.)

Sökande kan också kontakta de finska myndigheterna direkt.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se svaret på fråga 15.

Om den underhållsberättigade (barn eller make) och den underhållsskyldige bor i olika länder, kan justitieministeriet hjälpa endera parten i ärendet samt behöriga myndigheter i det främmande landet. Sökanden (det berättigade barnet eller maken) kan be ministeriet att se till att en dom, ett beslut eller ett godkänt avtal om underhåll som upprättats i ett främmande land verkställs i Finland, och att underhåll som erhållits genom utmätning betalas till ett visst bankkonto. Justitieministeriet kan emellertid inte betala underhåll på gäldenärens vägnar.

Olika internationella gällande ordningar innebär att justitieministeriets funktioner som centralmyndighet även omfattar, t.ex., hjälp med att lokalisera en gäldenär eller borgenär, skaffa information om en gäldenärs eller borgenärs inkomster, och hjälp med att fastställa föräldraskap, om så krävs för indrivning av underhåll.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Sökanden som i domstol eller inför annan myndighet i Finland företräds av justitieministeriet (i dess egenskap av centralmyndighet inom ramen för de olika gällande internationella ordningarna) eller en av justitieministeriet befullmäktigad person, får kostnadsfri rättshjälp, oberoende av rättshjälpsreglerna på andra ställen i lagstiftningen.

Detta gäller i frågor som rör

fastställande av att ett beslut om underhåll som fattats i en annan stat ska erkännas eller kan verkställas i Finland,

fastställande av faderskap,

uppmaning till en förälder att betala underhåll till sitt barn,

en ändring av ett avtal om underhållsbidrag för ett barn, om sökanden är ett barn eller barnets företrädare.

Det som anges i punkterna 2–4 gäller dock endast om barnet är under 21 år när förfarandet inleds.

Om justitieministeriet, eller en av justitieministeriet befullmäktigad person, företräder en sökande när ett beslut om underhåll ska verkställas, behöver sökanden inte stå för några kostnader i samband med verkställandet.

I andra fall kan en sökande begära offentlig rättshjälp. Rättshjälp innebär att sökanden kan få hjälp av ett lagkunnigt biträde som helt eller delvis finansieras av staten. Rättshjälp omfattar alla slags rättsliga angelägenheter. I allmänhet är den begränsad till mål som behandlas i Finland. Rättshjälp kan sökas på valfri rättshjälpsbyrå i Finland, oavsett var sökanden har hemvist. Det mest praktiska är att inge ansökan till den närmaste byrån. De sökande måste redovisa sina inkomster, vilka utgifter ersättningen gäller samt tillgångar och skulder. En beskrivning måste också bifogas av det ärende för vilket rättshjälp söks, och uppgifter om en eventuell rättsskyddsförsäkring som sökanden har. Mer information finns på: <https://oikeus.fi/oikeusapu/sv/index.html>

De finska utskökningsmyndigheterna tar inte betalt för indrivning av underhåll.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Justitieministeriet har utsetts till centralmyndighet i enlighet med artikel 51 i förordningen. Det finns också kompletterande nationell lagstiftning om dess funktioner i lagen om centralmyndighet i Finland i vissa internationella ärenden som gäller underhållsbidrag (1076/2010).

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 15/02/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Sverige

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållsskyldighet finns enligt svensk lag för barn, makar och frånskilda makar. Bestämmelserna om underhållsskyldighet mellan makar är också tillämpliga på registrerade partner.

Barn

Föräldrarna ska ansvara för sina barns underhåll efter vad som är skäligt med hänsyn till barnets behov och föräldrarnas samlade ekonomiska förmåga. En förälder som inte har förmåga att bidra till sitt barns underhåll är inte skyldig att betala underhåll.

En förälder som inte har vårdnaden om barnet och inte heller varaktigt bor tillsammans med barnet ska fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag. En förälder som har vårdnaden om barnet gemensamt med den andra föräldern kan också vara skyldig att betala underhållsbidrag. Detta är fallet om barnet varaktigt bor tillsammans med endast den andra föräldern, oberoende av om den föräldern är ensamstående eller bor tillsammans med en ny partner.

Även den som varaktigt bor tillsammans med annans barn och förälder som har vårdnaden om barnet är underhållsskyldig mot barnet, om parterna är gifta med varandra eller har barn tillsammans. En styvförälder är dock underhållsskyldig endast i den mån barnet inte kan få underhåll från den förälder som den underhållsskyldige inte bor tillsammans med.

Underhållsbidrag fastställs genom dom eller avtal. Ett avtal är giltigt endast om det är skriftligt och bevitnat av två personer.

Parterna kan också avtala om att underhållsbidrag för framtiden ska betalas med ett engångsbelopp eller för längre perioder än tre månader. Om barnet är under arton år, måste ett sådant avtal vara godkänt av socialnämnden.

Underhållsbidrag i form av ett engångsbelopp ska betalas till socialnämnden om barnet är under arton år. Det belopp som har inbetalats till nämnden ska användas för att från en försäkringsgivare inköpa en efter underhållsskyldigheten anpassad livränta åt barnet, om inte avtalet hindrar det eller nämnden finner att beloppet kan användas på något annat lämpligt sätt för barnets underhåll.

Underhållsbidrag betalas i förskott för varje kalendermånad. En domstol får emellertid besluta om ett annat betalningssätt, om det finns särskilda skäl för det. En talan om att underhållsbidrag ska fastställas får inte bifallas för en längre tid tillbaka än tre år före den dag då talan väcktes, om inte den bidragsskyldige medger det.

Fordran på fastställt underhållsbidrag preskriberas, dvs. kan inte längre krävas ut, fem år efter förfallodagen.

Makar

Under äktenskapet har vardera maken ett ansvar för båda makarnas försörjning. Om en av makarna inte klarar av att försörja sig helt på egen hand, är den andra maken skyldig att bidra till den makens personliga behov.

Efter äktenskapsskillnad ansvarar varje make som huvudregel för sin egen försörjning. Om en av makarna behöver pengar för sitt underhåll under en övergångstid, har han eller hon dock rätt att få ett bidrag från den andra maken efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förmåga och övriga omständigheter. I undantagsfall kan en make få underhåll för längre tid.

Om makarna inte kan enas om underhållet, kan tvisten avgöras i domstol.

Underhållsbidrag efter äktenskapsskillnad ska betalas fortlöpande. Domstol får dock besluta att bidraget ska betalas med ett engångsbelopp, om det finns särskilda skäl, t.ex. om maken i fråga måste betala pensionsavgifter.

En talan om att underhållsbidrag ska fastställas får inte bifallas för en längre tid tillbaka än tre år före den dag då talan väcktes, om inte den bidragsskyldige medger det.

Fordran på fastställt underhållsbidrag preskriberas, dvs. kan inte längre krävas ut, tre år efter förfallodagen.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Föräldrars underhållsskyldighet upphör som regel när barnet fyllt arton år. Om barnet inte avslutat sin grundutbildning, kvarstår dock underhållsskyldigheten under den tid som skolgången pågår, men längst till dess barnet fyllt tjuogoett år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

I Sverige finns det ingen särskild myndighet som fastställer eller hjälper till med att fastställa underhåll. Underhåll kan fastställas antingen genom dom eller avtal. Om parterna inte kan enas är sökanden alltså hänvisad till att vända sig till domstol (tingsrätt) och ge in en ansökan om stämning.

I frågor om internationella underhåll kan man kontakta Försäkringskassan som är centralmyndighet i Sverige.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

En förälder som har vårdnaden har rätt att ansöka om underhåll för ett underårigt barns räkning. När en särskild förmyndare finns utsedd, har även förmyndaren rätt att företräda barnet.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Reglerna om behörighet anges i föräldrabalken, äktenskapsbalken och rättegångsbalken. Sökanden kan även vända sig till t.ex. en tingsrätt för att få information.

Talan om underhåll till barn tas upp av rätten i den ort där svaranden har hemvist. Om det inte finns någon behörig domstol, tas målet upp av Stockholms tingsrätt.

Frågor om underhållsbidrag till make får tas upp i mål om äktenskapsskillnad. Äktenskapsmål tas upp av tingsrätten i den ort där en av makarna har hemvist, och har ingen av dem hemvist i Sverige tas målet upp av Stockholms tingsrätt. Om en talan om underhåll till make inte väcks i samband med ett äktenskapsmål, gäller de allmänna forumbestämmelserna i 10 kap. rättegångsbalken.

I rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (underhållsförordningen) finns regler om behörighet i gränsöverskridande ärenden.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Nej. Den som vill inleda en domstolsprocess ska ge in en ansökan om stämning till behörig tingsrätt.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

I Sverige är själva domstolsförandet gratis, med undantag för en ansökningsavgift som för närvarande uppgår till 900 kronor. För det fall sökanden anlitar en jurist eller advokat tillkommer den kostnaden. Det kan också förekomma kostnader för bevisning, t.ex. vittnen.

Det är inte möjligt att bedöma kostnaderna, eftersom de varierar från fall till fall.

Rättshjälp kan beviljas under vissa förutsättningar. För att rättshjälp ska beviljas i en angelägenhet som rör underhåll krävs att det finns särskilda skäl.

Sådana skäl kan finnas, t.ex. om förhållandena är mer komplicerade än normalt och kräver en mer omfattande juridisk hjälp.

Att rättshjälp beviljas innebär att ett rättshjälpsbiträde förordnas för den rättssökande och att staten betalar ersättning till biträdet i den utsträckning som rättssökanden inte själv har råd att stå för kostnaden. I rättshjälp ingår vidare kostnader för bevisning, utredning, tolk och översättning och kostnader för en medlare. Den som har beviljats rättshjälp är också befriad från vissa avgifter vid domstolar och Kronofogdemyndigheten.

En person som inte är svensk medborgare och inte är eller har varit bosatt i Sverige, kan få rättshjälp för ärenden som ska prövas i Sverige, om det finns särskilda skäl. Om ett ärende ska prövas utomlands, kan rättshjälp beviljas endast för personer bosatta i Sverige. Medborgare i EU:s alla medlemsstater har samma rätt till rättshjälp som svenska medborgare. Även medborgare i vissa andra stater har samma rätt, enligt särskilt förordnande som förutsätter att det finns ett avtal om ömsesidighet.

När det gäller gränsöverskridande tvister inom EU finns vissa särskilda bestämmelser om rättshjälp, bl.a. för att se till att fri rättshjälp kan lämnas när det gäller vissa ärenden enligt underhållsförordningen som rör en förälders underhåll till ett barn under 21 år.

För information i fråga om rättshjälp kan sökanden vända sig till Rättshjälpsmyndigheten (<http://www.rattshjalp.se>).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Bedömningen av underhållsbidrag till barn baserar sig på i lag fastställda kriterier. En bidragsskyldig förälder har rätt att av sin inkomst efter skatt förbehålla sig ett belopp för sitt eget underhåll. Hit hör bostadskostnaden, som beräknas för sig efter vad som är skäligt. De andra levnadskostnaderna beräknas med ledning av ett indexrelaterat normalbelopp. Föräldern i fråga kan också förbehålla sig ett belopp för underhåll åt make som han eller hon bor tillsammans med, om det finns särskilda skäl. Den bidragsskyldiga föräldern kan slutligen förbehålla sig ett belopp för underhåll åt hemmavarande barn. Hur stor del av det kvarvarande beloppet som bör gå till underhållsbidraget beror bland annat på barnets behov och den andra förälderns förmåga att bära kostnaderna för barnets underhåll. I viss utsträckning kan avdrag göras för omgångskostnader.

När det gäller underhållsbidrag till make finns inga i lag fastställda kriterier. Dock används en del av bedömningskriterierna ovan som vägledning.

Underhållsbidragen är indexreglerade för att de ska ha kvar sitt ursprungliga värde. Indexet följer ändringar av prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken, om inte annan indexklausul tagits in i domen eller det avtal där underhållsbidraget fastställts. Försäkringskassan bestämmer varje år om och, i så fall, med vilken procentsats underhållsbidraget ska ändras. Ändringen, som vanligen görs den 1 februari, gäller underhållsbidrag som fastställts före den 1 november närmast föregående år.

Om parterna är överens kan de ändra ett fastställt underhållsbidrag genom att skriva ett nytt avtal. Det gäller även om underhållsbidraget tidigare bestämts genom dom. En dom eller ett avtal kan också jämkas av domstol, om det finns skäl för det med hänsyn till ändrade förhållanden. För tiden innan talan har väckts får en jämkning som bestrids av endera parten göras endast på så sätt att obetalda bidrag sätts ned eller tas bort. För att en domstol ska höja underhållsbidraget till en fränskild make till följd av ändrade förhållanden krävs synnerliga skäl.

Domstolen kan också jämka ett avtal om underhåll, om avtalet är oskäligt med hänsyn till omständigheterna vid dess tillkomst och förhållandena i övrigt.

Beslut om att erhålla bidrag ska betalas tillbaka får dock meddelas endast om det finns särskilda skäl.

Om ett underhållsbidrag till barn, som utges fortlöpande, har betalats med oförändrat belopp i sex år, bortsett från indexändringar, kan domstolen ompröva underhållsbidraget för framtiden utan att något särskilt skäl för omprövning behöver åberopas.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållsbidrag ska betalas till den som är underhållsberättigad. Om den underhållsberättigade är ett barn under arton år, ska bidraget betalas till den förälder som har vårdnaden och bor tillsammans med barnet.

Underhållsbidrag i form av ett engångsbelopp ska betalas till socialnämnden om barnet är under arton år.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

En ansökan om verkställighet kan ges in till Kronofogdemyndigheten. Ansökan görs muntligen eller skriftligen. Exekutionstiteln ska ges in tillsammans med ansökan. En skriftlig, av två personer bevitnad förbindelse angående underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken eller föräldrabalken kan verkställas såsom lagakraftgäande dom.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

När det gäller underhåll till barn får en talan om att underhållsbidrag ska fastställas inte bifallas för en längre tid tillbaka än tre år före den dag då talan väcktes, om inte den bidragsskyldige medger det. Fordran på fastställt underhållsbidrag preskriberas, dvs. kan inte längre krävas ut, fem år efter förfallodagen.

Beträffande underhåll till make får en talan om att underhållsbidrag ska fastställas inte bifallas för en längre tid tillbaka än tre år före den dag då talan väcktes, om inte den bidragsskyldige medger det. Fordran på fastställt underhållsbidrag preskriberas, dvs. kan inte längre krävas ut, tre år efter förfallodagen. När det gäller verkställighet finns vidare vissa undantag från utmätning. Från utmätning undantas bl.a. kläder och andra föremål som tjänar uteslutande till gäldenärens personliga bruk, till skäligt värde, samt viss egendom som är nödvändig för ett hem och dess skötsel. När gäldenären har familj beaktas även vad familjen brukar och behöver när det bestäms vad som får undantas från utmätning. Lön får tas i anspråk genom utmätning endast till den del den överstiger vad gäldenären behöver för sitt och familjens underhåll. Den del av lönen som inte får tas i anspråk genom löneutmätning (förbehållsbeloppet) bestäms med ledning av ett normalbelopp. Normalbeloppet omfattar alla vanliga levnadskostnader, utom bostadskostnaden, som bestäms särskilt och läggs till normalbeloppet. Normalbeloppet fastställs varje år av Kronofogdemyndigheten.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

I Sverige är det Kronofogdemyndigheten som hjälper till med att driva in underhållsbidrag. I gränsöverskridande ärenden kan den bidragsberättigade få administrativ hjälp av Försäkringskassan med att ansöka om indrivning hos Kronofogdemyndigheten.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

För barn vars föräldrar har separerat kan Försäkringskassan lämna underhållsstöd motsvarande 1 673 kronor per månad till och med den månad barnet fyller 7 år, 1 823 kronor per månad till och med den månad barnet fyller 15 år, 2 223 kronor per månad från och med den månad då barnet har fyllt 15 år till den förälder som är vårdnadshavare och som bor och är folkbokförd tillsammans med barnet. Beslut om underhållsstöd fattas efter ansökan till Försäkringskassan, som är den myndighet som administrerar socialförsäkringen. Genom underhållsstödet garanterar samhället att ett barn till särlevande föräldrar får ett visst underhåll även när den underhållsskyldiga föräldern inte fullgör sin underhållsskyldighet. Den underhållsskyldiga föräldern måste betala tillbaka underhållsstödet till staten, beroende på inkomst och det sammanlagda antalet barn som han eller hon är underhållsskyldig för. Betalningsskyldigheten fastställs genom ett administrativt förfarande. Om underhållsbidrag i stället betalas direkt till den förälder som bor med barnet, lämnar Försäkringskassan ett i motsvarande grad reducerat stöd (s.k. utfyllnadsbidrag).

Om den underhållsskyldiga föräldern är bosatt utomlands eller bor i Sverige och i eller från utlandet får lön eller annan inkomst, kan Försäkringskassan ålägga boföräldern som har vårdnaden om barnet, att vidta åtgärder för att få underhållsskyldigheten fastställd. Försäkringskassan inträder i sådant fall i barnets rätt till underhållsbidrag upp till det belopp som Försäkringskassan lämnat som underhållsstöd.

Det finns ingen möjlighet för en make att få underhållsstöd från Försäkringskassan.

14 Vad händer om jag bor i Sverige och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

Sökanden kan i gränsöverskridande ärenden få administrativ hjälp av Försäkringskassan. Försäkringskassan är centralmyndighet enligt EU:s underhållsförordning och Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (2007 års Haagkonvention) samt förmedlande/mottagande organ enligt 1956 års New Yorkkonvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i Sverige?

Se svaret på fråga 14.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Försäkringskassan har följande kontaktppgifter:

Försäkringskassan

Box 1164

SE-621 22 Visby

Sverige

Tel: +46 (771) 17 90 00

Fax: +46 (10) 11 20 411

E-post: centralmyndigheten@forsakringskassan.se

Försäkringskassan ska vidta alla ändamålsenliga åtgärder för att underlätta indrivning av underhållsbidrag. Försäkringskassans uppgifter som centralmyndighet enligt underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention följer av förordningen respektive konventionen. Bland annat ska Försäkringskassan hjälpa underhållsberättigade med ansökningar som kan göras via myndigheten, t.ex. en ansökan om att erhålla ett avgörande om underhåll i en annan stat. För närmare upplysningar om den hjälp som sökanden kan få kan kontakt tas med Försäkringskassan.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i Sverige?

Om sökanden vill driva in underhållsbidrag enligt 1956 års New Yorkkonvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet, måste han eller hon ge in en ansökan till det förmedlande organet i hemlandet som vidarebefordrar ansökan till det mottagande organet i Sverige (Försäkringskassan).

Detsamma gäller om sökanden vill få det bistånd som kan fås av centralmyndigheter enligt underhållsförordningen eller 2007 års Haagkonvention, dvs. sökanden ska vända sig till centralmyndigheten i hemlandet som vidarebefordrar ansökan till centralmyndigheten i Sverige, (Försäkringskassan).

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i Sverige?

Om underhållsberättigad vill driva in underhållsbidrag enligt 1956 års New York konvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet, enligt underhållsförordningen eller 2007 års Haagkonvention måste han eller hon ge in en ansökan till det sändande organet/centralmyndigheten i Sverige (Försäkringskassan), som vidarebefordrar ansökan till den mottagande myndighet i det landet som du är bosatt och/eller har inkomst i.

Om du som underhållsskyldig vill få bistånd att till exempel ändra fastställt underhållsbidrag, får du vända dig till centralmyndigheten i hemlandet som vidarebefordrar ansökan till centralmyndigheten i Sverige (Försäkringskassan).

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se svaret på fråga 16.

16 Är Sverige bundet av Haagprotokollet från 2007?

Ja. Sverige är bundet av Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (Haagprotokollet), vars bestämmelser tillämpas inom EU fr.o.m. den 18 juni 2011. Huvudregeln enligt Haagprotokollet är att lagen i den stat där den underhållsberättigade har hemvist är tillämplig. Till förmån för framför allt barn finns en möjlighet att tillämpa domstolslandets lag eller lagen i det land i vilket både barnet och den underhållsskyldige är

medborgare när en tillämpning av hemvistlandets lag inte ligger i barnets intresse. Parterna kan också avtala om vilken lag som ska vara tillämplig, men avtalsmöjligheten är begränsad när det gäller bl.a. underhåll till barn under 18 år.

17 Om Sverige inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Sverige är bundet av Hagprotokollet (se svaret på fråga 20).

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Se svaret på fråga 7 för de allmänna förutsättningarna för rättshjälp.

När det gäller gränsöverskridande tvister inom EU finns vissa särskilda bestämmelser om rättshjälp. När förutsättningarna för rättshjälp i underhållsförordningen är uppfyllda, ska rättshjälp beviljas och vara kostnadsfri om den rättssökande behöver juridiskt biträde och detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

19 Vilka åtgärder har Sverige vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Inga särskilda åtgärder har vidtagits.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/06/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - England och Wales

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Föräldrar kan betala underhåll för sina barn eller för ett barn i familjen till den person som har vårdnaden. Detta görs antingen via domstol eller genom det lagstadgade systemet för underhåll till barn (*Child Maintenance System*) som inrättats för England, Wales och Skottland. Systemet består av tre olika organisationer: [Child Maintenance Service \(CMS\)](#), [Child Maintenance Options](#) och [Child Support Agency \(CSA\)](#). För att kunna använda systemet måste de berörda personerna (föräldrar eller vårdnadshavare samt barn) ha sin hemvist i Förenade kungariket.

Alla ansökningar om tillämpning av det lagstadgade systemet handläggs av CMS, och föräldrarna får åtkomst till tjänsten via CMO. CSA håller på att stängas ned och alla pågående ärenden har nu avslutats. Föräldrar med enbart utestående fordringar kontaktas och tillfrågas huruvida de fortfarande vill att skulden ska drivas in. I så fall kan den överföras till CMS.

Föräldrar kan betala underhåll till sina barn om dessa är under 18 år. Efter ansökan kan ett "barn" över 18 år få underhåll från föräldrarna för fortsatta studier, om det går en yrkesutbildning eller om det finns särskilda omständigheter ([bilaga 1 till 1989 års barnlag \(Children Act 1989\)](#)).

Föräldrar som inte bor tillsammans med sina barn kan också betala underhållsbidrag via CMS. CMS fastställer underhållet genom en administrativ snarare än en rättslig process om barnet är under 16 år, eller är under 20 år och bedriver heltidsstudier (i skola eller vid motsvarande utbildningsinrättning), dock inte inom högre utbildning, eller är under 20 år och bor med en förälder som har ansökt om barnbidrag för barnet i fråga. Underhållsbidraget betalas till den underhållsberättigade föräldern. Den förälder eller annan person som har vårdnaden om barnet kan lämna en ansökan till CMS, som gör en beräkning av beloppet. Den underhållsskyldige föräldern betalar underhållet en gång i veckan, antingen direkt till den underhållsberättigade föräldern (vilket kallas *Direct Pay*) eller genom CMS-tjänsten *Collect and Pay*. I det sistnämnda fallet tas en avgift ut (se nedan).

En fränskild make kan betala underhåll till den andra maken. Underhåll kan betalas till vilken som helst av de båda parterna i äktenskapet. En före detta registrerad partner kan också bli skyldig att betala underhåll till sin tidigare partner samt till eventuella barn.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Se svaret ovan. Ingen åldersgräns anges i bilaga 1 till *Children Act 1989*.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Om föräldrar separerar i England och Wales måste de kontakta CMO för rådgivning och information innan de kan inge en ansökan till CMO, så att de kan få hjälp att komma överens om ett lämpligt underhållsarrangemang för sin familj. Detta kan antingen vara ett s.k. familjebaserat arrangemang, som är en överenskommelse mellan de båda föräldrarna, eller en ansökan till CMS. Föräldrarna kan inte vända sig till CMS utan att först ha talat med CMO.

Om en förälder anser att det inte går att enas om ett familjebaserat arrangemang måste en ansökningsavgift till CMS betalas. Information om gällande avgifter finns på [brittiska regeringens webbplats](#). Om du är under 19 år, bosatt i Nordirland eller har gjort en anmälan om våld i hemmet som har rapporterats till en myndighet som erkänns av CMS kan du befrias från skyldigheten att betala avgiften. Betalning av avgiften ger sökanden rätt till vissa tjänster: en CMS-uträkning av betalningar på grundval av den underhållsskyldige förälderns inkomst, spårning av den underhållsskyldige föräldern och hantering av ändringar av betalningsskyldigheten. Underhållsbeloppet beräknas som en viss procent av den underhållsskyldige förälderns bruttointkomst och utifrån antalet barn som denne ska betala underhåll för. Betalningsskyldigheten kan antingen öka eller minska om hänsyn tas till andra faktorer, såsom underhållsskyldiga föräldrars övriga inkomster eller erkännande av delad vårdnad. CMS kan inte garantera att dess handläggning leder till utbetalning. Så snart underhållsbeloppet har beräknats, och om båda föräldrarna går med på att betala varandra direkt via *Direct Pay*-tjänsten, behöver bara själva ansökningsavgiften betalas. CMS-användare som vill att CMS ska sköta utbetalningarna via sin *Collect and Pay*-tjänst måste betala en särskild insamlingsavgift för detta. För den underhållsskyldige föräldern uppgår avgiften till 20 procent av underhållsbeloppet. Den underhållsberättigade föräldern betalar en avgift på 4 procent av det belopp som ska betalas ut till denne. Insamlingsavgifterna kan undvikas om föräldrarna gör en familjebaserad överenskommelse eller använder *Direct Pay*.

Om den förälder som ska betala underhåll inte betalar måste denne dessutom betala en avgift till CMS för verkställighetsåtgärder från CMS sida efter domstols förordnande.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

När det gäller underhållsbidrag till barn kan t.ex. en vän, släkting eller juridisk rådgivare (t.ex. en advokat (*lawyer*) i England och Wales) inge en ansökan för den underhållsskyldige eller underhållsberättigade förälderns räkning. Dessa måste ge den ansökande personen tillstånd, om tillstånd inte redan beviljats, till exempel i form av en skriftlig fullmakt. I England och Wales kan man inte ansöka på ett barns vägnar, eftersom barn inte själva har rätt att ansöka om underhållsbidrag.

I England och Wales kan en ansökan om ömsesidig verkställighet av underhållsbeslut göras för ett barns, en fränskild makes eller en före detta registrerad partners räkning, eller för en annan persons räkning, om detta tillåts i relevanta internationella konventioner eller avtal om ömsesidig verkställighet.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Sökande i England och Wales kan, beroende på var de bor, inge sina ansökningar till ett av tre center för indrivning av underhåll, vilka hanterar ärenden för [England](#) (förutom London), [London](#) och [Wales](#).

Domstolens administrativa personal kan ge råd om du måste vända dig till en annan domstol.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Ansökan om underhållsbidrag till barn är en administrativ process som handläggs av CMS.

Personer som ansöker om ömsesidig verkställighet av ett underhållsbeslut behöver inte anlita en advokat, utan kan själva ansöka hos domstolen om indrivning av underhållet, i enlighet med olika internationella konventioner och avtal. En ansökan som kommer från ett annat land sänds till centret för indrivning av underhåll (*Maintenance Enforcement Business Centre*) för det område som svaranden bor i.

Sökande enligt bilaga 1 till *Children Act 1989* måste inte ha advokat för att vända sig till domstol.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

För indrivning av underhåll krävs vanligen inget juridiskt ombud och i de flesta fall tas inga avgifter ut. Om ett juridiskt ombud krävs kan man få rättshjälp. I vissa fall måste dock en behovs- och skälighetsprövning göras. Sökanden kan behöva bidra till kostnaderna.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

När det gäller indrivning av underhåll kan domstolen meddela beslut om underhåll till barn, underhåll till make eller underhåll till både barn och make.

Domstolen kan meddela beslut om fortlöpande betalningar, engångsbelopp, betalning vid en uppgörelse och fortlöpande betalningar med säkerhet.

Domstolen eller CMS kan vid behov besluta att underhållet ska betalas ut retroaktivt. Vid beslut om retroaktiv betalning av underhåll och vid fastställandet av underhållsbeloppet tas hänsyn till alla omständigheter i det enskilda fallet. En ansökan om ändring av ett underhållsbeslut kan när som helst inges till domstolen.

I vissa fall kan en pension användas för underhåll till make. Parterna kan själva komma överens om sina ekonomiska arrangemang och inget domstolsbeslut behövs. Om en pension ska delas eller pensionsmedel överförs krävs dock ett domstolsbeslut innan pensionsutbetalaren kan agera.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

De personer som kan få underhåll anges i svaret på fråga 1 ovan.

The Maintenance Payments Business Centre (MPBC) (nedan kallat *indrivningscentret*), som är en del av domstolsverket i England och Wales, hanterar betalningar till privatpersoner. Avdelningen för ömsesidig verkställighet av underhållsbeslut ([Reciprocal Enforcement of Maintenance Orders \(REMO Section\)](#)) hanterar inte betalningar.

CMS erbjuder en tjänst för beräkning, indrivning och betalning. Om underhållsskyldiga föräldrar är sena med betalningarna eller inte betalar, ingriper CMS för att se till att de betalar utestående underhållsbidrag så snart som möjligt. CMS kan vid behov använda olika indrivningsmetoder.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

För indrivning av underhåll kan domstolen besluta att betalning ska göras direkt till domstolen. Den kan även besluta om en särskild betalningsmetod, utmätning av lön och fatta nedanstående beslut om CMS ansöker om detta.

Om underhållet administreras av CMS kan detta organ, om en underhållsskyldig förälder inte betalar det underhållsbidrag som ska betalas, vidta nödvändiga åtgärder för att se till att hela det utestående underhållsbidraget betalas. CMS har en rad befogenheter som det kan tillgripa. Dessa innefattar att ta pengar direkt från lönen och vidta rättsliga åtgärder (verkställighetsåtgärder). I extremfall kan man vid behov begära att domstolen ska ta passet eller körkortet från en underhållsskyldig förälder, eller till och med döma vederbörande till fängelse.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Det finns inga begränsningar när det gäller underhållsbeslut.

CMS är skyldigt att se till barnets välbefinnande i samband med alla sina beslut om återbetalningstid och belopp.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

När det gäller underhållsbidrag till barn som hanteras av CMS ska du vända dig dit (se ovan).

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

När det gäller underhållsbidrag till barn kan CMS endast vidarebefordra de pengar som betalas in. Organet kan inte självt betala hela eller en del av underhållet i den underhållsskyldige förälderns ställe.

[Centralmyndigheten för England och Wales \(REMO\)](#) kan inte heller ta på sig ansvaret för att göra utbetalningar.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Genom processen för ömsesidig verkställighet av underhållsbeslut (*REMO*) kan underhållsbeslut som meddelas av domstolar i Förenade kungariket till förmån för personer bosatta i Förenade kungariket registreras och verkställas av domstolar eller andra myndigheter i andra länder gentemot personer bosatta utomlands.

Detta system gäller åt båda hållen och styrs av internationella konventioner, vilket innebär att utländska underhållsbeslut till förmån för personer utomlands också kan registreras och verkställas av domstolar i Förenade kungariket gentemot personer bosatta i Förenade kungariket.

Så här ansöker du:

En person som är bosatt i Förenade kungariket och vill ansöka om underhåll från en person i utlandet bör vända sig till

- det indrivningscenter som ansvarar för det område där personen bor, se [klistra in hyperlänk för <https://www.gov.uk/child-maintenance-if-one-parent-lives-abroad/ex-partner-lives-abroad>].

Sökanden kan begära att få sitt beslut verkställt i det land där den betalningsskyldige är bosatt. Det finns också förfaranden som ger en sökande rätt att begära att myndigheterna i ett annat land fattar ett underhållsbeslut för dennes räkning.

Sökanden behöver inte vända sig till advokat. Indrivningscentrets personal hjälper sökanden och sänder ansökan till relevant myndighet, dvs. REMO-enheten när det gäller ansökningar från England och Wales.

REMO-enheten sänder ansökan till den berörda utländska myndigheten för registrering och verkställighet gentemot den person som bor där.

Ansökningar från utlandet måste sändas till REMO-enheten av den utländska myndigheten i det land som sökanden bor i. REMO sänder ansökan vidare till det indrivningscenter som är behörigt att handlägga ärendet.

När det gäller underhållsbidrag till barn kan CMS endast göra en underhållsberäkning om båda föräldrarna eller den underhållsberättigade föräldern och barnet har hemvist i Förenade kungariket eller om den underhållsskyldige föräldern arbetar utanför Förenade kungariket som brittisk statstjänsteman, diplomat, medlem av försvaret eller som utsänd hälso- och sjukvårdsanställd eller arbetar utanför Förenade kungariket för en arbetsgivare vars löneutbetalningar sker i Förenade kungariket. Inkomst från utlandet som ska beskattas i Förenade kungariket för en person som är bosatt i Förenade kungariket kan användas som underlag för beräkningen av underhåll till barn.

Enligt EU:s underhållsförordning (förordning (EG) nr 4/2009) kan CMS också ansöka till andra EU-länder om indrivning av obetalt underhåll.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

De olika indrivningscentren kan kontaktas på följande adresser:

För personer som bor i Londonregionen

The Maintenance Enforcement Business Centre – London

Central Family Court

First Avenue House

42–49 High Holborn

London

WC1V 6NP

DX 160010 Kingsway 7

E-post: [✉ MEBC.London@justice.gov.uk](mailto:MEBC.London@justice.gov.uk)

För personer som bor i England utanför Londonregionen

The Maintenance Enforcement Business Centre – Bury St Edmunds

Triton House

St Andrews Street North

Bury St Edmunds

Suffolk

IP33 1TR

E-post: [✉ MEBC.BSE@justice.gov.uk](mailto:MEBC.BSE@justice.gov.uk)

För personer som bor i Wales

The Maintenance Enforcement Business Centre – Wales

Wales Maintenance Business Centre

Port Talbot Justice Centre

Harbourside Way

Port Talbot

SA13 1SB

Tfn: 01656 673 833

E-post: [✉ mebc.wales@justice.gov.uk](mailto:mebc.wales@justice.gov.uk)

REMO kan kontaktas på följande adress:

Reciprocal Enforcement of Maintenance Orders (REMO)

Official Solicitor and Public Trustee

Victory House, 30–34 Kingsway

London

WC2B 6EX

Tfn: 020 3681 2757 (inom Förenade kungariket)

+44 20 3681 2757 (från utlandet)

E-post: [✉ remo@offsol.gsi.gov.uk](mailto:remo@offsol.gsi.gov.uk)

[✉ REMO:s webbplats](#)

Indrivningscentren och REMO kan inte ge juridisk rådgivning till sökande eller andra personer. Dock kan allmän vägledning ges om processuella frågor.

Exakt hur ömsesidigheten mellan Förenade kungariket och andra länder ser ut beror på vilken konvention eller vilket avtal det andra landet har undertecknat.

Indrivningscentren kan informera om hur de olika konventionerna kan tillämpas i ett enskilt fall.

En ny sökande måste först vända sig till *Child Maintenance Options (CMO)* innan ansökan inges till *Child Maintenance Service (CMS)*. *Child Maintenance Options* kan nås på telefon 0800 0835 130 inom Förenade kungariket eller via sin webbplats.

Om du för närvarande är delaktig i ett ärende som hanteras av CSA eller CMS finns ett kontaktnummer på de eventuella brev som du har mottagit från dessa organ.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En ansökan görs via den myndighet eller domstol som hanterar ömsesidig verkställighet i det land där sökanden är bosatt. En ansökan kan också göras från ett annat land direkt till REMO, domstolen eller indrivningscentret.

När det gäller underhåll till barn har CMS endast behörighet att göra en beräkning av underhållsbidraget om sökanden och barnet är bosatta någon annanstans i Förenade kungariket (dvs. i Skottland eller Nordirland).

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Kontaktuppgifterna för REMO, indrivningscentren och CMS anges ovan. Den hjälp som erbjuds beskrivs ovan. De fall där CMS kan eller inte kan ta emot en ansökan beskrivs i de föregående svaren.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Förenade kungariket är inte bundet av Haagprotokollet från 2007 och därför gäller detta inte i England och Wales.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträtts område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Lagstiftningen i England och Wales gäller i alla ärenden i England och Wales.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

För indrivning av underhåll krävs vanligen inget juridiskt ombud och i de flesta fall tas inga avgifter ut. I de fall där ett juridiskt ombud är obligatoriskt finns det hjälp att få (kapitel V), men i vissa fall endast efter en behovs- och skälighetsprövning. Sökanden kan behöva bidra till kostnaderna. Som en del av rättshjälp kan en bedömning göras som kan användas som underlag för ett beslut om huruvida ärendets karaktär innebär att man bör ansöka om fullständig rättshjälp.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Genom [Civil Jurisdiction and Judgments \(Maintenance\) Regulations 2011](#) (SI 1484/2011) verkställs bestämmelserna i underhållsförordningen (förordning (EG) nr 4/2009). I regel 3 och bilaga 1 utses de centrala myndigheterna för Förenade kungariket och anges vilken roll de har när det gäller att vidarebefordra ansökningar. I regel 4 och bilaga 2 anges vilka organ som ska tillhandahålla uppgifter till de centrala myndigheterna (inbegripet information om den underhållsskyldige). Här fastställs också regler för de centrala myndigheternas utlämnande av dessa uppgifter.

I punkt 18 i bilaga 1 till [Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012](#) fastställs tillgången till rättshjälp i England och Wales i enlighet med underhållsförordningen.

Senaste uppdatering: 29/06/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Nordirland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

En förälder kan betala underhållsbidrag för sina barn eller andra barn i familjen. Betalningen görs i så fall till den person som har vårdnaden om barnen.

Underhåll kan också betalas till en part i ett äktenskap eller ett registrerat partnerskap av den andra parten.

Föräldrar kan betala underhåll för sina eller andra barn i familjen. Betalningen görs till den förälder eller person som har vårdnaden, antingen via domstol eller genom det lagstadgade systemet för underhåll till barn (det administrativa system som genom lag inrättats för Nordirland).

Det lagstadgade systemet för underhåll till barn består av två organisationer: *Child Maintenance Service (CMS)*, som är en del av *Department of Communities*, och *Child Maintenance Choices*. För att kunna använda systemet måste de berörda personerna (föräldrar eller vårdnadshavare samt barn) ha sin hemvist i Förenade kungariket.

Föräldrar som inte bor tillsammans med sina barn kan också betala underhållsbidrag via CMS. CMS fastställer underhållet genom en administrativ snarare än en rättslig process om barnet är under 16 år, eller är under 20 år och bedriver heltidsstudier (i skola eller vid motsvarande utbildningsinrättning), dock inte inom högre utbildning, eller är under 20 år och bor med en förälder som har ansökt om barnbidrag för barnet i fråga.

Underhållsbidraget betalas till den förälder eller annan person som har vårdnaden. Den förälder eller annan person som har vårdnaden kan lämna en ansökan till CMS, som gör en beräkning av beloppet. Betalning görs varje vecka av den förälder som barnet inte bor hos (*non-resident parent*), antingen direkt till den andra föräldern eller till den person som har vårdnaden om barnet (*Direct Pay*) eller genom CMS-tjänsten *Collect and Pay*. I det sistnämnda fallet tas en avgift ut (se nedan).

Enligt [Domestic Proceedings \(Northern Ireland\) Order 1980](#) kan en part i ett äktenskap vända sig till domstol för att få ett beslut om ekonomiskt underhåll, och enligt [Matrimonial Causes \(Northern Ireland\) Order 1978](#) kan en make ansöka om ekonomiskt underhåll under ett pågående förfarande för äktenskapsskillnad eller hemskillnad. Domstolen kan besluta att fortlöpande betalningar ska göras, antingen till sökanden eller till förmån för ett barn.

Alternativt kan domstolen besluta att ett engångsbelopp ska betalas.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Enligt *Child Support (Northern Ireland) Order 1991* kan ett barn få underhållsbidrag om barnet är under 16 år, eller är under 20 år och bedriver heltidsstudier (fortfarande går i skola eller vid en motsvarande utbildningsinrättning), dock inte inom högre utbildning.

Enligt *Domestic Proceedings (Northern Ireland) Order 1980* ska domstolsbeslut om ekonomiskt underhåll inte meddelas för barn som har fyllt 18 år. Under vissa förhållanden kan underhåll dock beviljas, om det finns "särskilda omständigheter", eller om barnet utbildar sig vid en utbildningsinrättning eller utbildar sig till ett yrke, oberoende av om han eller hon även förvärvsarbetar eller kommer att förvärvsarbeta.

Enligt *Matrimonial Causes (Northern Ireland) Order 1978* kan ett barn få underhåll tills han eller hon fyller 16 år (eller 18 år om barnet bedriver heltidsstudier). Domstolen kan förlänga utbetalningen av underhållet om utbildningen fortsätter efter 18 års ålder, eller om det finns vissa särskilda omständigheter som kräver att underhållet fortsätter.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Föräldrar som separerar i Nordirland måste, innan de vänder sig till CMS, först kontakta *Child Maintenance Choices* för rådgivning och information, så att de får hjälp att komma överens om ett lämpligt underhållsarrangemang för sin familj. Detta kan antingen vara ett s.k. familjebaserat arrangemang, som är en överenskommelse mellan de båda föräldrarna, eller en ansökan till CMS. Föräldrarna kan inte vända sig till CMS utan att först ha talat med *Child Maintenance Choices*.

Om en förälder bestämmer sig för att det inte går att göra ett familjebaserat arrangemang kan föräldern be CMS att räkna ut hur mycket som ska betalas. Underhållsbeloppet beräknas som en viss procent av den underhållsskyldige förälderns inkomst och utifrån antalet barn som denne ska betala underhåll för. Om föräldern vill att CMS ska driva in och överföra underhållet måste denne betala en avgift. Om föräldrarna kommer överens om att betala varandra direkt (*Direct Pay*) tas ingen avgift ut. CMS-användare som vill att CMS ska sköta utbetalningarna via sin *Collect and Pay*-tjänst måste betala en insamlingsavgift. För den föräldern som inte har vårdnaden uppgår avgiften till 20 procent av underhållsbeloppet. Den föräldern som har vårdnaden betalar en avgift på 4 procent av det belopp som han eller hon ska motta. Insamlingsavgifterna kan undvikas om föräldrarna gör en familjebaserad överenskommelse eller betalar via *Direct Pay*.

Om den förälder som inte har vårdnaden inte betalar underhållet måste denne dessutom betala en avgift till CMS för verkställighetsåtgärder från CMS sida efter domstols förordnande.

Du kan ansöka om underhåll hos Nordirlands centralmyndighet om du eller ditt/dina barn har mottagit en dom om underhåll mot en person som är bosatt i Nordirland eller ett annat land eller territorium som har ett ömsesidigt avtal om underhållsskyldighet med Förenade kungariket, eller vill väcka talan om underhåll i ett annat land eller territorium som har ett ömsesidigt avtal om underhållsskyldighet med Förenade kungariket.

Om du gör din ansökan om verkställighet av en befintlig dom om underhåll med stöd av förordning (EU) nr 4/2009 kan du även inge den ansökan direkt till *Magistrates' court* i Nordirland.

Efter en ansökan kan du, i förekommande fall, få hjälp att registrera en dom i Nordirland och verkställa den,

registrera en dom från Nordirland någon annanstans och verkställa den,

väcka talan i Nordirland (inbegripet ansöka om en provisorisk dom),

väcka talan eller registrera en dom utanför Nordirland (inbegripet ansöka om en provisorisk dom).

Om CMS i Nordirland redan har beräknat underhållet ska du först kontakta CMS för att kontrollera om CMS har befogenhet att vidta verkställighetsåtgärder för din räkning på den aktuella platsen utanför Nordirland.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Vem som helst, såsom en vän, släkting eller advokat kan lämna in en ansökan om underhåll till barn för en förälders eller vårdnadshavares räkning.

Föräldern eller vårdnadshavaren måste ge sitt tillstånd till detta, om personen i fråga inte redan har tillstånd i form av t.ex. en fullmakt.

I Nordirland kan en ansökan inte göras för ett barns räkning, eftersom barn inte har rätt att själva ansöka om underhåll.

I Nordirland kan en ansökan om ömsesidig verkställighet av underhållsbeslut göras för en annan persons räkning, om detta tillåts enligt den relevanta internationella konventionen om ömsesidig verkställighet.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Var ett mål ska prövas avgörs av vilket av domstolens tre administrativa avdelningars ansvarsområde målet faller inom. En talan kan väckas vid valfri avdelning men i regel väcks talan vid den avdelning i vars upptagningsområde någon av parterna har hemvist. Nordirlands centralmyndighet kan hjälpa till att fastställa lämplig avdelning.

Kontaktpuppgifter för lokala domstolar i Nordirland finns på webbplatsen för Nordirlands domstolsverk (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service*).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

En ansökan om underhåll till barn är ett administrativt förfarande som handläggs av CMS i Nordirland och resten av Förenade kungariket.

Personer som ansöker om ömsesidig verkställighet av ett underhållsbeslut behöver inte anlita en *solicitor*, utan kan själva ansöka hos domstolen om indrivning av underhållet, i enlighet med olika internationella konventioner och överenskommelser. En ansökan som kommer från ett annat land sänds av Nordirlands centralmyndighet till familjedomstolen i det område där svaranden är bosatt, eller till den domstol där ansökan ursprungligen lämnades in.

Domstolens personal kan hjälpa till att fylla i ansökningsblanketterna men kan inte erbjuda juridisk rådgivning. Därför rekommenderas det att sökanden anlitar en advokat med erfarenhet av familjerätt. Genom Nordirlands advokatsamfund (*Law Society of Northern Ireland*) (tfn: +44 28 9023 1614) kan enskilda personer få namn på advokater som kan ge råd och hjälp i ärenden som rör underhåll till barn eller make.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Det kostar inget att ansöka om ett beslut om underhåll eller verkställighet av ett sådant i Nordirland.

Sökanden kan emellertid behöva betala advokatkostnader om en av parterna anlitar en advokat och målet går till domstol. Kostnaderna varierar naturligtvis.

Sökanden kan ansöka om rättshjälp och måste då lämna uppgifter om sina tillgångar, dvs. disponibel inkomst och disponibelt kapital. Bestämmelserna om rättshjälp finns i [Access to Justice \(Northern Ireland\) Order 2003](#). Typexempel på kostnader är

advokatkostnader,

rättegångskostnader som inte kan återbetalas,

verkställighetskostnader.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

När det gäller indrivning av underhåll kan domstolen meddela beslut om underhåll till barn, underhåll till make eller underhåll till både barn och make.

Domstolen kan meddela beslut om fortlöpande betalningar, engångsbelopp, betalning vid en uppgörelse och fortlöpande betalningar med säkerhet.

Domstolen kan vid behov besluta att underhållet ska betalas retroaktivt. Vid beslut om retroaktiv betalning av underhåll och vid fastställandet av underhållsbeloppet tas hänsyn till alla omständigheter i det enskilda fallet. En ansökan om ändring av ett underhållsbeslut kan när som helst inges till domstolen.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

De personer som kan få underhåll anges i svaret på fråga 1 ovan.

I Nordirland och resten av Förenade kungariket erbjuder CMS en tjänst för beräkning vid direkt betalning (*Direct Pay*) och en tjänst för indrivning och betalning (*Collect and Pay*). I det förstnämnda fallet beräknar CMS underhållsbeloppet och föräldrarna bestämmer sinsemellan hur det ska betalas. I det sistnämnda fallet driver CMS in korrekt belopp från den förälder som barnet inte bor hos. När föräldrar betalar eller mottar underhållsbidrag för barn via tjänsten *Collect and Pay* betalar de en avgift varje gång.

Enligt *Domestic Proceedings (Northern Ireland) Order 1980* kan domstolen besluta att den underhållsskyldige ska göra betalningarna direkt till fordringsägaren eller till den tjänsteman som handhar uppbörden, vanligen en tjänsteman vid *Magistrates' Court*.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

För personer som använder tjänsten *Collect and Pay* vidtar CMS de åtgärder som krävs för att den förälder som barnet inte bor hos betalar utestående underhållsbidrag. CMS har en mängd olika befogenheter. Dessa innefattar att ta pengar direkt från lönen och bankkonton och att vidta rättsliga åtgärder (verkställighetsåtgärder). I extremfall kan man vid behov begära att domstolen ska ta körkortet från en förälder som försummar att betala underhållsbidrag för ett barn, eller till och med döma honom eller henne till fängelse.

Enligt *Domestic Proceedings (Northern Ireland) Order 1980* och *Matrimonial Causes (Northern Ireland) Order 1978* kan en part ansöka till domstol om indrivning av obetalt underhåll. Domstolen har en rad befogenheter. Den kan till exempel ta pengar direkt från lönen (beslut om utmätning av lön).

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

En ansökan om verkställighet som görs utanför Nordirlands jurisdiktionsområde kan lämnas in inom tre år från en utebliven betalnings förfallodatum, eller före utgången av en längre preskriptionstid som föreskrivs i ursprungsstatens lagstiftning.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

CMS i Nordirland kan driva in pengar som ska betalas till föräldrar med hjälp av den lagstadgade tjänsten *Collect and Pay*.

Ansökningar om indrivning av underhåll enligt förordning (EG) nr 4/2009 kan göras direkt till *Magistrates' court* eller översändas till denna domstol av Nordirlands centralmyndighet. Alla andra ansökningar om gränsöverskridande indrivning av underhåll ska skickas till Nordirlands centralmyndighet.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

CMS kan endast vidarebefordra pengar det tar emot i ärenden som det hanterar. Organet kan inte på egen hand betala hela eller en del av underhållet i den underhållsskyldige förälderns ställe.

Nordirlands centralmyndighet (REMO) kan inte ta ansvar för betalningar enligt förordning (EG) nr 4/2009.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Sökanden kan kontakta REMO-enheten vid Nordirlands domstolsverk, som enligt ett flertal ömsesidiga internationella avtal om underhållsskyldighet fungerar som centralmyndighet i Nordirland.

På lokala domstolars kanslier kan du få hjälp att fylla i ansökan. Domstolspersonalen kan dock inte lämna juridisk rådgivning. Domstolens kansli skickar, i förekommande fall, ansökan till Nordirlands centralmyndighet, som kontrollerar att ansökan är korrekt ifylld och sänder den vidare till centralmyndigheten i den berörda medlemsstaten.

Mer information finns på [sidorna om REMO på webbplatsen NI Direct](#).

När det gäller underhållsstöd för barn kan CMS endast göra en underhållsberäkning om den förälder som barnet inte bor hos bor i en annan del av Förenade kungariket (dvs. England, Wales eller Skottland), eller arbetar utanför Förenade kungariket för en arbetsgivare vars löneutbetalningar sker i Förenade kungariket.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Kontaktuppgifter till centralmyndigheten (REMO):

Department of Justice for Northern Ireland

REMO Unit at Operational Policy Branch

Northern Ireland Courts and Tribunals Service

4th Floor Laganside House

23–27 Oxford Street

Belfast BT1 3LA

Nordirland

Tfn: 0300 200 7812 (inom Förenade kungariket)

+44 28 9049 5884 (från utlandet)

E-post: reciprocalenforcement@courtsni.gov.uk

Kontaktuppgifter för lokala domstolar i Nordirland finns på Nordirlands domstolsverks webbplats.

Rådgivningstjänsten *Child Maintenance Choices* kan kontaktas på följande nummer: 0800 028 7439 (inom Förenade kungariket) +44 800 0287439 (från utlandet). (Tjänsten är endast tillgänglig måndag till fredag kl. 09.00–17.00.)

Om du har allmänna frågor kan du ringa 0845 608 0022 eller 0345 608 0022 (inom Förenade kungariket) och +44 845 608 0022 eller +44 345 608 0022 (från utlandet). Telefonerna är bemannade måndag till fredag kl. 08.00–20.00 och lördag kl. 09.00–17.00.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En sökande i ett annat land bör i allmänhet först kontakta den utsedda centralmyndigheten i sitt eget land för att få veta huruvida det finns ett gällande ömsesidigt avtal. Om det inte finns något sådant avtal kan sökanden väcka talan i Nordirland. I så fall bör sökanden kontakta Nordirlands advokatsamfund (*Law Society of Northern Ireland*) (tfn: +44 28 9023 1614), som kan ge enskilda personer namn på advokater som kan ge råd och hjälp i ärenden som rör underhåll till barn eller make.

Om det finns ett avtal kan ansökningar om indrivning av underhåll enligt förordning (EG) nr 4/2009 göras direkt till domstolen eller översändas till denna av Nordirlands centralmyndighet. Ansökningar enligt andra ömsesidiga avtal bör sändas till centralmyndigheten.

Under dessa omständigheter har CMS endast behörighet att göra en underhållsberäkning om sökanden och barnet är bosatta någon annanstans i Förenade kungariket (dvs. England, Wales eller Skottland). Om sökanden bor utanför Förenade kungariket har CMS inte behörighet att beräkna underhållet.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Om ett ömsesidigt avtal finns kan Nordirlands centralmyndighet, efter att en ansökan har skickats till Nordirland, agera som kontaktpunkt för sökanden, advokater och utländska myndigheter.

Nordirlands centralmyndighet kommer också att, i förekommande fall, se till att ett domstolsbeslut registreras och att en advokat utses för sökandens räkning i enlighet med bestämmelserna om rättshjälp.

Centralmyndigheten kommer att hantera ansökan. Om denna befins vara i ordning översänder myndigheten den därefter till rätt fredsdomstol (*Magistrates' court*). Ansökningar enligt förordning (EU) nr 4/2009 kan även inges direkt till *Magistrates' court*. Kontaktuppgifterna till centralmyndigheten anges ovan.

CMS kan i vissa begränsade fall göra en underhållsberäkning. Se tidigare svar för information om när CMS inte kan godkänna en ansökan och relevanta kontaktuppgifter.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Förenade kungariket är inte bundet av Haagprotokollet från 2007 och därför gäller detta inte i Nordirland.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Nordirlands lagstiftning tillämpas i alla ärenden som avgörs i Nordirland.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

För indrivning av underhåll krävs vanligen inget juridiskt ombud och i de flesta fall tas inga avgifter ut.

I de fall där ett juridiskt ombud är obligatoriskt finns det hjälp att få (kapitel V), men i vissa fall endast efter en behovs- och skälighetsprövning. Sökanden kan behöva bidra till kostnaderna. Som en del av rättshjälp kan en bedömning göras som kan användas som underlag för ett beslut om huruvida ärendets karaktär innebär att man bör ansöka om fullständig rättshjälp.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Bestämmelserna i EU:s underhållsförordning (förordning (EG) nr 4/2009) verkställs i Nordirland genom [The Civil Jurisdiction and Judgments \(Maintenance\) Regulations 2011](#) (SI 1484/2011). I regel 3 och bilaga 1 utses centralmyndigheterna för Förenade kungariket (och Nordirland). I regel 4 och bilaga 2 anges vilka organ som ska lämna uppgifter till centralmyndigheterna (inbegripet uppgifter om den underhållsskyldige). Här fastställs också regler för

när centralmyndigheterna får lämna ut dessa uppgifter.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 27/07/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Skottland

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

I Skottland finns för närvarande två system för att fastställa underhållsbidrag: [Child Support Act 1991](#) har numera i allmänhet prioritet över [Family Law \(Scotland\) Act 1985](#). Det innebär att underhållsbidrag för barn inte längre faller inom det civilrättsliga området och de allmänna domstolarnas behörighet, utan har flyttats över till förvaltningsmyndigheternas ansvarsområde.

Child Support Act tillämpas dock i allmänhet endast om den person som har vårdnaden, den förälder som inte är boförälder (*non-resident parent*) och barnet är varaktigt bosatta i Storbritannien. När lagen från 1991 inte är tillämplig används det äldre systemet i *Family Law (Scotland) Act 1985*.

Enligt *Child Support Act 1991* kan endast barn som har åtminstone en förälder som inte bor tillsammans med barnet beviljas underhållsbidrag genom beslut av [Child Maintenance Service](#). En förälder (eller annan person som uppfyller villkoren) som har vårdnaden om ett barn kan ansöka om underhåll för barnet från den förälder som inte är boförälder.

Enligt *Family Law (Scotland) Act 1985* föreligger underhållsskyldighet mellan

en make gentemot sin maka/make,

en maka gentemot sin make/maka,

en far eller mor gentemot sitt barn,

en person gentemot ett barn som han eller hon har godtagit som ett barn i familjen (förutom när det gäller barn som har placerats hos honom eller henne av en lokal eller annan myndighet eller en frivilligorganisation).

En före detta registrerad partner kan också bli skyldig att betala underhåll till sin tidigare partner.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Enligt *Child Support Act 1991* ska man för att betraktas som barn

vara under 16 år, eller

utbilda sig på heltid och vara under 19 år, dock inte inom högre utbildning, eller

vara under 18 år och antingen stå till arbetsmarknadens förfogande eller vara villig att börja en utbildning, samtidigt som föräldern fortfarande uppbär underhållsbidrag för barnet.

I *Family Law (Scotland) Act 1985* avses med "barn"

en person under 18 år, eller

en person över 18 men under 25 år, som "genomgår rimlig och lämplig utbildning vid en utbildningsinrättning, eller utbildar sig för ett yrke".

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Om båda föräldrarna befinner sig i Skottland eller en annan del av Storbritannien ska ansökan skickas till *Child Maintenance Service*. Om en förälder är bosatt utanför Skottland kan den andra föräldern väcka talan om underhåll i den lokala sheriffdomstolen (*Sheriff Court*), men då måste käranden söka juridisk rådgivning om hur detta går till.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

En ansökan om underhållsbidrag till barn kan göras på vägnar av en förälder eller en annan person som har ansvar för barnet, förutsatt att sökanden är bemyndigad för ändamålet eller har fullmakt. Barn kan inte själva ansöka om underhållsbidrag, med mindre än att de är över 12 år och bosatta i Skottland.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Normalt sett är det sheriffdomstolen i det område där barnet bor som är behörig. Kontaktoppgifter för domstolar i Skottland finns på de skotska domstolarnas webbplats: [Scottish Courts and Tribunals Service](#).

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Ja, sökanden ska vända sig till en familjerättsadvokat.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Rättegångs- och advokatkostnader måste betalas, men det är möjligt att ansöka om rättshjälp hos [Scottish Legal Aid Board](#).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Domstolar kan meddela en dom om att underhåll ska betalas till ett barn eller en maka/make. Beloppet fastställs med hänsyn till ett flertal faktorer, särskilt den betalningsskyldiges inkomst. Båda parter kan ansöka till domstolen om ändring av en dom. Underhållskrav har i normala fall inte retroaktiv verkan bortom dagen för ansökan, såvida inte *Sheriff Court* beslutar annat.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll till barn betalas vanligtvis ut till den förälder hos vilken barnet bor.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Det finns flera olika verkställighetsmetoder i Skottland. Dessa är utmätning av lön,

kvarstad av tillgångar på bankkonton och liknande, förbud mot transaktioner med mark och fastigheter.

Verkställighetsåtgärder genomförs vanligtvis av en oberoende tjänsteman vid sheriffdomstol (*sheriff officer*).

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

De skotska verkställighetsåtgärderna omfattas enligt lag av [Debtors \(Scotland\) Act 1987](#). Denna rättsakt innehåller lagstadgade verkställighetsåtgärder och ger ett visst skydd för den underhållsskyldige. Till exempel finns det begränsningar för hur stora belopp som en arbetsgivare kan dra av från den underhållsskyldiges lön.

Det finns ingen preskriptionsperiod för indrivning av en underhållsskuld i Skottland. Hela skulden kan drivas in så länge som den underhållsskyldige befinner sig i Skottland eller har utmättningsbara tillgångar där. Om ett annat lands lagstiftning måste tillämpas av en skotsk domstol i ett ärende som gäller underhållsskyldighet kommer domstolen att tillämpa de relevanta bestämmelserna från detta lands lagstiftning.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

[Child Maintenance Service](#) om båda föräldrar är bosatta i Storbritannien. Skottlands centrala myndighet (*Scottish Central Authority*) om en av föräldrarna är bosatt utomlands. Kontaktuppgifter för Skottlands centrala myndighet finns nedan.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Nej.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Kontakta Skottlands centrala myndighet (*Scottish Central Authority*).

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Scottish Government Justice Directorate

Central Authority and International Law Team

St Andrew's House (GW15)

Regent Road

Edinburgh EH1 3DG

Scotland

Tfn: +44 131 244 3570

+44 131 244 4829

+44 131 244 2417

Fax: +44 131 244 4848

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Kontakta den berörda medlemsstatens centrala myndighet. Alla myndigheter kan kontaktas direkt.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se svaret ovan.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Nej.

17 Om medlemsstaten inte är bunden av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Underhållsförordningens bestämmelser verkställs genom *Family Law (Scotland) Act 1985*. Motsvarande civilrättsliga bestämmelser för internationella ärenden finns i de ändrade [Child Care and Maintenance Rules 1997](#).

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Ansökningar om rättshjälp från underhållsberättigade enligt artikel 56 i förordningen beviljas automatiskt, såvida ansökan inte anses uppenbart ogrundad.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Ytterligare åtgärder har vidtagits för att se till att stöd kan ges i enlighet med artikel 51. Detta omfattar ändringar i lagstiftning, domstolars arbetsordning och bestämmelser om rättshjälp.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 05/08/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Underhåll till familjemedlemmar - Gibraltar

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Enligt Gibraltors lagstiftning är både *Magistrates' Court* och *Supreme Court* behöriga att meddela beslut om betalning av underhåll. Underhåll omfattas vanligtvis av underhållslagen, *Maintenance Act*. I *Supreme Court* kan beslut om underhåll till barn, en registrerad partner, en familjemedlem eller en make meddelas som en del i förfarandet för äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering eller upplösning av äktenskap. Både *Supreme Court* och *Magistrates'*

Court har behörighet att ändra underhållsbeloppet efter att den slutliga domen (*decree absolute*) om upplösning av äktenskapet har meddelats. *Magistrates' Court* har befogenhet att meddela beslut om underhåll till förmån för hustru, man, barn och till och med parternas föräldrar om vissa villkor är uppfyllda. Beslut kan meddelas om talan väcks vid *Magistrates' Court*. *Magistrates' Court* har också befogenhet att meddela beslut om underhåll om en sambo inte uppfyller sitt underhållsansvar gentemot den andra sambon.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Barn under 16 år har rätt att få underhåll. Dessutom har barn som har fyllt 16 men inte 21 år rätt att få underhåll, om de går i skola på heltid eller genomgår en yrkesutbildning på heltid som är minst två år lång.

Barn som på grund av fysiskt eller psykiskt funktionshinder har försämrade försörjningsmöjligheter och ännu inte har fyllt 21 år har också rätt till underhåll.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

För att beviljas underhåll i fall där behörigheten för *Supreme Court* inte har åberopats bör sökanden vända sig till *Magistrates' Court*.

Ansökan om underhåll i samband med förfaranden för äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap bör göras till *Supreme Court*.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

En ansökan om underhåll kan göras för ett barns räkning av en person som har laglig vårdnad om barnet eller som har föräldransvar för barnet. Enligt *Maintenance Act* kan ett barn inte på egen hand ansöka om underhåll från en person som har skyldighet att försörja honom eller henne.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Om talan om underhåll väcks inom ramen för ett äktenskap eller registrerat partnerskap, kan *Magistrates' Court* ha behörighet att handlägga ärendet. Om talan om underhåll väcks i samband med skilsmässa, hemskillnad eller annullering av äktenskap där *Supreme Court* är behörig, är det denna domstol som avgör underhållsfrågan.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

En sökande kan själv väcka talan och företräda sig själv i domstolen, eller också kan han eller hon vända sig till en advokat som agerar för hans eller hennes räkning.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

För registrering av en talan i *Magistrates' Court* tas inga avgifter ut. Därför kan en sökande infinna sig i egen person utan att behöva betala avgifter.

För registrering av en stämningsansökan i *Supreme Court* betalar man vanligen en avgift på 150 pund. Både i *Magistrates' Court* och i *Supreme Court* kan sökanden få rättshjälp om han eller hon uppfyller vissa krav enligt en behovsprövning. Ansökningar om rättshjälp lämnas för båda domstolarna till *Supreme Court* och ansökningsformulär kan fås från kansliet (*Supreme Court Registry*).

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Efter att ha prövat talan kan *Magistrates' Court* meddela beslut om att ett belopp som domstolen anser vara skäligt med beaktande av alla omständigheter i ärendet ska betalas en gång per vecka eller med annat regelbundet tidsintervall för underhåll till barn, fader, partner, sambo, moder och/eller hustru.

Ansökan kan därefter göras om ändring av underhållsbeslutet. Denna ansökan ska också lämnas till *Magistrates' Court* eller i förekommande fall till *Supreme Court*.

Domstolen kan vid behov besluta att underhållet ska antedateras.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhållet kan betalas av en part direkt till den andra parten, alternativt kan det betalas in till domstol.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Käranden har möjlighet att ansöka om ett beslut om utmätning av lön (*attachment of earnings*) om svaranden har missat minst två av de betalningar som krävs enligt det ursprungliga underhållsbeslutet. *Magistrates' Court* har också befogenhet att döma en person till fängelse för underlåtenhet att uppfylla villkoren i underhållsbeslutet. I sådana fall ger domstolen dock svaranden möjlighet att försvara sig och förklara varför ett sådant beslut inte bör fattas.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Det finns ingen preskriptionsperiod.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Ansökningar om underhåll handläggs vanligen av *Magistrates' Court of Gibraltar* (32–36 Town Range, Gibraltar). Om talan om underhåll väcks i samband med äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap bör ansökan lämnas till *Supreme Court of Gibraltar* (277 Main Street, Gibraltar).

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Det finns inte möjlighet till detta enligt Gibraltars lagstiftning. Beslut om underhåll kan verkställas genom utmätning av lön eller fängelsedom.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Förfrågningar riktas till *Magistrates' Court* (32–36 Town Range, Gibraltar) eller *Supreme Court* (277 Main Street, Gibraltar).

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Förfrågningar kan riktas till

Clerk of the *Magistrates' Court*,

Magistrates' Court,

32–36 Town Range

Gibraltar

Tfn: +350 200 75671

Fax: +350 200 40483.

Alternativt kan förfrågningar rörande underhållsförfarandena i *Supreme Court* riktas till

The Registry,

Supreme Court,

277 Main Street,

Gibraltar

Tfn: +350 200 75608

Fax: +350 200 77118.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En ansökan om underhåll från en person i Gibraltar kan sändas direkt till *Magistrates' Court* om den domstolen är behörig. Alternativt kan ansökan om underhåll lämnas till kansliet vid *Supreme Court (Supreme Court Registry)* om talan om underhåll väcks i samband med äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se svaret på föregående fråga.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Gibraltar är inte bundet av Haagprotokollet och detta gäller därmed inte i Gibraltar.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Gibraltars lagstiftning tillämpas i alla ärenden som avgörs i Gibraltar.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Förordningen innehåller ett antal bestämmelser som ska underlätta betalning av underhåll i gränsöverskridande ärenden. Dessa bestämmelser grundas på skyldigheten att hjälpa behövande familjemedlemmar. Detta kan bland annat göras i form av underhåll till ett barn eller en före detta make efter en äktenskapsskillnad.

Förordningen omfattar underhållsskyldighet som uppkommer genom

familjeförhållande,

släktskapsförhållande, och

äktenskaps- eller svågerlagsförhållande.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Bestämmelserna i EU:s underhållsförordning verkställs i Gibraltar genom *Maintenance Act*. Följande myndighet har utsetts till central myndighet:

Minister for Justice,

Government of Gibraltar

Suite 771 Europort

Gibraltar

Tfn: +350 200 59267

Fax: +350 200 59271

E-post: moj@gibraltar.gov.gi

Legal Aid and Assistance Act innehåller reglerna för rimlighetsprövning och de ekonomiska förhållanden som ger rätt att ansöka om underhåll.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 03/08/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.